

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

เคล็ด(ไม่)ลับสู่... อิสรภาพทางการเงิน

อยากรวย ต้องรู้

รู้จักแผนที่น่าสนใจ

เล่ม 1

พิมพ์ครั้งที่ 3

หลักทรัพย์แห่งชาติ
NATIONAL SECURITIES

บริการที่ เป็นหนึ่ง และครอบคลุม
ทุกความต้องการ ของนักลงทุน

หลักทรัพย์แห่งชาติ

พร้อมให้บริการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ 3 รูปแบบอย่างมืออาชีพ

Marketing Service

บริการซื้อขายหลักทรัพย์ ผ่านเจ้าหน้าที่การตลาด

Natsec Online

บริการซื้อขายหลักทรัพย์ทางอินเทอร์เน็ต www.natseconline.com

Natsec Mobile

บริการซื้อขายหลักทรัพย์ทางโทรศัพท์เคลื่อนที่

สอบถามข้อมูล: 0-2217-8555

บริษัทหลักทรัพย์ อนาคต จำกัด

เลขที่ 444 อาคารเอ็มบีเคทาวเวอร์ ชั้น 14, 18 และ 19 ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทร : 0-2217-9595, 0-2217-8888, 0-2661-9222 โทรสาร : 0-2217-9642

อนาคต ริเริ่ม เติบโต
เพื่อโอกาสทางการเงินที่ดีกว่าของคุณ

เปิดโลก **kelive** : เปิดโลกข้อมูลวิจัย

มีติใหม่ของคุณข้อมูลบทวิจัย เพื่อการลงทุนที่ดีที่สุดของคุณ

เพียงท่านแวะเข้ามาที่เว็บไซต์ของ
บมจ.หลักทรัพย์ กิมเิ่ง (ประเทศไทย)
ที่ www.kimeng.co.th แล้วคลิก **kelive**
หรือเข้าที่ kelive.kimeng.co.th
ท่านจะสามารถเข้าถึงระบบข้อมูลข่าวสาร
บทวิจัยที่เต็มรูปแบบ วิเคราะห์สถานการณ์
ด้วยคุณภาพและความรวดเร็ว
เพื่อการตัดสินใจที่ดีที่สุดของคุณ

บริษัทหลักทรัพย์ กิมเิ่ง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
540 เมอร์คิวรี่ ทาวเวอร์ ชั้น 8-10 ถนนเพลินจิต ลุมพินี ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์ 0-2658-6300 โทรสาร 0-2658-6301

กรุงเทพมหานคร

สาขาพาหุรัด 0-2225-0242

สาขาอนุสาวรีย์ 0-2231-2700

สาขาศรีนครินทร์ 0-2758-7003

สาขาแยกวราฯ 0-2622-9412

สาขาลาดพร้าว 0-2541-1411

สาขาเอ็มโพเรียม 0-2664-9800

สาขาพิวเจอร์ พาร์ค รังสิต 0-2958-0591

สาขาน้ำฝน 0-2884-9847

สาขามงคุดำรง 0-2550-0577

สาขาท่าพระ 0-2876-6500

สาขานิคม 0-2231-2700

สาขาสารนคร 0-2636-7550-6

สาขาซีคอนสแควร์ 0-2721-9949

สาขาโกลด์ 0-2665-7000

สาขางา่งแค 0-2804-4235

สาขาพารานี อิน ทาวน์ 0-2935-6111

ต่างจังหวัด

สาขาเชียงใหม่ 1 (053) 284-000

สาขาสุรินทร์ (044) 519-370

สาขาระยอง (038) 862-022-9

สาขาหาดใหญ่ 1 (074) 346-400

สาขายะลา (073) 255-493-7

สาขาเชียงใหม่ 2 (053) 284-138

สาขาอุบลราชธานี (045) 265-631

สาขาจันทบุรี (039) 346-626-30

สาขาหาดใหญ่ 2 (074) 247-199

สาขานครราชสีมา 2 (044) 288-455

สาขาลำปาง (054) 319-211

สาขามหาชัย (034) 811-377

สาขาสุราษฎร์ธานี (077) 205-460

สาขานครราชสีมา 1 (044) 269-400

สาขาสงขลา (038) 792-479

สาขาสงขลาสงคราม (034) 724-062-7

สาขาภูเก็ต (076) 355-730-6

สาขาอุบลราชธานี (037) 226-3478

"อยากรวย ต้องรู้: เคล็ด (ไม่) ลับสู่...อิสรภาพทางการเงิน"
เล่มที่ 1 "รู้จักแผนที่นำทาง"

ที่ปรึกษาจิตตัมศักดิ์ นาคล นันทาภิวัดณ์

ผู้เขียน นำชัย เตชะรัตนะวิโรจน์
ประพิณ ลลิตภัทร
ศศินี ลิ้มพงษ์
หทัยชนก เตชะรัตนะวิโรจน์

อำนาจการผลิต ฝ่ายสื่อสิ่งพิมพ์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
62 ถนนรัชดาภิเษก แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110
โทร. 0-229-2038, 2040-2041 โทรสาร 0-2654-5399
<http://www.set.or.th> E-mail: publicationsdepartment@set.or.th

พิมพ์ครั้งที่ 1	ธันวาคม 2546	จำนวน 10,000 เล่ม	ราคา 120 บาท
พิมพ์ครั้งที่ 2	มีนาคม 2547	จำนวน 10,000 เล่ม	ราคา 120 บาท
พิมพ์ครั้งที่ 3	พฤษภาคม 2547	จำนวน 40,000 เล่ม	ราคา 120 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

นำชัย เตชะรัตนะวิโรจน์

รู้จักแผนที่นำทาง เล่ม 1 ชุด อยากรวย ต้องรู้: เคล็ด (ไม่) ลับสู่... อิสรภาพทางการเงิน.- -
กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2547.
156 หน้า.

1. การเงินส่วนบุคคล. I ประพิณ ลลิตภัทร, ศศินี ลิ้มพงษ์, หทัยชนก เตชะรัตนะวิโรจน์, ผู้แต่งร่วม.
II ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. III ชื่อเรื่อง.

332.042

ISBN 974-91793-6-6

ภาพประกอบ 'หมอ' ทิววัฒน์ ภัทรกุลวณิชย์

ออกแบบ บริษัท คัมปาย อิมเมจจิ้ง จำกัด

พิมพ์ บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
65/16 ซอยวัดชัยพฤกษ์ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170
โทร. 0-2422-9000 โทรสาร 0-2433-2742, 0-2434-1385

จัดจำหน่าย บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)
อาคารเนชั่นทาวเวอร์ ชั้นที่ 19 เลขที่ 46/87-90
ถนนบางนา-ตราด แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260
โทร. 0-2751-5888, 0-2325-1111

ลิขสิทธิ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามทำลอกเลียนไม่ว่าส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือ นอกจากจะได้รับอนุญาต

ทัศนะและข้อคิดเห็นต่างๆ ที่ปรากฏในหนังสือ เป็นความเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทยหรือผู้จัดพิมพ์ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป

คำนำผู้จัดพิมพ์

(พิมพ์ครั้งที่ 3)

ในช่วงชีวิตหนึ่งๆ ของคนเรานั้น แต่ละคนย่อมปรารถนาที่จะ "มีรากฐานทางการเงินที่มั่นคง" ให้แก่ตนเองและครอบครัว เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว เราจึงต้องมองให้เห็นถึงช่วงของการหารายได้และการใช้จ่าย เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพและเป็นสุขได้ตลอดทุกช่วงของชีวิต การแสวงหารายได้นั้น นอกจากการทำงานประจำ ทำธุรกิจส่วนตัวที่ต้องใช้น้ำพักน้ำแรงของเราเองในการหารายได้แล้ว เรายังสามารถให้เงินทำงานแทนเราด้วยการนำเงินไปลงทุนให้ออกดอกออกผล โดยมี **"ความรู้ทางการเงิน"** เป็นเหมือนดังเพื่อนร่วมทาง

หนังสือชุด "อยากรวย ต้องรู้: เคล็ด (ไม่) ลับสู่... อิศรภาพทางการเงิน" เป็นหนังสือที่ให้ความรู้ หลักการ และแนวปฏิบัติต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารการเงินส่วนบุคคล อย่างเป็นขั้นเป็นตอน มีรูปแบบที่เข้าใจง่าย โดยมีทั้งหมด 4 เล่ม ซึ่งเล่มแรก คือ **"รู้จักแผนที่นำทาง (Know the Roadmap)"** จะช่วยให้ท่านได้เห็นภาพรวมของการวางแผนการเงินและการเดินทางไปสู่เป้าหมายทางการเงินที่กำหนดไว้ ซึ่งหลังจากที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้จัดพิมพ์ และเผยแพร่หนังสือเล่มแรกนี้ไปเมื่อเดือนธันวาคม 2546 ผลปรากฏว่าหนังสือดังกล่าวได้รับความสนใจและการตอบรับจากผู้แสวงหา **"อิสรภาพทางการเงิน"** เป็นอย่างดี จนทำให้ติดอันดับหนังสือขายดีต่อเนื่องมาโดยตลอด ส่งผลให้ต้องจัดพิมพ์ครั้งที่สองเมื่อต้นเดือนมีนาคมที่ผ่านมา และการพิมพ์ครั้งนี้ถือเป็นครั้งที่ 3 สำหรับหนังสือในลำดับถัดไป ตลาดหลักทรัพย์ฯ จะพาท่านไปค้นหาตัวเอง เพื่อเลือกแผนการเงินที่เหมาะสม ในเล่มที่ 2 แนะนำให้ท่านได้รู้จักกับเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในการลงทุน ในเล่มที่ 3 และสุดท้ายในเล่มที่ 4 ท่านจะได้เข้าใจถึงธรรมชาติของทุน และได้รู้จักกับตลาด อันจะเป็นประโยชน์ในการเดินทางเพื่อไปให้ถึงซึ่งจุดหมายแห่งความมั่นคงทางการเงิน

ในโอกาสนี้ ตลาดหลักทรัพย์ฯ ขอขอบคุณคณะผู้เขียนทุกท่านที่ได้กรุณาถ่ายทอด
เคล็ดความรู้ ประสบการณ์ และข้อคิดต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ เพื่อเป็นแนวทางแก่
ผู้อ่านได้มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการวางแผนการเงินได้อย่างเป็นขั้นตอน และ
สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า **ความรู้ทางการเงิน** ดังกล่าว
จะช่วยให้ผู้อ่านทุกท่านสามารถบรรลุเป้าหมายแห่งการมี **"อิสรภาพทางการเงิน"**
ได้อย่างที่ตั้งใจ

ฝ่ายสื่อสารสัมพันธ์

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

พฤษภาคม 2547

สะดวกสบาย กับทุกเรื่องการเงิน **บริการการเงินแบบครบวงจร** ที่ธนาคารนครหลวงไทย

คำนำผู้เขียน

เราทุกคนใฝ่ฝันว่าจะมีหลักประกันทางการเงินเพียงพอจะมีเงินทองไว้ใช้จ่ายโดยไม่ขัดสนและใช้ชีวิตอย่างสงบสุขในบ้านปลายของชีวิต มาถึงตอนนี้ พวกเราคงจะตระหนักแล้วว่าสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปรวดเร็วมาก

โดยเฉพาะช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา วิกฤตเศรษฐกิจสอนให้เราเห็นว่าต่อแต่นี้ระบบเศรษฐกิจไทยจะมีความผันผวนมากยิ่งขึ้นตามกระแสการเปลี่ยนแปลงอันเชี่ยวกรากของเศรษฐกิจโลก ซึ่งมีผลกระทบอย่างมากต่อความมั่นคงของอาชีพการงาน และต่อความอยู่รอดของธุรกิจต่างๆ ความหวังที่จะเป็น "มนุษย์เงินเดือน" ทำงานในองค์กรใดองค์กรหนึ่งจนถึงเกษียณ และมีเงินเก็บมากเพียงพอที่จะเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวตลอดไปอย่างมีความสุขนั้น ก็ดูจะมีความไม่แน่นอนมากขึ้น ในขณะที่อายุคนเราก็มีแนวโน้มยืนยาวขึ้นในอนาคต แต่สุขภาพโดยรวมกลับจะแย่ลง และอัตราการรักษาพยาบาลก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี

อัตราดอกเบี้ยที่ลดต่ำเป็นประวัติการณ์นั้น ได้ส่งผลให้คนจำนวนมากที่มีรายได้จากดอกเบี้ยเงินฝากเป็นหลัก มีรายได้ไม่พอกับค่าใช้จ่าย ในขณะที่เดียวกัน ภาวะอัตราดอกเบี้ยต่ำนี้ ยังส่งผลเสียต่อการลดแรงจูงใจในการออมด้วย นี่อาจเป็นเหตุผลอีกประการหนึ่งที่ทำให้คนรุ่นใหม่ยิ่งหลงไหลไปกับกระแสบริโภคนิยมหนักขึ้นทำให้มีการจับจ่ายโดยปราศจากวินัยในการใช้เงิน และก่อให้เกิดหนี้สินที่ไม่จำเป็นขึ้นมามากมาย

สถานการณ์ต่างๆ เหล่านี้กำลังทำให้ความหวังดังกล่าวดูยากจะเป็นจริงได้ ถ้าไม่มี "การวางแผนทางการเงิน" ที่เหมาะสม รวมถึงมีการปฏิบัติตามแผนดังกล่าวอย่างจริงจัง

หนังสือนี้เป็นเล่มแรกของหนังสือชุด "อยากรวย ต้องรู้: เคล็ด (ไม่) ลับสู่... อิศรภาพทางการเงิน" ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูน "ความรู้ทางการเงิน" (financial

N-SET

เน้น
เน้น ๆ

เลือกลงทุนกับกองทุนเปิดธนชาติทุนเพิ่มทวี (N-SET) ที่คัดแต่หุ้นคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญที่มองการณ์ไกล

ติดต่อขอรับหนังสือชี้ชวนหรือสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

บลจ.ธนชาติ โทรศัพท์ 0-2263-0800 ต่อ 203-220 หรือ ต่อ 12 ในวันและเวลาทำการ

*N-SET หนึ่งในกองทุนที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยร่วมลงทุน โดยเป็นการลงทุนระยะยาว และจะไม่ขายคืนหน่วยลงทุนใน 24 เดือนแรก เพื่อให้ผู้มีเงินออมมีทางเลือกใหม่ สำหรับการลงทุนในหุ้นผ่านกองทุนรวม

การลงทุนมีความเสี่ยง ผู้ลงทุนควรศึกษาข้อมูลก่อนการตัดสินใจลงทุน

หลักทรัพย์จัดการกองทุนธนชาติ
NATIONAL ASSET MANAGEMENT

ธนชาติ ริเริ่ม เต็มเต็
เพื่อโอกาสทางการเงินที่ดีกว่าของคุณ

literacy) ให้แก่สาธารณชน ซึ่งประกอบด้วยหนังสือทั้งหมด 4 เล่ม คือ (1) รู้จักแผนที่นำทาง (Know the Roadmap) (2) รู้จักตัวเอง (Know Yourself) (3) รู้จักเครื่องมือ (Know the Vehicles) และ (4) รู้จักหวัลงทุน (Know the Markets)

คณะผู้เขียนตั้งใจจะเขียนหนังสือชุดนี้ขึ้นสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีประสบการณ์ในการลงทุนมาบ้างแล้วสัก 1-3 ปีเป็นอย่างน้อย ได้มีโอกาสอ่านหนังสือทางการเงินที่มีเนื้อหาวิชาการที่ลึกซึ้งขึ้น เพื่อ "ปิดช่องว่าง" ของตลาดหนังสือภาษาไทยเกี่ยวกับการบริหารการเงินส่วนบุคคลที่มีวางจำหน่ายในปัจจุบัน ซึ่งหากไม่ใช่หนังสือในระดับเบื้องต้น ก็เป็นหนังสือวิชาการที่อ่านยากมากๆ ไปเลย

แต่ถึงแม้จะเข้มข้นด้วยเนื้อหาทางด้านวิชาการ คณะผู้เขียนพยายามที่จะเขียนหนังสือชุดนี้ให้อ่านกันได้ง่ายๆ ในสไตล์เหมือนการนั่งคุยเล่าสู่กันฟัง ด้วยสไตล์เช่นนี้ คณะผู้เขียนหวังว่าจะทำให้ผู้อ่านทราบว่า "การเงิน" นั้นไม่ใช่เรื่องที่ยากเกินกว่าจะเข้าใจได้ ขอเพียงแต่คุณทำตามกฎที่ได้รับการพิสูจน์แล้วจำนวนหนึ่ง โดยเริ่มต้นทำตั้งแต่เดี๋ยวนี้ วันนี้ และปฏิบัติจนเป็นนิสัย ก็จะได้ก้าวข้ามความฝันของคุณ และบรรลุเป้าหมาย "อิสรภาพทางการเงิน" ได้

สุดท้ายนี้ คณะผู้เขียนขอขอบพระคุณตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่กรุณาให้คำแนะนำและการสนับสนุนในการผลิตหนังสือชุดนี้ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ฝ่ายสื่อสิ่งพิมพ์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่ให้ความช่วยเหลือจนกระทั่งหนังสือเล่มนี้ได้เป็นรูปเล่มอย่างสมบูรณ์ และขอขอบพระคุณ คุณนภดล นันทาภิวัฒน์ ที่ให้คำแนะนำและปรึกษามาโดยตลอด

ด้วยความปรารถนาดี

นำชัย เตชะรัตนะวิโรจน์

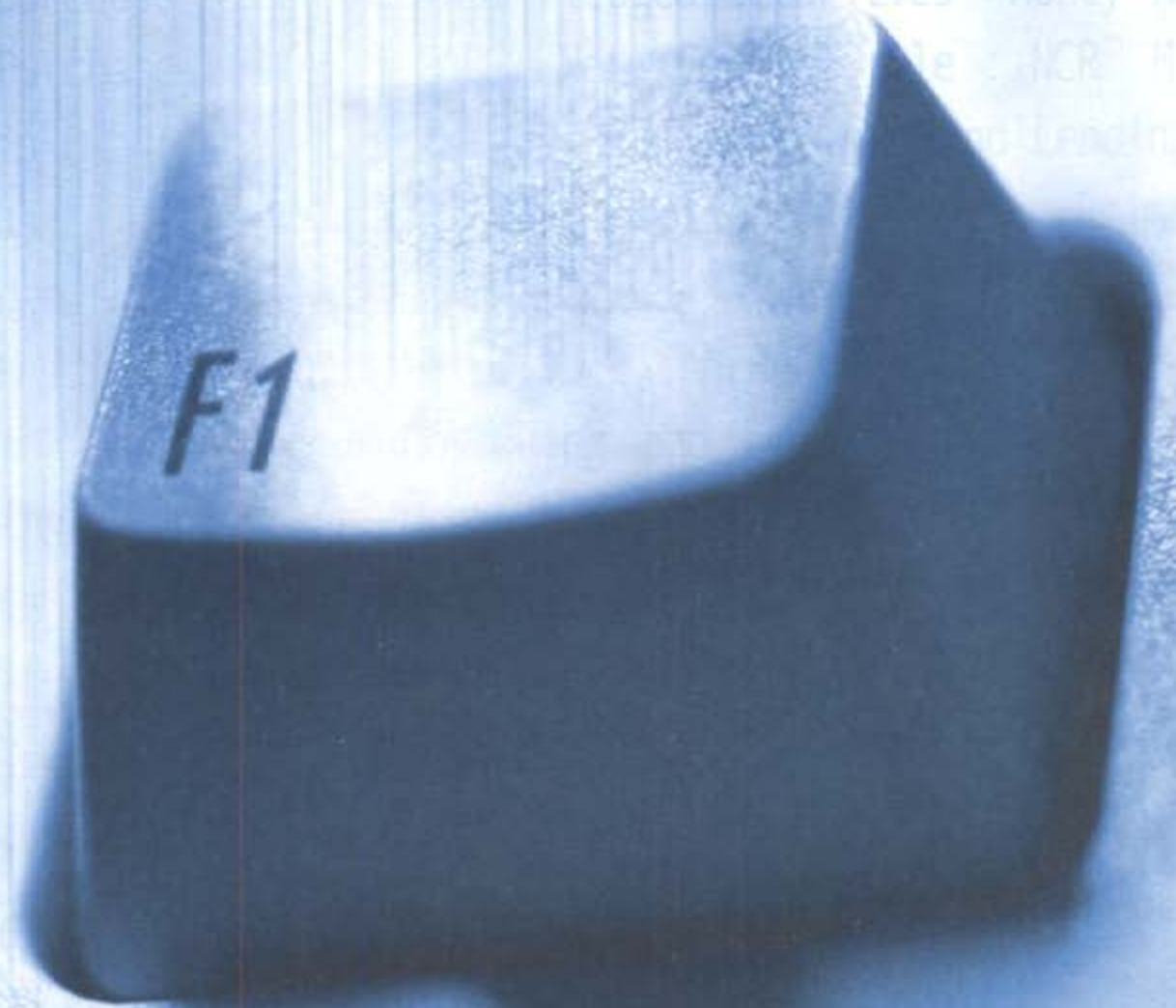
ประพิณ ลลิตภัทร

ศศิณี ลิ้มพงษ์

หทัยชนก เตชะรัตนะวิโรจน์

พฤษภาคม 2547

press for help.

Boost your purchasing power.

Call **TSFC**

TSFC Securities Limited บริษัทหลักทรัพย์ เพื่อธุรกิจหลักทรัพย์ จำกัด
ชั้น 9 อาคารเพลินจิตทาวเวอร์ เลขที่ 898 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทร. 0-2263-0666 โทรสาร 0-2263-0747 โทรสาร 0-2263-0730 โทรสาร 0-2263-0760

บริการสินเชื่อ เพื่อพัฒนาตลาดทุน

www.tsfc.co.th

คำแนะนำ

วิธีใช้หนังสือนี้ให้ได้ประโยชน์สูงสุด

หนังสือเล่มนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเผยแพร่ 'ความรู้ทางการเงิน' (financial literacy) ให้แก่สาธารณชนอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุด เราแนะนำให้ปฏิบัติตามข้อแนะนำดังต่อไปนี้

1. สร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับ 'การเงิน' จงพยายามย้ำเตือนตัวเองเสมอถึงความสำคัญของการบรรลุเป้าหมาย 'อิสรภาพทางการเงิน' และความสุขที่จะได้จากการสามารถใช้ชีวิตอย่างที่เป็นนายของตัวเองได้
2. ให้รีบอ่านหนังสือเล่มนี้ให้จบอย่างรวดเร็วในรอบแรกใน 1-2 ชั่วโมง ซึ่งจะทำให้คุณมองเห็นภาพรวมและความเชื่อมโยงของเนื้อหาทั้งหมดในหนังสือเล่มนี้
3. หาเวลาอ่านรอบที่ 2 อย่างพิถีพิถันคราะหะ อย่าข้ามข้อความที่อ่านแล้วไม่เข้าใจให้อ่านซ้ำ และคิดตามจนกว่าคุณจะเข้าใจถึงประเด็นที่พูดถึงอย่างชัดเจน
4. ใช้ปากกาเน้นข้อความระบายข้อความที่พูดถึงประเด็นที่คุณคิดว่าสำคัญและเกี่ยวข้องเป็นพิเศษกับตัวคุณ ซึ่งจะช่วยให้คุณสามารถกลับมาค้นหาและอ่านทบทวนอีกครั้งได้ง่ายขึ้น
5. เก็บหนังสือนี้ไว้ในที่ที่คุณจะสามารถหยิบมาอ่านได้ทุกครั้งเมื่อคุณมีเวลาว่างเพื่อกระตุ้นตัวคุณเองว่ายังคงปฏิบัติตามแผนที่คุณได้วางไว้
6. แนะนำให้คนในครอบครัวคุณอ่านหนังสือเล่มนี้ หรือซื้อหนังสือนี้แจกให้คนที่คุณรักเพื่อให้เขาเข้าใจรวมทั้งสนับสนุนในสิ่งที่คุณพยายามทำอยู่เพื่อบรรลุเป้าหมาย 'อิสรภาพทางการเงิน' เพราะความเข้าใจและการให้กำลังใจซึ่งกันและกันนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้คุณบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ง่ายขึ้น

สารบัญ

บทที่ 1 ทำไมต้อง
วางแผนการเงิน?

บทที่ 6

การค้นพบที่
ยิ่งใหญ่ที่สุดใน
ศตวรรษที่ 20

หน้า 60

บทที่ 5

เป้าหมายและ
แผนการเงิน
ส่วนบุคคล

หน้า 44

บทที่ 2
วงจรรการเรียนรู้
9 ชั้น สู่อิสระภาพ
ทางการเงิน

หน้า 16

บทที่ 4 หน้า 36

เงิน "หาย" ไปไหน?

บทที่ 3

ความหมาย
ที่แท้จริงของ
อิสระภาพ
ทางการเงิน

หน้า 26

บทที่ 7
จาก
"ผู้ออม"
สู่ "ผู้ลงทุน"

หน้า 68

การลงทุนเป็น
เรื่อง "จำกัด"
ไม่ใช่ "กำจัด"
ความเสี่ยง

หน้า 132

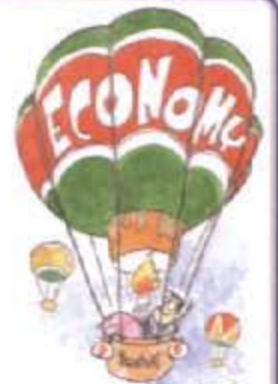
บทที่ 8
รวมสุดยอด
ข้อตลสุดฮิตของ
ความ(ไม่)รู้เรื่อง
การลงทุน

หน้า 80

บทที่ 11

ความสัมพันธ์
ระหว่างวงจร
เศรษฐกิจกับ
วงจรสินทรัพย์

หน้า 118

บทที่ 9
เลือกส่วนผสม
การลงทุน
ตามสไตล์ "คุณ"

หน้า 96

บทที่ 10
ความสำคัญ
ของจังหวะ
การลงทุน

หน้า 108

“วางแผนชีวิต

แบบเกษียณสบาย ภาษี เบา เบา”

- ด้วยประสบการณ์การบริหารกองทุนมาเกือบ 30 ปี MFC ขอมอบแผนการลงทุนที่หลากหลายถึง 4 ประเภทกองทุน ได้แก่
 - * กองทุนเปิดเอ็มเอฟซีพินชัตเตอร์เพื่อการเลี้ยงชีพ
 - * กองทุนเปิดเอ็มเอฟซีตราสารหนี้เพื่อการเลี้ยงชีพ
 - * กองทุนเปิดเอ็มเอฟซีออมทรัพย์เพื่อการเลี้ยงชีพ
 - * กองทุนเปิดเอ็มเอฟซีเงินลงทุนสร้างค่าเพื่อการเลี้ยงชีพ
- อุ่นใจกับการออมเงินไว้ใช้ทศวรรษเกษียณอายุสำหรับผู้มีอาชีพอิสระ และผู้มีรายได้ทุกสาขาอาชีพ
- สามารถนำเงินลงทุนไปลดหย่อนเงินได้ก่อนคำนวณภาษี ได้สูงสุดถึง **300,000** บาทต่อปี
เมื่อรวมกับเงินจ่ายสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการแล้ว

เลือกประเภทกองทุนที่เหมาะสมกับคุณ เพื่อประโยชน์สูงสุดในอนาคต

*การลงทุนมีความเสี่ยง ผู้ลงทุนควรศึกษาหนังสือชี้ชวน และคู่มือภาษีเกี่ยวกับการลงทุน
ในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพให้เข้าใจก่อนการตัดสินใจลงทุน*

MFC

บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน เอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน)

ชั้น 30-32 อาคารเอเชียทรี เลขที่ 193-195 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ 0-2661-9000-99 ต่อ 111 โทรสาร 0-2661-9111

www.mfcfund.com E-mail : mfc1@mfcfund.com

สารบัญรูป

		หน้า
รูป 1-1	อายุคาดหมายเมื่อแรกเกิดของประชากรไทย	6
รูป 1-2	อัตราดอกเบี้ย อัตราเงินปันผล อัตราเงินเฟ้อ	10
รูป 4-1	แก่งไม่ก้ว แต่ก้วช้า	42
รูป 6-1	ความมหัสจรรย์ของดอกเบี้ยทบต้น (เงินต้น = 100 บาท)	64
รูป 9-1	อำนาจซื้อของเงิน 100 บาทเมื่อเวลาผ่านไป	100
รูป 9-2	แนวทางการจัดสรรสัดส่วนเงินลงทุนในรูปแบบปีระมิด	105
รูป 10-1	อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในตลาดหุ้นสหรัฐอเมริกา (ข้อมูลเฉลี่ยปี 2469-2539)	113
รูป 10-2	การปรับตัวของตลาดหุ้นสหรัฐอเมริกาหลังฟองสบู่แตกในอดีต	116
รูป 11-1	ความสัมพันธ์ระหว่างวงจรเศรษฐกิจกับวงจรสินทรัพย์	126
รูป 12-1	จะพลิก 'ขาดทุน' เป็น 'กำไร' นั้น ยากเหมือนเข็นครกขึ้นภูเขา	140

สารบัญกรอบ

		หน้า
กรอบ 1-1	นานาปัญหาอันสืบเนื่องจากภาวะเงินฝืด	12
กรอบ 2-1	พฤติกรรมการออมของครัวเรือนไทยใน 2 ทศวรรษที่ผ่านมา	18
กรอบ 8-1	หลงความคิด	82
กรอบ 11-1	วิวาทะของนักเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับ 'วงจรเศรษฐกิจ'	120

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 3-1	การประเมินฐานะสินทรัพย์สุทธิ	34
ตาราง 4-1	จำนวนปีที่ต้องใช้เพื่อบรรลุเป้าหมายระดับเงินออมที่ต้องการ	40
ตาราง 5-1	การกำหนดเป้าหมายทางการเงิน	57
ตาราง 8-1	อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนของ 5 ปริญญาจารย์	93
ตาราง 9-1	อัตราผลตอบแทนของ 'กองทุนเต่า' กับ 'กองทุนกระต่าย'	102

ลงทุนอย่างเหนือชั้น อยู่ไหน... ก็ซื้อขายหุ้นได้ง่าย ๆ ด้วยเทคโนโลยีมือถือ

สนใจใช้บริการซื้อขายหุ้นผ่านมือถือ กรุณาติดต่อ

• บล. กรุงศรีอยุธยา 0-2659-7777	• บล. กรุงศรี 0-2670-9100 ต่อ 306
• บล. เกียรตินาคิน 0-2652-2244 ต่อ 7147	• บล. กสิกร 0-2633-6430
• บล. ไทยเนชั่น 0-2672-5999 ต่อ 5961	• บล. ผนวดี 0-2217-8900
• บล. เคซีไอ 0-2631-0222	• บล. ซีที 0-2657-9000
• บล. ซีทีไอ 0-2627-3100	• บล. ยูเอ็มที 0-2207-0038 ต่อ 553-4
• บล. ซีบีเอส 0-2657-7799	• บล. ยูเอช เคย์เอช 0-2627-3436

แล้วห้องค้าหลักทรัพย์ก็มาอยู่ในมือคุณ ด้วยบริการ
ซื้อขายหุ้นผ่านมือถือ สำหรับนักลงทุนออนไลน์
เพียงคุณมีบัญชีเล่นหุ้นผ่านอินเทอร์เน็ตกับโบรกเกอร์
เช็กเทรด ก็สามารถใช้ได้ทันที
ฟรี! ไม่ต้องสมัครใหม่
สะดวก ข่าย ไม่จำกัดค่ายมือถือ

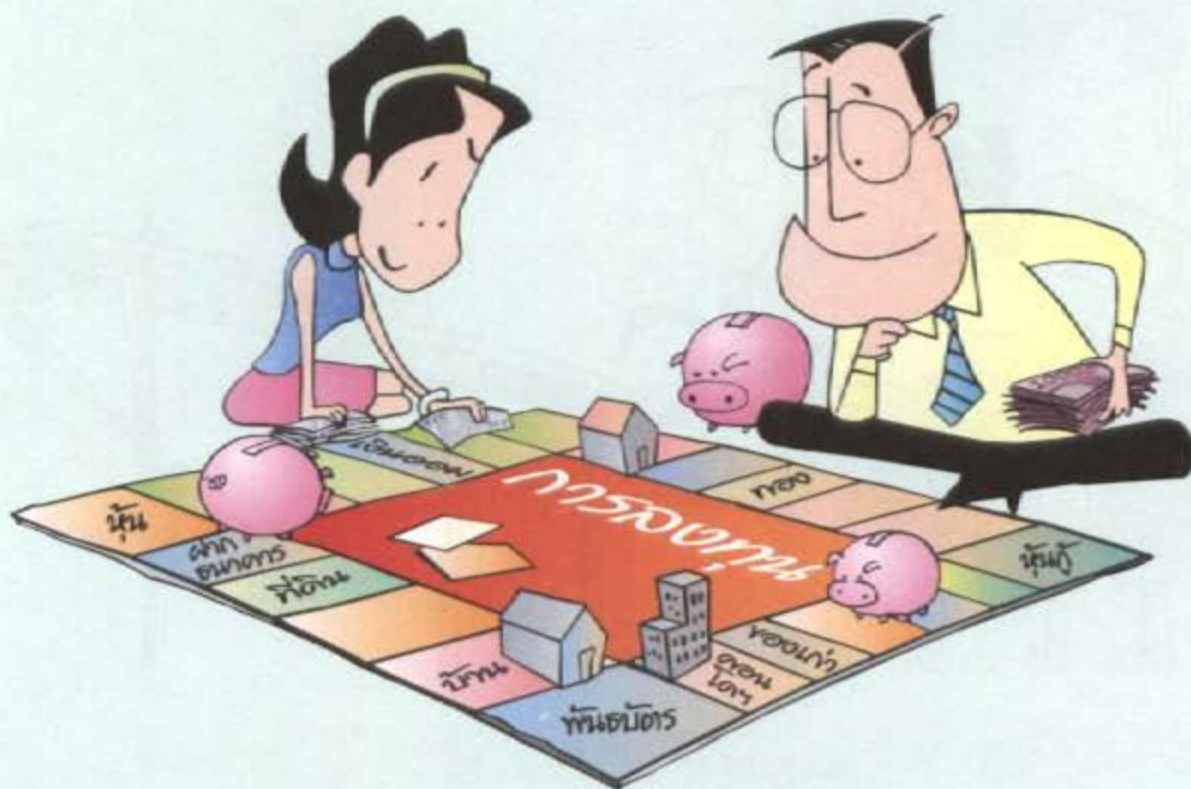

settrade
www.settrade.com

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม โทร. 0-2229-2222 E-mail : info@settrade.com

เคล็ด(ไม่)ลับสู่... อิสรภาพทางการเงิน

อยากรวย ต้องรู้ รู้จักแผนที่นำทาง

บทที่ 1

ทำไม

ต้องวางแผนการเงิน?

ยี่สิบปีผ่านไปเพียง 10 ปี อาจกล่าวได้ว่า "การวางแผนการเงิน" นั้นแทบจะไม่ใช่ เป็นเรื่องที่สำคัญอย่างใดสำหรับสังคมไทย

ถ้าพูดถึงเรื่องนี้... คงมีคนไม่มากนักที่จะเข้าใจว่าการวางแผนการเงินคืออะไร? หรือรู้ว่าการวางแผนการเงินนั้นสำคัญเพียงใด?

และก็คงมีจำนวนน้อยลงไปอีกมาก หากจะนับเฉพาะคนที่มี **ความรู้ทางการเงิน (financial literacy)** ถึงขั้นที่รู้ว่าจะวางแผนการเงินกันอย่างไร?

คุณอาจสงสัยว่า... ถ้าคนรุ่นพ่อรุ่นแม่ของเราไม่มีความจำเป็นหรือเคยต้องวางแผนการเงินแล้ว มีเหตุผลอะไรที่เราต้องหันมาให้ความสนใจกับเรื่องนี้ด้วยล่ะ?

ตอบอย่างกำปั้นทุบดิน...

ก็เพราะอนาคต (รวมทั้งปัจจุบัน) นั้น จะไม่เหมือนกับอดีตอีกแล้วนะสิ!

ความจริงแล้ว สาเหตุสำคัญที่คนรุ่นพ่อรุ่นแม่ของเราไม่ต้องเสียเวลามาวุ่นวายกับเรื่องของการวางแผนการเงินเพื่ออนาคตนั้น...

ไม่ใช่เพราะว่าท่าน "ไม่รู้" ว่ามีความสำคัญ แต่ความจริงแล้ว เป็นเพราะเรื่องนี้ "ไม่จำเป็น" สำหรับคนในยุคก่อนต่างหาก!

เป็น งง ใม่ย่ะ? ใจเย็นๆ เราจะอธิบายให้คุณฟังอย่างละเอียดในลำดับถัดไป

แต่ประเด็นสำคัญที่เราอยากบอกคุณก่อนอื่นใดเลย ก็คือ...

ถ้าคุณยังทำทุกอย่างตาม **ความเคยชิน** เช่นในอดีต โดยไม่ตระหนักถึงความจริงในอนาคตที่จะเปลี่ยนไปอย่างชนิดหน้ามือเป็นหลังมือจากอดีตและปัจจุบันแล้ว ในที่สุด ตัวคุณเองนั่นแหละที่จะตกเป็นเหยื่ออย่างใน "ทฤษฎีกบ" ก็ได้!

ฝรั่งมักจะเปรียบเทียบเรื่องของคุณความสามารถในการปรับตัวไปตามการเปลี่ยนแปลงกับสัตว์ชนิดหนึ่ง คือ **กบ**

เพราะกบเป็นสัตว์ที่สามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดีมาก โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงแบบช้าๆ ค่อยเป็นค่อยไป...

ถ้าคุณโยนกบตัวหนึ่งลงไปในห้องน้ำที่ตั้งไฟเดือด มันจะรีบกระโดดออกมาจากหม้อต้มน้ำนั้นอย่างรวดเร็ว

แต่ถ้าคุณโยนมันลงไปในห้องขณะที่น้ำยังเย็นอยู่ และค่อยๆ เติมน้ำให้แรงขึ้นทีละเล็กละน้อย กบตัวนั้นจะค่อยๆ ปรับตัวจนรู้สึกเคยชินกับสภาพแวดล้อมใหม่ที่มีอุณหภูมิเพิ่มขึ้นนั้นไปเรื่อยๆ

ซึ่งกว่าจะเริ่มรู้สึกตัว...

ก็กลายเป็น "กบต้ม" ไปแล้ว!

เหตุผล 5 ประการที่คุณควรใส่ใจ เรื่องการวางแผนการเงิน

เหตุผล #1: คนเราจะมีอายุยืนยาวขึ้น

ในช่วง 30 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านประชากรอย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวโน้มที่เห็นได้อย่างชัดเจนหลายประการ คือ

- อัตราเกิดมีแนวโน้มลดลงทุกปี ทำให้อัตราการเพิ่มของประชากรไทยมีแนวโน้มลดลงเป็นลำดับ
- คนไทยโดยเฉลี่ยมีอายุยืนยาวขึ้น
- จำนวนประชากรวัยหลังเกษียณเพิ่มขึ้น ในอัตราที่รวดเร็วกว่าจำนวนประชากรวัยทำงาน
- ครัวเรือนมีขนาดเล็กลงเรื่อยๆ

จาก **รูป 1-1** เมื่อย้อนไปประมาณ 30 ปีที่แล้ว (พ.ศ. 2510 - 2520) อายุคาดหมายเมื่อแรกเกิด (life expectancy at birth) ของประชากรชายและหญิงไทย อยู่ที่ 58 ปี และ 63 ปี ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชายไทยโดยเฉลี่ยนั้นเสียชีวิตก่อนเกษียณ ส่วนหญิงไทยก็มีชีวิตหลังเกษียณเพียง 3 ปีเท่านั้น

แต่เมื่อถอยกลับไปเมื่อ 10 ปีที่แล้ว (พ.ศ. 2533 - 2538) จะเห็นว่าอายุขัยโดยเฉลี่ยของคนไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยชายไทยจะมีอายุโดยเฉลี่ย 64 ปี ส่วนหญิงไทยนั้นจะมีอายุโดยเฉลี่ยยืนยาวกว่า คือ 69 ปี แต่ถึงกระนั้น จะเห็นได้ว่า...

เมื่อก่อนนี้ คนไทยจะมีชีวิตหลังเกษียณไม่นานนัก (จึงไม่จำเป็นต้องวางแผนการเงินเพื่อเกษียณ)

รูป 1-1: อายุคาดหมายเมื่อแรกเกิดของประชากรไทย

ที่มา: เวียนชาย กิระวัฒน์, เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์: การพัฒนาสุขภาพอนามัยในประเทศไทย, พิมพ์ครั้งที่ 2 คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ธันวาคม 2541), www.nesdb.go.th การคาดประมาณประชากรของไทย: พ.ศ. 2543-2568

อย่างไรก็ตาม ด้วยความก้าวหน้าทางด้านการแพทย์และสาธารณสุขที่มีการพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ ได้ส่งผลให้คนไทยโดยเฉลี่ยมีอายุที่ยืนยาวขึ้น จากตัวเลขคาดประมาณของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แสดงให้เห็นว่าในอีกประมาณ 20 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2563-2568) ประมาณการอายุขัยโดยเฉลี่ยของคนไทยจะสูงขึ้นอีก โดยชายไทยจะมีอายุ 75 ปี และหญิงไทยจะมีอายุถึง 80 ปี¹

นั่นหมายความว่า โดยความน่าจะเป็นแล้ว คุณจะต้องมีชีวิตหลังเกษียณยาวนานถึง 15 ปี ถ้าคุณเป็นเพศชาย และ 20 ปี ถ้าเป็นเพศหญิง (ส่วนเพศอื่นนั้นยังไม่มีสถิติยืนยัน!)

¹ ถ้าหากคุณยังมีชีวิตอยู่จนถึงอายุ 60 ปี ประชากรชายและหญิงไทยจะมีโอกาสที่จะอายุยืนยาวมากขึ้นไปถึงอายุ 79 และ 82 ปีตามลำดับ หรือสรุปง่าย ๆ ว่า หลังเกษียณแล้วคุณจะมีชีวิตอยู่ต่อไปอีกประมาณ 20 ปี ดูรายละเอียดได้ใน www.nesdb.go.th การคาดประมาณประชากรของไทย: พ.ศ. 2543-2568

คุณจะมีชีวิตอยู่ได้อย่างไร ถ้าไม่มีการวางแผนการเงินเพื่อชีวิตหลังวัยเกษียณ?

เหตุผล #2: ภาวะที่เพิ่มขึ้นในการดูแลผู้สูงวัย

นอกจากแนวโน้มอายุขัยที่ยืนยาวขึ้นแล้ว การที่สัดส่วนของประชากรวัยทำงานเทียบกับประชากรวัยเกษียณที่ลดลง และขนาดของครัวเรือนที่เล็กลง ก็จะมีผลกระทบอย่างมากต่อการดำรงชีวิตหลังเกษียณในช่วง 10-20 ปีข้างหน้าด้วยเช่นกัน

คนรุ่นพ่อรุ่นแม่เรานั้น อาจอาศัยลูกๆ หลานๆ ช่วยเหลือเจือจุนได้ เพราะสังคมไทยแต่เดิมนั้นอาศัยอยู่ด้วยกันเป็นครอบครัวใหญ่ แต่ในระยะ 10 กว่าปีที่ผ่านมา สังคมไทยมีแนวโน้มจะเปลี่ยนไปตามสังคมตะวันตก โดยมีการแยกตัวออกจากพ่อแม่เมื่อแต่งงานไปมีครอบครัวของตนเองมากขึ้น ทำให้สังคมไทยเปลี่ยนไปเป็น "ครอบครัวเดี่ยว" (nuclear family) เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่สวัสดิการที่คนชราได้รับจากรัฐบาลยังห่างไกลจากประเทศตะวันตกมากอย่างที่เรารู้กันอยู่

การที่แต่ละครอบครัวมีลูกน้อยลงนั้น... การจะพึ่งลูกหลานเหมือนในอดีต จึงเป็นสิ่งที่คาดหวังได้ยาก

มีงานวิจัยชิ้นหนึ่งที่ศึกษาถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางด้านประชากรของประเทศไทยในอีก 20 ปีข้างหน้า พบว่าสัดส่วนของประชากรวัยทำงานเทียบกับประชากรวัยเกษียณ จะลดลงจาก 6.27:1 เหลือ 3.26:1²

นั่นเป็นตัวเลขเฉลี่ยทั่วประเทศ แต่สำหรับสังคมเมืองเดี๋ยวนี้ ที่แต่ละครอบครัวมักจะมีลูกกันเพียง 1-2 คนนั้น อัตราส่วนดังกล่าวอาจอยู่ที่ระดับ 1:1 (ลูก 2 คนร่วมกันรับภาระเลี้ยงดูพ่อกับแม่) หรือ 1:2 (ลูก 1 คนรับภาระเลี้ยงดูทั้งพ่อและแม่) เท่านั้น

² อ้างถึงใน นวพร เรืองสกุล, *หาเงินไว้ใช้เพื่อวัยเกษียณ*, กรุงเทพฯ: คณะบุคคลดอกไม้อรุณ, พิมพ์ครั้งที่ 2 (2544), หน้า 13

แสดงให้เห็นว่า ถ้าคุณไม่ได้วางแผนการเงินสำหรับการดูแลตัวเองในช่วงเกษียณแล้ว...
ใน 20 ปีข้างหน้า ผู้สูงวัยนั้นจะเป็นภาระของลูกหลานเพิ่มขึ้น
จากปัจจุบันอีกหลายเท่าตัว

เฮ้อ! คิดแล้วไม่รู้ว่าจะส่งสารลูกหลาน หรือส่งสารตัวเองดี

เหตุผล #3: ความเสี่ยงทางเศรษฐกิจมีมากขึ้น

นับวัน โลกาภิวัตน์ (globalization) ได้ย่อโลกให้มีขนาดเล็กลงๆ จนกลายเป็นเหมือนหนึ่ง "โลกที่ไร้พรมแดน" (borderless world) เพราะปัจจัยที่เกิดขึ้นกับประเทศหนึ่งๆ สามารถส่งผลกระทบต่อประเทศอื่นๆ ได้อย่างกว้างขวาง เหมือนกับอยู่ในประเทศเดียวกัน

ตัวอย่างเช่น ผลจากวิกฤตเศรษฐกิจ ซึ่งเริ่มต้นมาจากการที่ประเทศไทยถูกโจมตีค่าเงินบาทเมื่อปี 2540 (ที่ฝรั่งเรียกว่า "โรคต้มยำกุ้ง") และส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรง และกลายเป็นปัญหาลุกลามเป็นปัญหาไปทั่วเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้มีคำสั่งระงับการดำเนินงานของสถาบันการเงินที่เดียวพร้อมกันถึง 16 แห่ง ในเดือนมิถุนายน 2540 และตามมาอีก 42 แห่ง ในเดือนสิงหาคม 2540 ซึ่งในที่สุด ได้สั่งปิดสถาบันการเงินเหล่านั้นเป็นการถาวรรวม 56 แห่ง ในเดือนธันวาคม 2540

เหตุการณ์ดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อธุรกิจอื่นๆ ที่อยู่นอกภาคสถาบันการเงินด้วย ส่งผลให้ธุรกิจใหญ่และเล็กต้องปิดตัวเองราวกับใบไม้ร่วง อัตราการว่างงานของทั้งประเทศเพิ่มขึ้นมากกว่า 2 เท่าตัว จากระดับต่ำกว่า 2% ในปี 2540 เป็น 5% ในช่วงกลางปี 2541 และทำให้ "คนจน" เพิ่มขึ้นกว่า 2 ล้านคน³

³ ไสว บุญมา. *ประชานิยม: หายนะจากอาร์เจนตินาสู่ไทย?* กรุงเทพฯ: เนชั่นบุ๊คส์ อินเตอร์เนชันแนล (2546), หน้า 191

นอกจากนี้ การที่ธุรกิจมีการแข่งขันที่สูงขึ้น ย่อมทำให้บริษัทต่างๆ ต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ในการต่อสู้ดิ้นรนดังกล่าว ธุรกิจที่เข้มแข็งเท่านั้นที่จะอยู่รอด และหนีไม่พ้นที่ต้องมีธุรกิจจำนวนหนึ่งที่จะต้องล้มหายตายจากไป ทั้งนี้ หนึ่งในวิธีการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดที่ธุรกิจต่างๆ มักนำมาใช้เสมอ คือ การปรับลดขนาดองค์กร (corporate downsizing) ดังนี้...

ความมั่นคงทางด้านอาชีพการงานในอนาคตจึงน่าจะมึ้น้อยลง

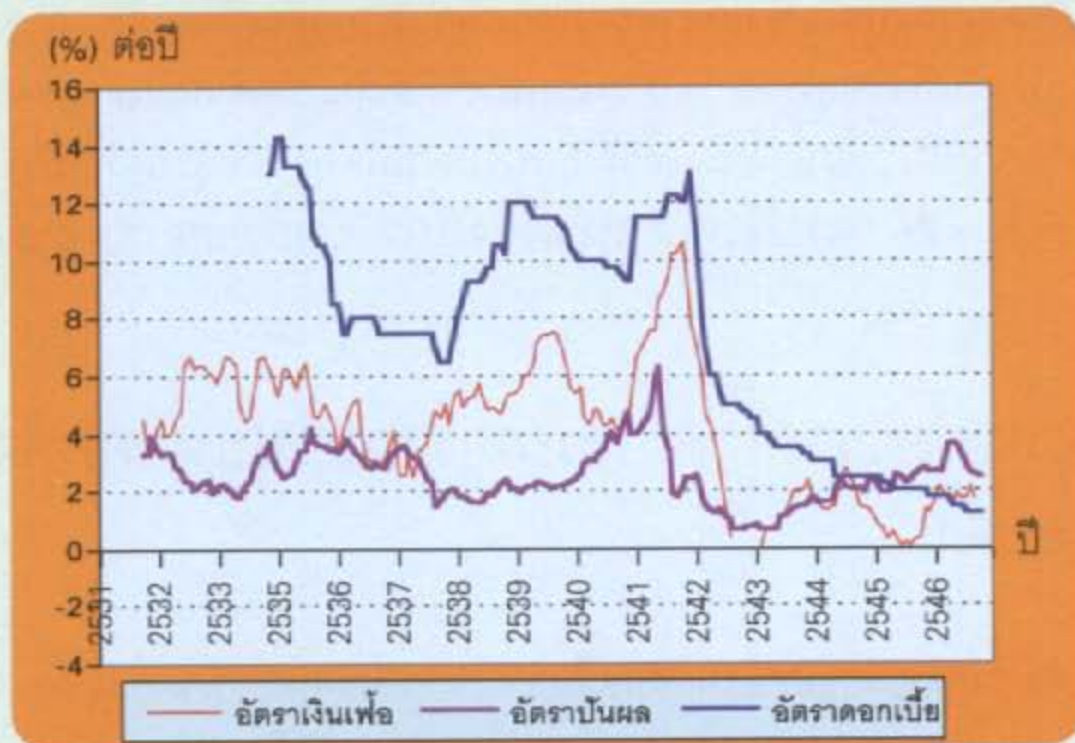
นี่เป็นเหตุผลที่สำคัญอีกข้อหนึ่ง (นอกเหนือจากการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุ ซึ่งเป็น การวางแผนการเงินระยะยาว) ที่คุณควรจะต้องคิดถึงการเตรียม "เงินสำรอง" (nest eggs) สำหรับการจับจ่ายใช้สอยในครอบครัวของคุณยามฉุกเฉินไว้ด้วย (รายละเอียดในเรื่องนี้ ดูได้จาก บทที่ 5 เรื่อง "เป้าหมายและแผนการเงินส่วนบุคคล")

เหตุผล #4: แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของสินทรัพย์ประเภทต่างๆ

นับแต่อดีต เงินออมของคนไทยประมาณ 70-80% จะอยู่ในรูปของเงินฝากธนาคาร เนื่องจากเป็นวิธีการออมที่ไม่มีความสลับซับซ้อนหรือต้องใช้ความรู้ทางการเงินอะไรมากมาย และยังโชคดีด้วยที่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากนั้นอยู่ในระดับ **สูงกว่า** อัตราเงินเฟ้อมาโดยตลอด [ดู รูป 1-2]

อย่างไรก็ตาม หลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 ระบบธนาคารมีสภาพคล่องล้มระบบทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากมีการปรับลดลงอย่างต่อเนื่องจนอยู่ในระดับต่ำเป็นประวัติการณ์

รูป 1-2: อัตราดอกเบี้ย อัตราเงินปันผล และอัตราเงินเฟ้อ

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย, กระทรวงพาณิชย์, ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ซึ่งนอกจากจะส่งผลให้ผู้สูงอายุที่ฝากเงินกินดอกเบี้ยมีรายได้ลดลงอย่างมากแล้ว (ตอนที่เรากำลังเตรียมต้นฉบับของหนังสือเล่มนี้อยู่ เงินฝากธนาคารทุกๆ 100 บาท จะได้ดอกเบี้ยเพียงปีละ 3 สลึงเท่านั้น!) ในระยะหลังอัตราดอกเบี้ยเงินฝากยังได้ลดลงต่ำกว่า อัตราเงินเฟ้อด้วย

แปลว่า... เงินฝากที่คุณเก็บออมไว้ มีมูลค่าเพิ่มขึ้นไม่ทันกับราคาสินค้าที่แพงขึ้น ดังนั้น ความมั่งคั่งของผู้ฝากเงินจึงกำลังลดลง โดยที่หลายคนยังไม่รู้สึกตัว!

จุดที่น่าสังเกต ก็คือ แม้จะมีการลงทุนอื่นๆ ที่ให้ผลตอบแทนที่ สูงกว่า การฝากเงินมาก แต่คนส่วนใหญ่ก็ยังเลือกที่จะฝากเงินไว้กับธนาคารมากกว่า เพราะ...

- บางคนบอกว่าไม่รู้จักราสารการเงินประเภทอื่นๆ เพราะตลอดชีวิตที่ผ่านมา ไม่เคยทำอะไรเลยนอกจากฝากเงินกับธนาคาร

- บางคนบอกว่าไม่อยากลงทุนเงินต้น เพราะถึงอย่างไรการฝากเงินกับธนาคารก็ไม่มีความเสี่ยง เนื่องจากรัฐบาลบอกว่าจะค้ำประกันให้ 100% (ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย)
- บางคนบอกว่าเข็ดขยาดกับการขาดทุนในตลาดหุ้นแล้ว เพราะเคยเข้าไปลงทุนตอนที่ดัชนีราคาหุ้นพุ่งขึ้นไปถึงระดับ 1,700 จุด เมื่อปี 2537 ซึ่งตอนนี้ยังถือหุ้นราคาแพงอยู่ในพอร์ตอยู่เพียบ (ยังไม่นับหุ้นอีกหลายตัวที่ได้กลายเป็นเศษกระดาษไปเรียบร้อยแล้ว หลังจากวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540)

แต่คุณรู้หรือไม่ว่า **อนาคตกำลังไล่ล่าคุณ** เพราะ ...

- ขณะนี้ทั่วโลกกำลังเผชิญกับปัญหาภาวะเงินเฟ้อต่ำ (disinflation) หรืออาจรุนแรงถึงขั้นภาวะราคาสินค้าตก (deflation) [ดู *กรอบ 1-1*] ซึ่งจะยังคงกดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากให้ต่ำเตี้ยติดดินไปอีกนานพอสมควร
- รัฐบาลมีแนวความคิดที่จะจัดตั้งสถาบันประกันเงินฝากขึ้นมาทำหน้าที่แทนการค้ำประกันโดยรัฐบาลในอนาคต ซึ่งสถาบันดังกล่าวจะไม่ค้ำประกันเงินฝากทั้ง 100% เหมือนกับในอดีตที่ผ่านมา

คุณจะรับมือกับเกมการออมที่จะเปลี่ยนไปนี้ได้อย่างไร
ถ้าคุณไม่มีความรู้ทางการเงิน?

เหตุผล #5: ทางเลือกในการลงทุนจะมีมากขึ้นและสลับซับซ้อนขึ้นในอนาคต

แรงกดดันทางด้านอัตราดอกเบี้ยดังกล่าว จะทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ทางการเงินใหม่ๆ ในอนาคต ซึ่งนอกจากจะมีความหลากหลายมากขึ้นแล้ว ยังมีผลิตภัณฑ์ทางการเงินใหม่ที่มีชื่อเรียกแปลกๆ ว่า "ตราสารอนุพันธ์" (derivatives) ได้แก่ ตราสารซื้อขายล่วงหน้า (futures) และตราสารสิทธิ (options) เป็นต้น

ตราสารการเงินนี้เป็นเครื่องมือในการลงทุนที่มีประโยชน์อย่างมาก ทั้งในแง่ที่สามารถใช้ป้องกันความเสี่ยง (downside protection) และสามารถให้เพิ่มผลตอบแทนในการลงทุนให้สูงขึ้น (yield enhancement) ด้วย

แต่เพราะว่าโลกนี้ไม่มีของฟรี... ผลตอบแทนที่สูงขึ้นนั้น จึงมักมากคู่กับความเสี่ยงเสมอ!

กรอบ 1-1: นานาปัญหาอันสืบเนื่องจากภาวะเงินฝืด

- หนังสือเกี่ยวกับการบริหารการเงินส่วนบุคคลส่วนมาก มักพูดถึงความจำเป็นของการออมและการลงทุนในฐานะที่จะรักษาอำนาจซื้อไว้ (value storage) ด้วยการลงทุนในสินทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนที่สูงพอจะชดเชยภาวะเงินเฟ้อได้ (inflation hedge) แต่มีอีกปรากฏการณ์หนึ่งที่มีนัยสำคัญต่อโจทย์การลงทุนข้อนี้อย่างมาก คือ 'ปัญหาภาวะเงินฝืด' (deflation) กลับไม่ค่อยมีการพูดถึงกันเท่าใดนัก
- หลังวิกฤตเศรษฐกิจ 'ต้มยำกุ้ง' ซึ่งเริ่มต้นที่ประเทศไทยในปี 2540 ประเทศต่างๆ ในเอเชียต่างประสบปัญหาเศรษฐกิจถดถอยอย่างรุนแรง บางประเทศ เช่น ญี่ปุ่น ซึ่งมีปัญหาอยู่ก่อนแล้ว ก็ทรุดหนักลงไปอีก จนเกิดปัญหาภาวะเงินฝืด (ราคาสินค้าตก) ตั้งแต่ปี 2542 ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน
- การที่ราคาสินค้าปรับตัวลดลงนั้นย่อมทำให้อำนาจซื้อของประชาชนเพิ่มขึ้น (ตรงข้ามกับภาวะเงินเฟ้อที่ทำให้อำนาจซื้อลดลง) ซึ่งดูเผินๆ แล้วก็ เป็นเรื่องที่น่ายินดี แต่นักเศรษฐศาสตร์รู้ดีว่า 'เงินฝืด' เป็นปัญหาที่น่ากลัวไม่แพ้ 'เงินเฟ้อ' เพราะถ้าหากเศรษฐกิจฝืดเคืองจนถึงขั้นที่ทำให้

ตราสารเหล่านี้เป็นนวัตกรรมขั้นสุดยอด อันเกิดจากผลงานการคิดค้นของนักเศรษฐศาสตร์การเงินชั้นนำของโลก ที่มีความสลับซับซ้อนอย่างยิ่ง

ซึ่งแม้จอมยุทธ์ในวงการเงินจำนวนมาก (ไม่เว้นแม้กระทั่งผู้ที่คิดค้นมันขึ้นมา) ยังต้องพ่ายแพ้ และยอม 'ซุก' ในพิษสงอันร้ายกาจของมัน!

ถ้าคุณติดตามข่าวในช่วงหลายปีที่ผ่านมา คุณอาจจะเคยอ่านข่าวเจอว่ามีกองทุนหลายแห่งในต่างประเทศ เช่น LTCM และ Tiger Fund ที่ต้องประสบกับการขาดทุนถึง

กรอบ 1-1 (ต่อ)

ประชาชนส่วนใหญ่กลับประหยัดมรัยส์ถ์มากขึ้น จะทำให้ผู้ผลิตต้องใช้กลยุทธ์แข่งกันลดราคาสินค้าลงตลอดเวลา ทำให้เศรษฐกิจตกอยู่ใน 'วงจรรูปาทวี' และทรุดหนักลงไปเรื่อยๆ เพราะถ้าผู้บริโภค 'เชื่อ' ว่าจะสามารถซื้อสินค้าในอนาคตได้ในราคาที่ถูกลงกว่าในปัจจุบัน คนส่วนใหญ่ก็จะชะลอการใช้จ่ายออกไป ทำให้เศรษฐกิจยิ่งฝืดเคืองหนัก และอาจทำให้สถานการณ์การว่างงานรุนแรงยิ่งขึ้น

- นอกจากนี้ ภาวะเงินฝืดยังมีผลให้นโยบายการเงินใช้ไม่ได้ผลด้วย เพราะแม้ธนาคารแห่งประเทศไทย จะลดอัตราดอกเบี้ยไปเรื่อยๆ จนเหลือ 0% แล้วก็ตาม ก็ยากที่จะกระตุ้นให้ประชาชนใช้จ่ายเพิ่มขึ้นได้ เพราะตราบดที่อัตราเงินเฟ้อยังคงติดลบ อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (คือ อัตราดอกเบี้ยที่เป็นตัวเงิน ลบ อัตราเงินเฟ้อ) ก็ยังเป็นบวกอยู่ดี แสดงว่าถึงยังไงออมไว้ก็ยังดีกว่าใช้จ่าย ในภาวะเช่นนี้ ระบบเศรษฐกิจจะตกอยู่ใน 'กับดักสภาพคล่อง' (liquidity trap) คือ ธนาคารมีเงินล้นระบบลดอัตราดอกเบี้ยจนติดดินก็แล้ว แต่ยังไม่มีการอยากกู้เงินไปใช้จ่าย

4,400 และ 2,600 ล้านดอลลาร์ สรอ. ในปี 2541 และ 2543 ซึ่งต้องล้มละลายไปในที่สุด เพราะมีการนำเอาเครื่องมือทางการเงินเหล่านี้ไปใช้อย่างไม่ถูกต้อง หรือใช้ไปในการเก็งกำไรเกินสมควร⁴

และที่สำคัญตลาดตราสารอนุพันธ์เหล่านี้กำลังจะเกิดขึ้นในบ้านเรา โดยในขณะนี้ได้มีการจัดตั้ง บริษัท ตลาดอนุพันธ์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ขึ้นแล้ว เพื่อดำเนินการเป็นศูนย์ซื้อขายตราสารอนุพันธ์ ซึ่งคาดว่าจะสามารถเริ่มดำเนินการได้ในไม่ช้า

ดังนั้น สิ่งที่เราอยากบอกคุณก็คือ คุณควรหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ไว้บ้าง...

ถ้าไม่อยากรตกเป็น "เหยื่อ"!

เท่าที่ได้กล่าวมา คุณคงพอจะมองเห็นแล้วว่า ในอนาคตจะมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากมาย และนั่นอาจทำให้ผู้อ่านหลายคนเริ่มรู้สึกวิตกกังวลต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้

แต่ทว่า ใครก็ตามที่มัวแต่ปิดกั้นความคิดอยู่แต่ในโลกของตนเอง ย่อมตามไม่ทันกับความเปลี่ยนแปลง และไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้ ซึ่งในที่สุด ก็ไม่อาจจะหลีกเลี่ยงที่จะต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่น่าหวาดผวในอนาคต (future shock) เหล่านี้

⁴ คุณทราบหรือไม่ว่า... หนึ่งในผู้ร่วมก่อตั้งบริษัท LTCM ก็คือ Myron Scholes ปรมาจารย์ทางการเงินซึ่งได้รับรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์ในปี 2540 จากผลงานการบุกเบิกในเรื่อง Options Pricing Theory ซึ่งเป็นผู้คิดค้นสูตรทางคณิตศาสตร์ที่ใช้ในการประเมินค่าตราสารอนุพันธ์อันโด่งดัง ที่ในวงการการเงินรู้จักกันว่า "Black Hole" เอ๊ย "Black-Scholes Model" นั่นเอง!

ในการเตรียมตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ดังกล่าว ผู้รับของท่านได้แนะนำว่ามีข้อพึงปฏิบัติ 4 ประการ ดังนี้⁵

- 1 ต้องสุขุมเยือกเย็น พึงรู้ไว้ด้วยว่า ความตื่นตระหนกมีเพียงแต่ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ แต่จะทำให้เหตุการณ์นั้นเลวร้ายยิ่งขึ้น
- 2 จะต้องทำความเข้าใจกับสภาพปัจจุบัน จะต้องรู้สถานการณ์ที่ตนประสบอยู่ จะต้องรู้ว่าเหตุการณ์ผันแปรมีผลกระทบต่อเรามากน้อยเพียงไร
- 3 ถือเป็นข้อปฏิบัติที่สำคัญที่สุด เมื่อเผชิญกับแรงกดดันที่เกิดจากความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เราจะต้องยึดมั่นในอุดมการณ์และศรัทธาของตนไว้ ไม่ละทิ้งหลักการที่ดีงาม เช่น ความซื่อสัตย์ มิตรภาพ และความเอาใจใส่ผู้อื่น เป็นต้น
- 4 จะต้องมีจิตสำนึกที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไปอย่างแรงกล้า อย่าได้ศิโรราบต่อแรงกดดันจากการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นอย่างง่ายดาย ตรงกันข้าม พึงใช้ท่าทีในเชิงรุก อย่าเป็นฝ่ายตั้งรับอยู่ฝ่ายเดียว

การจะทำเช่นนั้นได้ คุณจะต้องมี "ความรู้ทางการเงิน" (financial literacy) ที่ดีเพียงพอ ซึ่งเราจะอธิบายให้คุณฟังในลำดับถัดไป

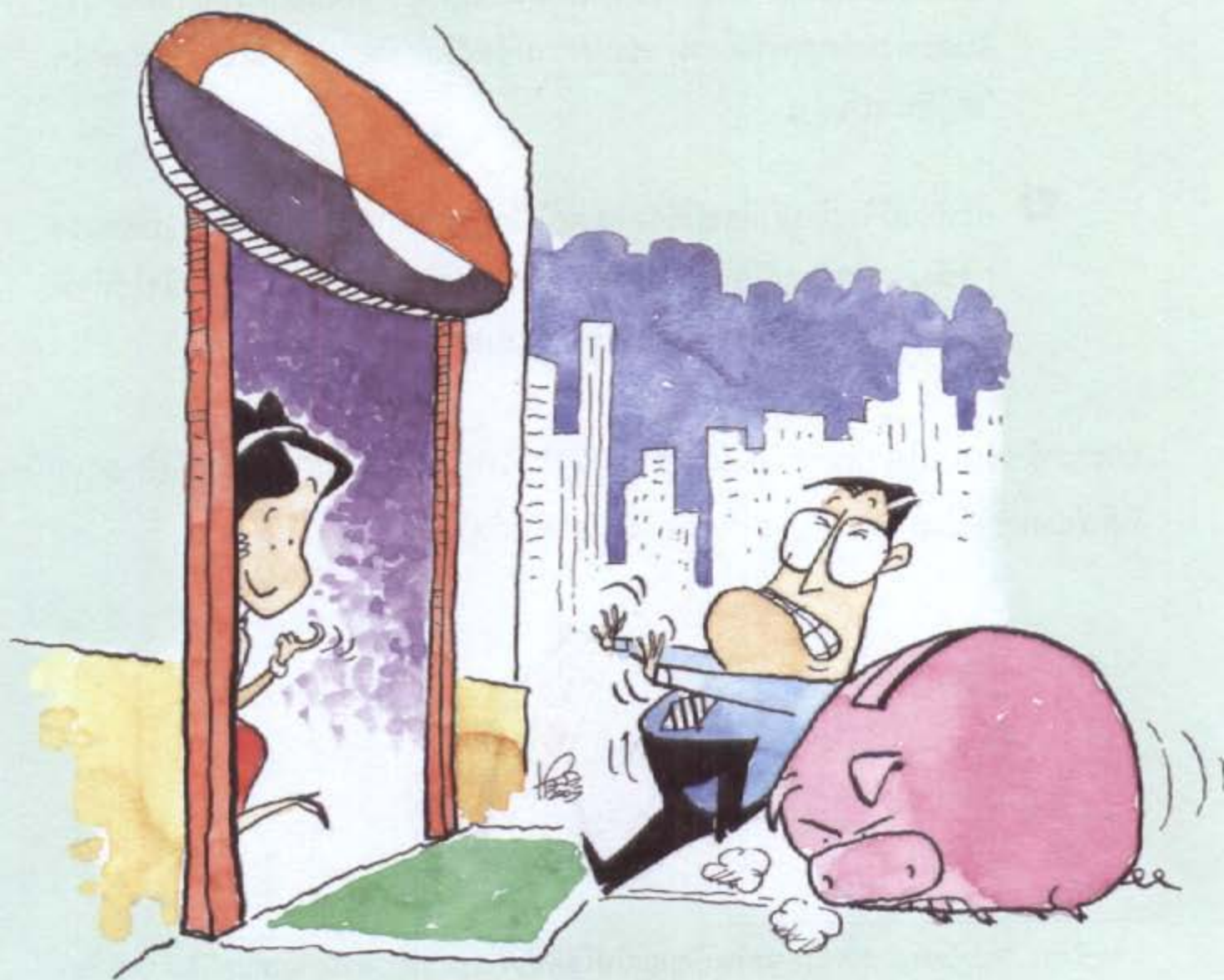

⁵ จัง ชี เหา. (แปลโดย ส. สุวรรณ) จุดไฟปัญญาให้โชติช่วง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก (2538), หน้า 34-35

บทที่ 2

วงจรรการเรียนรู้ 9 ชั้น

สู่อิสรภาพทางการเงิน

เป็นเรื่องน่ายินดีที่ในระยะหลังในบ้านเรามีหนังสือเกี่ยวกับ "การบริหารการเงินส่วนบุคคล" ออกมาวางจำหน่ายในท้องตลาดจำนวนมาก แต่มีหนังสือหลายเล่มที่ติดอันดับหนังสือขายดีเสียด้วย แต่น่าเสียดายที่หนังสือส่วนใหญ่ยังเป็นเพียงการนำเสนอแนวความคิดทางการเงินในเชิงทฤษฎี (conceptual) เสียมาก

นอกจากนี้ ยังไม่ค่อยมีหนังสือที่กล่าวถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในเมืองไทยเท่าใดนัก โดยข้อมูลที่หนังสือส่วนใหญ่นำมาอ้างอิงนั้นมักหยิบยกเอาของต่างประเทศเป็นหลัก ซึ่งมีหลายเรื่องที่ไม่ตรงกับสภาพปัญหาและความจริงที่เกิดขึ้นในบ้านเรา

ตัวอย่างหนึ่งที่เราเห็นได้อย่างชัด คือ มีการพูดถึงเรื่อง "วัฒนธรรมการออม" กันค่อนข้างมากในระยะหลัง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะมีการนำหนังสือด้านการเงินในต่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่แต่งโดยนักเขียนอเมริกัน มาใช้อ้างอิงกันมาก โดยไม่ได้เฉลียวใจว่าสภาพปัญหาของเรานั้นไม่เหมือนกับสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นสังคมบริโภคนิยม และมีอัตราการออมต่ำกว่าประเทศอื่นๆ ที่มีระดับการพัฒนาเศรษฐกิจใกล้เคียงกัน

แต่ตัวเลขสถิติของไทยชี้ให้เห็น อย่างชัดเจน ว่าเรา ไม่ได้ มีปัญหาเรื่อง "เงินออม" [ดู กรอบ 2-1]

อย่างไรก็ตาม รายงานการศึกษาของ Boston Consulting Group ซึ่งนำเสนอต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เมื่อปี 2543 นั้น ได้ชี้ให้เห็นว่าหลังวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540 จำนวนนักลงทุนในบ้านเรานั้น ได้ลดลงอย่างน่าตกใจ...

จากจำนวนบัญชีลูกค้าซื้อขายหลักทรัพย์ในบริษัทหลักทรัพย์ ที่สมัยหนึ่งเคยมีถึง 400,000 - 500,000 บัญชี ก็กลับลดลงเหลือเพียง 200,000 บัญชี เท่านั้น ยิ่งถ้าดูตัวเลขจำนวนบัญชีที่มีการซื้อขายสม่ำเสมอ จะพบว่ามียู่เพียง 1 ใน 4 หรือแค่ 50,000 บัญชี เท่านั้น

กรอบ 2-1: พฤติกรรมการออมของครัวเรือนไทย ใน 2 ทศวรรษที่ผ่านมา

- การออมเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เพราะการออมเป็นปัจจัยหนึ่งที่กำหนดความสามารถในการลงทุนของประเทศ ซึ่งจะส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะยาว ประเทศใดที่มีการลงทุน **สูงกว่า** การออมอย่างต่อเนื่อง แสดงว่าระบบเศรษฐกิจกำลังใช้ทรัพยากรมากกว่าที่มีอยู่ (resource gap) ซึ่งปัญหานี้จะสะท้อนออกมาในรูปของการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด (trade gap) ทำให้ประเทศต้องมีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศเข้ามาเพื่อปิดช่องว่างดังกล่าว ซึ่งถ้ามีมากเกินไป ก็จะกระทบกับเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจได้
- ความจริงแล้ว วิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปี 2540 นั้น ก็มี 'ต้นเหตุ' จากปัญหาดังกล่าวนี้อีก เพราะในปี 2539 ประเทศไทยมีการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดสูงถึง 8% ของ GDP ทำให้ 'จำเป็น' ต้องปล่อยให้ค่าเงินบาทลอยตัวและทำให้ค่าเงินบาทลดลงในที่สุดเมื่อกลางปี 2540 (ที่เราถูกกองทุนต่างชาติโจมตีค่าเงินบาทนั้น เป็นเพียง 'ปลายเหตุ' เท่านั้น)
- อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาสัดส่วนการออมของไทยเทียบกับมาตรฐานสากลแล้ว ถือว่าอยู่ในอัตราที่ **ไม่ต่ำ** แสดงว่าปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจดังกล่าว ไม่ได้เกิดจากการมีเงินออมน้อยเกินไป (undersaving) เพียงแต่ว่าเงินออมที่มี **ไม่สูงพอ** ที่จะรองรับการลงทุนที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเท่านั้น

กรอบ 2-1 (ต่อ)

- แม้ผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติแสดงให้เห็นว่า หลังประเทศไทยประสบวิกฤตในปี 2540 แล้ว อัตราการออมของครัวเรือนไทยมีแนวโน้มลดลงเหลือเพียง 17-20% ของรายได้ เมื่อเทียบกับอดีตที่อยู่ในระดับ 27-30% แต่ถือได้ว่าไม่ใช่เรื่องผิดปกติ เพราะในช่วงที่ประสบวิกฤต ครัวเรือนก็ยังมีภาระต้องใช้จ่าย และมีแนวโน้มที่คนเราจะพยายามรักษาระดับมาตรฐานการครองชีพไว้ และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในอาเซียนก็พบว่า ระดับดังกล่าวยังสูงกว่าอัตราการออมของบางประเทศในช่วงที่เศรษฐกิจเป็นปกติด้วยซ้ำ (ถ้าประหยัดมัธยัสถ์มากๆ อย่างญี่ปุ่น อาจทำให้เศรษฐกิจทรุดหนักลงไปอีกได้ ดังที่อธิบายไปแล้วใน *กรอบ 1-1*)
- เป็นที่น่าสังเกตว่า ถึงแม้อัตราดอกเบี้ยได้ลดลงเป็นประวัติการณ์แล้ว แต่การฝากเงินกับธนาคารก็ยังคงเป็นรูปแบบการออมที่ครัวเรือนส่วนใหญ่นิยมมากที่สุด โดยสถิติปี 2541 ชี้ให้เห็นว่า ภาคครัวเรือนมีเงินฝากธนาคารเป็นสัดส่วนสูงสุดที่สุด คือ 86% ของเงินออมในภาคครัวเรือนทั้งหมด

ที่มา: ฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย, "พฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือนไทยใน 2 ทศวรรษที่ผ่านมา" *รายงานเศรษฐกิจรายเดือน* (เมษายน 2542); โสภณ โรจน์อำรงค์, "วัฒนธรรมการออม" *รายงานเศรษฐกิจรายเดือน* (กรกฎาคม 2543)

ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อพิจารณาถึงสัดส่วนการลงทุนของนักลงทุนบุคคลธรรมดา เมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ในเอเชียด้วยกันที่มีระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ หรือ GDP ที่ใกล้เคียงกัน ปรากฏว่า...

ตัวเลขของประเทศไทยนั้น อยู่ในระดับต่ำสุด!
เนื่องจากมีสัดส่วนการลงทุนในหลักทรัพย์คิดเป็น 0.3% ของเงินออมภาคครัวเรือน เท่านั้น

เราจึงเชื่อว่า การที่ตลาดทุนบ้านเรายังล้าหลังกว่าประเทศเพื่อนบ้านของเรานั้น **ไม่ใช่** เพราะสาเหตุที่ว่าคนไทย 'ออมน้อยเกินไป' (undersaving) ...

การที่ "ผู้ออม" (savers) ส่วนใหญ่ยังไม่ยอมเดินก้าวต่อไป เพื่อเล่นบทบาทในฐานะ "นักลงทุน" (investors) น่าจะเป็นเพราะคนไทยส่วนใหญ่ยังมี "ความรู้ทางการเงิน" (financial literacy) ไม่มากพอต่างหาก!

คุณสงสัยหรือไม่ว่า... ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น? และเจ้า "ความรู้ทางการเงิน" ที่พูดถึงนั้น เป็นเรื่องที่สลับซับซ้อนและยากต่อการเรียนรู้สำหรับคนทั่วไปขนาดนั้นเชียวหรือ?

เราอยากบอกคุณว่า... "ความรู้ทางการเงิน" **ไม่ใช่** สิ่งที่เกิดขึ้นเอง (happen) แต่เป็นเรื่องที่เราทุกคน **ต้อง** ทำให้มันเกิดขึ้นมา (make it happen)!

จริงอยู่ในระบบเศรษฐกิจที่มีการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้ากันนั้น เราทุกคนต้องล้วนสัมผัสกับ "เงิน" อย่างน้อยในฐานะที่เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน (medium of exchange) ตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งในช่วงชีวิตของเรานั้น พวกเราทุกคนจะค่อยๆ เรียนรู้ถึงวิธีการที่จะใช้เงินอย่างถูกต้องและมีเหตุผล ซึ่งจะพัฒนาขึ้นไปเป็นลำดับ

ทั้งนี้ กระบวนการเรียนรู้ในช่วงแรกๆ จะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เพราะเป็นเรื่องพื้นฐานๆ ที่เราสามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน

อย่างไรก็ตาม เมื่อไปถึงระดับหนึ่งแล้ว พัฒนาการของความรู้ทางการเงินมักจะสะดุดหยุดลง ถ้าหากเราไม่สนใจที่จะศึกษา ทดลอง และเรียนรู้เพิ่มเติมอย่างจริงจัง¹

โดยทั่วไปแล้ว วงจรการเรียนรู้ทางการเงินของคนเรานั้น มี 9 ขั้นตอน ดังนี้²

ขั้น #1: วัยเยาว์อันแสนสุข

ช่วงที่เราเป็น ทารก ที่ยังไร้เดียงสา และไม่รู้ว่ "เงิน" เป็นสิ่งสำคัญของชีวิต

ขั้น #2: เริ่มรู้จัก "เงิน"

เด็กในวัยที่เริ่มเรียนรู้ว่าเงินสามารถซื้อของได้ เริ่มตั้งแต่เด็กอายุ 4-5 ขวบเป็นต้นไป จนถึงก่อนทำงานหาเงินเป็น

ขั้น #3: หาเงิน/ใช้เงิน

เริ่มรู้ว่าเงินเป็นสิ่งที่จำเป็น ต้องแลกมาด้วยการทำงาน แต่ยังไม่ถึงขั้นต้องเลี้ยงชีพด้วยตัวเอง ส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นที่เริ่มทำงานพิเศษ เพื่อเก็บเงินซื้อของที่ตัวเองอยากได้ (เป็นช่วงชีวิตที่ มีแรง + มีเวลา + ไม่มีเงิน)

¹ คือ มักจะหยุดชะงักลงเพียง ขั้น#5 ถึง ขั้น#7 ของวงจรการเรียนรู้ทางการเงินที่จะกล่าวถึงต่อไป

² ดัดแปลงมาจาก Jim Ainsworth, *How To Become a Successful Financial Consultant*, New York: John Wiley & Sons (1997): 171-4

ขั้น #4: หวาดกลัว/ไม่รู้

เริ่มตระหนักถึงความจริงที่ว่า เงินเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อความอยู่รอด แต่บางคนยังไม่รู้จักวิธีการจัดการเรื่องเงินๆ ทองๆ ที่ถูกต้อง ทำให้อยู่ในสภาพชักหน้าไม่ถึงหลัง

ขั้น #5: พอรู้แบบงูๆ ปลาๆ

เริ่มรู้จักวิธีการจัดการกับเงินทองบ้าง แต่ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง จึงไม่กล้าทำอะไร คนส่วนใหญ่ติดอยู่ในขั้นนี้ และมีคนจำนวนไม่น้อยที่ถอยหลังจาก ขั้น#5 กลับไปสู่ ขั้น#3 และ ขั้น#4 เพราะไม่ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จึงไม่เห็นถึงความสำคัญของการมีความรู้ทางการเงิน ("กบต้ม")

ขั้น #6: เก็บออมและเรียนรู้

เริ่มตระหนักถึงความจำเป็นของการเก็บออมและการลงทุน จึงเริ่มกระตือรือร้นแสวงหาความรู้ทางการเงิน ส่วนใหญ่มักจะก้าวต่อไปสู่ ขั้น#7 แต่บางคนอาจจะประสบปัญหาจากการตัดสินใจที่ผิดพลาดจนทำให้เกิดความกลัวที่จะก้าวเดินต่อไป ซึ่งทำให้การพัฒนาสะดุดหยุดลงเพียงขั้นนี้ และมีบางคนที่โชคร้ายต้องถอยกลับไปสู่ ขั้น#5 หรือต่ำกว่า (หวังว่าคุณคงไม่เป็นเช่นนั้น)

ขั้น #7: รู้วิธีการจัดสรรเงิน

รู้จักวิธีการจัดสรรเงินออม/เงินลงทุน เพราะเริ่มมีความรู้และประสบการณ์มากขึ้น ทำให้กล้าที่จะเสี่ยงมากขึ้น แต่บางคนอาจประสบปัญหาล้มเหลวอย่างรุนแรงจากการตัดสินใจลงทุนที่ผิดพลาดครั้งใหญ่ ทำให้ถอยกลับไปสู่ ขั้น#6 หรืออาจไปถึง ขั้น#5 ได้ ถ้าไม่ได้รับคำแนะนำที่ถูกต้อง แต่ถ้าหากประสบความสำเร็จ จะก้าวไปสู่ ขั้น#8 ต่อไป

ขั้น #8: อิสรภาพทางการเงิน

เริ่มบรรลุถึงความมั่นคงทางการเงินระดับหนึ่ง เริ่มมีความคิดในการใช้ชีวิตอย่างมีความสุข บางคนเริ่มคิดถึงแผนการเกษียณก่อนวัย ซึ่งคนส่วนมากไม่ค่อยจะตระหนักว่า อิสรภาพที่แท้จริงนั้นจะเกิดขึ้นได้หากมีการวางแผนการเงินที่ดี เพราะคนส่วนใหญ่ มักจะมีทัศนคติว่า ความสุขเป็น "จุดหมายปลายทาง" (destination) โดยไม่ได้มองว่าเป็น "การเดินทาง" (journey) ดังนั้น คนส่วนใหญ่จึงยอมทุ่มเททำงานหนักในวัยหนุ่มสาว (มีแรง + มีเงิน + ไม่มีเวลา) เพื่อเก็บเงินไว้ "หาหมอก" ในวัยชรา (มีเงิน + มีเวลา + ไม่มีแรง)

ขั้น #9: บรรลุสุดยอดวิชา

เคล็ดวิชา "ใหม่ฟ้า" มีได้สุดเพียง **ขั้น#8** ฉะนั้นเคล็ดวิชา "อิสรภาพทางการเงิน" ย่อมไม่สิ้นสุดเพียงแค่นั้นแจกเช่นกัน! ถึงแม้ "เงิน" จะไม่ใช่ปัญหาอีกต่อไปสำหรับคนที่ก้าวขึ้นมาถึง **ขั้น#8** แต่ทว่า... เหนือฟ้ายังมีฟ้า เหนือก้อนเมฆยังมีเข็ญ คนที่บรรลุถึง **ขั้น#9** นี้ จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า บางคนสามารถที่จะเกษียณก่อนวัยและมีชีวิตที่สมดุล (มีเงิน + มีเวลา + มีแรง) มากกว่า **ขั้น#8** เพราะรู้จักวิธีการที่จะ "ใช้เงินทำงาน" แทน บางคนเมื่อมาถึงขั้นนี้อาจเริ่มเบื่อกับการสะสมวัตถุและใช้เวลาไปในกิจกรรมต่างๆ ที่ตนเองชื่นชอบ รวมทั้งมีโอกาสจะช่วยเหลือสังคมมากขึ้นด้วย คนที่มาถึงขั้นนี้มักจะไม่ถอยกลับไปสู่ระดับที่ต่ำลง

ในเล่มแรกของหนังสือชุด "อยากรวย ต้องรู้: เคล็ด (ไม่) ลับสู่... อิสรภาพทางการเงิน" นี้ เป็นการสรุปประเด็นสำคัญๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการเงินส่วนบุคคล เพื่อให้คุณ "รู้จักแผนที่นำทาง" (Know the Roadmap) ก่อนที่จะไปเรียนรู้ถึงรายละเอียดแต่ละด้านในหนังสือเล่มอื่นๆ ซึ่งจะมีการจัดพิมพ์และเผยแพร่ตามมาเป็นลำดับต่อไป

อนึ่ง หนังสือชุดนี้จะไม่เน้นถึงแนวคิดหรือวิธีการลงทุนแบบใดแบบหนึ่ง ในลักษณะที่เป็นแบบคำตอบสำเร็จรูป แต่สิ่งที่เราคาดหวัง คือ ...

หลังจากที่คุณได้อ่านหนังสือชุดนี้จบลงแล้ว คุณจะมี "ทัศนคติ" (mindset) ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการลงทุน

เพราะเราเชื่อว่า... โจทย์ของการลงทุนนั้นไม่เหมือนกับการแก้สมการทางคณิตศาสตร์ ที่ต้องมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว (unique solution)

เพราะเราเชื่อว่า... วิธีทางที่เดินไปสู่ความสำเร็จในเรื่องใดๆ ก็แล้วแต่ **มิได้** มีเพียงหนทางเส้นเดียวเท่านั้น

เพราะเราเชื่อว่า... กุญแจแห่งความสำเร็จในระยะยาวนั้น อยู่ที่การตั้ง "คำถามแรก" ที่ถูกต้อง **ไม่ใช่** การได้มาซึ่ง "คำตอบสุดท้าย"

ดังนั้น... การลงทุนจึง **ไม่มี** สูตรสำเร็จ!

ความจริงแล้ว การที่จะบรรลุถึงเป้าหมาย 'อิสรภาพทางการเงิน' ได้นั้น คุณจะต้องมี 'ความรู้ทางการเงิน' (financial literacy) ทั้ง 3 ด้าน คือ

- รู้จักตัวเอง (Know Yourself)
- รู้จักเครื่องมือ (Know the Vehicles)
- รู้จังหวะลงทุน (Know the Markets)

คุณต้อง **รู้จักตัวเอง (Know Yourself)** เพราะพื้นฐานของการวางแผนการเงินนั้น ต้องเริ่มต้นจากการที่คุณ "ค้นหาตัวเอง" ให้พบเสียก่อน ซึ่งคุณจะต้องเป็นผู้กำหนดเองว่า ตัวคุณมีเป้าหมายอะไร? คุณต้องการรายได้จากเงินลงทุนเพื่อนำไปใช้จ่ายด้วยไหม? คุณจำเป็นต้องถอนเงินที่นำไปลงทุนภายในระยะเวลาอันสั้นหรือไม่? คุณจะสามารถรับความเสี่ยงต่างๆ ได้มากน้อยแค่ไหน? เมื่อคุณทราบเรื่องต่างๆ เหล่านี้แล้ว คุณจะสามารถเลือกแผนการเงินที่ "เหมาะสม" กับตัวคุณเอง

เพื่อช่วยให้คุณก้าวเดินไปบนถนนนักลงทุนได้อย่างมั่นใจว่า จะสามารถบรรลุถึงเป้าหมาย "อิสรภาพทางการเงิน" ได้ในระยะยาว

ต่อจากนั้น คุณจะต้อง **รู้จักเครื่องมือ (Know the Vehicles)** คุณจะต้องเรียนรู้ถึงลักษณะเฉพาะของตราสารการเงินประเภทต่างๆ ว่า จะให้ผลตอบแทนอย่างไร? และมีความเสี่ยงอะไรบ้าง? ซึ่งคุณจะเข้าใจว่า **ไม่มี** การลงทุนใดที่สามารถจะอยู่ยั่งยืนยงได้ตลอดไปในทุกสถานการณ์ (all-season assets) ดังนั้น จึงควรมีการติดตามผล ทบทวน และปรับแผนการลงทุนเป็นระยะๆ โดยมองการลงทุนเป็น "กระบวนการ" (process) **ไม่ใช่** "สินค้า" (products)

ในเรื่องสุดท้าย คุณควรจะ **รู้จักตลาด (Know the Markets)** เพื่อเข้าใจธรรมชาติของทุน ซึ่งเป็น "เหตุผล" ที่ทำให้นักลงทุนตัดสินใจโยกย้ายเงินทุนกลับไปกลับมา ระหว่างตลาดตราสารการเงินประเภทต่างๆ ในแต่ละช่วง รวมทั้งจะได้เรียนรู้ว่า เพราะอะไรผู้เล่นเกมการเงินเหล่านี้จึงมักจะมี "อารมณ์" ร่วม จนก่อให้เกิด "สัญชาตญาณหมู่" (herd instinct) ที่ไม่สมเหตุสมผลได้ เพื่อที่คุณจะได้รู้ว่าจะบริหารความเสี่ยงภายใต้สภาวะแวดล้อมต่างๆ ได้อย่างไร?

ในบทต่อไป เราจะพูดถึงหลักการที่สำคัญ โดยจะเน้นถึง "ความจริง" ควบคู่ไปกับ "แนวคิด" ทางด้านทฤษฎี เท่าที่จำเป็น รวมทั้งสรุปเนื้อหาส่วนที่สำคัญจากหนังสือเล่มอื่นๆ ที่ต่อเนื่องจากเล่มนี้ด้วย เพื่อให้คุณสามารถมองเห็นภาพรวม ซึ่งเปรียบได้กับ **"แผนที่นำทาง" (roadmap)** ที่จะช่วยชี้แนวทางให้คุณสามารถทำความเข้าใจอย่างเป็นระบบ ก่อนที่จะเข้าไปสู่รายละเอียดเกี่ยวกับความรู้ทางการเงินทั้ง 3 ด้านในระดับที่ลึกซึ้งขึ้นเป็นลำดับต่อไป

บทที่ 3

ความหมายที่แท้จริงของ

อิสรภาพทางการเงิน

ในบทก่อนๆ เราได้พูดถึงคำว่า "อิสรภาพทางการเงิน" (financial independence) หลายครั้ง แต่ยังไม่ได้อธิบายอย่างชัดเจนให้คุณทราบว่ามันมีความหมายอย่างไร? ในบทนี้ เราจะมาพูดถึงเรื่องนี้กัน...

คนส่วนใหญ่มักคิดว่า ถ้า **"รวย"** แล้วคงจะมีความสุข เพราะถ้ามีเงินเยอะจะทำอะไรก็ไม่น่าเกลียด และคงจะดีไม่น้อยหากเราจะสามารถจับจ่ายใช้สอยตามใจปรารถนายังไงก็ได้ โดยไม่ต้องคอยกระเบียดกระเสียดหรือคอยกังวลว่าจะมีเหลือใช้ในวันข้างหน้าหรือไม่

เราไม่อาจปฏิเสธได้หรอกนะว่า "เงิน" มีความสำคัญ แต่... คุณเคยคิดหรือเปล่าว່ว่าเงินจะช่วย แก้ปัญหาทุกอย่าง ได้จริงหรือ ?

มีตัวอย่างมากมายที่แสดงให้เห็นว่า ความจริงแล้วมันไม่ได้เป็นเช่นนั้นเสมอไป!

ในสหรัฐอเมริกา มีเศรษฐีเป็นจำนวนมากที่มีทรัพย์สินเงินทองมากมายชนิดที่ว่าให้ใช้ไปอีกหลายชั่วคนก็ยังไม่หมด แต่กลับไม่มีความสุขในชีวิต และจะเห็นได้ว่าคนใช้ส่วนใหญ่ที่มาหาจิตแพทย์ ล้วนแต่มีฐานะร่ำรวยกันแทบทั้งนั้น

บางคนก็ประสบกับภาวะ **"รวยเฉียบพลันรุนแรง"** (Severe Acute Rich Syndrome) แบบที่ไม่ทันตั้งเนื้อตั้งตัว เช่น ครั้งหนึ่งเมื่อหลายปีมาแล้ว มีคนทำอาชีพเก็บสามล้อรับจ้างคนหนึ่งเกิดโชคดีแบบสุดๆ เพราะไปซื้อล็อตเตอรี่ไว้เพียงแค่ใบเดียว แต่กลับถูกรางวัลที่ 1 เข้า หลังจากที่ได้รับเงินรางวัลมาแล้ว กลับนำไปใช้

จ่ายอย่างสุ่ยสุ่ย จนนไม่เหลืออะไรเลย อีกทั้งยังมีหนี้สินแถมมาอีกในระยะเวลาไม่นาน

แบบนี้ไม่เกี่ยวกับโรค "ซาร์ส" (Severe Acute Respiratory Syndrome) แต่น่าจะเรียกว่าโรค "ซาจี้" มากกว่า!

ในต่างประเทศก็มีผลการวิจัยที่ดำเนินการโดย IRS ที่ทำการสำรวจสถานภาพทางเศรษฐกิจของคนที่ถูกลือตเตอร์ในสหรัฐอเมริกา ก็พบว่า เกือบ 80% ของคนที่ถูกรางวัลนั้น กลับไปมีฐานะทางการเงิน "ติดลบ" หนักยิ่งกว่าเดิม ในระยะเวลาไม่ถึง 5 ปี!¹

ตัวอย่างเหล่านี้ล้วนแต่ชี้ให้เห็นว่า เงินไม่ได้ช่วยแก้ปัญหาเลย ตราบใดที่คนเรายังไม่มีวิธีคิด (mindset) ที่ถูกต้อง ยิ่งมีเงินมาก กลับจะยิ่งซ้ำเติมให้ปัญหาเดิมๆ ที่มีอยู่แล้ว (เช่น นิสัยที่ชอบใช้จ่ายสุ่ยสุ่ย เสพอบายมุข ฯลฯ) ให้เป็นหนักขึ้นไปอีก

"อิสรภาพทางการเงิน" (financial independence) จึง **ไม่ได้** แปลว่า มีเงินถุงเงินถังแบบที่สามารถใช้จ่ายกันอย่างชนิดไม่อัน หรือไม่ต้องบันยะบันยัง แต่น่าจะหมายถึง...

“การที่คนเรามี หลักประกันทางการเงิน ที่มั่นคง เพียงพอที่จะใช้ชีวิตได้อย่างสุขสบาย ตามสมควรแก่ อัตภาพ โดยไม่ต้องพึ่งพาใครมากเกินไป และไม่ต้องหวาดผวากับปัญหาเรื่องเงินๆ ทองๆ ว่า จะมีไม่พอกับการจับจ่าย ใช้สอยเพื่อดำรงชีวิต อย่างมีคุณภาพ ในอนาคต **”**

¹ Michael J. Duckett. *Breaking the Money Barriers*. Canada: Whitemire Publishing (1999): 33

ก่อนที่จะพูดกันต่อไปว่า เราจะบรรลุถึงเป้าหมาย "อิสรภาพทางการเงิน" นี้ได้อย่างไร? ในขั้นตอนนี้เราอยากจะทำให้คุณฟังถึงงานวิจัยชิ้นหนึ่งของศาสตราจารย์ทางการตลาด 2 ท่าน คือ Thomas J. Stanley และ William D. Danko² ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมของ "คนรวย" ในสหรัฐอเมริกาเป็นเวลาต่อเนื่องถึง 20 ปี ซึ่งผลวิจัยดังกล่าวมีสิ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับเรื่องที่เรา กำลังพูดถึงมากมายประเด็นที่เดียว

ในงานวิจัยดังกล่าว ทั้งสองท่านได้ทำการสัมภาษณ์คนที่มีฐานะจัดอยู่ในชั้น "เศรษฐี" กว่า 500 คน (หมายถึง คนที่มีสินทรัพย์สุทธิเกิน 1 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งมีเพียง 3.5% ของครัวเรือนทั้งหมดในประเทศสหรัฐอเมริกาเท่านั้น) และทำการสำรวจข้อมูลของประชากรที่มีสินทรัพย์สุทธิและรายได้สูงอีกกว่า 1 หมื่นคน

ปรากฏว่า ผลการวิจัยดังกล่าวเกี่ยวกับพฤติกรรมของ "เศรษฐีจริง" ในสังคมอเมริกันนั้นค่อนข้างแตกต่างไปจากสิ่งที่คนทั่วไปเข้าใจอย่างยิ่ง!

เวลาพูดถึง "เศรษฐี" ภาพที่คนส่วนใหญ่มักจะนึกถึงนั้น มักจะคิดถึงคนที่ใช้ชีวิตอย่างสุขสบาย กินอยู่อย่างเลิศหรู ขับรถยนต์คันโต อยู่ในคฤหาสน์หลังใหญ่ เดินทางท่องเที่ยวทั่วโลกได้เป็นว่าเล่น โดยที่ไม่ต้องคอยคิดเรื่องการทำมาหากิน

แต่ภาพเหล่านี้เป็นเพียง "มายา" ที่วงการโทรทัศน์เสกสรรขึ้นมาเท่านั้น!

ในความเป็นจริง "เศรษฐี" ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ชีวิตเช่นนั้น ประเด็นสำคัญที่สุดที่นักวิจัยทั้งสองท่านได้ค้นพบในงานวิจัยนี้ คือ ปัจจัยภายนอก นั้น ไม่ใช่ตัวแปรที่สามารถจะอธิบายถึงการมีฐานะร่ำรวยได้ดีเท่ากับ พฤติกรรมส่วนตัว ซึ่ง "เศรษฐีจริง" มี ลักษณะร่วม ที่เห็นได้ชัดเจนในเชิงพฤติกรรม อยู่ 7 ประการ คือ

² Thomas J. Stanley and William D. Danko. *The Millionaire Next Door*. New York: Simon Schuster Inc.(1996)

- มีความมั่งคั่ง รู้จักเก็บหอมรอมริบ ใช้จ่ายน้อยกว่าเงินที่หาได้
- มีการจัดสรรเวลา พลังงาน และเงิน อย่างมีประสิทธิภาพในการสะสมความมั่งคั่ง
- มีความเชื่อว่าอิสระภาพทางการเงินสำคัญกว่าการแสดงออกซึ่งฐานะอันสูงส่งทางสังคม
- ไม่ได้คาบข้องเงินก้อนโตมาตั้งแต่เกิด พ่อแม่ไม่ได้ให้การอุปถัมภ์ในด้านเงินทอง
- ลูกๆ ที่โตเป็นผู้ใหญ่แล้ว สามารถพึ่งพาตัวเองในทางเศรษฐกิจ
- มีประสบการณ์และทักษะในการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจ
- ส่วนมากจะเป็นเจ้าของธุรกิจส่วนตัว หรือประกอบวิชาชีพอิสระ

จริงอยู่ แม้ว่ารระดับรายได้จะเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดฐานะทางเศรษฐกิจของคนเรา แต่ก็มีตัวอย่างมากมายที่แสดงให้เห็นว่า คนที่มีรายได้สูงจำนวนมากกลับไม่ค่อยมีเงินเหลือเก็บ ประเด็นสำคัญนั้นอยู่ที่วิธีคิด ซึ่ง "เศรษฐีจริง" ไม่ได้มองว่าเงินเป็นทรัพยากรที่ใช้ได้ไม่มีวันหมด (renewable resources) พวกเขาจึงไม่ยอมที่จะใช้จ่ายอย่างสุรุ่ยสุร่าย ที่สำคัญที่สุดคือ ไม่ใช่ชีวิตอย่างเกินกำลังความสามารถในการหารายได้ของตัวเอง (living well below their means) คติประจำใจของพวกเขา คือ "ยอมที่จะลำบากในวันนี้ เพื่อชีวิตที่ดีกว่าในวันพรุ่งนี้"

แต่เพียงแค่ว่ารู้จักเก็บออมอย่างเดียวอาจจะยังไม่เพียงพอ (โดยเฉพาะในยุค "ดอกเบี้ยยต่ำ" อย่างในบ้านเราตอนนี้) "เศรษฐีจริง" ต้องรู้จักที่จะแปลง "เงินออม" ไปเป็น "เงินลงทุน" ที่ให้ดอกผลเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งผลวิจัยดังกล่าวพบว่า พวกเขาได้จัดสรรเวลาไปในการวางแผนทางการเงินและการจัดการลงทุน มากกว่า 2 เท่า ของคนทั่วไป

นอกจากนี้ สิ่งที่นักวิจัยทั้งสองท่านค้นพบ คือ คนที่ "รวยจริง" (be rich) นั้น **ไม่ใช่** คนที่ "ดูรวย" (look rich)³ อย่างเช่นที่เรามักจะเห็นกันในทีวี

ที่สำคัญ คือ เขาจะสอนให้ลูกๆ รู้จักค่าของเงิน และไม่สนับสนุนให้ อวดร่ำอวดรวยแข่งกับเพื่อนๆ ซึ่งเป็นการสร้างนิสัยการ "ใช้เงิน" อย่างสุรุ่ยสุร่ายก่อนที่ตัวเองจะ "หาเงิน" เป็น และสอนให้ลูกๆ รู้จักคิดที่จะพึ่งตนเอง ไม่ใช่เป็น "ลูกแห่ง" ไปจนโต

สรุปว่าเวลาจะวัดว่าคนไหนรวยจริงหรือเปล่านั้น เขาไม่ได้ดูกันที่ "เปลือกนอก" แต่ต้องดูกันที่ "เงินเก็บ" ว่ามีมากน้อยแค่ไหน? นักวิจัยทั้งสองท่านได้เสนอสูตร ง่ายๆ ที่สามารถใช้เพื่อคำนวณหาสินทรัพย์สุทธิที่เหมาะสมของบุคคล ซึ่งขึ้นอยู่กับตัวแปรหลักเพียง 2 ตัวเท่านั้น คือ (1) อายุ และ (2) รายได้ ดังนี้

$$\text{สินทรัพย์สุทธิที่เหมาะสม} = \text{อายุ} \times \text{รายได้ต่อปี} \div 10$$

ตัวอย่างเช่น ถ้าหากคุณอายุ 30 ปี และมีรายได้เดือนละ 20,000 บาท ดังนั้น คุณก็ ควรจะมีสินทรัพย์สุทธิเท่ากับ 720,000 บาท (= 30 x 12 x 20,000 ÷ 10) แต่ถ้าคุณ อายุ 50 ปี และมีรายได้เดือนละ 50,000 บาท คุณควรมีสินทรัพย์สุทธิเท่ากับ 3,000,000 บาท (= 50 x 12 x 50,000 ÷ 10)

ในที่นี่ เราจะเรียกตัวเลขที่คำนวณได้จากสูตรดังกล่าวว่า "ดัชนีอิสระภาพทางการเงิน" (financial independence index) ซึ่งมีข้อสังเกตหลายประการ ดังนี้

³ ตรงนี้เป็นศัพท์ที่กระชับและสามารถเปรียบเทียบให้เห็นภาพได้อย่างชัดเจนของ ดร. วรากรณ์ สามโกเศศ. ซึ่งเขียนไว้ใน *ขาดทุนคือกำไร: โลกนี้ไม่มีอะไรฟรีภาค 4*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มติชน (2546), หน้า 156-160 ซึ่งผู้เขียนขออนุญาตนำมาใช้ ณ ที่นี้

- "สินทรัพย์สุทธิ" (net worth) ที่กล่าวถึงข้างต้น มีความหมายเดียวกับสิ่งที่นักวิชาการทั่วไปเรียกว่า "ความมั่งคั่ง" (wealth) หรือ "ระดับเงินออม" (savings - โปรดสังเกตว่าคำว่า "นี้" ต้องมี s เสมอ) ซึ่งจะคำนวณจากสินทรัพย์ (คือ ยอดรวมของเงินสด เงินฝากธนาคาร หุ้น พันธบัตร บ้าน ที่ดิน ทองคำ เครื่องประดับ วัตถุโบราณและของสะสมต่างๆ ฯลฯ) ลบ หนี้สิน (คือ ยอดคงค้างของหนี้สินทุกประเภท เช่น เงินกู้ยืมบ้าน รถ บัตรเครดิต ฯลฯ) สาเหตุที่ในที่นี่เราเลือกที่จะไม่ใช่คำว่า "ระดับเงินออม" เพราะอาจทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจที่สับสนกับคำว่า "การออม" (saving - คำนี้ไม่ต้องมี s) ได้ ซึ่งคำหลังนี้จะหมายถึง รายได้ **ลบ** รายจ่าย
- จะเห็นได้ว่า ถึงแม้คนที่มีรายได้สูงเพียงใด แต่ถ้าใช้จ่ายแบบเดือนชนเดือน ไม่รู้จักเก็บออม ก็อาจไม่ถือว่าเป็น "คนรวย" ก็ได้ เช่น ถ้าตอนนี้คุณอายุ 45 ปี มีรายได้เดือนละ 100,000 บาท แต่กลับมีสินทรัพย์สุทธิ **ไม่ถึง** 5,400,000 บาท (= $45 \times 12 \times 100,000 \div 10$) ก็ไม่ถือว่าเป็น "คนรวย" ตามมาตรฐานนี้
- โปรดสังเกตว่า "ดัชนีอิศราภาพทางการเงิน" ดังกล่าว เป็นตัวเลขในเชิงเปรียบเทียบ (relative figure) ซึ่งจะเห็นได้ว่าค่านิยามแห่ง "ความร่ำรวย" ในที่นี่ ไม่ได้ระบุออกมาเป็นตัวเลขใดตัวเลขหนึ่งตายตัว (absolute figure) ดังนั้น ทุกคนจึงมีสิทธิ์ที่จะเป็น "คนรวย" ตามมาตรฐานดังกล่าวนี้ได้ถ้าหากมีเงินออม **มากกว่า** ตัวเลขดังกล่าว⁴ คุณจึงมีสิทธิ์ "เลือก" ได้ว่าจะอยู่ในกลุ่มไหน?

⁴ วิธีการนี้ค่อนข้างแตกต่างกับวิธีที่นักเศรษฐศาสตร์คำนวณหา "เส้นแห่งความยากจน (poverty line) ซึ่งต้องกำหนดออกมาเป็นตัวเลขที่แน่นอน โดยคำนวณจากรายได้ระดับยังชีพ (subsistence level) เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะความยากจน โปรดสังเกตด้วยว่า แม้คน 2 คนที่มีเงินออมเท่ากัน คนหนึ่งอาจเป็น 'คนจน' แต่อีกคนหนึ่งอาจเป็น 'คนรวย' ก็ได้ ตามค่านิยามนี้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับอายุและระดับรายได้ของคนที่น่ามาเปรียบเทียบกัน

- แม้ตัวเลขสินทรัพย์ที่เหมาะสมที่คำนวณจากสูตรดังกล่าวนี้สามารถใช้เป็น "จุดอ้างอิง" (benchmark) ในการตรวจสอบฐานะการเงิน รวมทั้งสามารถใช้ในการกำหนดเป้าหมายในการออมเงินในระยะสั้นได้ แต่การที่จะคำนวณว่าระดับเงินออม (สินทรัพย์สุทธิ) ที่เหมาะสมสำหรับแต่ละคน ควรเป็นเท่าใดอย่างแน่นอนนั้น ต้องพิจารณาถึงเป้าหมาย และความจำเป็นในการใช้เงินของตัวเอง (ซึ่งจะได้กล่าวถึงหลักการเรื่องนี้ต่อไป ใน **บทที่ 5**)

ถึงตอนนี้ เราอยากให้คุณได้สำรวจดูฐานะสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดที่คุณมีอยู่ขณะนี้ ซึ่งคุณสามารถที่จะใช้แบบฟอร์มที่อยู่ใน **ตารางที่ 3-1** ท้ายบทนี้ช่วยได้ (เอาตัวเลขจริงๆ แบบที่ไม่ "หมกเม็ด" นะ เพราะเราให้คุณเก็บเอาไว้ดูเองคนเดียว นั่นแหละ ไม่ต้องไปยื่นกับ ป.ป.ช. หรือก!)

จากนั้น ก็ลองใช้สูตรของ Stanley และ Danko ข้างต้นประเมินดูว่า "สินทรัพย์สุทธิที่เหมาะสม" สำหรับตัวคุณ (คำนวณตามอายุ และรายได้ของตัวเองในปัจจุบัน) ว่าอยู่ที่เท่าใด?

หากคุณมีสินทรัพย์สุทธิ **เกิน** ระดับดังกล่าวแล้ว เราก็ขอแสดงความยินดีด้วย เพราะคุณเริ่มมี "แวนเครชชี" จับเข้าแล้ว

แต่ถ้าหากคุณยังมีสินทรัพย์ **ไม่ถึง** ระดับดังกล่าว ก็อย่าเพิ่งท้อถอยหรือหมดกำลังใจ ทางที่ดี คุณควรเริ่มต้นเก็บออมเสียแต่วันนี้

อย่าลืม! รีบพลิกไปที่หน้าถัดไป แล้วเริ่มลงมือสำรวจฐานะทรัพย์สิน และหนี้สินของตัวเอง แล้วคุณจะได้รู้ว่าตัวเองมี "ความมั่งคั่ง" เพียงใด

ตารางที่ 3-1: การประเมินฐานะสินทรัพย์สุทธิ

รายการสินทรัพย์	จำนวนเงิน	รายการหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ	จำนวนเงิน
1.1) เงินสด		2.1) เงินกู้ยืมบ้าน	
1.2) เงินฝากธนาคาร+ตัว P/N		2.2) เงินกู้ยืมรถยนต์	
1.3) พันธบัตร/หุ้นกู้/หุ้นทุน *		2.3) เงินยืมจากญาติพี่น้อง+เพื่อนๆ	
1.4) ที่ดิน+บ้าน+เครื่องใช้ในบ้าน		2.4) หนี้สินบัตรเครดิต	
1.5) มอเตอร์ไซด์+รถยนต์+เรือยอชต์		2.5) หนี้สินอื่นๆ	
1.6) ลูกหนี้เงินกู้			
1.7) ทรัพย์สินอื่นๆ		หนี้สินรวม = ②	
ทรัพย์สินรวม = ①		สินทรัพย์สุทธิ = ③ = ① - ②	

* รวมหน่วยลงทุน

คำแนะนำ

- มูลค่าของสินทรัพย์ต่างๆ ข้างต้น ควรจะประเมินโดยยึดราคาตลาด (market value) หรือต้นทุนที่คุณต้องจ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์แบบเดียวกันในปัจจุบัน (replacement cost) มากกว่า ต้นทุนซื้อในอดีต (historical cost) เว้นเสียแต่สินทรัพย์ดังกล่าวไม่มีราคาตลาดที่นำมาใช้อ้างอิงได้ จึงใช้ต้นทุนซื้อ
- ในกรณีที่เป็นสิทธิการเช่า ควรประเมินมูลค่าของสิทธิดังกล่าวตามค่าเช่าที่เป็นจริงในท้องตลาด (ซึ่งอาจสูงหรือต่ำกว่าค่าเช่าที่คุณจ่ายอยู่ก็ได้) และคิดเป็นจำนวนเงินออกมาตามระยะเวลาเช่าที่เหลืออยู่จนหมดสัญญา
- ถ้ามีราคาตลาดอยู่หลายราคา คุณควรจะใช้ราคาต่ำเป็นเกณฑ์ในการประเมิน (เราไม่ได้แนะนำให้คุณ "หมกเม็ด" หรือกนะ แต่เพื่อจะได้ประเมินมูลค่าอย่างอนุรักษ์นิยมต่างหาก!)

- เมื่อคุณได้ตัวเลข "ความมั่งคั่ง" (wealth) หรือ "สินทรัพย์สุทธิ" (net worth) ในช่อง ③ ซึ่งมาจาก "ทรัพย์สินรวม" ในช่อง ① ลบ "หนี้สินรวม" ในช่อง ② แล้วให้นำผลที่ได้ไปเทียบกับตัวเลข "สินทรัพย์สุทธิที่ควรจะเป็น" ในช่อง ⑥ ซึ่งคิดตามสูตรของ Stanley กับ Danko ดังนี้

อายุปัจจุบัน	รายได้ต่อเดือน	สินทรัพย์สุทธิที่ควรจะมีในปัจจุบัน
12 X <input style="width: 50px; height: 30px; border: 1px solid black;" type="text"/>	X <input style="width: 100px; height: 30px; border: 1px solid black;" type="text"/>	÷ 10 = <input style="width: 100px; height: 30px; border: 1px solid black;" type="text"/>
④	⑤	⑥

- ถ้าหากตัวเลขในช่อง ③ **สูงกว่า** ตัวเลขที่คำนวณได้ในช่อง ⑥ เราขอแสดงความยินดีกับคุณด้วย เพราะคุณคือ "คนรวย" ตามมาตรฐานที่ยอมรับกันในระดับโลกแล้ว แต่คุณก็ไม่ควรหลงระเห็จ คุณควรจะรักษามาตรฐานการเก็บออมนี้ไว้ เพราะเมื่อคุณมีอายุมากขึ้น ตัวเลขเป้าหมายในช่อง ⑥ ย่อมจะขยับขึ้นตามไปด้วย (นี่เป็นเหตุผลหนึ่งที่คุณควรจะทยอยลดสัดส่วนการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงให้น้อยลง เมื่อคุณมีอายุมากขึ้นด้วย)
- แต่ถ้าหากตัวเลขในช่อง ③ ยัง **ต่ำกว่า** ตัวเลขในช่อง ⑥ อยู่ ก็อย่าเพิ่งท้อ คุณควรจะต้องกลับไปวิเคราะห์ดูว่า ในแต่ละเดือนคุณทำเงิน "หายไป" ไหนบ้าง? และลองพิจารณาว่าจะสามารถตัดทอนรายจ่ายที่ไม่จำเป็นบางอย่างออกไปก่อนได้หรือไม่? ถ้าคิดว่าเป็นรายจ่ายที่จำเป็น ให้ลองถามตัวเองอีกครั้งว่าต้องซื้อตอนนี้เลยไหม? อดใจเอาไว้รอซื้อตอนที่มีโอกาสลดกระหน่ำจะดีกว่าไหม? อย่าปล่อยให้เงินที่คุณอุตส่าห์แลกมาด้วยการทำงานทั้งเดือนตกไปอยู่กับใครก็ไม่รู้ และเหลือจ่ายตัวคุณเองเป็นคนสุดท้ายอีกต่อไป คุณควรตั้งเป้าให้ชัดเจนลงไปเลยว่า ในแต่ละเดือนคุณจะ "จ่ายตัวเอง" เท่าใดก่อน เพื่อความมั่นคงของคุณและครอบครัวในอนาคต (ถ้ายังไม่รู้จะเริ่มต้นที่ตรงไหน เราแนะนำให้ดูจาก ตาราง 4-1 ใน บทที่ 4)

บทที่ 4

เงิน "หาย" ไปไหน?

ทุกวันนี้ คนส่วนใหญ่มักจะบ่นกันว่า มีภาระการใช้จ่ายในแต่ละเดือนค่อนข้างสูง ไหนจะเป็นค่าใช้จ่ายประจำวัน ค่าอาหาร ค่าผ่อนรถ ค่าผ่อนบ้าน ค่าผ่อนบัตรเครดิต ค่าน้ำมันรถ ค่าเล่าเรียนลูก ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ตลอดจนภาษีสังคมอื่นๆ อีกอีกปาดะ

ทุกๆ สิ้นเดือน เมื่อไปเช็คดูยอดเงินคงเหลือในบัญชีเงินฝากธนาคารแล้ว คุณเคยลองถามตัวเองบ้างไหมว่า เงินที่คุณต้องไปแลกมาด้วยความลำบากในการทำงาน ตลอดทั้งเดือน หายไปไหนกันหมด?

คุณคิดว่ามันยุติธรรมไหม?

ถ้าคนที่ต้องเหนื่อยยากทำงานหารายได้ตลอดทั้งเดือนนั้น มี "คุณ" เพียงคนเดียว แต่กลับมีใครก็ไม่รู้อีกเยอะแยะ ทั้งที่รู้จักบ้างและไม่รู้จักบ้าง เข้ามามี "เอี่ยว" ขอแบ่งส่วนรายได้จากคุณเป็นประจำ จนตัวคุณเองแทบไม่มีอะไรเหลือ (สำหรับอนาคต) ถ้าชีวิตคุณเป็นอย่างนี้ คุณเคยถามตัวเองไหมว่า มันหมายความว่าอะไรกัน?

ใช่แล้ว... คุณกำลังตกเป็น "ทาส"!

เพราะ "ทาส" คือ คนที่มีหน้าที่ต้องทำงานหนักเพื่อผู้อื่นไปจนตาย โดยไม่มีสิทธิ์ที่จะเก็บเกี่ยวผลประโยชน์อะไรเอาไว้เป็นของตัวเอง หากคุณไม่อยากเป็นเช่นนั้น ก็ต้องปลดแอก ด้วยการประกาศอิสรภาพว่า...

ไม่มี ไม่หนี ไม่จ่าย

เฮ้ย! ไม่ใช่...

Pay yourself first!
จ่ายให้ตัวเองก่อน!

หมายความว่า... ให้คุณคิดถึงเรื่องของการออม ก่อนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ "การใช้จ่าย" **ไม่ใช่** ใช้จ่ายไปก่อน มีเหลือแล้วค่อยเก็บ เพราะวิธีนี้มักจะจบลงด้วยการไม่มีอะไรเหลือให้เก็บเสมอ ยิ่งคนที่ไม่ค่อยมีวินัยในการใช้จ่ายด้วยแล้ว ยิ่งไปกันใหญ่ นอกจากจะไม่มีอะไรเหลือแล้ว ยังอาจถึงขั้นที่ "ติดลบ" เป็นหนี้เป็นสินด้วย

ตราบโดที่ยังไม่สามารถแก่นิสัยการใช้จ่ายแบบสุรุ่ยสุร่าย ก็คงต้องตกเป็น "ทาส" หาเงินมาชดใช้หนี้ไม่จบไม่สิ้น หนักๆ เข้าก็เป็น NPL (Non-Performing Loans) หรือถึงขั้น NLP (Next-Life Pay) ไปเลย ก็มีให้เห็นกันมากมาย

ก่อนอื่นเลย คุณต้องรู้ว่า จะตั้งเป้าเก็บเงินเท่าไร? ตารางที่ 4-1 ที่แสดงให้เห็นในหน้าถัดไป เป็นตารางสำเร็จรูปที่มีผู้รู้ท่านหนึ่งคำนวณไว้ เพื่อช่วยให้คุณพอมิแนวคิดคร่าวๆ ว่า จะต้องกำหนดเป้าการออมของตัวเองไว้ที่ระดับใด? ¹

มีผู้เชี่ยวชาญบางท่านได้ประมาณไว้ว่า สำหรับคนไทยในยุคปัจจุบันหากเกษียณอายุและมีชีวิตอยู่ได้พอสมควร ก็ควรมีเงิน **ไม่ต่ำกว่า** 3,000,000 บาท ² สมมติว่าเมื่อเกษียณที่อายุ 60 ปี คุณต้องการที่จะมีเงินระดับดังกล่าว โดยที่ในปัจจุบันครอบครัวคุณมีรายได้ปีละ 250,000 บาท ขณะนี้คุณอายุ 40 ปี และสมมติต่อไปว่าตอนนี้คุณมีเงินออมอยู่แล้ว 500,000 บาท

จากตารางดังกล่าวคุณจะเห็นได้ว่า...

คุณมีเวลาอีก 20 ปี จึงจะเกษียณ (= 60 - 40 ปี) และคุณต้องการเงินอีก 2,500,000 บาท (= 3,000,000 - 500,000 บาท) หรือเป็น 10 เท่าของรายได้ต่อปีของครอบครัวคุณ ดังนั้น เมื่อดูที่แถวที่ระดับ 10 เท่า และไล่ไปตามบรรทัดนั้น จนเจอตัวเลข 20 ปี จากนั้นให้คุณมองไล่ขึ้นไปเรื่อยๆ จนถึงหัวคอลัมน์ คุณจะพบว่าควรตั้งเป้าออมเงินไว้ที่ 30% ของรายได้ ซึ่งเท่ากับเดือนละ 6,250 บาท (= $0.3 \times 250,000 \div 12$)

¹ ตัวเลขในตารางคำนวณขึ้น โดยมีข้อสมมติว่าคุณสามารถจะนำเงินที่เก็บออมไว้นั้นไปลงทุนโดยได้รับอัตราผลตอบแทนสุทธิหลังหักอัตราเงินเฟ้อ (real rate of return) เท่ากับ 5% ต่อปี

² กองบรรณาธิการ 'ถนนนักลงทุน'. **ลาก่อนความจน: วางแผนรวย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เนชั่น (2545), หน้า 159

เมื่อคุณได้เป้าหมายการออมที่สามารถวัดได้ (measurable) เป็นตัวเลขที่แน่นอนแล้ว คุณควรจะเริ่มสร้างวินัยในการใช้จ่ายสำหรับตัวคุณเองเสียแต่วันนี้ และพยายามติดตามผลทุกๆ เดือนว่าทำได้ตามเป้าหรือไม่? เพราะหากคุณรู้แล้ว แต่ยังไม่ใส่ใจ คุณทราบไหมว่าผลจะเป็นเช่นไร?

กลับไปดูตารางเดิมอีกครั้ง...

ถ้าคุณยังคงพฤติกรรมการใช้จ่ายแบบตามใจชอบเหมือนเดิม และเก็บออมในอัตราเพียงครึ่งหนึ่งของระดับที่ควรจะเป็น หรือ 15% ของรายได้เท่านั้น ตารางดังกล่าวแสดงว่า คุณจะต้องใช้เวลาถึง 30 ปี จึงจะบรรลุถึงเป้าหมายเงิน 3 ล้านบาทดังกล่าว (หมายความว่าหลังเกษียณแล้ว คุณยังไม่ใช้เงินเก็บก้อนนั้น แต่ยังคงทำงานหาเงินต่ออีก 10 ปี เพื่อดำรงชีวิต และมีเก็บออมให้ได้เดือนละ 3,125 บาทด้วย!)

แปลว่า... ถ้าคุณไม่ยอมจ่ายเพื่อตัวเองก่อนในอัตรา 30% ของรายได้ในวันนี้ แต่เลือกที่จะออมเพียง 15% ของรายได้ คุณก็ต้องยอมลดมาตรฐานการครองชีพในช่วงหลังเกษียณลงจากที่เคยวางแผนไว้ 50%

ในทางตรงกันข้าม ถ้าคุณยอมกระหมัดกระหม่อมอีกนิดด้วยการเก็บออมในอัตรา 45% ของรายได้ คุณจะสามารบรรลุถึงเป้าหมายดังกล่าวได้เร็วขึ้นในเวลาเพียง 15 ปีเท่านั้น และเมื่อคุณอายุครบเกษียณ 60 ปี คุณจะมีเงินเพิ่มขึ้นเป็น 4,250,000 บาท (= 500,000 + 15 x 250,000 บาท)

คุณอยากจะเป็นแบบไหน สามารถเลือกได้ด้วยตัวเอง!

อันที่จริง ถ้าจะว่าไปแล้วเรื่องการหาเงิน การเก็บเงิน การลงทุน หรือการบริหารเงิน ล้วนเป็นเรื่องหน้าปากคอก ไม่มีเคล็ดลับพิเศษอะไร เพียงแค่คุณสนใจหยิบหนังสือที่ปัจจุบันมีอยู่หลายเล่มมาอ่านก็สามารถเรียนรู้ได้ และไม่ใช่เป็นเรื่องยากเกินกว่าจะทำความเข้าใจได้

ตารางที่ 4-1: จำนวนปีที่ต้องใช้เพื่อบรรลุเป้าหมายระดับเงินออมที่ต้องการ *

เป้าหมายเงินออมคิดเป็นเท่าของรายได้ปี	อัตราการออม (คิดเป็น % ของรายได้)									
	5%	10%	15%	20%	25%	30%	35%	40%	45%	50%
2 เท่า	23 ปี	14	11	8	7	6	5	5	4	4
5 เท่า	37	26	20	17	14	13	11	10	9	8
7.5 เท่า	44	32	26	22	19	17	15	14	13	12
10 เท่า	49	37	30	26	23	20	18	17	15	14
12.5 เท่า	53	41	34	29	26	23	21	19	18	17
15 เท่า	57	44	37	32	29	26	24	22	20	19
20 เท่า	62	49	42	37	33	30	28	26	24	23
25 เท่า	67	53	46	41	37	34	31	29	27	25

ที่มา: Frank Newman and Muriel Newman. *How to Grow Rich*. Singapore: Heinemann Asia (1990) p.19

* สมมติว่าเงินออมได้รับผลตอบแทนที่แท้จริงที่ระดับ 5% ต่อปี จำนวนปีที่ระบุในตารางเป็นตัวเลขปัดเศษขึ้นเป็นจำนวนเต็ม

แต่เอาเข้าจริงๆ แล้ว (อีกเหมือนกัน) ก็ไม่ใช่เรื่องง่าย อย่างที่ฝรั่งบอกว่า

Simple but not easy.
เรื่องง่ายๆ แต่ไม่หมู

แบบเดียวกับที่ใครๆ ก็รู้ว่า... ถ้าอยากหุ่นดี ก็ต้องรู้จักที่จะควบคุมอาหาร และออกกำลังกายนั้นแหละ

เพราะสิ่งที่สำคัญที่สุดในเรื่องนี้คือ ต้องมีวินัยกับตนเอง (self-discipline) เพียงแค่รู้จักเก็บออม และทำจนเป็นนิสัย ใครที่เริ่มก่อน ก็มีสิทธิ์สำเร็จก่อน

ในระหว่างทางที่ค่อยสะสมเงินออมนั้น เราก็ค่อยๆ ศึกษาหาความรู้ในการบริหารเงินไปด้วย จากการอ่าน หรือ พูดคุยปรึกษากับผู้รู้ต่างๆ เกี่ยวกับวิธีการบริหารเงิน และการลงทุนไปด้วย แล้วทดลองเอาความรู้เหล่านั้นมาปฏิบัติดู

ถ้าเพียงแต่เราสามารถปฏิบัติตามหลักการเหล่านั้นได้เพียงบางอย่าง ปัญหาต่างๆ ทางการเงินที่พวกเรากำลังประสบอยู่ในปัจจุบันหรืออนาคต ก็จะไม่เกิดขึ้น หรือไม่เก็นกำลังของเราในการแก้ไข

ก่อนจะจบบทนี้ เราอยากย้ำประเด็นที่สำคัญมากประเด็นหนึ่งคือ เกมของการออมนั้น...

ใครที่เริ่มก่อน ก็สำเร็จก่อน
หรือ... เก่งไม่กลัว แต่กลัวช้า!

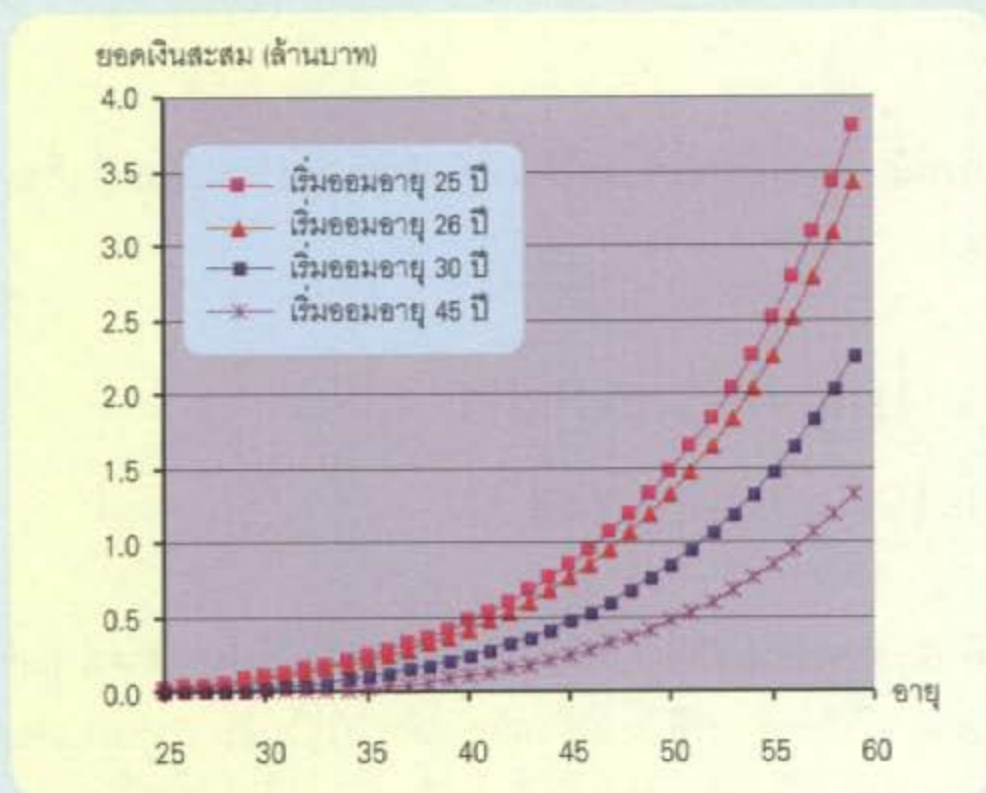
ซึ่งใน **บทที่ 6** เราจะแสดงให้คุณได้เห็นว่ามูลค่าของเงินในอนาคต (future value) นั้น มีตัวแปรหลักที่เกี่ยวข้องเพียง 3 ตัวเท่านั้นคือ (1) เงินต้น (2) อัตราดอกเบี้ย และ (3) ระยะเวลา ในบรรดาตัวแปรเหล่านี้ มีเพียง 2 ตัวเท่านั้นที่เราควบคุมได้คือ เงินต้นและระยะเวลา ยิ่งเราเริ่มออมเร็วเท่าไร เราก็จะยิ่งเหนื่อยน้อยลงเท่านั้น

ใน **รูป 4-1** เป็นผลที่ได้จากการคำนวณ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ถ้าเพียงแค่ว่าเราเก็บออมเงินเดือนละ 1,000 บาท ตั้งแต่เดือนแรกที่เริ่มเข้าทำงานตอนอายุ 25 ปี และได้รับอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยประมาณ 10% ต่อปี เมื่อเกษียณตอนอายุ 60 ปี เราจะมีเงินออมรวมเป็นเงินถึงประมาณ 3.8 ล้านบาท

แต่ถ้าเราเริ่มเก็บเงินเมื่อเรามีอายุ 26 ปี หรือช้าไปเพียง 1 ปี เราจะมีเงินออมลดลงเหลือแค่ 3.4 ล้านบาท หายไปถึงประมาณ 4 แสนบาท และถ้าหากยิ่งออมช้าลงเพียงใด เงินออมของเราก็จะยิ่งลดลงเป็นลำดับ เช่น ถ้าออมช้าไป 5 หรือ 10 ปี เงินออมจะเหลือเพียง 2.3 และ 1.3 ล้านบาท เท่ากับทำเงินหายไปถึง 1.1 และ 2.1 ล้านบาท ตามลำดับ

ตัวอย่างนี้ชี้ให้เราเห็นชัดเจนว่า ยิ่งเราเริ่มออมและเริ่มลงทุนยิ่งเร็ว ก็ยิ่งดี หรือกล่าวได้ว่า **ออมก่อนรวยก่อน**

รูป 4-1: เก่งไม่กลัว แต่กลัวช้า

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่าตารางดังกล่าวซึ่งคำนวณมาจากอัตราดอกเบี้ย 10% ต่อปีนั้น ถ้าเป็นช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540 การจะหาอัตราผลตอบแทนในระดับนี้ ก็คงไม่ใช่เรื่องยากเย็นอะไร เพราะเพียงแค่เอาเงินไปฝากธนาคารก็ได้แล้ว

แต่ในขณะที่ธนาคารยังมีเงินล้านระบบอย่างทุกวันนี้ และดอกเบี้ยเงินฝากนับวันมีแต่แห่งเดียว การจะอาศัยแต่เพียงดอกเบี้ยจากธนาคารอย่างเดียวนั้นคงไม่เพียงพอ ผู้ออมในปัจจุบันจำเป็นต้องเรียนรู้วิธีการที่จะนำเงินที่ออมไป 'ลงทุน' ต่อ เพื่อให้เกิดดอกเกิดผลเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งความจริง ก็อาจทำได้หลายวิธีการด้วยกัน เช่น

- (1) ลงทุนในตัวเอง ด้วยการลงทุนด้านการศึกษา หรือฝึกทักษะวิชาชีพบางอย่างเพิ่มเติม ซึ่งจะนำไปสู่รายได้ที่สูงขึ้น โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในปัจจุบัน จะทำให้ความมั่นคงในอาชีพการงาน

ลดน้อยลง ทำให้เราจึงจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ของเราให้สามารถทำงานได้หลายๆ ด้าน (knowledge portfolio) มากขึ้น³

- (2) ลงทุนทำธุรกิจส่วนตัว ซึ่งอาจจะทำเป็นงานหลักหรืองานเสริม โดยลงทุนทำธุรกิจเล็กๆ กับญาติพี่น้องหรือเพื่อนๆ ก็ได้ ลองดูตัวอย่างบริษัทขนาดใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์บ้านเราบางแห่ง เช่น S&P ก็มีจุดเริ่มต้นจากร้านเบเกอรี่เล็กๆ เท่านั้น
- (3) ลงทุนในตราสารการเงินต่างๆ เป็นการลงทุนทางอ้อม ที่เรียกว่า "เงินต่อเงิน" หรือ "ใช้เงินทำงาน"

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะคุณจะมีรายได้จากการลงทุน 2 วิธีแรกหรือไม่ก็ตาม คุณควรเรียนรู้ถึงวิธีการที่จะเพิ่มค่าเงินออมของคุณหรือ "ใช้เงินทำงาน" ด้วย

เพราะรายได้จากการลงทุนประเภท (1) และ (2) นั้น ถือเป็น "รายได้ที่ไม่ถาวร" (temporary income) เพราะเป็นรายได้ที่ต้องแลกมาด้วยน้ำพักน้ำแรง ซึ่งถ้าไม่ลงมือทำก็จะไม่มีรายได้ ในหนังสือชุด "อยากรวย ต้องรู้: เคล็ด (ไม่) ลับสู่... อิศรภาพทางการเงิน" นี้ เราจะเน้นเฉพาะวิธีการหารายได้โดยการ "ใช้เงินทำงาน" ซึ่งเป็น "รายได้ถาวร" (permanent income) เพราะเป็นรายได้ที่สามารถจะเกิดขึ้นตลอดไป ไม่ว่าจะเราจะมีแรงทำงานอยู่หรือไม่ก็ตาม⁴

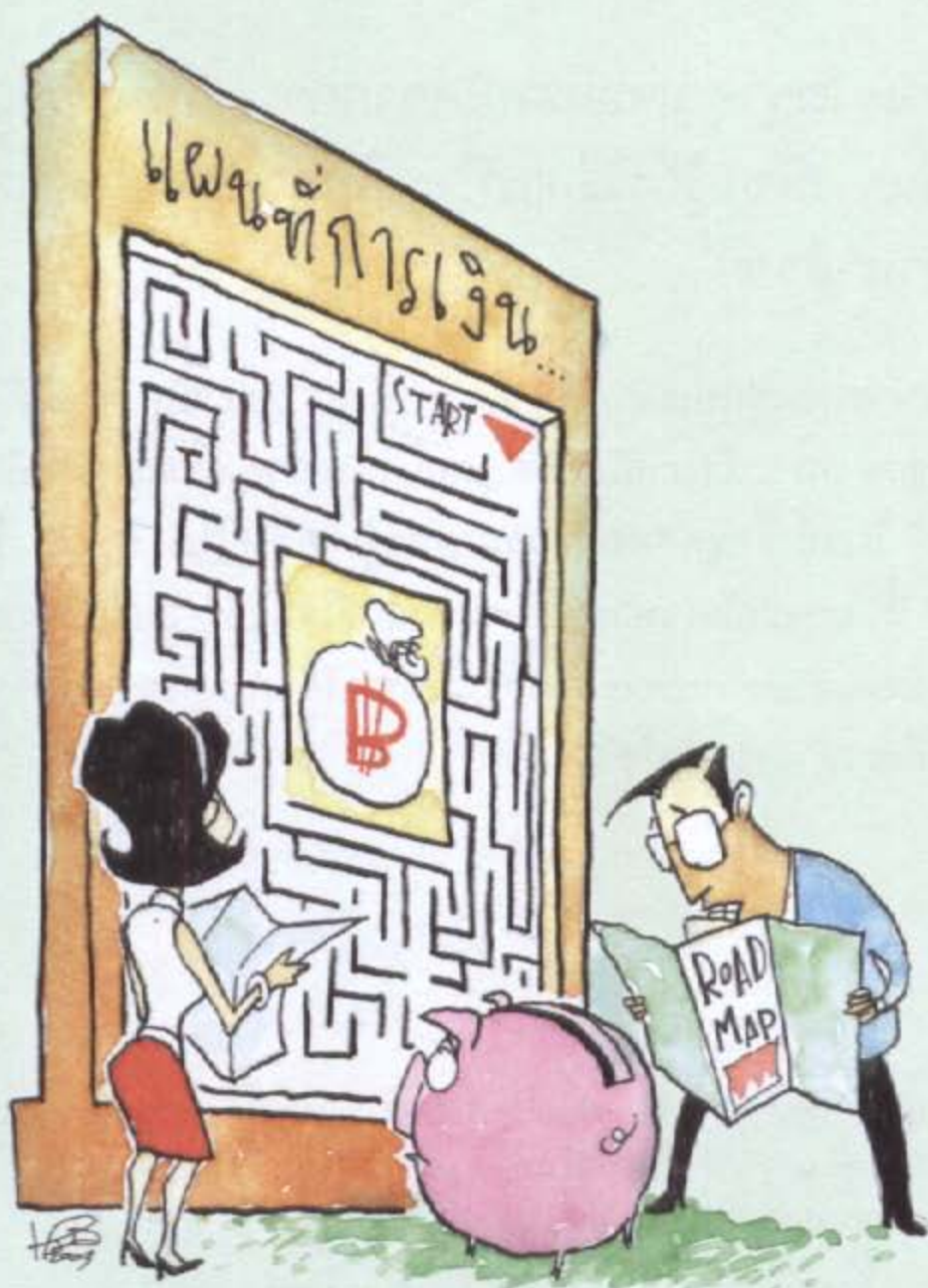
³ สนใจรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้ ผู้เขียนขอแนะนำให้อ่านบทวิเคราะห์แนวโน้มในอนาคตของสาขาอาชีพต่างๆ ใน พงษ์ ผาวิจิตร. *โอกาสใหม่ ทางเลือกใหม่: เราจะไปทางไหน?* กรุงเทพฯ: เอ. อาร์. บิซิเนส เพรส (2545) หน้า 155-187

⁴ เราจะพูดถึงความแตกต่างของรายได้ 2 ประเภทนี้อีกครั้งใน *บทที่ 9*

บทที่ 5

เป้าหมาย

และแผนการเงินส่วนบุคคล

ในอดีตก่อนๆ คุณคงได้เห็นแล้วว่าการดำเนินชีวิตในสังคมไทยของเรานั้น นับวันมีแต่ทวีความซับซ้อนมากขึ้น เรื่องที่คนส่วนมากคิดว่า "ไกลตัว" เสียเหลือเกินในยุคสมัยหนึ่ง ก็กลับกลายเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลกับชีวิตของเรา อย่างที่คนส่วนใหญ่แทบจะไม่เคยคาดคิดมาก่อน

คนที่ไม่ได้ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่กำลังเกิดขึ้นในอนาคต ปล่อยชีวิตให้เรื่อยเปื่อยไปตามกระแส หรือคนที่รู้แล้ว แต่ชะล่าใจ ไม่ได้คิดที่เตรียมตัวเสียแต่เนิ่นๆ เพื่อรับมือกับสถานการณ์ ...

ก็จะต้องกลายเป็น "กบแป๊ะชะ" ไปในที่สุด!

วิธีเดียวที่คุณจะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงนี้ได้ ก็คือ คุณจะต้องรู้จัก "การวางแผนทางการเงิน" ซึ่งมีผู้ให้นิยามไว้ในแบบที่สามารถเข้าใจได้ง่าย ๆ ดังนี้

“การวางแผนการเงิน คือ การที่คุณรู้จักวางแผนในเรื่องการเงินของตัวเองและครอบครัวอย่างเหมาะสม ซึ่งเรื่องนี้จะเชื่อมโยงกันอีกหลายประเด็น ทั้งรายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน ภาษี การจัดการเรื่องหนี้สิน รวมถึงการรู้จักการเตรียมตัวป้องกันความเสี่ยงต่างๆ ที่จะมีด้วย”¹

ถ้าคุณเคยเรียนเศรษฐศาสตร์มาบ้างก็คงพอจะทราบว่า แนวโน้มหนึ่งที่จะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอนอันเป็นผลพวงจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ก็คือ "เงิน" จะต้องมีบทบาทสำคัญมากขึ้นในระบบเศรษฐกิจ

¹ กองบรรณาธิการ 'ถนนนักลงทุน', *ลาก่อนความจน วางแผนรวย?* พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เนชั่น (2545), หน้า 10

ตัวอย่างของพฤติกรรมค่าใช้จ่ายที่เปลี่ยนไปในสังคมไทยเรานั้น ก็มีให้เห็นมากมาย...

- เมื่อก่อนนี้คนไทยส่วนใหญ่เคยใช้วิธีรอน้ำฝนใส่ตุ่มเอาไว้ดื่มกินได้ตลอดปีโดยไม่ต้องเสียสตางค์ มาถึงวันนี้ เรากลับต้องซื้อน้ำเปล่าบรรจุขวดที่ราคาแพงกว่าน้ำมันมาดื่มแทน
- คนสมัยนี้มีสินค้าและบริการที่อำนวยความสะดวกสบาย และมีกิจกรรมที่ทำนอกร้านมากขึ้น เช่น ทำงาน กินอาหาร ดูหนัง ฟังเพลง ฯลฯ ผิดกับการใช้ชีวิตเมื่อก่อนนี้ ที่คนส่วนใหญ่เมื่อเลิกงานแล้ว ก็มักจะใช้เวลาพักผ่อนอยู่กับบ้านเป็นหลัก
- เดี่ยวนี้ครอบครัวส่วนใหญ่ทั้งสามีภรรยาและลูกๆ ต่างออกไปทำงานนอกร้าน ซึ่งนี่ไม่พ้นที่ต่างคนต้องมีพาหนะที่ใช้ในการเดินทางเป็นของตนเอง (ดังที่มีผู้เปรียบเทียบว่าเดี่ยวนี้อัตโนมัติมีความสำคัญถึงขนาดยกให้เป็น 'ปัจจัยที่ 5' ในการดำรงชีวิตของคนในยุคปัจจุบันถัดจากอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรคแล้ว) จึงเป็นเรื่องธรรมดามากที่สุดที่แต่ละบ้านมีรถยนต์มากกว่าครอบครัวละ 1 คัน ผิดกับสมัยก่อนที่แทบจะนับครัวเรือนที่มีรถยนต์ได้

คุณจะเห็นได้ว่า เกือบทุกเรื่องหนีไม่พ้นที่เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ 'เงิน' แทบทั้งนั้น

เมื่อพูดถึงเรื่องของการวางแผนการเงิน ก่อนอื่นคุณจะต้องค้นหาความต้องการของตัวเอง และตอบกับตัวเองให้ได้เสียก่อนว่า คุณมีเป้าหมายอะไร?

ถ้ามองการวางแผนการเงินอย่างเป็นธุรกิจ เราก็อาจนำเอาวิธีการต่างๆ ที่ใช้กันมาก โดยเฉพาะในโลกตะวันตกในเรื่องการวางแผนกลยุทธ์ทางธุรกิจบางอย่างมาประยุกต์ใช้ได้

ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวางแผนบางคนบอกว่า เป้าหมายที่ดีนั้นจะต้อง SMART ซึ่งอาจจะเป็นการสื่อเป็นนัยๆ ว่าการกำหนดเป้าหมายนั้น ไม่ใช่เพียงแค่ลึกลงๆ ทำๆ ไปเท่านั้น แต่จะต้องกำหนดขึ้นอย่าง "ชาญฉลาด" ด้วย

แต่คำว่า SMART ในที่นี้ ยังมีความหมายที่ลึกซึ้งไปกว่าการแปลความแบบตรงตัวเช่นนั้น

ความจริงแล้ว มันคือ "ลูกเล่น" ที่มาจากอักษรตัวแรกที่ใช้แทนคำย่อในภาษาอังกฤษของคุณลักษณะ 5 ประการของการกำหนดเป้าหมายที่ชาญฉลาด ดังต่อไปนี้

- มีความชัดเจน (Specific)
- สามารถวัดได้ (Measurable)
- มีผู้รับผิดชอบ (Accountable)
- สามารถบรรลุผลได้ (Realistic)
- มีกำหนดเวลาแน่นอน (Time Bound)

เพื่อให้เห็นภาพได้ชัดเจนขึ้น เราจะขอยกตัวอย่างให้คุณเห็นว่า... เมื่อคนส่วนใหญ่ถูกตั้งคำถามว่ามีเป้าหมายอะไรบ้างในชีวิต? ก็คงจะได้คำตอบไปต่างๆ นานา

แต่คงไม่ผิดนัก ที่คนส่วนใหญ่มักจะคิดถึง "ความฝัน" ในลักษณะที่คล้ายๆ กันทำนองนี้...

- อยากเรียนจบสูงๆ ได้งานดีๆ ได้เงินเดือนสูงๆ เป็นเจ้านายคน
- อยากมีรถยนต์คันหรู มีบ้าน/คอนโดมิเนียมสวยๆ หรือมีบ้านหลังที่ 2 ไว้พักผ่อนในต่างจังหวัดสักแห่ง

- อยากมีคู่ชีวิตที่จะแต่งงานไปมีชีวิตครอบครัวที่สมบูรณ์แบบและมีความสุข
- อยากมีโอกาสเดินทางได้ไปพักผ่อน หรือไปท่องเที่ยวบ่อยๆ
- อยากส่งเสียให้ลูกๆ ได้มีการศึกษาสูงๆ และเรียนในสถาบันการศึกษาที่ดีๆ
- อยากมีเงินทองมากๆ ยิ่งรวยเร็วได้ ยิ่งดี เพื่อที่จะได้เกษียณตั้งแต่อายุยังไม่มาก

ฯลฯ

ถ้าหากพิจารณาเพียงแค่นี้คุณคงจะไม่เห็นว่ามีอะไรที่ผิดปกติ แต่สำหรับนักวางแผนแล้ว ถือว่าความคิดแบบนี้... ยังไม่ใช่การกำหนดเป้าหมายอย่างชาญฉลาด!

ถ้าคุณลองสังเกตดูใหม่อีกที ก็จะได้เห็นว่า เป้าหมายข้างต้นที่พูดถึงส่วนใหญ่นั้นยังขาดความชัดเจนในตัวเอง เพราะเป้าหมายต่างๆ ที่พูดถึงเหล่านี้ยังมีความเป็นนามธรรม อยู่สูงมาก

การกำหนดเป้าหมายที่ดีนั้นจะต้องมีรายละเอียดที่ชัดเจนเพียงพอที่คุณจะแปลงมันออกมาเป็นตัวเลขที่สามารถวัดได้ มิฉะนั้น เป้าหมายต่างๆ เหล่านั้นมันจะยังคงเป็นเพียง "ความฝัน" ที่ล่องลอยอยู่ในวิมาน ซึ่งยากจะทำให้มันกลายเป็น "ความจริง" ขึ้นมาได้ เช่น

- ที่ว่าอยากมีรถยนต์คันหรูและมีบ้านสวยๆ นั้นก็ควรบอกรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับยี่ห้อ รุ่น หรือแบบบ้านที่คุณได้ไปแอบด้อมๆ มองๆ เอาไว้ด้วย
- ที่ว่าอยากแต่งงานมีครอบครัวนั้นคุณควรไปถามว่าที่พ่อตาแม่ยายของคุณไว้ว่าต้องการสินสอดทองหมั้นอะไรบ้าง? จะจัดงานแต่งงานกันที่ไหน? อย่างไร?
- ที่บอกว่าอยากให้ลูกๆ เรียนจบสูงๆ นั้น คุณควรระบุให้ชัดเจนว่าคุณจะส่งเสียเขาไปจนจบถึงระดับปริญญาตรี โท หรือเอก รวมทั้งควรระบุด้วยว่าเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐหรือเอกชน? ในประเทศหรือต่างประเทศ?

- ที่บอกว่าอยากไปท่องเที่ยวที่นั่น ก็ควรจะบอกให้ชัดเจนไว้เลยว่าคุณอยากจะไปเที่ยวที่ไหน? อเมริกา ยุโรป เชียงใหม่ ภูเก็ต?
- ส่วนที่บอกว่าอยากจะทำอะไรตั้งแต่อายุยังไม่มากนัก คุณควรจะลองประมาณดูว่าครอบครัวคุณมีค่าใช้จ่ายต่างๆ เดือนละเท่าใด? จะมีรายได้เพื่อให้เพียงพอใช้จ่ายจากแหล่งไหนบ้าง? และอยากจะทำอะไรเมื่ออายุเท่าไร?

เพราะถ้าหากไม่มีการระบุรายละเอียดต่างๆ ของเป้าหมายเหล่านี้ออกมาให้ชัดเจน (Specific) คุณก็คงไม่มีทางที่จะทราบได้ว่า...

- การทำ "ความฝัน" ดังกล่าวให้เป็นจริงต้องใช้งบประมาณเท่าใด? (Measurable)
- ใครที่จะเป็นคนรับผิดชอบภาระต่างๆ เหล่านี้? (Accountable)
- "ความฝัน" เหล่านี้ อยู่ในวิสัยที่จะทำให้เป็น "ความจริง" ได้หรือไม่? (Realistic)

และที่สำคัญที่สุด คือ...

- คุณต้องระบุเงื่อนไขเวลาที่แน่นอนเอาไว้ด้วยว่า อยากให้ "ความฝัน" ต่างๆ เหล่านี้เป็น "ความจริง" เมื่อไร? (Time Bound)

ความจริงแล้ว ทุกคนต่างมีความฝันทำนองนี้ด้วยกันทั้งนั้น แต่สาเหตุที่คนส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จไม่ได้ ไม่สามารถสานความฝันของตนเองให้กลายเป็นจริงได้ ก็เพราะ...

นิสัยที่ขอบฝันประกันพรุ่งนั่นเอง!

เมื่อกลางปี 2546 รัฐบาลไทยได้เชิญศาสตราจารย์ Michael E. Porter ผู้ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในระดับโลกด้านการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจ มาให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของประเทศไทยในเวทีการค้าโลก

ในครั้งนั้น ศาสตราจารย์ Porter ได้ตอกหน้าคนไทยไว้อย่างเจ็บปวดว่า...

“ประเทศไทยนั้น ถือได้ว่าเป็นผู้นำในระดับโลกในการวางแผน แต่ไม่ค่อยเก่งเท่าใดในการทำให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้และเป็นไปตามแผน”²

ไม่ต้องดูอื่นไกล ดูอย่างการสร้างสนามบินใหม่ของเรา ตั้งแต่เริ่มคิดสร้างสนามบินใหม่ จนถึงวันที่สร้างเสร็จ และสามารถใช้งานได้จริง เราใช้เวลารวมทั้งหมดกี่ปี? ในขณะที่ประเทศเพื่อนบ้านอย่างสิงคโปร์หรือมาเลเซีย ซึ่งแม้ว่าเขาจะเริ่มคิดทีหลังเรามาก แต่ของเขาเสร็จก่อนเราไปนานแล้ว

พูดแล้ว 'รมณ์ บ๋ จอย กลับมาที่เรื่องของเราดีกว่า ...

ในการแก้ไขปัญหานี้ สิ่งที่เราจะต้องทำก็คือ เราไม่จำเป็นต้องรอให้ทุกอย่างพร้อมหรือสมบูรณ์ก่อนแล้วค่อยทำ สิ่งที่สำคัญ คือ เราต้องกล้าตัดสินใจ เมื่อข้อมูลหลักๆ สำหรับการตัดสินใจนั้นมีพร้อมอยู่แล้ว

คุณต้องกล้าเดินหน้า โดยที่ไม่จำเป็นต้องรอให้มีข้อมูลที่พร้อมสมบูรณ์ 100% เพราะเมื่อมีแผนและเครื่องมือพร้อมสมควรแล้ว ก็รีบดำเนินการตามแผนไปก่อนเลย ไม่มัวแต่จืดๆ จ้องๆ และที่สำคัญ คือ คุณไม่ควรวิตกกังวลอนาคตมากเกินไป เหตุ ปัญหาบางอย่างที่พอจะคาดการณ์ได้ล่วงหน้าว่าอาจจะต้องเกิดขึ้นนั้น ก็ให้คิดเตรียมแผนสำรองเอาไว้ก่อน ส่วนปัญหาอื่นๆ เล็กๆ น้อยๆ ที่คาดไม่ถึงนั้น ก็ต้องมีแผนนอนอยู่แล้ว แต่อาจจะต้องรอไว้ก่อน จนเมื่อเกิดปัญหาขึ้นมาแล้ว ก็ค่อยๆ หาวิธีแก้ไขกันไป

ถ้าไม่ทำอย่างนี้ เราคงต้องจมปลักกับ "วงจรอุบาทว์" ของการผัดวันประกันพรุ่งอยู่เรื่อยไป อย่างไม่จบสิ้น

² 'Bangkok Post, 5 May 2003

ในการกระตุ้นให้เราแก้ไขนิสัยที่ชอบผัดวันประกันพรุ่ง วิธีหนึ่งที่คุณเขียนใช้เดือนสติตัวเองอยู่บ่อยๆ คือ คำขวัญของรองเท้า Nike ในเวอร์ชัน 3 ภาษา (อังกฤษ-ไทย-ลาว) ดังนี้

Just Do It! ทำ (มัน) ไปเลย! เฮ็ดโลด!!!

ก่อนที่จะพูดถึงรายละเอียดอื่นต่อไป มีอีกเรื่องหนึ่งที่เรายากบอกกับคุณด้วย คือ ...

อย่าเข้าใจผิดว่า "การวางแผนทางการเงิน" นั้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับเงินๆ ทองๆ เท่านั้น ความจริงแล้ว มันมีความเกี่ยวข้องกับมิติด้านอื่นๆ ในชีวิตของคนเราด้วย

แม้เป้าหมายที่คนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากที่สุดจะยังคงเป็นเรื่องของตัวเงินเป็นหลัก แต่นั่นเป็นเพียงความมั่งคั่งในความหมายแคบ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสุขที่ดีทางด้านการวัตถุ (material well-being) เพื่อสนองความต้องการทางด้านร่างกายเป็นหลักเท่านั้น

เราต้องไม่ลืมว่าชีวิตของคนเรานั้น ยังมีเป้าหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับทางจิตใจ หรือจิตวิญญาณที่มีความสำคัญไม่แพ้กัน หรืออาจจะมีความสำคัญกว่าด้วยซ้ำไป ถ้าคุณมีความเห็นว่าคนเรามีได้เกิดมาเพื่อการบริโภคเพียงอย่างเดียว

พงษ์ ผาวิจิตร ได้ให้ "นิยามใหม่ของความมั่งคั่ง" ไว้อย่างน่าสนใจว่า นอกเหนือไปจาก "ความมั่งคั่งทางการเงิน" (Financial Wealth) แล้ว คนเราควรมีความมั่งคั่งในด้านอื่นๆ ด้วย คือ ³

- ความมั่งคั่งทางปัญญา (Cognitive Wealth)
- ความมั่งคั่งทางความคิดสร้างสรรค์ (Creative Wealth)

³ พงษ์ ผาวิจิตร. *โอกาสใหม่ ทางเลือกใหม่: เราจะไปทางไหน?* กรุงเทพฯ: เอ อาร์ บีซิเนสเพรส (2545) หน้า 55-75

- ความมั่งคั่งอันเนื่องมาจากสุขภาพที่สมบูรณ์ (Physical Wealth)
- ความมั่งคั่งทางอารมณ์ (Mental Wealth)
- ความมั่งคั่งทางจิตวิญญาณ (Spiritual Wealth)

การตั้งเป้าหมายทางการเงินของเรา จึงควรพิจารณามิติด้านคุณภาพประกอบด้วย เพราะหลายๆ อย่างในชีวิตของเรา เงินซื้อไม่ได้ ดังที่มีผู้รู้บางท่านเคยกล่าวไว้ว่า

“Money may be the husk of many things, but not the kernel.
It brings you food, but not appetite;
Medicine, but not health;
Acquaintances, but not friends;
Servants, but not faithfulness;
Days of joy, but not peace or happiness.”

“ทรัพย์สินเงินทองนั้นเป็นเพียงแค่เปลือก มิใช่แก่นสาร
มันอาจนำมาซึ่งข้าวปลา แต่มิใช่การเจริญอาหาร
มันอาจนำมาซึ่งยารักษาโรค แต่มิใช่สุขภาพที่สมบูรณ์
มันอาจนำมาซึ่งความรู้จักมักคุ้น แต่มิใช่มิตรภาพ
มันสามารถนำมาซึ่งผู้รับใช้ แต่มิใช่ความซื่อสัตย์ภักดี
มันสามารถนำมาซึ่งเวลาแห่งความสนุกสนาน แต่มิใช่ความสงบสุข”

อีกสิ่งหนึ่งที่เราต้องระมัดระวังในการกำหนดเป้าหมายต่างๆ ด้วย ก็คือ...

จริงอยู่ ในตอนแรกตัวเราเป็นคนกำหนดเป้าหมาย แต่หลังจากนั้น เป้าหมายเหล่านี้จะ ย้อนกลับมา มีอิทธิพลกับตัวเรา ไม่ว่าจะ เป็นวิธีการดำเนินชีวิต นิสัย วิธีคิด บุคคล หรือแวดวงสังคมที่ชีวิตของเราเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย

หากไม่รู้เท่าทัน บางครั้งมันอาจทำให้เราหลงผิดได้ง่ายๆ เหมือนกับ "หนูถีบจักร" ที่ติดอยู่ในวงล้อที่หลอกล่อให้วิ่งไล่อาหาร หรือ "สุนัขวิ่งแข่ง" ที่ไล่กระต่ายปลอมที่ ถูกใช้เป็นเป้าล่อให้วิ่งไล่ตาม

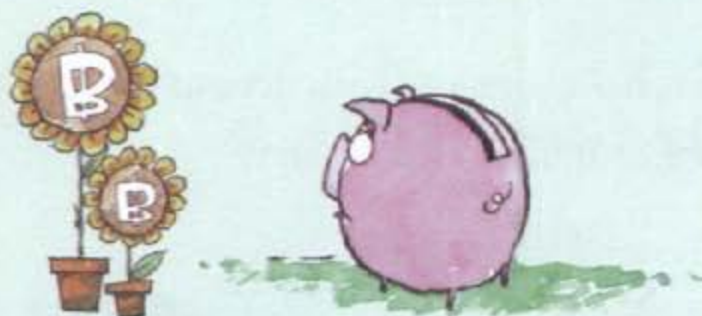
ถ้าหากเป้าหมายที่เราต้องการมีเงินมากๆ หรืออยากรวยเร็วๆ มีอิทธิพลถึงขั้นที่ทำให้ เราต้องเลือกทำงานในสิ่งเราไม่ชอบ หรือเลือกทำอาชีพที่เบียดเบียนหรือเป็นโทษต่อ คนอื่น ตลอดจนการกระทำที่ผิดศีลธรรมจรรยาบรรณหรือผิดกฎหมายแล้วละก็...

เราคงจะต้องตั้งคำถามกับตัวเองเหมือนกันว่า เป้าหมายเหล่านี้เป็นเป้าหมายของตัวเอง เราเอง หรือเป็นเป้าหมายที่เกิดจากคนรอบข้างของเรามาช่วยตั้งให้ หรือกำหนด แทนให้เราหรือเปล่า? หรือเป็นเพียงเป้าหมายที่เราสักแต่ว่าตั้งตามคนอื่นๆ เท่านั้น?

ในบทที่แล้วที่เราได้แนะนำให้ "จ่ายตัวเองก่อน" (pay yourself first) นั้น ไม่ได้ หมายความว่า คุณต้องกระหมัดกระหม่อมจนถึงขั้นตระหนี่ถี่เหนียว แต่เป็นการสะกิด เตือนตัวเองว่าต้องมีวินัยกับตัวเองไม่ให้ใช้จ่ายเพลินจนไม่เหลือหลักประกันอะไรเพื่อ อนาคตเท่านั้น

และเนื่องจากทรัพยากรมีอยู่อย่างจำกัด เราจึงต้องจัดลำดับก่อนหลังว่า เป้าหมายใด ที่มีความสำคัญมากกว่าเป้าหมายอื่น เพื่อจะได้ทราบว่าเราจะต้องตัดเป้าหมาย ใดบ้าง เพื่อบรรลุถึงเป้าหมายที่มีความสำคัญมากกว่า

ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว การวางแผนทางการเงินมักจะแบ่งการกำหนดเป้าหมายออกเป็น 2 อย่าง คือ (1) เป้าหมายระยะสั้น และ (2) เป้าหมายระยะยาว

เป้าหมายระยะสั้น

หมายถึง ความต้องการใช้เงินภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี ส่วนมากมักจะเกี่ยวข้องกับเรื่องการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน การออมเพื่อใช้ในยามที่จำเป็นหรือกรณีฉุกเฉิน การหาที่อยู่ชั่วคราว การซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ การเดินทางท่องเที่ยวหรือพักผ่อน

เป้าหมายระยะยาว

หมายถึง ความต้องการใช้เงินในระยะเวลาที่เกิน 1 ปี ซึ่งอาจแบ่งเป็นความต้องการใช้เงินในแต่ละช่วงเวลา เช่น 1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปีข้างหน้า สำหรับคนในช่วงอายุ 30-40 ปี เป้าหมายระยะ 1-5 ปี มักจะเป็นเรื่องของการสร้างความมั่นคงในชีวิต เช่น การเก็บเงินดาวน์ผ่อนบ้าน การซื้อรถยนต์ การแต่งงานมีครอบครัว การซื้อที่อยู่อาศัย การลงทุนทำธุรกิจ ส่วนเป้าหมายของการวางแผนทางการเงินในระยะยาวเกินกว่านั้น มักจะเกี่ยวกับการวางแผนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลในครอบครัว การท่องเที่ยว การวางแผนเกษียณอายุ

การตั้งเป้าหมายและวางแผนทางการเงินของแต่ละคนอาจแตกต่างกันไป เพราะเป็นเรื่องเฉพาะตัว ด้วยแต่ละคนมีความฝันหรือความจำเป็นที่ไม่เหมือนกัน และมีสภาพแวดล้อมหรือค่านิยมที่ต่างกัน

อย่างไรก็ตาม ในระยะยาวนั้น อาจมีปัจจัยมากมายที่ทำให้เป้าหมายหรือแผนของเราที่วางไว้ล่วงหน้าถูกกระทบได้ ดังนั้น แผนการเงินระยะยาวจึงควรจะมีคามยืดหยุ่น (flexibility) พอสมควร ซึ่งควรเป็นการยึดหลัก "ทางสายกลาง" ที่ไม่ตึงไม่หย่อนจนเกินไป

ในบางครั้ง เราอาจจำเป็นต้องปรับลดเป้าหมายของเราลงไปบ้าง หรือเปลี่ยนเป้าหมายของเราให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตที่เราต้องการ

เราไม่ควรมองการบรรลุเป้าหมายในชีวิต เหมือนกับการวิ่งแข่งระยะสั้น (sprint) ที่นักกีฬาจะต้องรีดพลังทั้งหมดออกมาจากร่างกายทุกส่วน เพื่อให้วิ่งเข้าถึงเส้นชัยโดยเร็วที่สุด

ซึ่งดูเหมือนกับว่า... เราจะมีความสุขอยู่เพียงจุดเดียว คือ จุดที่เราผ่านเส้นชัย หรือจุดที่เราบรรลุเป้าหมายนั้นเท่านั้น

แต่ดังที่ได้กล่าวไว้ในบทก่อนๆ แล้วว่า

ชีวิต คือ "การเดินทาง" (journey) **ไม่ใช่** "จุดหมาย" (destination)

ดังนั้น ถ้าจะเปรียบเทียบชีวิตคนเรากับการวิ่งแข่ง ก็น่าจะเปรียบเทียบกับ การวิ่งแข่งระยะไกล (marathon) มากกว่า จุดแตกต่างที่สำคัญ คือ เราไม่จำเป็นต้องโหมใช้พลังงานที่เราเข้าไปในช่วงใดช่วงหนึ่งทั้งหมด แต่ควรจะคิดว่าชีวิตเรานั้นยังต้องเดินทางอีกไกล ซึ่งทุกๆ กิโลเมตรที่เราวิ่งผ่านไปนั้น ต้องถือว่าเป็นความสำเร็จ

คนเรานั้นในบางครั้งอาจรู้สึก "ท้อ" บ้าง เมื่อเผชิญหน้ากับอุปสรรคบางอย่างที่เกิดขึ้น แต่จะต้องไม่ "ถอย" เพราะเป็นธรรมดาที่ชีวิตของคนเราจะต้องมีทั้งเหตุการณ์ที่ผิดหวังและสมหวัง ที่สำคัญคือ ในห้วงยามแห่งความพ่ายแพ้ นั้น คุณจะต้องศรัทธาในตัวเอง และมองว่า ทุกปัญหาสามารถแก้ไขได้ และคุณต้องมีวินัย เพื่อที่จะ "เอาชนะตนเอง" และวิ่งไปให้ถึง เส้นชัยแห่งชีวิต ให้ได้! ⁴

⁴ พุดถึงเรื่องนี้ เขาอยากแนะนำให้คุณอ่านหนังสือที่ดีมาก 2 เล่ม ซึ่งคุณควรอ่านคู่กัน คือ Billi P.S. Lim. *Dare to Fail*. Selangor: HardKnocks Factory Sdn. Bhd. (1999) ซึ่งตอนนี้มีฉบับที่แปลเป็นภาษาไทยแล้ว อีกเล่มหนึ่งคือ Shiv Khera. *You Can Win*. Singapore: Prentice Hall, Inc. (1998)

เพื่อให้ได้ผลอย่างเต็มที่ เราอยากแนะนำว่า คุณควรเขียนเป้าหมายทางการเงินเหล่านี้ของตัวเองเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ เพื่อที่คุณจะได้เห็นเป้าหมายทางการเงินทั้งระยะสั้นและระยะยาวอย่างเป็นรูปธรรม และเป็นสิ่งคอยกระตุ้นตัวคุณเองว่าได้มีการดำเนินการตามแผนที่วางไว้ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายต่างๆ ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่?

หากมีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรเกิดขึ้น คุณจะได้หาทางออก และปรับเปลี่ยนวิธีการหารายได้ รวมทั้งพฤติกรรมค่าใช้จ่ายเสียแต่เนิ่นๆ

เราได้เตรียมแบบฟอร์มสำเร็จรูปพร้อมคำแนะนำ ที่คุณสามารถใช้ในการกำหนดเป้าหมายทางการเงินสำหรับตัวคุณเองและครอบครัวไว้แล้ว ใน ตารางที่ 5-1 ท้ายบทนี้

เราอยากให้คุณหาเวลาทำการบ้านเรื่องนี้ก่อนที่จะอ่านบทต่อไปด้วย เพราะใน **บทที่ 6** เราจะพูดถึงแนวคิดทางการเงินที่สำคัญมากเรื่องหนึ่ง คือ "ค่าของเงินตามระยะเวลา" (time value of money) ที่คุณสามารถใช้ในการวางแผนการเงินได้ ซึ่งต้องใช้ตัวเลขเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาวที่คุณตั้งไว้ใน การคำนวณด้วย

ถ้าหากตอนนี้คุณไม่ติดธุระอะไร เรามาเริ่มลงมือกำหนดเป้าหมายทางการเงินพร้อมๆ กันเลย!

ตารางที่ 5-1: การกำหนดเป้าหมายทางการเงิน

เป้าหมายทางการเงิน	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
๑ เงินที่สะสมเอาไว้เพื่อใช้จ่าย					
1.1 เฟอรินิเจอร์+เครื่องใช้ในบ้าน					
1.2 เงินดาวน์เพื่อซื้อรถยนต์					
1.3 เงินดาวน์เพื่อซื้อบ้าน+ที่ดิน					
1.4 ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว					
1.5 ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด					
๒ เงินที่สะสมเพื่อใช้ในเหตุฉุกเฉิน					
2.1 เงินสำรองของครอบครัว					
2.2 เงินสำรองไว้เพื่อรักษาพยาบาล					
๓ เงินที่สะสมเพื่อความมั่นคงในชีวิต					
3.1 เงินสะสมเพื่อการศึกษาของลูก					
3.2 เงินสะสมเพื่อชีวิตวัยเกษียณ					
๔ รวม = ๑ + ๒ + ๓					

คำแนะนำ

- ตารางนี้เป็นเพียงตัวอย่างที่ช่วยให้คุณมองเห็นรายละเอียดของความ ต้องการใช้เงินด้านต่างๆ ของครอบครัว ในระยะ 1-5 ปีข้างหน้า ซึ่งจะ ทำให้คุณสามารถกำหนดเป้าหมายการออมได้อย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้ เป้าหมายทางการเงิน 3 บัญชี คือ **๑** บัญชีเงินสะสมไว้เพื่อการใช้ ใช้จ่าย **๒** บัญชีเงินสะสมเพื่อเหตุฉุกเฉิน และ **๓** บัญชีเงินสะสมเพื่อ ความมั่นคงในชีวิต ซึ่งคุณสามารถปรับเปลี่ยนรายการต่างๆ ได้ตาม ที่ ต้องการ
- เราแนะนำว่าคุณควรใช้ตารางนี้ในการวางแผนเพื่อออม "เงินต้น" เป็นหลัก ถึงแม้ว่าคุณสามารถจะ "ใช้เงินทำงาน" จนบรรลุถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้แล้ว ก็ตาม เราแนะนำว่าคุณไม่ควรประมาท เพราะถึงอย่างไรการลงทุนก็ยังมี ความเสี่ยงที่อาจทำให้คุณสูญเสียเงินต้นได้ ดังนั้น ถ้ามี "ส่วนเกิน" คุณควร จะปล่อยให้มันงอกเงยขึ้นในบัญชี **๓** เพื่อความมั่นคงของตัวคุณและ ครอบครัวในอนาคต

- ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมบ้าน ค่าใช้จ่ายในการจัดงานแต่งงาน (หรือคุณจะจัดรายการนี้ไว้ในประเภทการออมเพื่อ "เหตุฉุกเฉิน" ก็ได้) ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงสวนหน้าบ้าน ฯลฯ
- ในส่วนของเงินสำรอง (nest eggs) ของครอบครัวนั้น มีผู้เชี่ยวชาญแนะนำว่าคุณควรจะสำรองไว้ให้เพียงพอสำหรับการใช้จ่ายประจำของครอบครัวคุณประมาณ 6 เดือน สำหรับเงินสำรองเพื่อการรักษาพยาบาลนั้นไม่มีหลักเกณฑ์แน่นอนว่าเป็นเท่าใด แต่ควรจะกันสำรองเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เมื่อคุณมีอายุสูงขึ้น แต่ทางที่ดี คุณควรจะซื้อประกันชีวิตและอุบัติเหตุเอาไว้บ้าง
- สำหรับเงินสะสมเพื่อเกษียณอายุนั้น แม้ว่าอาจจะเป่าหมายที่มีระยะยาวกว่า 5 ปี แต่เราเอามาใส่ไว้ในตารางนี้ด้วย เพื่อเป็นการย้ำเตือนว่าคุณไม่ควรจะลืมเป้าหมายสำคัญนี้ ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญบางท่านประเมินไว้ว่า คุณต้องมีเงินออมไม่ต่ำกว่า 3 ล้านบาท จึงจะมีชีวิตอยู่ได้พอสมควร* ดังนั้น วิธีง่ายๆ วิธีหนึ่งที่จะคำนวณเป้าหมายในการออมเพื่อวัตถุประสงค์ข้อนี้คือ ให้คุณเอาตัวเลข 3 ล้านบาท + จำนวนปีในการทำงานที่เหลือจนถึงเกษียณ

* ผู้เขียนเข้าใจว่า ตัวเลข 3 ล้านบาทดังกล่าว คงมาจากการประเมินอย่างง่าย ๆ ว่าเป็นจำนวนเงินที่เพียงพอให้คุณสามารถใช้ชีวิตหลังเกษียณได้ 20 ปี ซึ่งในยุคอัตราดอกเบี้ยต่ำเช่นทุกวันนี้ คงจะหวังพึ่งดอกเบี้ยไม่ได้เท่าใดนัก จึงประเมินจากวิธีคิดที่ว่าถ้าเงินต้น 3 ล้านบาทถูกใช้ไปหมดใน 20 ปี คุณจะมีเงินสำหรับการใช้จ่ายเท่ากับ $3,000,000 \div 20 = 150,000$ บาท/ปี หรือ 12,500 บาท/เดือน ซึ่งน่าจะเป็นจำนวนเงินที่สามารถดำรงชีพได้โดยไม่ต้องกระเบียดกระเสียนมากนัก อย่างไรก็ตาม ถ้าหากคุณมีภาระค่าใช้จ่ายมากกว่านี้ก็สามารถที่จะปรับตัวเลขเป้าหมายการออมเพื่อเกษียณเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนได้

ตัวอย่างเช่น :

ถ้าคุณมีอายุ 30 ปี จำนวนปีในการทำงานที่เหลือจะ	=	60-30 = 30 ปี
คุณควรจะต้องเก็บออมเงินไว้ปีละ (3,000,000 ÷ 30)	=	100,000 บาท
ในกรณีนี้ คุณควรใส่ตัวเลขข้อ 3.2	ในปีที่ 1	= 100,000 บาท
	ปีที่ 2	= 200,000 บาท
	ปีที่ 3	= 300,000 บาท
	และเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ปีละ	= 100,000 บาท
ดังนั้น เมื่อคุณอายุ 60 ปี ก็จะได้เงินครบตามที่ต้องการ	=	3,000,000 บาท

- เงื่อนไขสำคัญข้อหนึ่งที่อยู่เบื้องหลังการกำหนดตัวเลขเป้าหมายเงินออมเพื่อเกษียณ คือ คุณจะต้องเอาเงินก้อนนี้ไปลงทุนให้ได้ผลตอบแทน **ไม่ต่ำกว่า** อัตราเงินเฟ้อด้วย ซึ่งถ้าทำได้ ผลตอบแทนที่อกเงยขึ้นจะทำให้เงินออมมีอำนาจซื้อ **ไม่ต่ำกว่า** 3 ล้านบาท (ณ ราคาสินค้าปัจจุบัน) ได้
- เราแนะนำว่าคุณควรเอาตารางเป้าหมายทางการเงินนี้ติดไว้ในที่ที่คุณสามารถจะมองเห็นได้ง่ายๆ เพื่อจะสร้างวินัยในการใช้เงินและกระตุ้นตัวเองให้ปฏิบัติตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และควรทบทวนเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละครั้งว่าสามารถทำได้หรือไม่ด้วย

บทที่ 6

การค้นพบ

ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในศตวรรษที่ 20

มี

เรื่องเล่ากันว่า ครั้งหนึ่งมีคนเคยตั้งคำถามกับ Albert Einstein ว่า

"อะไรคือการค้นพบที่ **ยิ่งใหญ่** ที่สุดในศตวรรษที่ 20?"

คนส่วนใหญ่ก็นึกคิดว่า ไอน์สไตน์คงพูดถึงการค้นพบทางวิทยาศาสตร์ที่สำคัญอะไรสักอย่าง เช่น ทฤษฎีสัมพัทธภาพ (Theory of Relativity) ที่ตัวเขาเองเป็นผู้ค้นพบผลงานปรมาณู หรือพัฒนาการที่สำคัญทางด้านวิทยาศาสตร์อื่นๆ หลังจากนั้น

แต่คุณรู้ไหม? คำตอบที่ได้จากปากเขาในครั้งนั้น กลับเป็น...

"ดอกเบี้ยทบต้น!"

เขาพูดเล่นหรือ? ลองดูตัวเลขดังต่อไปนี้ก่อน แล้วคุณลองตัดสินใจด้วยตัวคุณเอง! ไอน์สไตน์อธิบายว่า...

- ถ้าคุณฝากเงินจำนวน 10,000 บาท โดยได้ดอกเบี้ยในอัตรา 5% ต่อปี เป็นเวลา 20 ปี (โดยที่ไม่ถอนดอกเบี้ยออกมาใช้) คุณจะได้รับดอกเบี้ยทั้งสิ้น 17,126 บาท (=1.7 เท่าของเงินต้น)
- แต่ถ้าคุณฝากเงินก้อนเดิม โดยได้ดอกเบี้ยในอัตรา 10% ต่อปี (=2 เท่าของอัตราดอกเบี้ยในกรณีแรก) เป็นเวลา 20 ปีเหมือนกัน ดอกเบี้ยที่ได้รับจะเพิ่มขึ้นเป็น 63,281 บาท (=6.3 เท่าของเงินต้น หรือ 3.6 เท่าของดอกเบี้ยในกรณีแรก)
- ถ้าอัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นเป็น 15% ต่อปี (=3 เท่าของกรณีแรก) คุณจะได้รับดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นเป็น 187,155 บาท (=18.7 เท่าของเงินต้น หรือ 10.9 เท่าของดอกเบี้ยในกรณีแรก)
- ถ้าอัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นเป็น 20% ต่อปี (=4 เท่าของกรณีแรก) คุณจะได้รับดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นเป็น 518,275 บาท (=51.8 เท่าของเงินต้น หรือ 30.3 เท่าของดอกเบี้ยในกรณีแรก)

คุณจะได้เห็นว่า...

- เมื่ออัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น 1 เท่า คุณจะได้รับดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น 2.6 เท่า!
- เมื่ออัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น 2 เท่า คุณจะได้รับดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น 9.9 เท่า!!
- เมื่ออัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น 3 เท่า คุณจะได้รับดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น 29.3 เท่า!!!

ในทางตรงข้าม ถ้าคุณฝากเงินเพิ่มขึ้นทุกๆ 1 เท่า ดอกเบี้ยที่ได้รับจะเพิ่มขึ้นในอัตรา 1 เท่าเสมอ คุณคงมองเห็นอย่างชัดเจนแล้วว่า การเพิ่มขึ้นของ "อัตราดอกเบี้ย" จะช่วยให้ความมั่งคั่งเพิ่มขึ้น **เร็วกว่า** การเพิ่ม "เงินต้น" มาก

แต่ก่อนที่จะพูดถึงความมหัศจรรย์ของดอกเบี้ยทบต้น (compound interest) และเรียนรู้ว่าจะใช้มันทำงานให้เราอย่างไร? เราลองกลับมาทบทวนการคำนวณหาดอกเบี้ยธรรมดา (simple interest) ซึ่งเป็นพื้นฐานในการคำนวณดอกเบี้ยทบต้นกันก่อน

ถ้าตอนต้นปีเราเอาเงินฝากธนาคารจำนวน 100 บาท โดยได้ดอกเบี้ยในอัตรา 10% ต่อปี ทุกๆ ปีเราจะได้รับดอกเบี้ยปีละ 10 บาท ถ้าหากเราถอนดอกเบี้ยนั้นไปจับจ่ายใช้สอยทุกครั้งที่ครบรอบ 1 ปี เราจะคงเหลือเงินต้นในบัญชี 100 บาทเท่าเดิม ซึ่งถ้าเราทำอย่างนี้ไปเรื่อยๆ จนถึงสิ้นปีที่ 5 เราจะได้รับดอกเบี้ยรวมเท่ากับ 50 บาท (10 บาท x 5 ปี)

แต่ถ้าสมมติว่าทุกๆ ปี เรา **ไม่** ถอนดอกเบี้ยออกมาใช้ แต่ยังคงฝากไว้เพื่อกินดอกเบี้ยในบัญชีเดิมต่อไป แบบนี้แหละ... ที่เขาเรียกกันว่า **"ดอกเบี้ยทบต้น"** เพราะดอกเบี้ยที่ได้มาจะถูกเอาไปทบกับเงินต้นเดิมทุกๆ ปี ด้วยวิธีนี้ เมื่อถึงสิ้นปีที่ 5 คุณจะมียอดเงินในบัญชีเงินฝาก 161.05 บาท หรือได้รับดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นเป็น 61.05 บาท ซึ่งมีวิธีคำนวณ ดังนี้

- สิ้นปีที่ 1 เงินรวม = $100.00 + 0.10 (100.00) = 110.00$ บาท
- สิ้นปีที่ 2 เงินรวม = $110.00 + 0.10 (110.00) = 121.00$ บาท
- สิ้นปีที่ 3 เงินรวม = $121.00 + 0.10 (121.00) = 133.10$ บาท

- สิ้นปีที่ 4 เงินรวม = $133.10 + 0.10 (133.10) = 146.41$ บาท
- สิ้นปีที่ 5 เงินรวม = $146.41 + 0.10 (146.41) = 161.05$ บาท

แทนที่คุณจะใช้วิธีคำนวณดังกล่าว ซึ่งค่อนข้างเสียเวลา คุณอาจใช้สูตรทางคณิตศาสตร์ต่อไปนี้ช่วยคำนวณแทนก็ได้...

$$\text{เงินรวม} = \text{เงินต้น} \times (1 + \text{อัตราดอกเบี้ย})^{\text{จำนวนปี}}$$

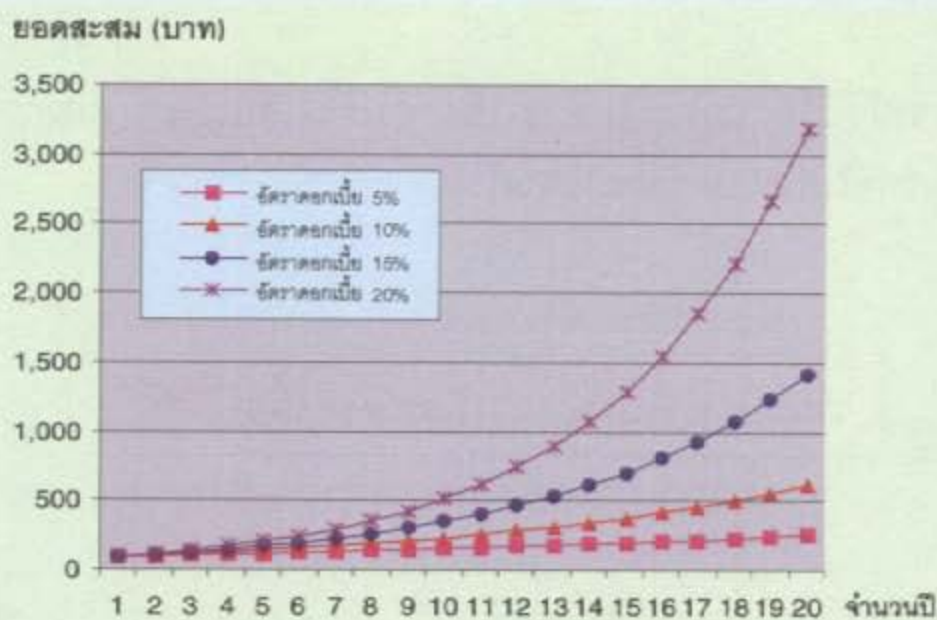
ถ้าคุณลองกดเครื่องคิดเลขดู คุณจะเห็นว่า $100 \times (1 + 0.10)^5 = 100 \times (1.10)^5 = 161.05$ บาท เหมือนกัน

หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง เราจะได้ดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น = $61.05 - 50 = 11.05$ บาท ซึ่งก็คือ "ดอกเบี้ยของดอกเบี้ย" (interest on interest) นั่นเอง¹

ถ้าสังเกตดูสมการดังกล่าวนี้ให้ดี คุณจะเห็นว่านอกจากตัวแปรทางด้านอัตราดอกเบี้ยแล้ว ตัวแปรทางด้าน "ระยะเวลา" ก็ถือว่ามีผลสำคัญมากเช่นกัน ดังจะเห็นได้จาก **รูป 6-1** ว่า หากจำนวนปีที่ใส่เข้าไปในสูตรมีค่ายิ่งมาก จะยิ่งส่งผลให้เงินรวมนั้นเพิ่มขึ้นในอัตราทวีคูณ (exponential growth)

¹ เคยมีผู้เปรียบเทียบเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้อย่างน่าสนใจว่า ถ้าให้ i แทนอัตราดอกเบี้ย เงินต้น 1 บาท เมื่อสิ้นงวดที่ 1 จะเพิ่มขึ้นเป็น $1+i$ ไม่ว่าจะคิดดอกเบี้ยแบบทบต้นหรือแบบไม่ทบต้น อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างจะเกิดขึ้นตั้งแต่ปีที่ 2 เป็นต้นไป คือ ถ้าคิดแบบไม่ทบต้น เงินรวมจะเท่ากับ $1+2i$ ในขณะที่ถ้าคำนวณแบบทบต้น เงินรวมจะเท่ากับ $(1+i)^2 = 1+2i+i^2$ ซึ่งความแตกต่างระหว่างวิธีคิดดอกเบี้ย 2 แบบนี้จะเท่ากับ i^2 ซึ่งก็คือ $i \times i$ หรือ "ดอกเบี้ยของดอกเบี้ย" (interest on interest) นั่นเอง

รูป 6-1: ความมั่งคั่งของดอกเบี๋ยทบต้น (เงินต้น = 100 บาท)

และนี่คงเป็นเหตุผลที่ช่วยให้คุณเห็นอย่างชัดเจนแล้วว่า... เพราะอะไรคนที่ "อ่อมก่อน" จึงมักจะ "รวยกว่า"

สาเหตุที่เราต้องยกสมการมาแสดงในที่นี้ ทั้งๆ ที่รู้ว่าผู้อ่านบางคนอาจจะรู้สึกปวดหัวเมื่อเห็นสูตรคณิตศาสตร์ ก็เพราะสมการดังกล่าวเป็นเครื่องมือที่สำคัญมากที่สามารถใช้ช่วยในการวางแผนทางการเงินได้

เอาหละ เรากำลังจะอธิบายให้คุณเห็น...

ถ้าเราตั้งคำถามใหม่ว่า คุณจะต้องเก็บเงิน ณ วันนี้เท่าไร จึงจะได้เงินเท่ากับ 100 บาทใน 5 ปีข้างหน้า?

ย้อนกลับไปทีสมการดังกล่าวอีกครั้ง คุณจะเห็นว่าด้วยอัตราดอกเบี้ย 10% ต่อปี เงิน 100 บาทในปัจจุบัน จะเพิ่มขึ้นเป็น 161.05 บาทในอนาคต ดังนั้น ถ้าคุณกำหนดให้ "เงินรวม" ในสมการดังกล่าวเท่ากับ 100 บาท คุณจะสามารควินิจฉัยค่า "เงินต้น" ได้ $= 100 \div (1.10)^5 = 62.09$ บาท

เพราะเหตุนี้ นักเศรษฐศาสตร์และนักการเงินจึงมักจะนิยมเรียก 'เงินรวม' ในสมการดังกล่าวว่า 'มูลค่าอนาคต' (future value) และเรียก 'เงินต้น' ว่า 'มูลค่าปัจจุบัน' (present value) ซึ่งสามารถจะนำสมการข้างต้นมาเขียนในอีกรูปแบบหนึ่ง ดังนี้

$$\text{มูลค่าปัจจุบัน} = \text{มูลค่าอนาคต} \div (1 + \text{อัตราดอกเบี้ย})^{\text{จำนวนปี}}$$

อย่างไรก็ตาม สูตรดังกล่าวนี้สามารถใช้ในการคำนวณสำหรับกรณีที่มีความต้องการใช้เงินเพียงก้อนเดียวเท่านั้น ถ้าจะคำนวณกรณีที่มีความต้องการใช้เงินหลายๆ ก้อน ตามเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาวที่แตกต่างกันไป สูตรดังกล่าวจะเปลี่ยนไปเป็นดังนี้

$$\begin{aligned} \text{มูลค่าปัจจุบัน} &= \text{มูลค่าอนาคต}_1 \div (1 + \text{อัตราดอกเบี้ย})^{\text{จำนวนปี 1}} \\ &+ \text{มูลค่าอนาคต}_2 \div (1 + \text{อัตราดอกเบี้ย})^{\text{จำนวนปี 2}} \\ &+ \text{มูลค่าอนาคต}_3 \div (1 + \text{อัตราดอกเบี้ย})^{\text{จำนวนปี 3}} \\ &+ \dots \end{aligned}$$

เช่น ถ้าคุณต้องการเก็บเงินเอาไว้ซื้อเครื่องเสียง 1 ชุด ราคา 50,000 บาท ในอีก 1 ปีข้างหน้า และอยากเก็บเงินอีกก้อนหนึ่งเอาไว้วางเงินดาวน์ 20% เพื่อซื้อบ้านราคา 1,000,000 บาท ในอีก 3 ปีข้างหน้า หรือ 200,000 บาท โดยคุณสามารถนำเงินเก็บไปลงทุนโดยได้รับอัตราผลตอบแทนคงที่เท่ากับ 6% ต่อปีได้

เมื่อแทนค่าในสมการข้างบน จำนวนเงินทั้งหมดที่คุณจะต้องเอาไปลงทุนในช่วงดังกล่าวจะเท่ากับ

$$50,000 \div (1.06)^1 + 200,000 \div (1.06)^3 = 215,094 \text{ บาท}$$

จะเห็นได้ว่า แทนที่คุณจะต้องเก็บเงินเองเป็นจำนวนถึง 250,000 บาท ถ้าคุณมีการวางแผนทางการเงินไว้ล่วงหน้า คุณจะสามาร "ใช้เงินทำงาน" หารายได้แทนคุณในระหว่างช่วงเวลาดังกล่าว เป็นเงินถึง $250,000 - 215,094 = 34,906$ บาทได้

คุณอาจถามว่า... ถ้าตอนนี้ยังมีเงินอยู่ในมือไม่ถึง 215,094 บาทล่ะ?

สมมติว่าตอนนี้คุณมีเงินเพียง 30,000 บาท คุณคงต้องเริ่มต้นวางแผนเก็บเงิน ถ้านำแนวความคิดดังกล่าวมาใช้ในการคำนวณ คุณจะคำนวณได้ว่า จะต้องตั้งเป้าหมายในการเก็บเงินประมาณเดือนละ 5,627 บาท²

แต่สำหรับบุคคลอกเบี้ยต่ำเตี้ยติดดินอย่างทุกวันนี้ คงไม่จำเป็นต้องใช้วิธีคำนวณแบบพิสดารอะไรมากไปกว่าการคำนวณแบบง่ายๆ ตรงไปตรงมา ดังนี้

$$(250,000 - 30,000) \div 36 = 6,111 \text{ บาท}$$

ซึ่งจะเห็นได้ว่าตัวเลขที่คำนวณได้นี้ก็ไม่ได้แตกต่างจากวิธีการคำนวณอย่างละเอียดเท่าใดนัก อีกอย่างหนึ่ง เมื่อเหลือไว้ก่อนก็น่าจะดีกว่าปล่อยขาดทีหลัง

เพราะในตัวอย่างนี้ เรายังไม่ได้เอาปัจจัยเรื่องเงินเพื่อเข้ามาพิจารณาด้วย เช่น ถ้าสิ่งของต่าง ๆ ที่เราตั้งใจจะเก็บเงินไว้ซื้อนั้นมีราคาสูงขึ้น และอัตราผลตอบแทนจากเงินที่ได้จากการลงทุนไม่ได้ปรับขึ้นตามภาวะเงินเฟ้อด้วย³ เราก็อาจจำเป็นต้องปรับเป้าการออมเพิ่มขึ้น

² เราไม่แสดงวิธีคำนวณให้ดูในที่นี้ เพราะเห็นว่าการคำนวณดังกล่าวมีรายละเอียดค่อนข้างเยอะและไม่ใช่วัตถุประสงค์หลักของหนังสือเล่มนี้ ซึ่งเพียงเท่านี้ผู้อ่านหลายคนก็คงเริ่ม "มีน" แล้ว แต่ถ้าใครสนใจในรายละเอียดเรื่องนี้จริงๆ ก็สามารถจะศึกษาได้จากการใช้สูตรคำนวณทางการเงินในโปรแกรม Excel

³ โดยปกติแล้ว อัตราดอกเบี้ยเงินฝากมักจะมีการปรับขึ้นตามอัตราเงินเฟ้อ มิฉะนั้น นักลงทุนจะถอนเงินไปลงทุนในสินทรัพย์อื่นๆ ที่ให้อัตราผลตอบแทนสูงเพียงพอที่จะชดเชยกับภาวะเงินเฟ้อได้ (inflation hedge) เราจะอธิบายถึง "ธรรมชาติของทุน" นี้อีกครั้งใน **บทที่ 11**

นี่เป็นตัวอย่างที่คงช่วยให้คุณพอจะมองเห็นแล้วว่า เมื่อคุณทราบถึงเป้าหมายการ
ใช้เงินในอนาคตแล้ว จะแปลงตัวเลขดังกล่าวไปเป็นเป้าหมายของการออมเงิน
แต่ละเดือนได้อย่างไร?

คราวนี้ ถึงเวลาที่ คุณจะ ต้อง คำนวณ เป้าหมายการออม ของ ตัวคุณเอง แล้วละ!

ในตอนท้ายของ **บทที่ 5** เราได้ฝากการบ้านให้คุณลองกำหนดเป้าหมายการเงินของ
ตัวเอง โดยใช้แบบฟอร์มสำเร็จรูปใน **ตารางที่ 5-1** แล้ว

ถ้าหากคุณยังไม่ได้ทำ ก็ควรจะเริ่มลงมือทำเสียเดี๋ยวนี้!

หรือคุณจะปล่อยให้มันเป็นเพียง "ความฝัน" และรอให้มีราชรถมาเกย!

ผู้เขียนเคยเห็นมีแต่ในทีวี ซึ่งเมื่อหลายปีก่อนมีรายการทีวีหนึ่งชื่อ "ฝันที่
เป็นจริง"...

ในตอนท้ายรายการ พิธีกรมักจะมอบ "รถเข็น" เป็นรางวัลให้แก่ผู้ที่มาเล่าถึงชีวิตที่
ต้องต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ อย่างไม่ย่อท้อ เพื่อนำไปใช้ประกอบอาชีพต่อเท่านั้น

บทที่ 7

จาก "ผู้ออม"

สู่ "ผู้ลงทุน"

หลังจากที่คุณได้เรียนรู้ว่าจะกำหนดเป้าหมายในการออมอย่างไรแล้ว เรื่องที่เราจะพูดกันต่อไปในบทนี้ ถือเป็นอีกก้าวหนึ่งที่มีความสำคัญมาก ที่จะช่วยให้คุณบรรลุถึงเป้าหมายของการมีอิสรภาพทางการเงิน นั่นคือ...

การแปลง "เงินออม" ให้เป็น "เงินลงทุน"

เราได้เคยบอกคุณแล้วว่า โดยภาพรวมแล้วคนไทยไม่ได้มีปัญหาเรื่อง "เงินออม" แต่ปัญหาสำคัญที่ทำให้ตลาดทุนในบ้านเรายังไม่พัฒนาไปเท่าที่ควร ก็คือ คนไทยส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ทางการเงินที่เพียงพอที่จะบริหารจัดการกับ "เงินลงทุน" อย่างถูกต้องได้ เพราะ...

"การออม" กับ "การลงทุน" เป็นเกมที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง!

นี่เป็นประเด็นที่มีความสำคัญมาก ซึ่งเราจะค่อยๆ อธิบายให้คุณเข้าใจเป็นลำดับในบทต่อไป

การบรรลุถึงเป้าหมาย "อิสรภาพทางการเงิน" นั้น ก็เหมือนกับการเดินทางไกล ก่อนที่จะเดินทาง แรกสุดเลย คุณจะต้องรู้จุดหมายของการเดินทางว่ากำลังจะไปที่ไหน? ระหว่างทางต้องการจะแวะเที่ยวชมหรือพักผ่อนตรงไหนบ้าง? ในการวางแผนทางการเงินก็เช่นกัน คุณต้องมี "เป้าหมาย" ทางการเงินด้วยว่า คุณต้องการมีทรัพย์สินเท่าไร? และเมื่อไหร่บ้าง? เช่น ตอนนี้อยู่อายุ 25 ปี ตั้งเป้าหมายว่าต้องการมีเงิน 5 ล้านบาท ในอีก 35 ปีข้างหน้าเมื่อคุณเกษียณ รวมทั้งต้องการมีบ้านราคา 2 ล้านบาท ใน 10 ปี และมีรถราคา 8 แสนบาท ใน 5 ปี ซึ่งคุณคงอ่านพบวิธีการตั้งเป้าหมายแล้วในบทก่อนๆ และได้ทดลองทำตามดูแล้ว

แต่ที่สำคัญ คือ... เมื่อ "มีเงิน" แล้ว คุณจะต้อง "มีกิน" ด้วย!

(ไม่อย่างนั้นเขาจะว่าที่คุณรวยมาได้ ก็เพราะอาศัย "ดวง" อย่างเดียวนะ...)

ซึ่งเปรียบเหมือนผู้เดินทางที่ดีก็ควรศึกษาเส้นทางให้เชี่ยวชาญ นั่นก็คือ คุณต้องมี "ความรู้ทางการเงิน" (financial literacy) โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือทำเงิน หรือทรัพย์สินประเภทต่างๆ

คนไทยส่วนใหญ่เน้นรู้จักการออม แต่ขาดความรู้เรื่องการเพิ่มมูลค่าเงิน ผู้เขียนได้พูดคุยกับบุคคลในหลายอาชีพที่เป็นมนุษย์เงินเดือน และด้วยคำถามที่ว่าเขาจัดการเรื่องเงินๆ ทองๆ ของเขาอย่างไรบ้าง?

คนส่วนใหญ่มักจะตอบว่า... ต้องรู้จักหา รู้จักใช้ และรู้จักเก็บ แม้แต่ในภาวะที่อัตราดอกเบี้ยต่ำเตี้ยติดดินอย่างเช่นในทุกวันนี้ พวกเขา ก็เก็บเงินออมไว้ในธนาคารเกือบ 100% ที่เดียว

คุณเคยคิดบ้างมั๊ยว่า **ความรู้ในเรื่องการเงิน** สำคัญพอๆ กับ **ความรู้ในเรื่องการงาน** ที่เดียว!

ผู้คนส่วนใหญ่คิดว่าเส้นทางสู่ความสำเร็จในชีวิต คือ การทำงานหนัก เพื่อที่จะมีรายได้จากการงานหรือธุรกิจที่ทำอยู่ (ไม่นับเรื่องตำแหน่งหน้าที่การงานใหญ่โต) ให้มากเพียงพอที่จะจับจ่ายใช้สอย ทั้งในปัจจุบันและมีเหลือเก็บไว้ใช้จ่ายในอนาคต

พวกเราส่วนใหญ่เน้น ยอม "ลงทุน" เรียนหนังสือกันในช่วงเกือบ 20 ปีแรกของชีวิตจนจบปริญญาตรี เพื่อที่จะสามารถหารายได้ไปอีก 40 ปี จนกว่าจะเกษียณ แต่... คุณเคยคิด "ลงทุน" อะไรเพื่ออายุหลังวัยทำงานที่เราต้องมีชีวิตอยู่กันอีกประมาณ 20 ปีหรือไม่?

ผู้อ่านหลายคนอาจตอบว่า เคยแล้ว เช็ดแล้ว ไม่เอาวรว... อีกแล้ว!!

บอกได้เลยว่า... **คุณคิดผิด!!**

เพราะในที่นี้ เราหมายถึง การลงทุนใน "ความรู้" นะ (จะบอกให้)

ที่พูดอย่างนี้ก็เพราะคนส่วนมากมักจะเข้าไปลงทุนแบบ "สุ่มสี่สุ่มห้า" โดยที่ไม่มีความรู้เรื่องการเงิน...

แค่คิดว่ามันเป็นวิธี "รวยทางลัด" (get rich quick) เท่านั้น

ซึ่งนอกจากจะไม่สามารถเพิ่มรายได้แล้ว วิธีคิดที่มอง "การลงทุน" ในแบบ "เกมวัดดวง" นี้ อาจจะทำให้คุณสิ้นเนื้อประดาตัวได้ง่ายๆ ด้วย!

บางคนบอกว่า ไม่รู้เรื่องการเงิน และก็ (ขี้เกียจ) ไม่อยากปวดหัว... จะจ้างคนอื่นจัดการแทนได้ไหม?

ตอบได้เลยว่า "ได้" แต่... (ยุ่งจริงเลย!)

นี่เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่คนส่วนใหญ่ยังสับสน และมีการเข้าใจผิดกันมาก ซึ่งคุณควรไตร่ตรองดูให้รอบคอบด้วยเช่นกัน! สิ่งที่เราอยากจะบอกคุณ ก็คือ...

ผู้เชี่ยวชาญในทุกสาขาอาชีพนั้น มีไว้เพื่อช่วยลด "ภาระ" ให้คุณเท่านั้นไม่ใช่ ลด "ความรับผิดชอบ"!

เอาหละ ลองคิดดูนะว่า...

- เมื่อคุณจะคิดจะสร้างบ้าน คุณจะปล่อยทุกอย่างให้เป็นหน้าที่ของผู้รับเหมา/สถาปนิก โดยที่ไม่ไปตรวจดูความเรียบร้อยด้วยตัวคุณเองก่อนรับมอบเลยหรือ?
- เมื่อคุณต้องผ่าตัดใหญ่ คุณจะปล่อยให้แพทย์คนเดียวเป็นคนตัดสินใจแทนคุณไปเลย โดยไม่ปรึกษาแพทย์อื่นเพื่อรับฟังความเห็นที่สองหรือความเห็นที่สามหรือเปล่า?

- เมื่อคุณคิดจะลงทุน คุณจะปล่อยเงินที่อุตสาหกรรมมาด้วยความยากลำบากตลอดชีวิต เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของบริษัทจัดการลงทุนอย่างเดียว โดยที่คุณไม่มีส่วนร่วมใดๆ เลยหรือ?

คราวนี้คุณคงรู้คำตอบแล้วสินะว่า ถ้าหากเกิดความผิดพลาดอะไรขึ้นมา ใครเสียอึกละที่เป็นคน **ปวดหัว...**

ถ้าหากไม่ใช่ "คุณ" (อีกนั่นแหละ)

กองทุนรวมในปัจจุบันมีอยู่มากมายหลายประเภท ซึ่งแต่ละกองทุนก็มีนโยบายการลงทุนที่แตกต่างกัน เพื่อจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ลงทุน และให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้นๆ เช่น ถ้าคุณเข้าไปซื้อกองทุนหุ้น (equity fund) แล้วทิ้งไว้เฉยๆ ถ้าหากตลาดหุ้นปรับตัวขึ้น ก็จะเป็นผลดีกับการลงทุนของคุณ แต่หากตลาดหุ้นเป็นช่วงขาลง ถ้าคุณไม่ขาย ก็อย่าหวังว่าจะรอดจากการขาดทุน

ซึ่งถ้าจะว่าไปแล้ว จะไปโทษผู้จัดการกองทุนว่าเขาไม่ทำอะไรเลย ก็ไม่ถูกต้องเสียทีเดียว เพราะถ้าหากกองทุนที่คุณซื้อ มีนโยบายการลงทุนที่กำหนดไว้ชัดเจนว่าจะเอาเงินลงทุนในตลาดหุ้น **ไม่ต่ำกว่า 65 %** ดังนั้น ไม่ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น แม้ฟ้าจะถล่ม แผ่นดินจะทลาย ผู้จัดการกองทุนดังกล่าวก็ยังคงจัดสรรเงินไปลงทุนในตลาดหุ้นเป็นสัดส่วนมากกว่าการลงทุนในตราสารการเงินอื่นๆ อยู่ดี ในสถานการณ์เช่นนี้ มูลค่าทรัพย์สินสุทธิ (net asset value - NAV) ของหน่วยลงทุนจึงมีแนวโน้มลดลงไปเรื่อยๆ ดังที่เราๆ ท่านๆ เห็นตัวอย่างกันมามากแล้ว จากผลการดำเนินงานของกองทุนหุ้นหลายๆ กองทุน ในช่วงปี 2538-2541 ที่ตกต่ำลงอย่างต่อเนื่อง¹

¹ โดยหลักสากลแล้ว ถ้าจะประเมินผลงานของผู้จัดการกองทุนหุ้นว่าทำหน้าที่ได้ดีแค่ไหน จะดูกันที่อัตราการเปลี่ยนแปลงของ NAV เปรียบเทียบกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ในช่วงเวลาเดียวกัน ถ้าหาก NAV มีอัตราเพิ่มมากกว่า/ลดน้อยกว่าดัชนี ก็แสดงว่าบริหารได้ชนะตลาด (outperform) แต่ถ้า NAV มีอัตราเพิ่มต่ำกว่า/ลดเร็วกว่าดัชนี ก็แสดงว่าบริหารแพ้ตลาด (underperform)

ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้ลงทุนเองที่จะต้องติดตามภาวะ และปรับการลงทุนของตัวเองตามจังหวะที่เหมาะสม ซึ่งเราจะอธิบายเรื่องเกี่ยวกับ "จังหวะการลงทุน" ให้คุณเข้าใจต่อไป ใน **บทที่ 12**

นอกจาก "กองทุนรวม" (mutual fund) ที่พูดถึงไปแล้วนั้น ถ้าคุณคิดว่ากองทุนรวมประเภทต่างๆ ที่มีอยู่ในตลาดนั้น ยังไม่ตรงกับเป้าหมายหรือความต้องการของคุณ และคุณมีเงินหนาพอ คุณก็อาจจะว่าจ้างให้บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ช่วยออกแบบกองทุนใหม่ในลักษณะสั่งทำพิเศษ (tailor made) ก็ได้ ซึ่งกองทุนประเภทนี้เรียกว่า "กองทุนส่วนบุคคล" (private fund)

สิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้คุณเดินทางไปถึงจุดหมายโดยสวัสดิภาพก็คือ คุณต้องเลือกเส้นทางที่เหมาะสม ตรวจสอบความพร้อมของรถยนต์ ความชำนาญของคนขับ นั่นก็คือ คุณจะต้อง "รู้จักตัวเอง" ในด้านต่างๆ ที่จะมีผลต่อการตัดสินใจลงทุนเป็นอย่างดีเสียก่อน สิ่งต่างๆ เหล่านี้ ได้แก่ อุปนิสัยส่วนตัว ทักษะคติเกี่ยวกับการลงทุน ความสามารถในการรับความเสี่ยง อายุ ความต้องการ ตลอดจนข้อจำกัดอื่นๆ เพื่อที่คุณจะได้เลือก "พาหนะ" ในการลงทุน (investment vehicles) ได้อย่างเหมาะสมกับตัวเอง

ซึ่งในเล่มต่อไป ของหนังสือชุด **"อยากรวย ต้องรู้ : เคล็ด (ไม่) ลับสู่... อิสรภาพทางการเงิน"** จะนำเสนอเคล็ด (ไม่) ลับต่างๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องให้คุณได้รับรู้ตามลำดับ โดยในหนังสือเล่มต่อไป ซึ่งจะเป็นเรื่องของ **รู้จักตัวเอง (Know Yourself)** นั้น เราจะมีแบบทดสอบเพื่อให้คุณสามารถประเมินความสามารถในการรับความเสี่ยง (risk tolerance) ของการลงทุนแต่ละประเภทว่า จะรับได้มากน้อยแค่ไหน?

เพราะปัจจัยสำคัญที่ทุกคนต้องตระหนักก่อนจะเข้าไปลงทุน ก็คือ **การลงทุนทุกประเภทมีความเสี่ยง**

'ความเสี่ยง' ในที่นี้ ในทางวิชาการ หมายถึง การได้รับผลตอบแทนต่างจากที่ได้คาดการณ์ไว้ ซึ่งอาจจะมากกว่า หรือน้อยกว่าที่คาดคิด แต่ในความเข้าใจของคน

ทั่วไปจะหมายถึง โอกาสที่จะขาดทุน คือ การสูญเสียเงินต้นบางส่วนหรือทั้งก้อน ความเสี่ยงจากการลงทุนจะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับประเภทสินทรัพย์ที่คุณลงทุน ภาวะตลาด ภาวะเศรษฐกิจ และตัวบริษัทผู้ออกตราสาร ซึ่งเราจะได้อธิบายเรื่องนี้ให้คุณรู้อย่างละเอียดในหนังสือเรื่อง **รู้จักเครื่องมือ (Know the Vehicles)**

แต่ความเสี่ยงที่สูงที่สุด คือ... ตัวผู้ลงทุนเองที่ **ไม่สนใจ ไม่ศึกษา และ ไม่ติดตามผล** การลงทุนของตัวเอง

คุณต้องรู้ว่าตัวเองสามารถทนต่อความเสี่ยงได้แค่ไหน? เพื่อที่จะได้เลือกลงทุนให้เหมาะสม ถ้าคุณเป็นคนที่ไม่ชอบความเสี่ยง (เหมือนคนกลัวความสูง) หากเข้าไปลงทุนในตราสารที่มีความเสี่ยงสูง เช่น ตราสารอนุพันธ์ หรือหุ้นแก๊งกำไร ซึ่งราคามีการเคลื่อนไหวขึ้นลงค่อนข้างหวือหวา (ปีนขึ้นไปบนหน้าผาสูงชัน) เมื่อมีข่าวที่ทำให้ราคาวบวาบผิดปกติ คุณก็อาจรู้สึกเครียด อาจถึงขั้นกินไม่ได้ นอนไม่หลับ (เมื่อมองลงมาข้างล่างจะรู้สึกกลัว) เมื่อราคาลดต่ำลงเรื่อยๆ จนถึงจุดที่คุณไม่สามารถทนได้ (เหมือนคุณปีนหน้าผาสูงขึ้นไปถึงระดับที่รู้สึกเสียวสุดๆ) คุณอาจจะตื่นตระหนกและขายแบบขาดทุนโดยไม่ได้ไตร่ตรอง (สติแตก ไม่สามารถควบคุมตัวเองได้) แต่ปรากฏว่า... เมื่อตัดใจเทขายออกไปหมดแล้ว (หน้ามืด) ราคาหุ้นก็กลับวิ่งไม่หยุด (ตกหน้าผา...๕)

ถ้าคุณรู้ตัวเองว่าไม่สามารถรับกับความเสี่ยงทำนองนี้ได้ ก็ไม่ควรจะเข้าไปยุ่งกับการลงทุนประเภทนี้มากนัก เพราะ...

มีโอกาสสูงที่จะ "ช่วยซ้ำซ้อน" คือ เสี่ยทั้ง **เงิน** (financially) และ **ความรู้สึก** (psychologically)

ถ้าอยากให้ชีวิตพอมีสชาติบ้าง ก็ควรจะลงทุนในตราสารที่มีความเสี่ยงสูงในสัดส่วนที่น้อยหน่อย และหันไปลงทุนในตราสารที่ให้ผลตอบแทนคงที่ (fixed income) หรือจ่ายปันผลค่อนข้างสม่ำเสมอ (dividend stocks) แต่ราคาไม่หวือหวามากนัก ใน

สัดส่วนที่มากน้อย ก็น่าจะเหมาะกว่า ส่วนผู้ที่สามารถรับความความเสี่ยงได้ (รักการผจญภัย) ไม่ตื่นตกใจง่ายๆ ก็อาจวิเคราะห์สถานการณ์ แล้วถือต่อหรือซื้อเพิ่ม ทำให้สามารถกลับไปขายทำกำไร เมื่อราคาหุ้นกลับสูงขึ้น (พิชิตยอดเขาได้)

เมื่อพูดถึงความสามารถในการรับความเสี่ยง นอกจาก **ทัศนคติ** ส่วนตัวของแต่ละคนเกี่ยวกับความชอบหรือไม่ชอบความเสี่ยง (risk attitude) ดังที่เราได้ยกตัวอย่างไปข้างต้นแล้ว...

อายุ ก็ถือเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนสำคัญในการกำหนดความสามารถในการรับความเสี่ยงดังกล่าวด้วย ใครที่บอกว่า **อายุเป็นเพียงตัวเลข** เราขอเถียง!

ถ้าคุณอายุยังน้อย เพิ่งเรียนจบปริญญาตรี และเริ่มเข้าทำงานเป็นปีแรก คุณจะมีเวลาสะสมเงินอีกนาน และมีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ถ้าหากลงทุนผิดพลาด โอกาสที่จะสะสมเงินและลุกขึ้นสู้ใหม่ก็ยังมีอีกมาก คุณจึงสามารถรับความเสี่ยงได้มากกว่าคนที่อายุมาก โดยเฉพาะคนในวัยใกล้เกษียณ

นอกจากนี้คุณยังสามารถจะเลือกลงทุนในสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่ำ และมีวัฏจักร (cycle) ค่อนข้างยาว เช่น ที่ดิน (แต่อาจจะยากสักหน่อยสำหรับผู้เริ่มทำงาน เพราะเดี๋ยวนี้ที่ดินราคาค่อนข้างจะแพง แต่ถ้าคุณได้โบนัสก้อนงามๆ ก็น่าจะลองพิจารณา ดู ผู้เขียนเคยใช้โบนัสที่ได้ในการทำงานปีที่ 2 พร้อมเงินเก็บจำนวนหนึ่ง ไปซื้อที่ดินจัดสรรย่านพุทธมณฑลขนาด 50 ตารางวา ในราคา 70,000 บาท หลังจากนั้น 12 ปี ได้ขายที่ดินแปลงนี้ออกไปในราคา 2.2 ล้านบาท)

หรือคุณอาจจะลองซื้อประกันชีวิตไว้... เมื่ออ่านมาถึงตรงนี้ คุณคงสงสัยว่าผู้เขียนเพี้ยนหรือเปล่า เพราะเพิ่งบอกว่าคนอายุน้อย ควรลงทุนในสินทรัพย์ที่เสี่ยงสูง แต่ทำไมมาแนะนำให้ซื้อประกันชีวิต? (สาบานก็ได้ว่า... พวกเราไม่มีใครทำอาชีพขายประกัน!)

คำตอบก็คือ เบี้ยประกันชีวิตของคนอายุน้อยต่ำกว่าเบี้ยประกันชีวิตของคนอายุมาก และคนที่เพิ่งเข้าทำงานส่วนใหญ่จะมีความอยากในสิ่งที่ไม่จำเป็นมากพอสมควร การซื้อประกันชีวิตเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยสร้างวินัยในการออมทางอ้อม (forced saving) เพราะคุณต้องออมเงินถึง 20 ปี จึงจะได้เงินคืน และถ้าหากเกิดอะไรขึ้น ก็ยังมีเงินรองรับจำนวนหนึ่งสำหรับครอบครัวของคุณ แทนที่จะพึ่งเงินออมจำนวนเพียงน้อยนิดของคุณ (เพราะเพิ่งเริ่มทำงานไม่นาน)

สำหรับผู้ที่มีอายุมากขึ้น อยู่ในช่วงวัยกลางคน หน้าที่การงานและเงินเดือนอยู่ในเกณฑ์สูง เริ่มลงหลักปักฐานกันเรียบร้อย บางคนก็ผ่อนบ้านผ่อนรถหมดแล้ว ลูกเข้าบางคนเริ่มเรียนจบ จึงเป็นช่วงที่เหลือเงินเก็บค่อนข้างสูง อีกทั้งยังมีเวลาอีก 10-15 ปี จึงจะเกษียณ จึงยังสามารถลงทุนในสินทรัพย์ต่างๆ ที่มีวัฏจักรระยะยาวได้อยู่ คุณอาจจะเลือกซื้อที่ดินแปลงงามๆ หรือคอนโดมิเนียม อาคารพาณิชย์ ซึ่งนอกจากจะได้กำไรจากราคาสงหาริมทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นในอนาคต ระหว่างทางยังปล่อยเช่า หารายได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งปกติจะให้ผลตอบแทนประมาณ 10% ต่อปี ดีกว่าดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารในปัจจุบันที่ยังไม่ถึง 2% ต่อปี

นอกจากนี้ เราแนะนำให้คนที่อยู่ในวัยกลางคนคิดถึงเรื่องการประกันสุขภาพไว้ด้วย ถึงแม้คุณจะเถียงว่าในปัจจุบันที่ทำงานของคุณก็มีสวัสดิการอย่างดีให้อยู่แล้ว แต่ถ้าคุณ (ที่ไม่ใช่ข้าราชการ) ตกงาน แม้ว่าจะไปทำธุรกิจส่วนตัว ก็ยังมีความเสี่ยงที่จะไม่สบายและเสียค่ารักษาพยาบาลในอัตราสูง การประกันสุขภาพแต่เนิ่นๆ จะทำให้เสียเบี้ยประกันน้อย แต่หากคุณอยากเพิ่มทุนประกันถ้าเกิดตกงานจริงๆ ก็ทำได้ไม่ยาก

คนที่อายุมากขึ้น ควรเพิ่มสัดส่วนการลงทุนในสินทรัพย์ที่ให้รายได้ประจำเพิ่มขึ้น รายได้จากค่าเช่าที่กล่าวมาก็เป็นสิ่งหนึ่ง แต่ถ้ายังหาอสังหาริมทรัพย์ที่เหมาะสมไม่ได้ ก็ซื้อพันธบัตรรัฐบาล หรือหุ้นกู้ หรือฝากเงินระยะยาว ในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น แต่อย่าลืมดูด้วยว่าใครเป็นผู้ออกตราสารนั้น เราเป็นเจ้าของใครอยู่ เดียวจะไม่ได้เงินคืน

มีผู้เชี่ยวชาญมากมายเสนอเป็นกฎเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า...

ยิ่งคุณมีอายุสูงขึ้นก็ควรจะทยอย ลด ส่วนการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูงให้น้อยลง

เพราะยิ่งคุณอายุมากขึ้น เงินออมของคุณจะเป็นจำนวนเงินที่สูงกว่าในอดีตมาก หากเกิดพลาดพลั้งไป ย่อมหมายถึงเงินก้อนโต นอกจากนี้แล้วยิ่งใกล้วัยเกษียณเข้าไปมากขึ้นเท่าใด คุณก็จะยิ่งเหลือเวลาให้ผิดพลาดได้น้อยลงด้วย

มีผู้เสนอสูตรการกำหนดสัดส่วนการลงทุนในตลาดหุ้นไว้หลายสูตรด้วยกัน มีทั้งสูตร "อนุรักษนิยม" (conservative) เช่น หนังสือพิมพ์ทางด้านธุรกิจชื่อดัง The Wall Street Journal (หรือเรียกย่อๆ ว่า "WSJ") ได้แนะนำให้ใช้สูตรการคำนวณง่ายๆ ที่มีบางคนเรียกว่า "กฎ 100" ดังนี้²

"กฎง่ายๆ ของการจัดสรรเงินลงทุน คือ ให้ใส่เครื่องหมาย % หลังตัวเลขของอายุคุณ นั่นคือ สัดส่วนที่คุณควรลงทุนในตราสารหนี้ สำหรับส่วนที่เหลือนั้น ให้เอาไปลงทุนในตลาดหุ้น"

ส่วน Charles Schwab ซึ่งเป็นเจ้าของบริษัทหลักทรัพย์ผู้นำในการให้บริการซื้อขายหุ้นทางอินเทอร์เน็ต (internet trading) ที่มีชื่อเสียงในสหรัฐอเมริกา ก็เสนอสูตรสำหรับนักลงทุนผู้ที่พิศมัยความเสี่ยง (aggressive) ซึ่งเขาเรียกว่า "กฎ 120" ดังนี้³

² Kenneth M. Morris, Alan M. Siegel and Virginia B. Morris. *The Wall Street Journal Guide to Planning Your Financial Future*. New York: Lightbulb Press, Inc. (1998), p.7

³ Charles Schwab. *Charles Schwab's Guide to Financial Independence*. New York: Three Rivers Press (1998), p. 77

"วิธีหนึ่งที่จะใช้ในการคำนวณการจัดสรรสัดส่วนการลงทุนได้คือ ให้เอาตัวเลขอายุของคุณเองไปลบออกจากตัวเลข 120 ผลลัพธ์ที่ได้นั่นแหละ คือ สัดส่วนที่คุณควรลงในตลาดหุ้น"⁴

ตัวอย่างเช่น ถ้าคุณอายุ 25 ปี เมื่อคำนวณโดยใช้ "กฎ 100" ของ WSJ จะได้ผลลัพธ์ว่าคุณควรลงทุนในตลาดหุ้น 75% แต่ถ้าใช้ "กฎ 120" ของ Charles Schwab ตัวเลขจะเพิ่มขึ้นเป็น 95% อย่างไรก็ตาม เมื่ออายุคุณเพิ่มขึ้น เช่น 50 ปี คุณก็ควรจะลดสัดส่วนการลงทุนในตลาดหุ้นลงให้เหลือเพียง 50% และ 70% ตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม สูตรทั้งสองนี้เป็นการสรุปมาจากประสบการณ์ของตลาดหุ้นในสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นตลาดหุ้นที่พัฒนาแล้ว (developed market) มีบริษัทจดทะเบียนอยู่ในตลาดหุ้นนับหลายพันบริษัท ทำให้มีหุ้นที่นักลงทุนสามารถเลือกลงทุนได้ในเกือบทุกสถานการณ์

แต่สำหรับตลาดหุ้นเกิดใหม่ (emerging market) ดังเช่นตลาดหุ้นไทยนั้น ยังมีหุ้นให้เลือกลงทุนได้น้อยกว่า แม้สูตรที่บอกว่า "อนุรักษ์นิยม" แล้ว ก็อาจจะยังมากเกินไปสำหรับตลาดไทย ดังนั้น เราจึงแนะนำว่าน่าจะปรับลดสูตรดังกล่าวเป็น "กฎ 80" เท่านั้น ซึ่งถ้าคุณมีอายุ 25 ปี ก็ควรลงทุนในตลาดหุ้นในสัดส่วน 55% ($= 80 - 25$) ถ้าอายุ 50 ปี ก็ลงทุนเพียง 30% ($= 80 - 50$) เท่านั้น (ทั้งนี้ต้องดูปัจจัยอื่นๆ ประกอบด้วย)

นอกจากนี้ ความสามารถในการรับความเสี่ยงยังขึ้นอยู่กับ "หน้าตัก" ของคุณ ด้วยว่ามีอยู่เท่าไร แบบว่า...

⁴ สงสัยว่าคงเพราะ Charles Schwab เป็นเจ้าของโบรกเกอร์ เลยอยากเชียร์ให้คนเล่นหุ้นเยอะๆ เพราะถ้าคิดตามสูตรแล้ว ขนาดคนแก่อายุ 70 ปี ยังบอกให้เล่นหุ้นตั้ง 50% ของเงินออม

Money isn't important, as long as you have enough.

เงิน ไม่ใช่ เรื่องสลักสำคัญอะไรหรอก ถ้าคุณมี มากเพียงพอ

โดยปกติ คนมีทรัพย์สินสุทธิมากจะมีโอกาสในการลงทุนสูงกว่าคนมีทรัพย์สินน้อย อยู่แล้ว และยิ่งคนที่มีเงินทองมากจนถึงขั้นที่มี 'อิสรภาพทางการเงิน' แล้ว ก็ยิ่งไม่ต้อง ขวนขวายลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูง (ซึ่งมักจะให้อัตราผลตอบแทนสูงด้วย แบบ High Risk, High Return) ขอเพียงเลือกลงทุนในสินทรัพย์ที่สร้างรายได้ ประจำให้คุณสามารถใช้จ่ายได้สบายๆ ก็น่าจะเพียงพอแล้ว

ถ้าชอบเสี่ยง ก็ลงทุนในสินทรัพย์เสี่ยงบ้างในสัดส่วนเล็กน้อยพอหอมปากหอมคอ พอให้เป็นสีสันของชีวิต แต่อย่าถึงกับโลภมาก ถึงขนาดไปทุ่มสุดตัว ระวังนะจะ ลื่นเนื้อประดาตัวเอาได้

ถ้าคุณมีเงินมากพอที่จะเป็นหลักประกันความมั่นคงสำหรับตัวคุณเองและครอบครัว ได้ คุณก็คง **ไม่จำเป็น** ต้องซื้อประกันชีวิต แต่ถ้ามองในแง่การหาผลตอบแทน ถ้า เงื่อนไขดี ให้อัตราผลตอบแทนสูงกว่าเงินฝาก ก็น่าสนใจ (แต่เวลาจะเปรียบเทียบ คุณ ต้องใช้วิธีคำนวณแบบเดียวกับดอกเบี้ยยธนาคาร เพราะวิธีคำนวณดอกเบี้ยของ ตัวแทนประกัน มักทำให้อัตราผลตอบแทนดูสูงกว่าความเป็นจริง)

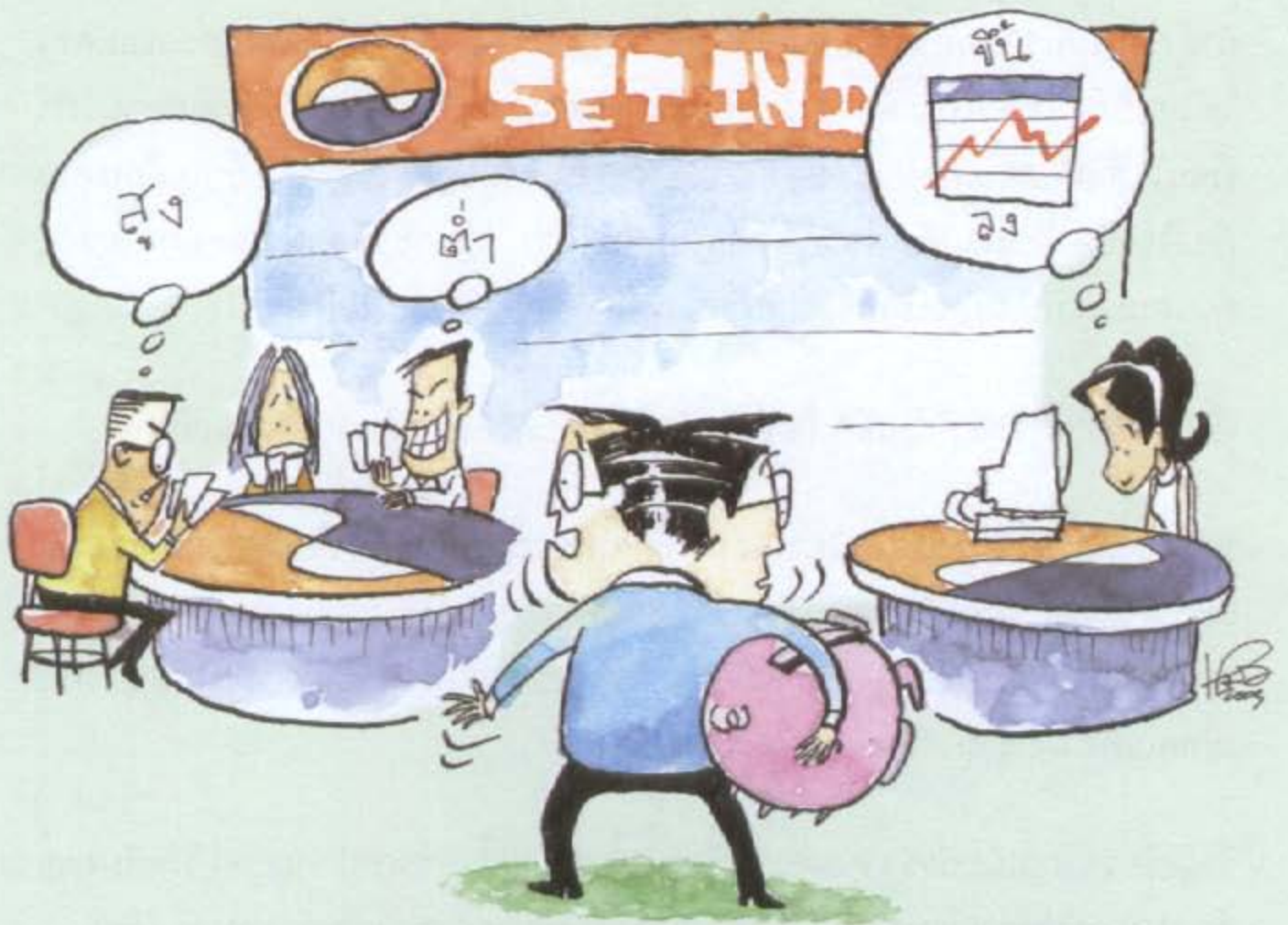
สภาพคล่อง ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่คุณไม่ควรมองข้ามในการลงทุนเช่นกัน

หลักคิดในเรื่องนี้มีอยู่ว่า คุณควรจะมีเงินสดหรือทรัพย์สินอื่นๆ ที่สามารถเปลี่ยนเป็น เงินสดได้ง่าย (liquid assets) เช่น เงินฝาก ตั๋วสัญญาใช้เงิน หรือกองทุนตราสาร ระยะสั้น ในจำนวนที่เพียงพอที่จะเบิกมาใช้จ่ายยามฉุกเฉิน เช่น เจ็บไข้ได้ป่วย หรือ เมื่อคุณต้องตกงาน (โดยไม่สมัครใจ)

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญแนะนำว่า คุณควรเตรียม **เงินสำรอง** (nest eggs) ให้เพียงพอ สำหรับการใช้จ่ายทำนองนี้ไว้ ไม่น้อยกว่ารายได้ประจำของคุณจำนวน 6 เดือน

บทที่ 8

รวมสุดยอด ฮ็อตสุดฮิต ของความ (ไม่) รู้เรื่องการลงทุน

Attitude is a small thing that makes a big difference.

ทัศนคติ คือ สิ่งเล็กๆ ที่สามารถสร้างความแตกต่างที่ ยิ่งใหญ่

เท่าที่คุณได้อ่านมาตลอดในหนังสือนี้ เราเชื่อว่าคุณคงพอจะมองเห็นถึงความสำคัญ ของ "การเงิน" แล้วว่า **ไม่ใช่** เป็นเรื่องไกลตัวอย่างที่หลายๆ คนเคยเข้าใจ แต่ "การเงิน" เป็นกิจกรรมหนึ่งของชีวิตคนเรา ที่ทุกคนต้องรู้จักเรียนรู้ที่จะใช้มัน อย่างถูกต้องและมีเหตุผล

แต่เพราะคนเราทุกคนล้วนแต่ถูกหล่อหลอมจากประสบการณ์ในอดีต จนทำให้เกิดความคิด ความเชื่อ ทัศนคติ และข้อสมมติต่างๆ เกี่ยวกับเรื่อง "เงิน" ในรูปแบบใด รูปแบบหนึ่ง ซึ่งคนส่วนใหญ่ นั้นมักจะตกอยู่ใน "กับดักแห่งความไร้เดียงสา" (a trap of innocence) ที่มักจะมองโลกแบบสุดขั้วด้านใดด้านหนึ่ง (bipolar thinking) และบางคนอาจจะไม่ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากระบบความเชื่อ (belief system) ดังกล่าวเลยตลอดชีวิต

ทัศนคติที่ผิดๆ นั้นทำให้คนเราพลาดโอกาสบางอย่างไปอย่างน่าเสียดาย หรือในบาง ครั้งยังอาจทำให้เกิดผลเสียหายอย่างคาดไม่ถึง

เพราะคนเราปักใจเชื่ออะไรเสียแล้ว ก็มักจะยึดถือความเชื่อ นั้นไว้ ถึงแม้ได้เห็นข้อมูล หรือหลักฐานบางอย่างที่ขัดแย้งกับความคิด ความเชื่อของตน แต่ก็มักจะสรรหา เหตุผลต่างๆ มาสนับสนุนความเชื่อของตนเอง โดยไม่ยอมเปลี่ยนใจง่ายๆ เหมือนกับเรื่อง "หลง ความคิด" ที่เราคัดมาให้คุณอ่านดังต่อไปนี้...

กรอบ 8-1: หลงความคิด

นักธุรกิจคนหนึ่งนั่งรับประทานอาหารเช้าในภัตตาคาร ใกล้จะอิ่มอยู่แล้ว ก็มีชายแปลกหน้าเดินเข้ามาทัก...

"ว่ายังไง กิตติชัย" ชายแปลกหน้าตะโกนลั่น "เฮ้ย! เกิดอะไรขึ้นหรือ เมื่อก่อนยังเดี่ยวยุ่เลย เดี่ยวนี้ตัวสูงปรี๊ด ผิวก็ขาว ไม่เหมือนเมื่อก่อนดำเป็นถ่านเลย แถมยังหูกางกว่าเดิมอีก นั่งเรือไม่ต้องกางใบเลยก็ยิ่งได้"

นักธุรกิจผู้นั้นตอบอย่างสุภาพ "ขอโทษครับ ผมไม่ได้ชื่อกิตติชัย"

"ฮั่นแน่" ชายแปลกหน้าอุทาน "แม้แต่ชื่อ ก็ยังเปลี่ยนด้วย"

ที่มา: 'สามสิ่ง', *สา-ระ-ขัน: คติธรรมในห้าชั้น*, กรุงเทพฯ: เสถียรธรรมสถาน (2544)
หน้า 114-115

ในบทนี้ เราจะพูดถึงเรื่องความ (ไม่) รู้เรื่องในสารพัดรูปแบบเกี่ยวกับการลงทุนกัน แต่จะให้พูดกันหมดทุกเรื่อง ก็คงไม่ไหว แต่เราหวังว่าคงจะช่วย "เบิกเนตร" เอ๊ย! "เปิดโลกทัศน์" ให้คุณไม่ต้องทำอะไรที่ผิดพลาดเหมือนกับนักลงทุนอีกหลายๆ คนที่เคยพลาดมาแล้วในอดีตที่ผ่านมา แม้จะรู้ว่ามันเป็นเรื่องที่ยากมากก็ตามที เพราะถ้าจะพูดกันถึงเรื่องความผิดพลาดเกี่ยวกับการลงทุนแล้ว ก็คงพูดกันได้ไม่จบไม่สิ้น อย่างที่ Jesse Livermore เขียนหุ้่นในอดีต เคยบอกไว้ว่า...

"If a man is both wise and lucky, he will not make the same mistake twice. But he will make any one of the ten thousand brothers and cousins of the original. The Mistake family is so large that there is always one of them around when you want to see what you can do in the fool-play line."

“ถ้าคนเราทั้งฉลาดและโชคดี ก็คงจะไม่ทำอะไรผิดพลาดซ้ำเป็นหนที่สอง แต่เราก็อาจจะยังคงทำในสิ่งที่เทียบได้กับญาติพี่น้องคนใดคนหนึ่งที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก นับเป็นเรื่อหนึ่ของเรื่องที่เราเคยทำพลาดมาแล้วอยู่ดี เพราะว่า**ครอบครัว Mistake** นั้น เป็นตระกูลใหญ่มาก ซึ่งคุณสามารถเจอกับญาติๆ ของตระกูลนี้ได้อยู่เสมอๆ เมื่อคุณอยากรู้ว่าคุณสามารถทำอะไรใหม่ๆ ในตลาดได้บ้าง”

ดังนั้น จึงขอยกเอาเฉพาะเรื่อง ที่ “คลาสสิก” มากๆ 8 เรื่อง มารวมไว้ในอัลบั้ม เอ๊ย! บทเดียวแบบ **รวมสุดยอด ฮีตสุดฮิต** มาพูดถึงในที่นี้เท่านั้นก็แล้วกัน...

ฮีตสุดฮิต #1: การลงทุนในหุ้นมีความเสี่ยงไม่ต่างจากเล่นการพนัน

นี่ถือเป็นข้อกล่าวหาที่ “คลาสสิก” มาก และก็อาจถือได้ว่าเป็นข้อกล่าวหาที่ฉกาจฉกรรจ์ที่สุดเรื่องหนึ่ง ที่ทำให้คนส่วนใหญ่ไม่อยากเข้ามาลงทุนในตลาดหุ้นกัน

ถ้าจะว่าไปแล้ว คำพูดประโยคดังกล่าว ก็มีทั้งส่วนที่ถูกและผิด ส่วนที่ถูกต้องและไม่อาจโต้แย้งได้เลย ก็คือ การลงทุนในหุ้นมีความเสี่ยง แต่ที่บอกว่า **ไม่ต่าง** จากการเล่นพนันนั้น ขอเถียง!

ความจริง มันเป็นไปได้ทั้งนั้น และมันขึ้นอยู่กับวิธีการที่คุณเล่นเกมนี้เองว่าจะ “ซื้อขายหุ้น” หรือ “เล่นหุ้น” แบบ “เล่นพนัน” หรือเปล่าต่างหาก ถ้าคุณมองว่าตลาดหุ้นเป็นเหมือน “เกมรวยรายวัน” มันก็คือการเล่นพนันดีๆ นี่เอง

แต่ถ้าคุณมองการซื้อหุ้นว่าเป็นการซื้อ **ความเป็นเจ้าของกิจการ** ที่มีคนช่วยบริหารแทนเรา ซึ่งผลตอบแทนที่คุณจะได้รับในระยะยาวนั้นจะขึ้นกับความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ อย่างนี้แหละที่เขาเรียกว่า "การลงทุน" เพราะก่อนที่คุณจะลงทุนซื้อหุ้น คุณจะต้องศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนว่า ธุรกิจที่บริษัทนั้นๆ ทำอยู่มีภาวะเป็นอย่างไร? สามารถสร้างกำไรหรือไม่? มีปัจจัยเสี่ยงที่ต้องระวังตรงไหนบ้าง? ราคาที่ซื้อขายกันในตลาดนั้นถูกหรือแพงกว่าระดับที่เหมาะสมซึ่งประเมินจากพื้นฐานของกิจการ? ใครก็ตามที่วิเคราะห์ข้อมูลและปัจจัยเกี่ยวข้องต่างๆ ได้ถูกต้อง ครบถ้วน และที่สำคัญที่สุด คือ มีความอดทนอดกลั้นที่จะรอรับผลตอบแทนใน **ระยะยาว** ได้ ก็จะได้กำไรจากการลงทุนอย่างเป็นกอบเป็นกำ

ส่วนผู้ที่ซื้อหุ้นแบบสุ่มสี่สุ่มห้า หรือไม่ทำการบ้าน จึงมักจะจับทิศทางไม่ถูก ท้ายที่สุดเลยเหมาเอาเองว่า การซื้อขายหุ้นนั้น ต้องอาศัย **โชค** ล้วนๆ เหมือนกับการเล่นพนัน

สรุปง่ายๆ ว่าเรื่อง "การลงทุนในหุ้น" นี้ สามารถที่จะมองได้หลายมุม แต่ท้ายที่สุดแล้ว จะเป็นอะไร ก็ขึ้นอยู่กับตัวคุณเอง แบบที่คนโบราณบอกว่า "สองคนยลตามช่อง คนหนึ่งเห็นโคลนตม อีกคนเห็นดาวพราว พราวฟ้าพรพรรณราย" นั่นแหละ!

ฮ็อตสุดฮิต #2: ฝากธนาคารดีกว่า... ไม่เสี่ยง

ในช่วงที่เกิดวิกฤตสถาบันการเงินในปี 2540 หลายคนคงตกใจแทบแย่ หลังจากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยออกคำสั่งปิดกิจการบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์และธนาคารเล็กๆ อีกหลายแห่ง แต่โชคดีที่รัฐบาลสมัยนั้นยอมค้ำประกันเงินฝากให้ โดยให้ไปปรับเงินต้นคืนจากธนาคารกรุงไทยได้

การตัดสินใจดังกล่าวของรัฐบาลจะเหมาะสมเพียงใดนั้น เป็นเรื่องที่ยังสามารถถกเถียงกันได้ แต่คงปฏิเสธไม่ได้ว่ามันมีส่วนที่ช่วยตอกย้ำความเชื่อในทฤษฎีที่ว่า

"ยักษ์ใหญ่จะปล่อยให้ล้มไม่ได้" ("Too-Big-to-Fail" Theory) มากขึ้นไปอีก ทำให้คนยิ่งมองว่า การฝากเงินกับธนาคารไม่มีความเสี่ยง

แต่ที่คุณควรจะรู้ไว้ คือ รัฐบาลมีแนวความคิดที่จะยกเลิกการค้ำประกันเงินฝากแบบ 100% และให้มีการจัดตั้งสถาบันประกันเงินฝากขึ้นมาแทน ซึ่งจะไม่ค้ำประกันเงินฝาก 100% เหมือนเดิม ตรงนี้เป็นหน้าที่ของคุณที่ต้องติดตามฟังข่าวคราวเองแล้วล่ะว่าจะเกิดขึ้นเมื่อไหร่?

นอกจากนี้ ยังมีความเสี่ยงประเภทอื่นๆ ที่คุณอาจจะยังมองไม่เห็นชัดนัก เช่น ตอนนี้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำของธนาคารอยู่ที่ 1.25% ต่อปี เท่านั้น แต่อัตราเงินเฟ้อของประเทศไทยอยู่ที่ 2% แปลว่า ถ้าคุณเอาเงินที่มีอยู่ทั้งหมดไปฝากธนาคาร คุณกำลังค่อยๆ ยากจนลง โดยไม่รู้ตัว เพราะทุกๆ ปีที่ผ่านมา เงินต้นที่เคยซื้อของได้ 100 บาท จะเหลือแค่ 99.25 บาท เท่านั้น

ข้อสรุปข้อที่ 3: การซื้อพันธบัตรรัฐบาลเป็นการลงทุนที่ไม่มีความเสี่ยง

ก่อนอื่นเลย คงต้องถามกันก่อนว่า คำว่า **ไม่เสี่ยง** ที่พูดถึงในที่นี้ หมายความว่าอะไร?

เพราะพันธบัตรก็คือ **สัญญาขอกู้เงิน** ของรัฐบาล และเนื่องจากรัฐบาลเป็นผู้ที่มีเครดิตดีที่สุดในประเทศ ดังนั้น โอกาสที่จะถูก "**ชั๊กดาบ**" คงไม่มี (แต่ก็ไม่แน่เหมือนกัน เพราะหลายปีก่อนในต่างประเทศมีกรณีตัวอย่างของพันธบัตร Orange County ซึ่งเป็นรัฐบาลท้องถิ่นในสหรัฐอเมริกาที่ประสบปัญหาล้มละลาย ไม่สามารถจ่ายคืนเงินต้นได้)

อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงของการลงทุนไม่ได้มีเพียงแค่นั้น ยังมีความเสี่ยงอื่นๆ อีกมากมาย เช่น ความเสี่ยงต่อการผันผวนของอัตราดอกเบี้ย เพราะส่วนใหญ่แล้ว พันธบัตรรัฐบาลเป็นสัญญาขอกู้เงิน **ระยะยาว** ในอัตราดอกเบี้ยคงที่ซึ่งระบุ

ไว้ในพันธบัตรนั้น (coupon rate) อย่างไรก็ตาม อัตราดอกเบี้ยในท้องตลาดนั้นมีการขึ้นลงได้ตลอดเวลา

เมื่ออัตราดอกเบี้ยในท้องตลาดปรับตัวสูงขึ้น ความน่าสนใจของการลงทุนในพันธบัตร (ซึ่งให้อัตราดอกเบี้ยเท่าเดิม) จะลดลงไป ในทางตรงกันข้าม หากอัตราดอกเบี้ยในท้องตลาดลดลง ความน่าสนใจจะมีมากขึ้น (เพราะให้ผลตอบแทนดีกว่า) เพราะฉะนั้น...

ราคาพันธบัตร จึงเคลื่อนไหวไปในทิศทาง ตรงข้าม กับ อัตราดอกเบี้ย

และยิ่งพันธบัตรมีอายุคงเหลือ ยาว มากเพียงใด อัตราความ ผันผวน ของราคาพันธบัตรเมื่ออัตราดอกเบี้ยในท้องตลาดเปลี่ยนแปลงไป ก็จะมี สูง ขึ้นเป็นเงาตามตัว นั่นทำให้ตลาดตราสารหนี้วูบวาบไม่แพ้ตลาดตราสารทุนได้เช่นกัน

ดังนั้นถ้าหากคุณเกิดเดือดร้อนมีความจำเป็นต้องใช้เงิน ก้อน ที่พันธบัตรครบอายุ ก็สามารถขายพันธบัตรที่ถือไว้ได้ แต่ถ้าอยู่ในช่วงที่ดอกเบี้ยปรับตัวสูงขึ้น คุณอาจจะต้องขายพันธบัตรในราคาที่ขาดทุน อย่างไรก็ตาม ถ้าคุณสามารถถือไว้เพื่อลงทุนไปจนครบอายุได้ถอน ก็จะได้เงินต้นและดอกเบี้ยคืนครบตามสัญญา ซึ่งก็จะมีความเสี่ยงอะไร

แต่ถ้าคุณลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลที่มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัว ผลตอบแทนที่ได้รับก็เคลื่อนไหวตามอัตราดอกเบี้ยในตลาด ความเสี่ยงก็อยู่ที่ความไม่แน่นอนของดอกเบี้ยที่คุณได้รับ แต่ไม่มีความเสี่ยงในการได้รับคืนเงินต้นตรงตามเวลา แต่ถ้าคุณเกิดไปลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลของประเทศอื่น (ปัจจุบันทางการไทยยังไม่อนุญาต) ก็จะมี ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

ข้อคิด #4: ถึงหุ้นราคาตก ถ้าไม่ขาย ก็ไม่ขาดทุน

นี่ก็เป็นความเชื่อที่ คลาสสิกมาก อีกเช่นกัน แต่คนที่พูดเช่นนี้ อาจกำลัง หลอกตัวเอง อยู่ก็ได้

จริงอยู่ ที่ราคาหุ้นมีความผันผวน และไม่มีใครซื้อหุ้นได้ที่ราคาต่ำที่สุด และขายได้ที่ราคาสูงสุดเสมอไป ดังนั้น เราจึงควรมีความมั่นคงในสิ่งที่ลงทุน แต่การตกต่ำของราคาหุ้นนั้นมีสาเหตุจากปัจจัยหลายอย่าง เราจึงควรวิเคราะห์ก่อนว่า ปัจจัยที่เข้ามากระทบราคาหุ้นนั้นคืออะไร? และเป็นเพียงความผันผวนชั่วคราวหรือเปล่า?

หากราคาหุ้นตก เพราะบริษัทที่คุณลงทุนกำลังเริ่มประสบปัญหาอย่างร้ายแรง ถ้าคุณไม่ขาย คุณอาจจะยิ่งขาดทุนหนักขึ้นเรื่อยๆ จนกว่าบริษัทดังกล่าวจะสามารถพลิกฟื้นกิจการขึ้นมาได้อีกครั้ง หรือบางครั้งอาจไม่มีโอกาสได้เงินต้นคืนเลยก็ได้ เพราะบริษัทล้มละลายไปแล้ว

นอกจากนี้ ราคาหุ้นอาจตกเพราะปัจจัยอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวกับตัวบริษัทเลยก็ได้ เช่น ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง ที่มีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนอย่างรุนแรง ถึงแม้ว่าราคาหุ้นลดลงแล้ว แต่ยังสามารถที่จะลงไปได้อีก เพราะมีปัจจัยบ่งชี้หลายอย่างประกอบกัน เช่น นักลงทุนต่างประเทศเริ่มย้ายเงินออก นักลงทุนสถาบันก็เริ่มขาย เราก็อาจจะต้องขายหุ้นออก และรอดูสถานการณ์ไปสักกระยะหนึ่งก่อน ไม่ควรสวนกระแส

เพราะการรอให้หุ้นกลับขึ้นมาใหม่อาจใช้เวลายาวนานมาก และที่สำคัญ คือ ยิ่งถ้าคุณปล่อยให้ขาดทุนมาก โอกาสที่จะให้ราคาหุ้นฟื้นขึ้นมาแค่ 'เท่าทุน' ก็ยากขึ้นเรื่อยๆ เพราะถ้าราคาหุ้นลดลง 20% ก็จะต้องเพิ่มขึ้น 25% จึงจะเท่าทุน หรือถ้าราคาลดลง 50% จะต้องเพิ่มถึง 100% เป็นต้น ถ้าไม่เชื่อ (ก็อย่าลบหลู่) ลองไปกดเครื่องคิดเลขดูได้!

จะเห็นได้ว่า ตั้งแต่ปี 2537 ที่ดัชนีตลาดหุ้นทำสถิติสูงสุดแตะระดับ 1,700 จุด มากระทั่งปัจจุบัน เป็นเวลากว่า 9 ปีแล้ว ก็ยังไม่สามารถกลับขึ้นไปที่ระดับเดิมได้ แถมยังมีถึง 101 หุ้น (ไม่เกี่ยวกับ 'หมาจุด' ในการ์ตูนเรื่อง 101 Dalmatians) ที่ต้องล้มหายตายจากไป และมีหุ้นไม่กี่ตัวเท่านั้นที่ราคาสูงกว่าช่วงนั้น

ฮ็อตสุดฮิต #5: หุ้นลงคือโอกาสซื้อ หุ้นขึ้นคือโอกาสขาย

นี่ก็เป็นอีกความเชื่อหนึ่งที่จัดอยู่ในระดับคลาสสิก ซึ่งแพ้แค่ ฮ็อตสุดฮิต#4 เล็กน้อย แบบที่เรียกว่า **เชือนกันแค่ปลายจมูก** เท่านั้น

ก่อนอื่น ต้องถามอีกเหมือนกันว่า ที่บอกว่า 'หุ้นลง' หรือ 'หุ้นขึ้น' นั้น ดูกันที่ตรงไหน? เพราะราคาหุ้นก็มีการขึ้นๆ ลงๆ ตลอดเวลาอยู่แล้ว ถ้ามีหุ้นตัวหนึ่ง วันนี้ราคาขึ้น พรุ่งนี้ลง สัปดาห์หน้าขึ้น สลับกันไปอย่างนี้ จะเรียกว่า 'หุ้นขึ้น' หรือ 'หุ้นลง' ดี? เพราะฉะนั้น ใครที่บอกคุณแบบนี้ คุณต้องถามเขาด้วยนะครับว่า เขากำลังพูดถึง "ความผันผวน" หรือ "แนวโน้ม" กันแน่?

ความจริงแล้ว ปัจจัยสำคัญที่สุดที่เป็นตัวกำหนดว่าคุณจะได้กำไรหรือขาดทุนจากการลงทุนในหุ้นนั้น อยู่ที่ "แนวโน้ม" ไม่ใช่ "ความผันผวน" เพราะตราบไต่ที่ตลาดยังอยู่ในแนวโน้มขาลง และคุณขายหุ้นออกไปแล้ว ไม่เห็นมีความจำเป็นอะไรที่ต้องไปหาเรื่องไล่ตัว กลับไปซื้อคืนมาอีกเพื่อขาดทุนต่ออีกรอบ หรือในทางตรงกันข้าม ถ้าหากตลาดอยู่ในแนวโน้มขาขึ้น ก็ไม่เห็นจะต้องรีบขาย เพื่อจำกัดโอกาสตัวคุณเองที่จะได้กำไรสูงขึ้นอีก

ปัจจัยสำคัญที่สุดของการลงทุนในหุ้น คือ จะต้องไม่ 'ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง' (self-centered) ทำนองเดียวกับเรื่อง "หลงความคิด" ที่เราได้คัดมาให้คุณอ่านข้างต้น ซึ่งวิธีการลงทุนในหุ้นที่ถูกต้อง คือ "เกาะแนวโน้ม" ไว้ ไม่ใช่ การเข้าไปซื้อ ๆ ขาย ๆ บ่อย ๆ แบบ "สวนแนวโน้ม" นี่ก็เป็นเรื่องหน้าปากคอกอีกเรื่องหนึ่ง ที่

คนส่วนใหญ่มักจะมองข้ามไป [โปรดอ่านรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้อีกครั้งใน บทที่ 10 เรื่อง "ความสำคัญของจังหวัดการลงทุน"]

ข้อสรุปข้อที่ #6: จะเล่นหุ้นให้ได้กำไร ต้องเกาะตลาดแบบใกล้ชิด (ติดขอบสนาม)

นักลงทุนจำนวนมากเมื่อได้เข้ามาสัมผัสกับตลาดหุ้นระยะหนึ่งแล้ว จะเริ่มคุ้นเคยและยอมรับธรรมชาติที่มีความผันผวนของตลาดหุ้นมากขึ้น แต่หลายคนจะเริ่มมีความรู้สึกว่าเป็นเพราะตัวเองไม่ได้อยู่ใกล้ชิดตลาดเท่าที่ควร จึงทำให้ไม่สามารถตัดสินใจซื้อขายได้รวดเร็วพอ เลยพลาดโอกาสการทำกำไรระยะสั้นไป

นักลงทุนที่มีความเชื่อเช่นนี้ จึงพยายามจะทำการซื้อขายให้เร็วขึ้น บางครั้งถึงกับเสียการเสียนาน เพราะมัวแต่ติดตามการเคลื่อนไหวของราคาหุ้นทั้งวัน ไม่เป็นอันทำงานกัน ความจริงแล้ว ถ้าคุณเข้าใจถึงประเด็นสำคัญที่เราเพิ่งพูดไปใน ข้อสรุปข้อที่ #5 เกี่ยวกับ "ความผันผวน" และ "แนวโน้ม" ก็คงจะไม่มีความคิดเช่นนั้น

เพราะว่าเคล็ด (ไม่) ลับของความสำเร็จในการลงทุนในหุ้นนั้น อยู่ที่การเกาะ "แนวโน้ม" คุณจึงไม่มีความจำเป็นต้องทุ่มเทเวลาอันมีค่าของคุณทั้งหมด เพียงเพื่อที่จะพยายามเอาชนะ "ความผันผวน" ของตลาดในระยะสั้น ซึ่งเพียงแค่คุณทำการบ้าน ติดตามข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับตลาดหุ้น และตรวจสอบความเคลื่อนไหวของราคาหุ้นทางหน้าหนังสือพิมพ์เป็นประจำ ก็น่าจะเพียงพอแล้ว

ข้อสรุปข้อที่ #7: ลงทุนกระจายไว้ จะไม่เสียหาย

ถ้าใครที่เคยอ่านหนังสือหรือตำราเกี่ยวกับการลงทุนมาบ้าง คงจะเคยได้ยินถึงทฤษฎี "การกระจายความเสี่ยง" (diversification) มาบ้าง ซึ่งเรื่องนี้อาจสรุปได้ง่ายๆ อย่างที่ฝรั่งชอบบอกว่า "อย่าเอาไข่ทั้งหมด ใส่ไว้ในตะกร้าเดียว" นั่นแหละ แต่เวลานำมาปฏิบัติเข้าจริงๆ ก็กลายเป็นเรื่องอีกจนได้ ซึ่งมีนักลงทุนหลายๆ คนยังเข้าใจผิดอยู่ และเอาไปใช้กันแบบผิดๆ ไม่น้อยเช่นกัน

เพราะความจริงแล้ว วิธี "การลงทุนแบบกระจาย" นั้น สามารถช่วยลดความเสี่ยงได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น ที่สำคัญ คือ คุณยังมีสิทธิ์ที่จะ "ขาดทุนแบบกระเจิง" ได้เหมือนเดิม! (ถ้าทำไม่ถูกวิธี)

ผู้เขียนมีเพื่อนอยู่คนหนึ่งที่เชื่อในทฤษฎีกระจายความเสี่ยงนี้มาก จึงพยายามกระจายเงินลงทุนไปในหุ้นหลายๆ ตัว เมื่อคราวที่ตลาดหุ้นตกครั้งใหญ่เมื่อต้นปี 2537 เพื่อนคนนี้ก็ลุ่มใจมาก จึงได้เอาพอร์ตการลงทุนมาให้ผู้เขียนดู เพื่อปรึกษาว่าจะต้องทำยังไง? ผู้เขียนตกใจมากที่พบว่า เขามีหุ้นอยู่ในพอร์ตมากกว่า 50 ตัว และพบว่าเขามีหุ้นในบางกลุ่มอุตสาหกรรมครบทุกตัวที่จดทะเบียนอยู่ในตลาด เช่น กลุ่มธนาคาร และมีเกือบครบทุกตัว เช่น กลุ่มเงินทุนหลักทรัพย์ เป็นต้น

ผู้เขียนถามเพื่อนคนนั้นว่า "รู้ไม่ว่า... จำนวนหุ้นที่เอ็งมีอยู่ในพอร์ตตอนนี้ ยังมากกว่าที่กองทุนถือเสียอีก?" เพื่อนของผมคนนั้น ถึงกับอึ้ง!

ผู้เขียนได้อธิบายให้เขาฟังต่อไปอีกว่า ถ้าจะว่ากันตามทฤษฎีกระจายการลงทุนแล้ว ที่แนะนำให้กระจายเงินลงทุนไปในหลายๆ กลุ่มธุรกิจ ก็เพื่อผลตอบแทนในการลงทุนจะได้ไม่ผูกพันอยู่กับสถานะของธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งมากเกินไป แต่ไม่ใช่ซื้อหุ้นในกลุ่มเดียวเสียครบทุกตัวแบบนี้ และที่สำคัญ คือ ไม่ว่าจะกระจายการลงทุนอย่างไร ก็ไม่สามารถจะลดความเสี่ยงของตลาด (market risk) ได้ เพราะเวลาที่ตลาดหุ้นตก หุ้นส่วนใหญ่ก็มักจะตกพร้อมๆ กัน

ซ้ำร้ายไปกว่านั้น คือ เวลาที่หุ้นตก ก็ดูไม่ทัน ไม่รู้ว่าจะตัดสินใจขายตัวไหนดี เพราะมันมักจะพร้อมใจกันลง สุดท้ายก็ไม่กล้าขาย เพราะทำใจยอมรับตัวเลขขาดทุนบานเบอะนั้นไม่ได้

การกระจายการลงทุนแบบผิดวิธี จนไม่อยู่ในวิสัยที่ตัวเราจะสามารถดูแลได้ทั่วถึงแบบนี้ Peter Lynch เขียนหุ้นท่านหนึ่งเคยเรียกว่า "DiWorseification" แปลว่า ยิ่งกระจายมาก ยิ่งทำให้แย่ลง

อธิบายไปได้แค่นั้น ปรากฏว่า... เพื่อนคนนั้น become wind (เป็นลม)!

ประเด็นสำคัญที่เราอยากบอกคุณคือ ไม่ใช่เวลาหุ้นตก ควรขายทิ้ง หุ้นที่มีอยู่ในพอร์ตทั้งหมด โดยไม่ต้องทำอะไรเลย ซึ่งนั่นเป็นเพียงการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ ความจริงแล้ว วิธีป้องกันปัญหาที่ถูกต้องคือ แรกสุดเลย คุณไม่ควรจะซื้อหุ้นกระจายหลายตัวมาก จนคุณไม่สามารถติดตามได้อย่างทั่วถึง เพราะนั่นจะทำให้คุณไม่สามารถตามข้อมูลการเปลี่ยนแปลงบางอย่างที่อาจมีนัยสำคัญต่อบริษัทที่คุณลงทุน รวมทั้งเมื่อมีเหตุการณ์สำคัญที่ส่งผลให้เกิดภาวะพลิกผันบางอย่างขึ้นในตลาด คุณก็อาจไม่สามารถตัดสินใจดำเนินการใดๆ เพื่อจัดการกับความเสี่ยงนั้นได้อย่างทันท่วงทีอีกด้วย

ข้อคิดสุดท้าย #8: สูตรลับไขปริศนาของจักรวาล

นักลงทุนบางคนมีทัศนคติและความเชื่อแปลกๆ เกี่ยวกับตลาดหุ้น พยายามที่จะค้นหา "สูตร" ในการไขความลับของตลาดหุ้น โดยมีความหวังว่าวันใดที่ค้นพบ "สูตรลับ" ดังกล่าว ก็จะสามารถประสบความสำเร็จในการลงทุนได้ ซึ่งคงเป็นแบบเดียวกับคนอีกกลุ่มหนึ่งที่พยายามจะหาสูตรคำนวณ "เลขเด็ด" เพื่อเอาไปซื้อล็อตเตอรี่นั่นแหละ!

นักลงทุนบางคนที่มีประสบการณ์ เพราะได้คลุกคลีกับตลาดหุ้นมาเป็นเวลานานพอสมควร ก็อาจจะมีเชื่อมั่นในวิธีการบางอย่างมากกว่าวิธีการอื่น จนบางครั้งถึงกับมีความเชื่อมั่นสุดๆ ในวิธีการของตนเอง และมองวิธีอื่นๆ ว่าเป็นเรื่องเหลวไหล จึงปิดกั้นตัวเองจากการรับรู้ข้อมูลที่มีความสำคัญอื่นๆ ไปจนหมด

บางคนเพี้ยนหนักถึงขั้นให้น้ำหนักกับเรื่องพิสุจน์ความถูกต้องของทฤษฎีที่ตัวเองเชื่อมากกว่าเรื่องอื่นๆ จนไม่ใส่ใจกับการบริหารความเสี่ยงในการลงทุนของตัวเอง ที่ต้องหมดเนื้อหมดตัวไปเพราะเรื่องนี้ ผู้เขียนก็เคยเห็นมาแล้วไม่น้อย

Jim Ware¹ ได้พูดถึงพฤติกรรมของนักลงทุนทั่วไปไว้อย่างน่าสนใจทีเดียว เขาอ้างถึงการศึกษาของนักจิตวิทยาชิ้นหนึ่งที่พบว่า 98% ของพฤติกรรมของคนเรานั้นเป็นผลมาจากความเคยชินหรืออุปนิสัยส่วนตัว (habit) การลงทุนก็เช่นกัน ผู้คนส่วนใหญ่มักมีพฤติกรรมซ้ำซาก ทำตามความเคยชิน แม้จะรู้ว่าผิด ก็ไม่เปลี่ยนพฤติกรรม แต่กลับไปตั้งความหวัง (hope) ว่า วันหนึ่งวิธีดังกล่าวจะใช้ได้ผล เช่น มีคนจำนวนมากที่ต้องขาดทุนจากการซื้อขายหุ้นตามข่าวลือซ้ำแล้วซ้ำเล่า แต่ก็ยังไม่เช็ดหลาบ และกลับหวังว่าวันหนึ่ง "ข่าวลือ" นั้นจะกลายเป็นจริง เป็นต้น

Jim Ware ได้ศึกษาพฤติกรรมของปรมาจารย์หุ้นทั้งหลาย เพื่อจะแสวงหาคำตอบว่าอะไรคือปัจจัยที่ทำให้เขาประสบความสำเร็จในการลงทุน ท้ายที่สุด เขาสรุปว่า ...

ในโลกนี้ไม่มี "สูตรสำเร็จ" ในการลงทุนประเภท *One Size Fits All* หรือ "สูตรไขความลับของจักรวาล" ที่เรียกว่า *Holy Grail* อย่างที่นักลงทุนทั้งหลายพยายามแสวงหากัน!

เขาพบว่าในโลกนี้มีวิธีการลงทุน ซึ่งมีความแตกต่างกันแทบจะโดยสิ้นเชิง ทั้งในแง่ปรัชญาและวิธีการบริหารจัดการลงทุน อยู่ 5 แนวทางด้วยกัน คือ (1) Value (2) Growth (3) Trading (4) Theme และ (5) Technical

เขาได้ไปตรวจสอบตัวเลขสถิติเกี่ยวกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนของปรมาจารย์ทางด้านการลงทุน ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันในหมู่นักการเงินเป็นอย่างสูง รวม 5 ท่าน คือ Warren Buffet, Peter Lynch, George Soros, Ralph Wanger และ Marty Zweig ซึ่งทั้ง 5 ท่านนี้ มีหลักการ แนวคิดและวิธีการลงทุน ที่แตกต่างกันออกไป แต่ทุกท่านก็สามารถจะสร้างอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่สูงกว่าตลาดได้อย่างน่าประทับใจและต่อเนื่อง ดังที่ได้แสดงให้เห็นในตารางต่อไปนี้

¹ Jim Ware. *The Psychology of Money*. New York: John Wiley & Sons, Inc. (2001), chapter 1

ตารางที่ 8-1: อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนของ 5 ประมาจารย์

ปรมาจารย์	ช่วงเวลา	อัตราผลตอบแทนเฉลี่ยต่อปี	วิธีการลงทุน
Warren Buffet	2511-2541	25.4%	Value
Peter Lynch	2520-2531	31.3%	Growth
George Soros	2512-2531	34.0%	Trading
Ralph Wanger	2513-2531	17.2%	Theme
Marty Zweig	2528-2541	16.0%	Technical

อย่างไรก็ตาม Jim Ware พบว่า ปรมาจารย์ทั้ง 5 ท่าน ต่างมีคุณลักษณะที่เหมือนกันอยู่ 8 ประการ ที่ทำให้พวกเขาประสบความสำเร็จในการลงทุนอย่างสูง ได้แก่

- (1) เปิดกว้างรับข้อมูล ไม่ตีกรอบตัวเอง (Breadth)
- (2) ช่างสังเกต ใส่ใจในทุกรายละเอียด (Observation)
- (3) มองอย่างเป็นกลาง ไม่มีอคติ (Objectivity)
- (4) มั่นคงในหลักการ รักษาวินัย (Discipline)
- (5) มีสมาธิแน่วแน่ ใฝ่ครวญอย่างลึกซึ้ง (Depth)
- (6) คิดอย่างสร้างสรรค์ มองภาพใหญ่ ไม่ยึดติดกับกรอบความคิด (Creativity)
- (7) ทุ่มเทในสิ่งที่รักโดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ (Passion)
- (8) มีความยืดหยุ่น ยอมรับการเปลี่ยนแปลง (Flexibility)

จะเห็นได้ว่า ปัจจัยเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องประเภท "หญ้าปากคอก" อีกเช่นเคย เหมือนกับที่มีคนบอกว่า...

Winners don't do different things, they do things differently.

ผู้ชนะไม่ได้ทำอะไรที่ไม่เหมือนคนอื่น เขาเพียงแต่ทำเรื่องเดียวกันต่างจากคนอื่น ๆ เท่านั้น

แต่ถ้าคุณสังเกตดูให้ดีจะพบว่าคุณลักษณะทั้งแปดนี้จะมีคุณลักษณะที่เป็นคู่ตรงข้ามกันอยู่ด้วย เคล็ดลับสำคัญนั้นอยู่ที่ความสามารถในการผสมผสานคุณสมบัติเหล่านี้ อย่างพอเหมาะ ตรงต่อคุณลักษณะส่วนตัวและสภาพแวดล้อมในแต่ละขณะ ซึ่งเป็นเรื่องที่ Simple แต่ไม่ Easy อีกเหมือนกัน! ²

สรุปว่า การจะประสบความสำเร็จในเรื่องใดๆ ก็แล้วแต่ ล้วนขึ้นอยู่กับคุณภาพในการคิด ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องกลั่น ออกมาจากภายใน (inside out) เป็นสำคัญ ดังนั้น จุดสำคัญ คือ เราต้องเปลี่ยนแปลงตัวเองจากภายใน ทั้งในด้านทัศนคติ ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อที่ถูกต้องเสียก่อน

เรื่องเหล่านี้แม้ไม่ง่าย แต่ก็คงไม่ยากจนเกินความพยายาม ถ้าเรามีความมุ่งมั่น และเชื่อมั่นในตัวเองว่าจะสามารถทำได้ สำหรับการคิดให้มีคุณภาพนั้น พวกเราชาวพุทธน่าจะนำคำสอนเรื่อง 'จิตว่าง' ของท่านพุทธทาสมาใช้ โดยท่านสอนไว้ว่า...

² คุณลักษณะที่มีคุณสมบัติเป็นคู่ตรงข้ามกัน คือ Breadth ตรงข้ามกับ Depth, Observation ตรงข้ามกับ Creativity, Objectivity ตรงข้ามกับ Passion, Discipline ตรงข้ามกับ Flexibility โปรดอ่านรายละเอียดในหนังสือ เล่ม 2: รู้จักตัวเอง (Know Yourself)

"จิตว่าง" หมายถึง ว่างจากกิเลส ว่างจากอุปาทาน ว่าเป็นตัวกู เป็นของกู ซึ่งจะทำให้สามารถพิจารณาสิ่งต่างๆ โดยอิสระจากความโลภ โกรธ หลง จึงเกิดปัญญาที่จะวิเคราะห์สิ่งต่างๆ อย่างเป็นกลาง และตามความเป็นจริงได้

หลังจากที่คุณได้ลบความคิด ความเชื่อผิดๆ ที่เป็น ฮึดตสุดฮึด ของความ (ไม่) รู้เรื่อง การลงทุนทั้ง 8 ประการ ที่เราได้เล่าให้คุณฟังพอสังเขปในบทนี้แล้ว ...

เราเชื่อว่าคุณก็คง **พร้อม** จะไปเรียนรู้ถึงวิธีการจัดสรร "เงินลงทุน" กันแล้ว!

บทที่ 9

เลือกส่วนผสมการลงทุน ตามสไตล์ "คุณ"

พวกเราเมื่อเป็นเด็ก คงมักจะได้ยินผู้ใหญ่สอนลูกสอนหลานว่า... ถ้าอยากรวย ต้องตั้งใจเรียนให้เก่งๆ โตขึ้นจะได้ทำงานเป็นเจ้าคนนายคน จะได้หาเงินได้เยอะๆ แล้วก็ต้องรู้จักเก็บ รู้จักออม

ความจริง ตอนเด็กๆ ผู้เขียนเองก็ไม่ค่อยจะเข้าใจชัดเจนเท่าไรหรอกนะ ที่บอกว่าให้ "รู้จักออม" ในความหมายของผู้เฒ่าผู้แก่ นั้น รวมไปถึงอะไรบ้าง?

เพราะเห็นคุณยายมีทั้งเงินเก็บซุกเอาไว้ในหนังสืออ่านเล่น มีสมุดเงินฝากธนาคาร เก็บไว้ในเขียนหมาก มีโฉนดที่ดินที่รับจํานองไว้ มีสลากออมสิน และหลังๆ ก็ยังฝากคุณแม่เล่นหุ้นด้วย ตั้งแต่จําความได้ แต่เล็กแต่น้อย ก็ไม่เคยเห็นคุณยายทำงาน เห็นแต่ปลูกต้นไม้อยู่กับบ้านอย่างสบายใจ

ในขณะที่คุณย่าทำสวนจนแก่ แต่ก็ยังมีแต่เงินเยอะเยอะเก็บเอาไว้ในกำปั้น ยังไม่นับที่สวนซึ่งราคาขึ้นมามากหลังจากนั้นเพราะถือว่ายังใช้เป็นที่ดินทำกินอยู่

ดูตัวอย่างจากคุณย่าและคุณยายของผู้เขียนแล้ว ก็พอจะเกิด "พุทธิปัญญา" ขึ้นมาได้ว่า คนเราร่ำรวยได้ด้วยวิธีการ 2 แบบ คือ (1) การทำงานด้วยน้ำพักน้ำแรงของตัวเอง (You at Work) (2) ใช้เงินทำงาน (Capital at Work) หรือคุณก็จะเรียกว่า "เงินต่อเงิน" ก็แล้วแต่ แต่ตอนหลังผู้เขียนได้ค้นพบว่ามีอีกวิธีหนึ่งที่สามารถทำให้คนรวยขึ้นมาด้วย คือ (3) รวยเพราะล้มหลอน (Luck at Work)

เอาล่ะ เราลองมาวิเคราะห์กันดูนะว่า... แต่ละวิธีนั้น มีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกันยังไง?

รายได้จากการทำงานด้วยน้ำพักน้ำแรง (You at Work)

ได้แก่ ค่าจ้างและเงินเดือน โดยทั่วไปถือเป็นแหล่งที่มาของรายได้ประจำของคนส่วนใหญ่ แต่ถ้าคุณลองคิดดูให้ดีจะเห็นว่า รายได้แบบนี้ถือเป็นรายได้ชั่วคราว (temporary income) เท่านั้น เพราะมันเป็นรายได้ที่คุณจะต้องแลกด้วยการทำงาน แบบว่า...งานไม่เดิน เงินไม่มาไง ซึ่งในชีวิตของคนเราจะมีเวลาทำงานได้จำกัดอยู่ที่ประมาณ 40 ปีเท่านั้น (เรียนหนังสือ 20 ปี ทำงาน 40 ปี และใช้ชีวิตหลังเกษียณอีก 20 ปี)

รายได้จากการใช้เงินทำงาน (Capital at Work)

ได้แก่ ดอกเบี้ย ค่าเช่า เงินปันผล ค่าลิขสิทธิ์ ฯลฯ รายได้เหล่านี้สามารถถือว่าเป็นรายได้ถาวร (permanent income) เพราะเป็นรายได้ที่จะเกิดขึ้นตลอดเวลา โดยที่ตัวคุณเองไม่ต้องไปเหนื่อยยากลำบากกาย และถ้าคุณยังจำได้ ในบทที่ 6 เราได้ชี้ให้คุณเห็นถึงความมหัศจรรย์ของดอกเบี้ยทบต้นแล้ว คุณจะเห็นว่ามันจะทำงานให้คุณแบบไม่มีวันหยุด จึงเรียกว่าเป็นการ "ใช้เงินทำงาน" ใจล่ะ

รายได้ประเภทส่มหล่น (Orangefall เอ๊ย!... Luck at Work)

ได้แก่ เงินได้จากมรดก เงินได้ประเภทหนูดก ถังข้าวสารเพราะได้แต่งงานกับเศรษฐี หรือ บังเอิญถูกลีดเตอริ รายได้เหล่านี้ถือได้ว่ามาได้เพราะโชคช่วย (luck) ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่สามารถจะไปกะเกณฑ์อะไรให้เป็นที่แน่นอนได้ เราจะไม่เสียเวลาพูดถึง (คุณยังจำเรื่อง 'สามล้อถูกหวย' ได้ไหม?)

วิธีการง่ายๆ ที่จะทำให้คุณมีรายได้จากการใช้เงินทำงานได้ ก็คือ เพียงแค่ทุกครั้งที่
มีรายได้จากน้ำพักน้ำแรง คุณรู้จัก "เก็บออม" เงินที่ได้บางส่วน ("จ่ายตัวคุณเอง
ก่อน!") และเอาไป "ลงทุนต่อ" (อย่างชาญฉลาด) เท่านั้น คุณก็จะสามารถบรรลุถึง
เป้าหมาย "อิสรภาพทางการเงิน" ได้ในที่สุด

คุณอาจถามว่า... แค่ "เก็บออม" เท่านั้นไม่ได้หรือ ทำไมจะต้อง "ลงทุน" ด้วย?
(กลัว กลัว)

เอ่อ... ความจริงก็ได้เหมือนกันนะ ถ้าคุณรู้สึกไม่สบายใจ หรือรู้สึกว่าตัวเองยังไม่
พร้อม แต่อย่าใช้เวลาเตรียมตัวนานเกินไปล่ะ...

เพราะเวลาเป็นเงินเป็นทอง!

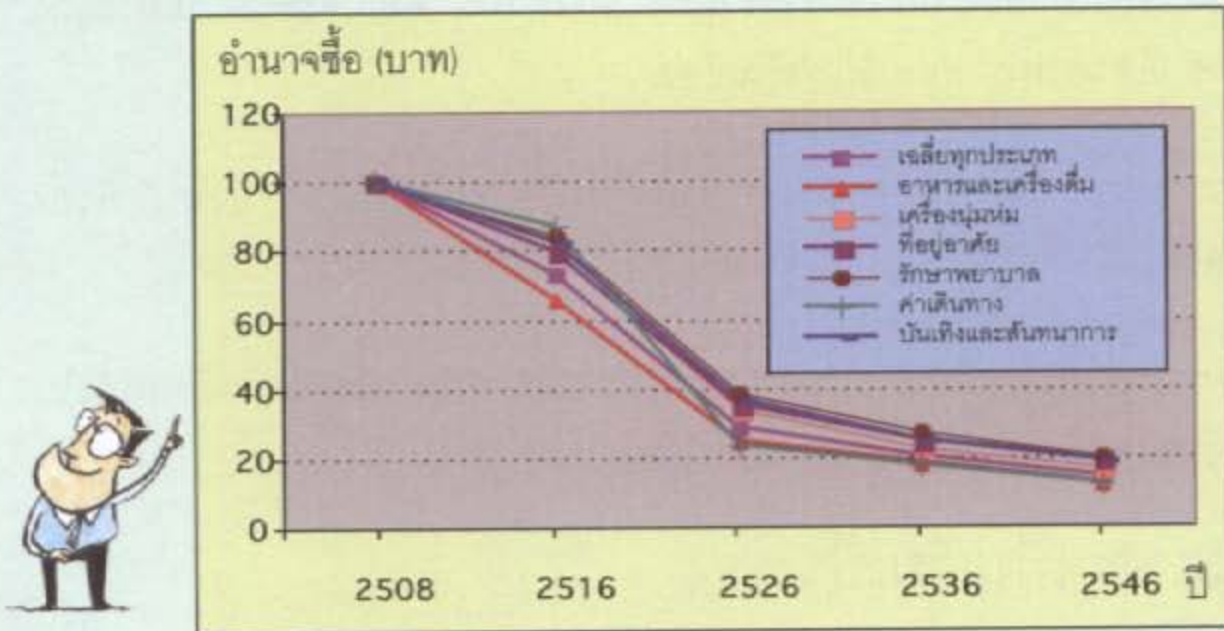
และคุณควรรู้ไว้ด้วยว่า "ค่าของเงิน" นั้นมักจะลดลงเมื่อเวลาผ่านไป เพราะราคาข้าว
ของจะแพงขึ้นเรื่อยๆ ยิ่งนานปี ค่าของเงินก็ยิ่งลดลงมากเท่านั้น

ดูง่าย ๆ เมื่อ 30 ปีก่อน ราคาถ้วยเดี่ยวชามละ 3 บาทเท่านั้น เดี่ยวนี้ชามละ 25-30
บาท คุณอาจเถียงว่าถ้วยเดี่ยวเรือราคาเพียงชามละ 5 บาทก็มี แล้วคุณต้องกิน
กี่ชามล่ะ ถึงจะอิ่ม? เมื่อสมัยเด็กๆ ผู้เขียนเรียนหนังสือที่โรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่ง
คุณแม่บอกว่าเสียค่าเทอมประมาณ 1,000 กว่าบาท แต่เดี๋ยวนี้ ที่โรงเรียนเดียวกัน
ค่าเทอมขึ้นมาเป็นเทอมละกว่า 20,000 บาท หรือถ้าจะไปดูหนังก็แค่ 20 บาท ก็
ถือว่าหรูแล้ว แต่ตอนนี้ต้องจ่ายถึง 100 หรือ 120 บาท (ได้ยินมาด้วยว่าเดี๋ยวนี้ มี
โรงหนังบางแห่งที่จัดเก้าอี้ดูหนังอย่างดี พร้อมกับสิ่งอำนวยความสะดวกในระหว่าง
ดูหนังมากมายเอาไว้บริการด้วย แต่ก็คิดค่าตัวรอบเดียว เป็นเงินถึงหลักพัน!)

ดังนั้น เวลาพูดถึงความมั่งคั่ง เราจะต้องวัดกันที่ "อำนาจซื้อ" (purchasing power)
ไม่ใช่ ดูเฉพาะตัวเงินอย่างเดียว เพราะมันจะทำให้เกิด "ภาพลวงตาทางการเงิน"
(money illusion) ได้ อย่างที่ ม.จ. สิทธิพร กฤดากร ท่านว่า...

"เงินทองของมายา ข้าวปลาสิของจริง" นั่นแหละ!

รูป 9-1: อำนาจซื้อของเงินจำนวน 100 บาท เมื่อเวลาผ่านไป ...

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

จากสถิติของประเทศไทย ซึ่งเราได้นำมาแสดงไว้ใน **รูป 9-1** คุณจะเห็นว่า ถ้าหากคุณเก็บเงินก้อนแรกที่คุณได้จากการทำงานตอนอายุ 20 ปี จำนวน 100 บาท อีก 40 ปีผ่านไป (เมื่อคุณเกษียณ) เงินก้อนนั้นจะมีมูลค่าเหลือไม่ถึง 20 บาทเท่านั้น เพราะราคาสินค้าเกือบทุกประเภทที่มีความจำเป็นต่อการครองชีพ เช่น อาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย การเดินทาง การศึกษา การรักษาพยาบาล และการบันเทิง ฯลฯ แพงขึ้นจากเดิมไม่น้อยกว่า 5 เท่าตัว!

ในอดีต คนส่วนมากมักจะเห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องมี "ความรู้ทางการเงิน" อะไรมากมาย เพราะเพียงแค่รู้จักการเก็บหอมรอมริบ เอาเงินไปฝากธนาคารกินดอกเบี้ยก็เพียงพอแล้ว แต่เราได้ชี้ให้คุณเห็นแล้วว่าถ้าคุณยังคิดอย่างนั้นอยู่ อีกไม่นานคุณเองก็คงหนีไม่พ้นที่จะต้องกลายเป็น "กบต้ม" แน่ๆ

เพราะถ้าพูดถึงดอกเบี้ยเงินฝากตอนนี้แล้ว ทุกคนคงส่ายหน้ากับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ในปัจจุบัน (สิ้นตุลาคม 2546) ที่ลดลงมาเหลือ 0.75% อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี 1.25% (หลายคนเริ่มถามว่าอนาคตต้องจ่ายค่าฝากเงินให้

ธนาคารอีกหรือเปล่านะ) ซึ่งถ้าเทียบกับอัตราเงินเฟ้อที่ประมาณ 2% แล้ว อัตราผลตอบแทนที่แท้จริงจึงติดลบไปแล้ว

"การออม" จึงเพียงแค่ช่วยให้คุณมั่นคงเท่านั้น แต่ "การลงทุน" (อย่างชาญฉลาด) ต่างหากที่จะทำให้คุณมั่งคั่งได้!

เหตุผลสำคัญที่เราจำเป็นต้องมี "ความรู้ทางการเงิน" นั้น นอกจากเพื่อให้เรารู้จักวิธีที่จะ "เพิ่มมูลค่าของเงิน" ของเราไม่ให้เกิดค่าลงเพราะเงินเฟ้อแล้ว ยังเพื่อไม่ให้เงินที่ต้องหาอย่างยากลำบากนั้น สูญเสียไปอย่างง่ายดาย เพียงเพราะความโง่ของตัวเองด้วย อย่างที่ฝรั่งมักจะพูดว่า...

A fool and his money are soon parted.
คนโง่กับเงินทองไม่นานนักก็มักจะพรากจากกัน

แต่คำว่า "การลงทุน" นั้น อาจรวมถึง "การลงทุนโดยตรง" (direct investment) ซึ่งหมายถึง การลงทุนทำกิจการค้าขาย และ "การลงทุนโดยใช้เครื่องมือทางการเงินต่างๆ" (portfolio investment) เช่น หุ้นสามัญ หุ้นกู้ หุ้นบุริมสิทธิ ตราสารอนุพันธ์ ฯลฯ ที่เราพูดกันในหนังสือนี้จะหมายถึงการลงทุนในรูปแบบที่สองเป็นส่วนใหญ่

พวกเราโชคดีกว่าคนในรุ่นพ่อรุ่นแม่ของเรามาก ที่มี "เครื่องมือทางการเงิน" (financial instruments) มาให้เลือกลงทุนมากมายและสะดวกสบาย คุณสามารถลงทุนได้จากที่บ้านหรือที่ทำงาน เพียงคุณยกหูโทรศัพท์สั่ง หรือเข้าไปทำคำสั่งผ่านอินเทอร์เน็ตก็ได้ ข้อมูลข่าวสารเดี๋ยวนี้ก็รวดเร็ว ไม่ว่าคุณจะเปิดหนังสือพิมพ์อ่านตอนเช้า เปิดทีวีหรือฟังวิทยุ ก็เห็นโฆษณาบ้าง คอลัมน์แนะนำการลงทุนบ้าง หรือไม่ก็เป็นการเสนอขายหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ และที่ดิน บางครั้งก็อาจได้รับการชักชวนโดยตรง ทั้งจากเจ้าหน้าที่สถาบันการเงินหรือจากเพื่อนฝูงให้ลงทุน

ประเด็นหลักที่คนส่วนใหญ่พิจารณาเมื่อจะลงทุนก็คือ "อัตราผลตอบแทน" จนลืมนึกถึงเรื่องอื่นๆ ที่มีความสำคัญไป

เราอยากให้คุณลองพิจารณาอัตราผลตอบแทนของ "กองทุนเต่า" กับ "กองทุนกระต่าย" ใน ตารางที่ 9-1 แล้วลองตัดสินใจว่า คุณจะเลือกลงทุนในกองทุนไหน?

ตารางที่ 9-1: อัตราผลตอบแทนของ "กองทุนเต่า" กับ "กองทุนกระต่าย"

ปีที่	กองทุนเต่า	กองทุนกระต่าย
1	+10%	+18%
2	+10%	+32%
3	+10%	+11%
4	+10%	-17%
5	+10%	+10%

ตึกตอก ตึกตอก ตึกตอก... หมดเวลา!

เราเชื่อว่าคนส่วนใหญ่คงจะเลือก "กองทุนกระต่าย" เพราะเห็นว่ามักจะให้อัตราผลตอบแทนที่สูงกว่า "กองทุนเต่า"

แต่นั้นเป็นคำตอบที่ (ถ้าจะให้ได้อารมณ์ ต้องทำปากมูมิบ แบบพิธีกรบางรายการด้วย)... "ผิด"!

ถ้าคุณไม่เชื่อ ลองไปหยิบเครื่องคิดเลขมา แล้วกดดูเอง คุณจะพบว่า "กองทุนเต่า" ให้ผลตอบแทนสูงกว่า "กองทุนกระต่าย" เพราะเงิน 100 บาท ที่คุณเอาไปลงทุนใน "กองทุนเต่า" ณ สิ้นปีที่ 5 เงินจะเพิ่มขึ้นเป็น 161.05 บาท ส่วน "กองทุนกระต่าย" จะได้เพียง 157.85 บาทเท่านั้น!

นอกจากนี้ ถ้ามองในเรื่องของความเสียด้วย คุณจะเห็นได้ว่าในขณะที่ "กองทุนเต่า" ให้ผลตอบแทนที่แน่นอนทุกปี แต่ "กองทุนกระต่าย" จะให้ผลตอบแทนที่หวือหวามากกว่าด้วย แต่ถ้าหากคุณเป็นคนรักการผจญภัย ชอบความตื่นเต้น (risk lover) "กองทุนกระต่าย" อาจจะไม่เหมาะกับคุณก็เป็นได้

ดังได้กล่าวแล้วว่า "ความเสี่ยง" หมายถึง โอกาสที่คุณจะได้รับผลตอบแทนแตกต่างไปจากที่คุณคาดคิดไว้ ถ้าหากคุณเคยเรียนวิชาสถิติมา อาจจะพอจำสิ่งที่เรียกว่า "ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน" (standard deviation) ได้ นั่นแหละคือตัวเลขที่นักการเงินเขาใช้วัดความเสี่ยงกัน ซึ่งจริงๆ แล้วจะเป็นบวกหรือลบก็ได้ แต่คนส่วนใหญ่ใช้คำว่า "ผลตอบแทน" ในความหมายที่เป็นบวกหรือให้กำไร ในขณะที่ใช้คำว่า "ความเสี่ยง" แทนการขาดทุนนั่นเอง

ถ้าคุณจะเปรียบเทียบการลงทุนกับการดำเนินชีวิตประจำวัน ก็คงพบว่าเราอยู่ภายใต้ความเสี่ยงมากมาย ทั้งๆ ที่เราอาจไม่คิดว่าเสี่ยง นั่นก็เพราะเราเคยชินกับมันนั่นเอง เช่น การปอกผลไม้ ก็มีความเสี่ยงที่คุณจะถูกมีดบาด แต่คุณปอกผลไม้อยู่ทุกวันโดยไม่ถูกมีดบาด เพราะคุณเรียนรู้วิธีป้องกันความเสี่ยง หรือเวลาที่คุณเดินข้ามถนน ก็มีความเสี่ยงที่อาจจะถูกรถชนได้ แต่คุณก็เรียนรู้ที่จะข้ามถนนโดยปลอดภัย ด้วยการมองซ้ายมองขวา ข้ามทางม้าลายหรือแยกไฟแดง ซึ่งก็อีกนั่นแหละ อาจมีความเสี่ยงที่คุณควบคุมไม่ได้ เช่น คนไม่รักษากฎจราจรขับรถเข้ามาชนคุณ เป็นต้น

ในการลงทุนก็เช่นกัน ถ้าคุณทำการศึกษาแล้ว ปฏิบัติตามกฎแห่งความปลอดภัย (safety rules) แล้ว ก็เท่ากับคุณจำกัดความเสี่ยงไปได้ส่วนหนึ่ง และเมื่อคุณมีประสบการณ์เพิ่มขึ้น ก็ยิ่งมีความมั่นใจ และมีโอกาสพลาดน้อยลง แต่ความเสี่ยงที่มากที่สุดนั้น อยู่ที่คุณขาดวินัยในการศึกษาติดตามข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น และไม่จัดการเปลี่ยนแปลงการลงทุนตามกฎกติกาอันสมควร เหมือนไม่มองซ้าย มองขวา ก่อนข้ามถนน หรือไม่ข้ามถนนตรงทางม้าลาย นั่นเอง

ซึ่งเราจะกลับมาพูดถึงเรื่องการบริหารความเสี่ยงของการลงทุนอีกครั้งใน **บทที่ 12**

อีกปัจจัยหนึ่ง ที่คุณต้องพิจารณาเวลาจะตัดสินใจลงทุนด้วย คือ "ภาษี" อย่างที่ Benjamin Franklin เคยพูดว่า...

But in this world nothing can be said to be certain, except death and taxes.

ในโลกนี้คงไม่มีอะไรที่จะบอกได้อย่างแน่นอน ยกเว้น **ความตาย** และ **ภาษี**

โดยที่ การวางแผนภาษี (tax planning) ถือเป็น การวางแผนการเงินที่ชาญฉลาด ดังนั้น ก่อนที่จะลงทุน คุณจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับภาษีของสินทรัพย์แต่ละประเภท ที่มีข้อกำหนดและอัตราที่แตกต่างกันไป เพื่อที่จะกำหนดแผนการลงทุนของคุณให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการวางแผนภาษี ซึ่งจะช่วยให้การลงทุนของคุณได้รับผลตอบแทนอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย

คุณทราบหรือไม่ว่า...

- ถ้าคุณฝากเงิน หรือไปลงทุนด้วยการซื้อตราสารหนี้ เช่น พันธบัตร หุ้นกู้ ดอกเบี้ยที่ได้รับ คุณจะต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายทันที ในอัตรา 15% แต่ถ้าหากคุณเปลี่ยนไปซื้อกองทุนตราสารหนี้แทน (ซึ่งเอาเงินไปลงทุนในตราสารหนี้เหมือนกัน) ก็จะไม่ต้องเสียภาษี
- ถ้าคุณได้รับเงินปันผลจากหุ้นที่คุณลงทุนอยู่ คุณจะต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย ในอัตรา 10% แต่คุณสามารถนำเงินปันผลที่ได้รับไปขอลดหย่อนภาษีเงินได้ตอนสิ้นปีได้ ในอัตรา 3 ใน 7 ส่วนด้วย
- ถ้าคุณซื้อกองทุนเพื่อการเลี้ยงชีพ (Retirement Mutual Fund-RMF) ไม่เกิน 15% ของเงินได้ หรือ 300,000 บาท คุณไม่ต้องนำเงินจำนวนนั้นไปรวมคำนวณเป็นเงินได้เพื่อเสียภาษีประจำปี ดังนั้น คุณจึงสามารถที่จะ

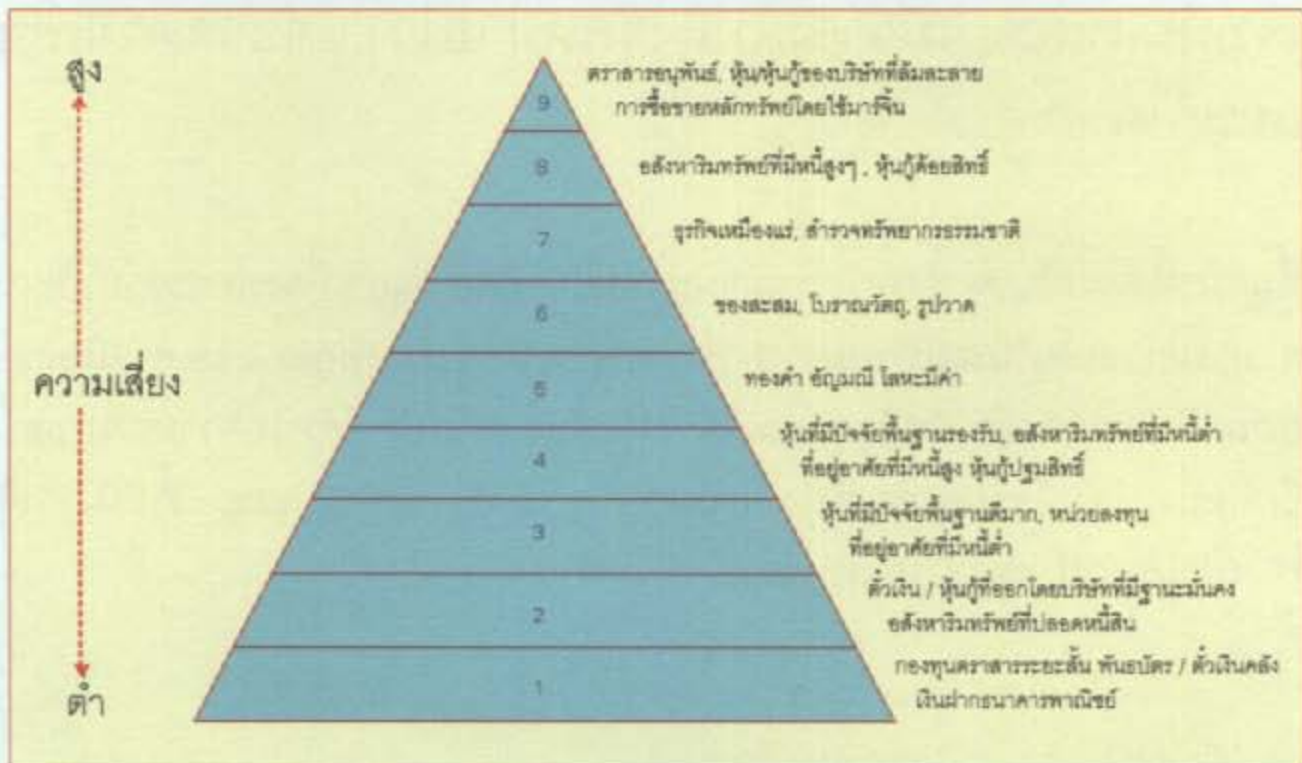
ประหยัดภาษีได้ในอัตรา 5-37% ขึ้นอยู่กับชั้นภาษีที่คุณต้องชำระว่าอยู่ที่ระดับใด?

- ถ้าคุณจดทะเบียนจัดตั้ง "คณะบุคคล" ก็จะสามารถช่วยประหยัดภาษีเงินได้ของคุณลงได้มาก

ฯลฯ

หลักการทั่วไปของการจัดสรรเงินลงทุนที่เป็นที่ยอมรับ คือ คุณควรกระจายเงินลงทุนเป็นรูป "ปิระมิด" โดยให้จัดสรรเงินลงทุนส่วนใหญ่ (ฐานกว้าง) ไปในตราสารที่มีความเสี่ยงต่ำ สามารถทำนายผลตอบแทนได้ (กลุ่มสินทรัพย์ที่อยู่ข้างล่าง) และให้จัดสรรเงินส่วนน้อย (ฐานแคบ) ในตราสารที่มีความเสี่ยงสูง (กลุ่มสินทรัพย์ที่อยู่ข้างบน) ตาม **รูป 9-2**

รูปที่ 9-2: แนวทางการจัดสรรสัดส่วนเงินลงทุนในรูปแบบปิระมิด

สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับทางเลือกของการลงทุนต่างๆ เหล่านี้ เราจะขยายความให้คุณทราบในหนังสือเล่มต่อไป ของหนังสือชุดนี้ ในเรื่อง **รู้จักเครื่องมือ (Know the Vehicles)**

เราขอย้ำอีกครั้งหนึ่งว่า...

การเลือกส่วนผสมของการลงทุนนั้น เป็นเรื่อง "เฉพาะบุคคล" ห้ามลอกเลียนแบบ!

เพราะถึงแม้ว่าจะมีสูตรลับการลงทุนบางอย่าง ที่ "กูรู" (guru) บางคนพยายามเชียร์ว่าดีแค่ไหน แต่ถ้าตัวคุณเองได้ทดลองปฏิบัติตามแล้ว ก็ครั้งๆ ก็ยังรู้สึกไม่สบายใจ ก็ไม่มีประโยชน์อะไร

เหมือนเอาคนกลัวความสูง หรือเป็นโรคหัวใจ ไปขับเครื่องบินเจ็ทนั่นแหละ แม้ว่าจะไปถึงจุดหมายไว แต่อาจตายเสียก่อนก็ได้

ที่พูดมาทั้งหมดในหลายบทที่ผ่านมา นั้น เป็นแนวคิดสำคัญๆ ที่คงพอจะช่วยให้คุณ สามารถกำหนด "แผนยุทธศาสตร์การลงทุน" (strategic asset allocation) ที่เหมาะสมสำหรับตัวคุณเองได้ ซึ่งจะต้องเอาไปปรับใช้ตามความเหมาะสมอีกทีหนึ่ง โดยปัจจัยสำคัญที่สุด จะขึ้นอยู่กับ อายุ (age) และ ทัศนคติ (mentality) ของตัวนักลงทุนเอง

แต่เพราะไม่มีสินทรัพย์ใดที่จะอยู่ยั่งยืนงได้ทุกสถานการณ์
(all-season assets)

ดังนั้น คุณจึงต้องคอยติดตาม สภาพะการการลงทุน (investment outlook) ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และปรับปรุงสัดส่วนการลงทุนให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ ในบทต่อไป เราจะพูดถึง "ความสำคัญของจังหวะการลงทุน" (market timing) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ "ยุทธวิธีของการลงทุน" (tactical asset allocation) กัน

บทที่ 10

ความสำคัญของ

จังหวะการลงทุน

หนังสือเกี่ยวกับการลงทุนหรือการบริหารการเงินส่วนบุคคลแทบทุกเล่ม ล้วนแต่พูดถึงประโยชน์ของ "การลงทุนระยะยาว" (long-term investment) ทั้งนี้

แต่เราอยากจะต้องตั้งข้อสังเกตว่า

คำๆ นี้กลับเป็นสิ่งที่มีการ **เข้าใจผิด** และมีการถูกนำไป **อ้างกัน** อย่าง **ผิดๆ** มากที่สุดคำหนึ่ง!

เราไม่ปฏิเสธว่าการลงทุนระยะยาวนั้น เป็น "ท่าที" (stance) ที่ถูกต้องที่คุณควรจะมีก่อนที่จะเข้าไปลงทุน แต่มันไม่เป็นถึงขั้นที่คุณจะต้องยึดถือถึงขั้นเป็น "ปรัชญา" (philosophy) ที่ไม่อาจจะเปลี่ยนแปลงได้

เพื่อให้คุณมองเห็นประเด็นที่ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องนี้ เราขอยกตัวอย่างที่ "กูรู" (guru) ทางด้านการลงทุนคนหนึ่งได้เปรียบเทียบเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ดังนี้¹

ลองจินตนาการถึงเด็กชายคนหนึ่งที่ได้เดินไปตามเนินที่ลาดชัน **ขึ้น** พร้อมกับเล่นลูกดิ่ง (yo-yo) ไปด้วย ถ้าหากคุณเพ่งมองไปที่ลูกดิ่ง สิ่งที่คุณเห็น ก็คือ วัตถุทรงกลมที่เด่นขึ้นๆ ลงๆ อยู่ตลอดเวลา ในทางตรงข้าม ถ้าคุณมองในภาพรวมแทน คุณจะเห็นว่า แม้ลูกดิ่งดังกล่าวจะมีการแกว่งตัวอยู่ตลอดเวลา ก็จริง แต่วิถีการเคลื่อนตัวของลูกดิ่งนั้น กำลังไต่ระดับไปสู่จุดที่สูงขึ้นเรื่อยๆ ตามเนินลาดชัน

¹ Ric Edelman. *The Truth About Money*. 2nd edition, New York: HarperCollins Publishers (2000), p.228

นั่นคือ... การเปรียบเทียบอย่างง่ายๆ แต่ค่อนข้างชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้คุณเข้าใจถึงความแตกต่าง ระหว่าง "ความผันผวน" (volatility) กับ "แนวโน้ม" (trend)

ทั้งหมดนี้ขึ้นอยู่กับ "มุมมอง" ที่ตัวคุณเลือกเองว่า จะมองที่จุดไหน?

ถ้าคุณมองเพียงช่วงเวลาสั้นๆ... คุณจะเห็นแต่ภาพของ "ความผันผวน" แต่ถ้าหากคุณมองแบบภาพรวมแทน... สิ่งที่คุณจะเห็น ก็คือ "แนวโน้ม"

เมื่อกลับมาที่เรื่องของการลงทุนนั้นอาจเป็นกุญแจสำคัญที่ช่วยให้คุณเข้าใจถึงความแตกต่าง ระหว่างการเป็น "นักลงทุน" และ "นักเก็งกำไร" ด้วย

ถ้าหากจะเปรียบเทียบเส้นทางเดินของลูกดิ่ง กับราคาหุ้น...

อาจกล่าวได้ว่า "นักลงทุน" ก็คือ ผู้ที่ให้ความสำคัญกับแนวโน้ม โดยไม่สนใจถึงความผันผวนระยะสั้น ซึ่งตรงกันข้ามกับ "นักเก็งกำไร" ที่พยายามจะ เอาชนะตลาด (outsmart the market) ด้วยการหากำไรจากส่วนต่างของราคาซื้อและราคาขาย ที่เกิดจากความผันผวนของตลาดในระยะสั้นๆ²

จากตัวอย่างดังกล่าว "กูรู" คนเดิมจึงฟันธงไปในทันทีว่า... กลยุทธ์ในการลงทุน **เดียว** ที่ถูกต้องนั้น คือ การลงทุนระยะยาวแบบ "ซื้อและถือ" (buy and hold) เท่านั้น!

² ความจริงแล้ว ทั้ง "นักลงทุน" และ "นักเก็งกำไร" เล่นเกมที่ค่อนข้างจะแตกต่างกัน ดังที่เราได้ชี้ให้คุณเห็นแล้วใน **บทที่ 8** ว่าการลงทุนนั้นไม่มี "สูตรสำเร็จ" ดังนั้น มันจึงไม่สำคัญหรอกว่าคุณจะเล่นเกมอะไร ที่สำคัญคือคุณต้องรู้ว่าการเล่นเกมนั้นมี "กฎกติกา" (rules of the game) ที่ผู้เล่นต้องยึดถือและปฏิบัติที่ต่างกัน ส่วน "นักพนัน" นั้นเราขอให้คำนิยามว่า คือ คนไม่ "รู้" ว่ากำลังเล่นเกมอะไรและไม่เคยยึดถือกฎอะไรในการเล่นเกมนั้นด้วยซ้ำไป (โชคดียิ่งคุณอ่านหนังสือเล่มนี้ เพราะคุณจะได้ไม่ตกเป็น "เกม" ที่ถูกเล่นเสียเอง!)

นักลงทุนจำนวนมากทั้งในต่างประเทศและในบ้านเรา นิยมที่จะยกเอาเหตุผลนี้ (ซึ่งทั้งฟังดูดีและให้ความหวัง...เพราะขาดทุนก็ไม่ต้องขาย) มาเป็นข้ออ้างในการอธิบายถึงการที่ไม่ยอมเปลี่ยนแปลง หรือในการไม่ทำอะไรเลยเพื่อแก้ไขการตัดสินใจที่พลาดไปแล้วของตนเอง

แต่เราอยากบอกคุณว่า...

นักลงทุนนั้น ไม่ใช่ คนที่ "ซื้อ" แล้ว "ขาย" ไม่เป็น!

ซึ่งถ้าคุณสังเกตดูให้ดี นิยามของ 'การลงทุน' และ 'การเก็งกำไร' ในตัวอย่างข้างต้น **ไม่มี** ตรงไหนเลยที่ไปไกลถึงขนาดที่ 'ไม่รู้' ดังกล่าวได้สรุปไว้

หากคุณยังไม่ออก เราอยากให้คุณย้อนกลับไปตัวอย่างข้างต้นอีกครั้งหนึ่ง

คราวนี้ลองจินตนาการต่อไปว่า ถ้าเด็กคนเดิมเดินขึ้นไปถึงจุดสูงสุดของเนินดังกล่าวแล้ว แต่ยังคงเพลิดเพลินกับการเล่นลูกดิ่ง และไม่ทันระวังตัว (เหมือนกับที่นักลงทุนส่วนใหญ่ชอบเข้าไปลุยซื้อหุ้นจน 'ติดยอดดอย' นั้นแหละ) จึงเดินสะดุดขาตัวเอง ทำให้กลิ้งลงมาตามทางลาด ลง จากเนินนั้นล่ะ?

คุณจะยังคง 'กอด' หุ้นที่ราคาดีดิ่งลงไปเรื่อยๆ หรือไม่?

คนส่วนใหญ่คงตอบว่า "ไม่" แต่ความจริงที่น่าเศร้า ก็คือ คนส่วนใหญ่กลับมีพฤติกรรม เช่นว่านี่จริงๆ (คือ ชอบ "กอดหุ้นเน่า" และ "ขายหุ้นดี") เพราะการที่จะแยก ความแตกต่างระหว่าง "ความผันผวน" กับ "แนวโน้ม" นั้น ไม่ใช่เรื่องง่าย นักลงทุน ที่ขาดความรู้ทางการเงินและไม่ตระหนักถึงความจริงข้อนี้ จึงมักจะไหวตัวไม่ทัน และกลายเป็น "กบต้ม" ไปในที่สุด

ภัยที่ซ่อนเร้น... หลุมพรางทางสถิติ

ผู้เขียนได้เคยตั้งข้อสังเกตไว้ใน **บทที่ 2** แล้วว่า หนังสือเกี่ยวกับการลงทุนที่มาจาก ต่างประเทศและวางจำหน่ายในท้องตลาดนั้นมาจากสหรัฐอเมริกาเสียเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น ตัวเลขสถิติที่มักจะถูกนำมาอ้างอิงกันมากในหนังสือที่เขียนหรือแปลโดยนัก เขียนในบ้านเรานั้น จึงมักจะเป็นตัวเลขของตลาดหุ้นในสหรัฐอเมริกาเป็นหลัก

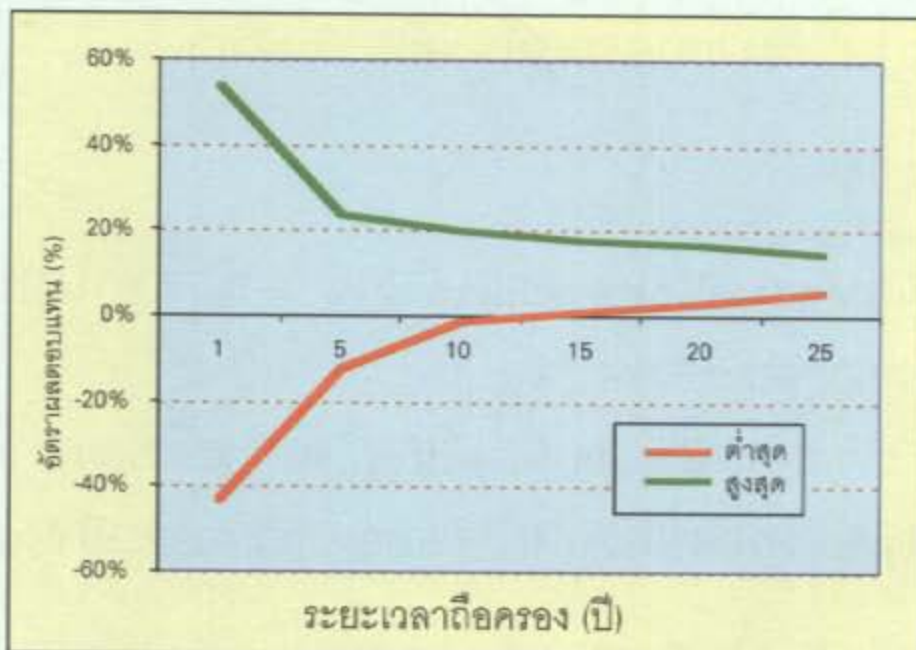
ในหนังสือหลายๆ เล่มนั้น เมื่อจะหาหลักฐานมาสนับสนุนทฤษฎี "ซื้อและถือ" (ขาดทุนก็ไม่ต้องขาย) ก็มักจะหยิบเอาตัวเลขสถิติหรือกราฟที่แสดงถึงอัตรา ผลตอบแทนของการลงทุนในตลาดหุ้นตามระยะเวลาที่ถือครองหลักทรัพย์ (historical holding period return) ในทำนองเดียวกับที่แสดงไว้ใน **รูป 10-1**

เมื่ออ่านความหมายจากรูปดังกล่าว ก็จะได้ความว่า...

- หากคุณซื้อหุ้น และขายออกไปใน 1 ปี หลังจากนั้น คุณมีโอกาที่จะได้ กำไรหรือขาดทุนก็ได้ในอัตราที่ค่อนข้างสูงมาก
- อย่างไรก็ตาม ถ้าคุณยอมอดทนถือหุ้นไว้นานขึ้น แม้โอกาสที่คุณจะได้รับ ผลตอบแทนในอัตราที่สูงมากๆ อาจลดลงไป แต่ในขณะเดียวกัน คุณจะเห็นว่าโอกาสที่จะประสบกับภาวะขาดทุนจากการถือหุ้นนั้น ก็มี แนวโน้ม **ลดลงเป็นลำดับ** เมื่อคุณยืดระยะเวลาของการถือหุ้นให้ยาวนาน ขึ้นเช่นกัน

รูป 10-1: อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในตลาดหุ้นสหรัฐอเมริกา (ข้อมูลเฉลี่ยปี 2469-2539)

ที่มา: George Kinder, The Seven Stages of *Money Maturity*. New York: Random House (1999): 335-336

- ประเด็นที่น่าสนใจมากก็คือ ตัวเลขดังกล่าวยืนยันว่า คุณแทบจะ **ไม่มี** โอกาสขาดทุนเลย ถ้าคุณเป็น "นักลงทุนระยะยาว" ที่ถือหุ้นไว้เกินกว่า 10 ปี ขึ้นไป

ฟังดูน่าเลื่อมใสใช่ไหมล่ะ... แต่อย่าลืมนะว่า นั่นเป็นตัวเลขของตลาดหุ้นในสหรัฐอเมริกา **ไม่ใช่** ตลาดหุ้นไทย!

นักเขียนส่วนใหญ่ที่เชื่อในทฤษฎี "ซื้อและถือ" มักจะหยิบยืมตัวเลขสถิติทำนองนี้มา อ้างอิงเสมอ ซึ่งเมื่อได้รับการกล่าวซ้ำๆ กันต่อไปมากๆ เข้า ในที่สุด สิ่งที่ถูกกล่าวอ้างนั้นก็ได้รับการยอมรับเสมือนหนึ่งว่าเป็น "ความจริงที่ไม่ต้องพิสูจน์" (axiom) ไปโดยปริยาย

แต่คุณทราบหรือไม่ว่า... ตัวเลขเหล่านี้มี "หลุมพราง" ทางสถิติอยู่หลายประการ!

ถ้าคุณสังเกตดูให้ดี จะพบว่าตัวเลขของตลาดหุ้นในสหรัฐอเมริกาที่หลายคนนิยมนำมาใช้อ้างอิงส่วนใหญ่นั้น มักเป็นตัวเลขที่ค่อนข้างมาในช่วงเวลาหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 แล้ว ซึ่งตอนนั้นประเทศสหรัฐอเมริกาเริ่มมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น ถึงขั้นที่เรียกได้ว่าเป็น "มหาอำนาจทางเศรษฐกิจ" แล้ว

ปัญหาที่น่าคิด ก็คือ...

- ทำไมไม่ค่อยจะมีใครเอาตัวเลขสถิติใน "ตลาดที่พัฒนาแล้ว" (developed market) อื่นๆ มาอ้างอิงกันบ้าง?
- คุณแน่ใจหรือว่า สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นใน "ตลาดที่พัฒนาแล้ว" จะเหมือนกับ "ตลาดเกิดใหม่" (emerging market) ด้วย?

เท่าที่เราได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ก็พอสรุปได้ว่าเหตุผลสำคัญที่ตลาดหุ้นในสหรัฐอเมริกาถูกนำมาใช้เป็นกรณีศึกษาเป็นส่วนใหญ่ นั้น ก็เพราะเป็นตัวเลขข้อมูลที่มี "ความต่อเนื่อง" มากกว่าตลาดหุ้นอื่นๆ นั่นเอง³

เนื่องจากสหรัฐอเมริกานั้นโชคดีกว่าประเทศอื่นๆ ตรงที่ตลาดหุ้นไม่ต้องปิดทำการเป็นระยะๆ เพราะไม่ได้เผชิญปัญหารุนแรงในประเทศ เช่น เหตุจลาจล การปฏิวัติ หรือสงคราม อย่างเช่นตลาดหุ้นในประเทศอื่นๆ ที่ถือได้ว่ามีความก้าวหน้าทางด้านการเงินในระดับที่ค่อนข้างทัดเทียมกันในยุคสมัยนั้น เช่น จีน รัสเซีย อาร์เจนตินา เยอรมัน ญี่ปุ่น ฯลฯ⁴

³ ข้อสังเกตเหล่านี้มาจากการศึกษาทางด้านประวัติศาสตร์ของนักวิชาการในต่างประเทศหลายท่าน ซึ่งได้สรุปไว้ในหนังสือ Alexander M. Ineichen. *Absolute Returns*. New York: John Wiley & Sons (2002), p. 467-468

⁴ คุณอาจแปลกใจเมื่อเห็นชื่อของอาร์เจนตินารวมอยู่ในกลุ่มนี้ แต่ถ้าย้อนหลังกลับไปเมื่อประมาณ 100-150 ปีที่แล้ว อาร์เจนตินาได้รับการยอมรับว่าเป็นประเทศที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจไม่แพ้สหรัฐอเมริกาทีเดียว ถ้าหากคุณสนใจเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เศรษฐกิจเปรียบเทียบเราขอแนะนำหนังสือที่ตีพิมพ์เล่มหนึ่ง คือ ไสว บุญมา. *ประชานิยม: หายนะจากอาร์เจนตินามาถึงไทย?* กรุงเทพฯ: เนชั่นบุ๊คส์ อินเตอร์เนชั่นแนล (2546)

แต่ในทางวิชาการแล้ว การเอาเฉพาะกรณีที่ "ไม่มีปัญหา" (success case) มาใช้นั้น ย่อมไม่อาจยึดถือเป็น "ตัวแทนที่ดี" ทางสถิติได้...

เพราะตัวเลขนั้นจะออกมาดูดี "เกินจริง" (survivorship bias)

ซึ่งยืนยันได้จากผลการวิจัยของ Philippe Jorion และ William N. Goetzmann ที่ได้วิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในตลาดหุ้นขนาดใหญ่ทั่วโลก จำนวน 39 ประเทศ ในช่วงศตวรรษที่ 20 แล้วพบว่า **ไม่มี** ตลาดไหนเลยที่ให้ผลดีกว่าตลาดสหรัฐอเมริกา⁵

นอกจากนี้ การยกเอากรณีของ "ตลาดที่พัฒนาแล้ว" มาเทียบกับ 'ตลาดเกิดใหม่' นั้น ก็ดูจะไม่ค่อยจะยุติธรรมเท่าใดนัก!

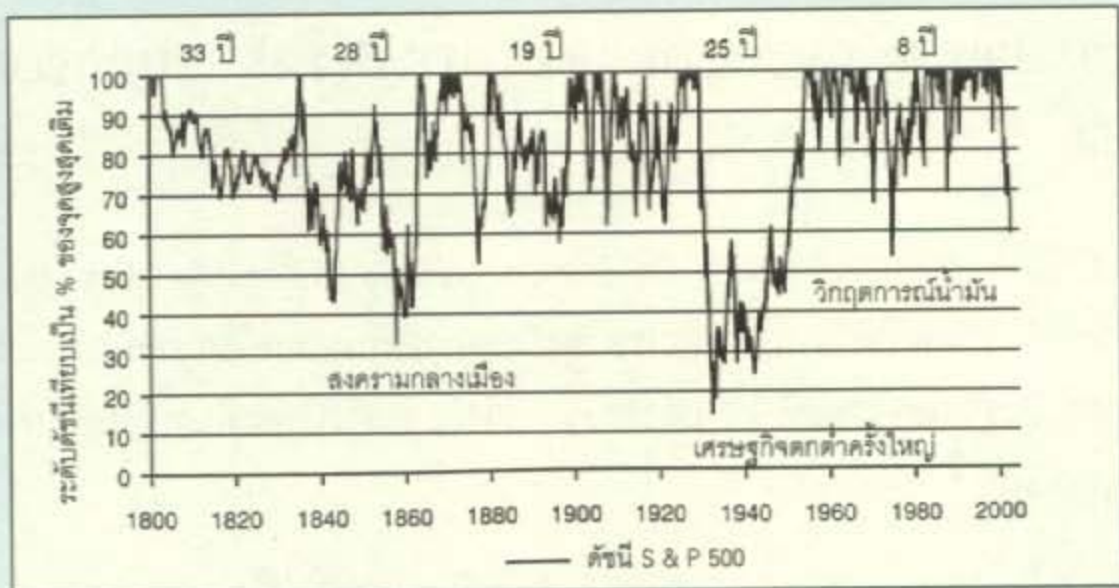
ถ้าย้อนกลับไปดูตัวเลขตลาดหุ้นในสหรัฐอเมริกาเมื่อประมาณ 100 ปีที่แล้ว สมัยที่ยังเป็น "ตลาดเกิดใหม่" อยู่ ก็จะทำให้เห็นว่าตลาดสหรัฐอเมริกาก็มีความผันผวนค่อนข้างสูง และประสบปัญหาล้มลุกคลุกคลาน ไม่ต่างไปจากตลาดเกิดใหม่ในยุคสมัยนี้เช่นกัน

จาก **รูป 10-2** คุณจะเห็นได้ว่าหลังจากที่เกิดภาวะ "ฟองสบู่แตก" ในแต่ละครั้ง กว่าที่ดัชนีตลาดหุ้นจะไต่ระดับกลับขึ้นไปสู่จุดสูงสุดเดิมได้ ก็ต้องใช้เวลาจนถึง 19-33 ปี ที่เดียว!

เมื่อพูดถึงความเอนเอียงทางสถิติ ที่เรียกว่า "survivorship bias" ดังกล่าวแล้ว เราอยากตั้งข้อสังเกตเพิ่มเติมด้วยว่าสถิติอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในตลาดหุ้นที่ส่วนมากมักจะคำนวณมาจาก "ดัชนีตลาดหลักทรัพย์" นั้น ก็มีความเอนเอียงดังกล่าวแฝงอยู่ไม่น้อยเช่นกัน!

⁵ Jorion, Philippe and William N. Goetzmann. "Global Stock Market in Twentieth Century," *Journal of Finance*, Vol. 54 No. 3 (June 1999), pp. 953-980

รูป 10-2: การปรับตัวของตลาดหุ้นในสหรัฐอเมริกาหลังฟองสบู่แตกในอดีต

ที่มา: Alexander M. Ineichen. *Absolute Returns*. New York: John Wiley & Sons, Inc.(2003)

ทำไมหรือ?

ก็เพราะเมื่อมีหุ้นที่ประสบปัญหาล้มละลายหรือถูกเพิกถอนออกจากตลาดหลักทรัพย์
หุ้นดังกล่าวก็มักจะถูกตัดออกจากการคำนวณดัชนีไปเฉยๆ **เสมือน**ไม่เคยมีหุ้น
ดังกล่าวอยู่ในตลาดมาก่อนนะสิ

ลองดูตัวอย่างของตลาดหุ้นไทย จะเห็นว่าตั้งแต่เปิดตลาดจนถึงช่วงกลางปี 2546 มี
บริษัทจดทะเบียนที่เพิกถอนหลักทรัพย์ออกจากตลาด (ซึ่งมีทั้งที่ขอเพิกถอนโดย
สมัครใจ และถูกเพิกถอนเพราะประสบปัญหาทางการเงิน) มากถึง 123 บริษัทด้วย
กัน โดยเป็นการเพิกถอนหลังจากที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540 ถึง 96 บริษัท หรือ
เกือบ 80%

ดังนั้น มูลค่าความเสียหายต่อ 'ความมั่งคั่ง' ของนักลงทุนที่เกิดขึ้นจากวิกฤตครั้งนั้น
จึงรุนแรงกว่าที่ SET Index สะท้อนออกมาค่อนข้างมาก (หลังจากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย
ประกาศปล่อยให้ค่าเงินบาทลอยตัวเมื่อ 2 กรกฎาคม 2540 SET Index
ได้ปรับตัวลงถึง 64% โดยตกลงจากระดับ 568.79 จุด เหลือเพียง 204.59 จุด เมื่อ
เดือนสิงหาคม 2541)

อ่านถึงตอนนี้... คุณยังคงเชื่อในทฤษฎี "ซื้อและถือ" (ขาดทุนไม่ต้องขาย) อีกหรือไม่?

เท่าที่เราได้ชี้ให้คุณเห็นมาโดยสังเขป คุณคงจะพอเห็นแล้วว่า ทำไมผู้รู้ถึงเตือนว่าไม่ควรที่จะ "หลงเชื่อ" ตัวเลขทางสถิติ ดังที่ครั้งหนึ่ง Benjamin Disraeli ได้เคยพูดไว้ว่า

There are three kinds of lies: lies, damn lies and statistics.
ในโลกนี้มีเรื่องหลอกหลวงอยู่ 3 อย่าง คือ เรื่องโกหก เรื่องยกเมฆและสถิติ

ประเด็นสำคัญยิ่งกว่านั้น ที่เราอยากชี้ให้คุณเห็นตอนนี้ คือ...

เกมการลงทุนนั้น มีความแตกต่างอย่างมากจากเกมการออม!

การออมเป็นเกมที่ "เริ่มก่อนจะรวยกว่า" เพราะ
"ระยะเวลา" (time) ที่ยาวนานขึ้น จะทำให้ดอกเบีย
ทบต้น (positive compounding) ทำงานได้นานกว่า

แต่ในเกมการลงทุนนั้น "จังหวะเวลา" (timing) เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่งกว่า
เพราะว่า...

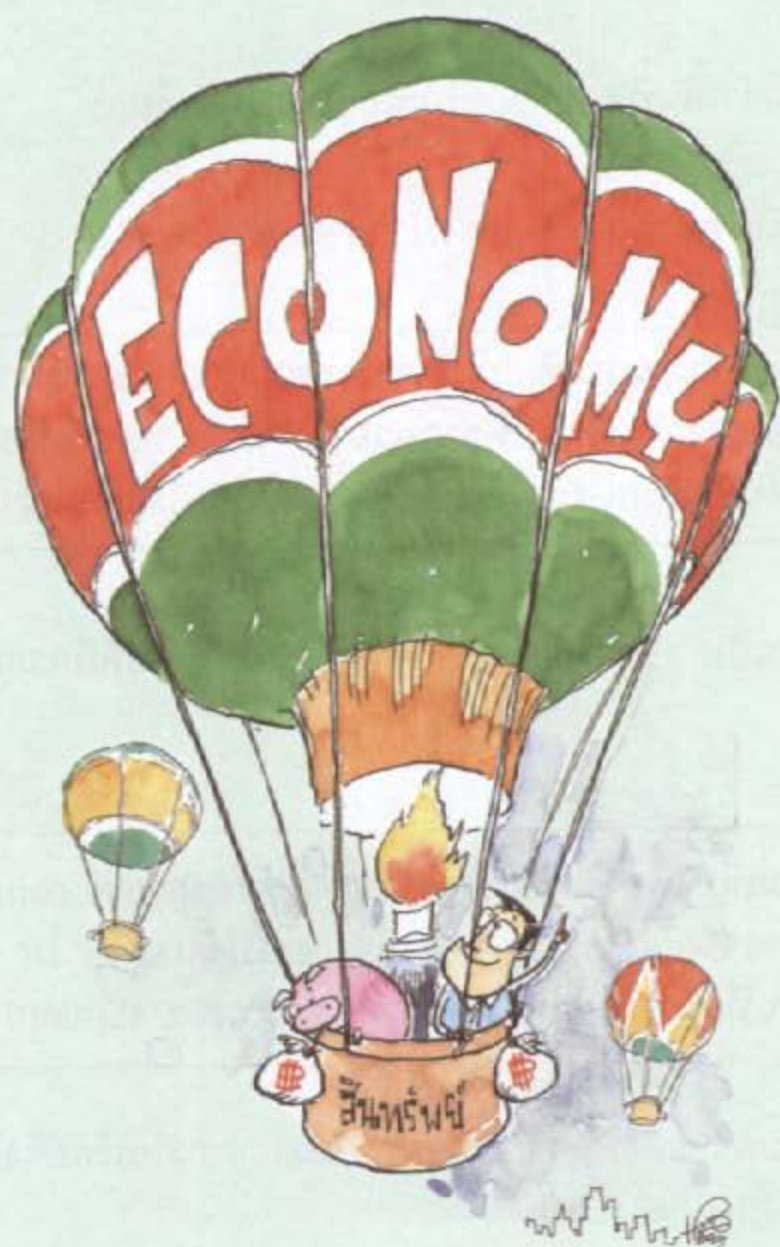
การลงทุนมีความเสี่ยงที่อาจจะสูญเสียเงินต้นได้ (negative compounding)
การยึด "ระยะเวลา" (time) ในการถือหุ้นออกไปนั้น อาจ ไม่ สามารถช่วย
ชดเชยผลขาดทุนที่เกิดจากการลงทุนผิด "จังหวะเวลา" (timing) ได้เท่าใดนัก

ผู้ที่มุ่งหวังจะประสบความสำเร็จจากการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์จึงไม่ควรมองข้าม
"ความจริง" ข้อนี้ไป

บทที่ 11

ความสัมพันธ์ระหว่าง

วงจรเศรษฐกิจ กับ
วงจรสินทรัพย์

ในบทที่แล้ว เราได้ชี้ให้คุณเห็นถึงประเด็นที่สำคัญมากประเด็นหนึ่ง ซึ่งมีนัยสำคัญอย่างมากสำหรับ "ผู้ออม" ที่กำลังมีความคิดที่จะก้าวมาเล่นบทเป็น "ผู้ลงทุน" ด้วยอีกบทบาทหนึ่ง

ซึ่งประเด็นที่เราอยากให้คุณได้ตระหนักถึงก่อนอื่นเลย ก็คือ คุณควรจะต้องปรับ **วิถีคิด (mindset) ใหม่...**

เพราะการออมนั้น มีแต่ "ทบต้น" (positive compounding)...

แต่การลงทุนนั้น มีโอกาสทั้ง "ทบต้น" และ "กินต้น" (negative compounding) ก็ได้

ในเกมการลงทุนนั้น **"จังหวะเวลา" (timing)** จึงสำคัญ มากกว่า **"ระยะเวลา" (time)** ซึ่งการขยาย "ระยะเวลา" ถือนั้นออกไปนั้น อาจ **ไม่** สามารถช่วยชดเชยผลขาดทุนจากการลงทุนที่ผิด **"จังหวะเวลา"** ได้เท่าใดนัก

ในการจับ **"จังหวะการลงทุน"** ที่ถูกต้องได้นั้น คุณจะต้องเข้าใจเกี่ยวกับ **พลวัต (dynamics)** ของวงจร เศรษฐกิจ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับวงจรของสินทรัพย์ประเภทต่างๆ และ **วงจรของอารมณ์ความรู้สึก (sentiment)** ของนักลงทุนในแต่ละช่วงด้วย

มีรายงานการศึกษาวิจัยมากมายในต่างประเทศยืนยันว่า ความแตกต่างของผลตอบแทนที่กองทุนต่างๆ บริหารนั้น มีสาเหตุจาก **นโยบายการจัดสรรเงินลงทุน (asset allocation policy)** ที่แตกต่างกันเป็นสำคัญ และเพียงแค่นักลงทุนสามารถย้ายสินทรัพย์ ระหว่างพันธบัตร หุ้น และเงินสดได้อย่างถูกต้อง ก็จะได้รับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเพิ่มขึ้นอีกหลายเท่าตัว¹

¹ อ้างถึงโดย Barton M. Biggs ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งและประธานของบริษัท Morgan Stanley Investment Management ในคำนำหนังสือ David M. Darst. *The Art of Asset Allocation*. New York: McGraw-Hill (2003)

ความจริง นักเศรษฐศาสตร์เองก็เพิ่งจะเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของ "วัฏจักรธุรกิจ" (business cycle) และเริ่มหันมาศึกษาเรื่องนี้กันอย่างจริงจังหลังทศวรรษ 1930 หรือ 60-70 ปีที่แล้วเท่านั้น

กรอบ 11-1: วิวาทะของนักเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับ "วงจรเศรษฐกิจ"

- ในช่วงก่อนทศวรรษ 1930 นักเศรษฐศาสตร์ส่วนใหญ่ (ซึ่งปัจจุบันนักวิชาการจะเรียกนักเศรษฐศาสตร์ในสมัยนั้นว่า "สำนักคลาสสิก") ต่างยึดแนวคิดของ Adam Smith ในหนังสือ The Wealth of Nations (ความมั่งคั่งแห่งประชาชาติ) เป็นแนวทางหลักในการวิเคราะห์ปัญหาทางเศรษฐกิจ และมีความเชื่อว่าสิ่งที่เรียกกันว่า "วัฏจักรธุรกิจ" นั้น ไม่ใช่ปัญหาเศรษฐกิจที่สลักสำคัญแต่อย่างใด
- ด้วยความเชื่อมั่นอย่างยิ่งในประสิทธิภาพของการทำงานของกลไกราคา นักเศรษฐศาสตร์สมัยนั้นมองว่าภาวะเศรษฐกิจตกต่ำหรือการว่างงานเป็นเพียงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเพียง "ชั่วคราว" เท่านั้น และเป็นเรื่องที่รัฐบาล **ไม่จำเป็นต้องเข้าไปแทรกแซง** เพราะตลาดจะทำหน้าที่เป็นกลไกปรับตัวอัตโนมัติ (self-correcting mechanism) ที่จะช่วยให้เศรษฐกิจกลับเข้าสู่สภาวะสมดุลได้เอง
- แต่แนวคิดดังกล่าวนี้ก็เริ่มสั่นคลอนหลังการถล่มทลายของตลาดหุ้นทั่วโลกในปี 2472 ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลกในระยะต่อมาเป็นระยะเวลายาวนานถึง 6 ปี (The Great Depression) ในช่วงนั้นเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกาได้หดตัวลงถึง 1 ใน 3 และ 4 ปีหลังจากนั้นการลงทุนทุกอย่างหยุดชะงักเหลือไม่ถึง 10% และมีคนว่างงานสูงถึง 25%

เมื่อหลายปีที่แล้ว มีการถกเถียงกันมากระหว่างนักวิชาการในต่างประเทศว่า เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วในระยะหลัง และได้ส่งผลให้โลกก้าวไปสู่ยุค "เศรษฐกิจใหม่" (new economy) นั้น จะช่วยให้เศรษฐกิจโลกหลุดพ้นจากอิทธิพลการขึ้นลงของวัฏจักรเศรษฐกิจได้หรือไม่?

กรอบ 11-1 (ต่อ)

- John Maynard Keynes ได้ออกมาวิจารณ์แนวการวิเคราะห์ของนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิกอย่างเผ็ดร้อน และเป็นเจ้าของ "วรรคทอง" อันลือลั่นที่ว่า "In the long run, we are all dead." ซึ่งเป็นการตอบโต้แบบประชดประชันถึงแนววิเคราะห์ของนักเศรษฐศาสตร์ในสังกัดสำนักคลาสสิกว่าถึงแม้ในระยะยาวกลไกตลาดอาจช่วยแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำได้ แต่กว่าจะถึงตอนนั้น เราก็คง ตาย กันไปหมดแล้ว
- ในปี 2479 เคนส์ได้สรุปแนวความคิดทั้งหมดของเขาไว้ในหนังสือของเขา ชื่อ *The General Theory of Employment, Interest and Money* (ทฤษฎีทั่วไปว่าด้วยการจ้างงาน อัตราดอกเบี้ย และเงินตรา) ซึ่งได้หักล้างแนววิเคราะห์ที่นักเศรษฐศาสตร์ส่วนใหญ่ยึดถือกันเป็นสรณะในขณะนั้นว่ากลไกตลาด **ไม่ได้** มีประสิทธิภาพสูงถึงเพียงนั้น ในปัจจุบันแนวการวิเคราะห์เศรษฐกิจของสำนักเคนส์ได้เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางและปรากฏอยู่ในตำราเศรษฐศาสตร์มหภาค (Macroeconomics) ทุกเล่ม

ที่มา: Peter Navarro. *If It's Raining in Brazil, Buy Starbucks*. New York: McGraw-Hill (2001); ปราณี ทินกร. *การวิเคราะห์ดัชนีชี้นำภาวะเศรษฐกิจสำหรับประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (กันยายน 2541)

ฝ่ายที่ค่อนข้างมองโลกในแง่ดีให้เหตุผลว่า ในปัจจุบันนี้เทคโนโลยีมีการพัฒนาไปจากอดีตมาก ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันที่ราคาเพียง 2 พันเหรียญนั้น กลับมีความสามารถ **สูงกว่า** ซูเปอร์คอมพิวเตอร์ในยุค 10 ปีที่แล้ว ที่มีราคาถึง 20 ล้านเหรียญ² และในปัจจุบัน มีหลายอุตสาหกรรมได้นำเอาระบบ Just in Time มาใช้ในการวางแผนการผลิตด้วย จึงส่งผลให้สามารถบริหารสินค้าคงคลังได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานะการผลิตสินค้าที่น้อยหรือมากเกินไปเกินความต้องการที่เคยเกิดขึ้นในอดีต (ซึ่งหมายถึง "วงจรเศรษฐกิจ" ด้วย) จึงไม่น่าจะเกิดขึ้นหรือเป็นปัญหาอีกต่อไป

แต่ประวัติศาสตร์ก็ได้ชี้ให้เห็นแล้วว่า... มันไม่ได้เป็นเช่นนั้น!

เพราะหลังจาก Y2K (ปี ค.ศ. 2000) การพังทลายของตลาดหุ้น NASDAQ ในสหรัฐอเมริกา ซึ่งราคาหุ้นธุรกิจไฮเทคได้ร่วงลงถึง 80% ภายในระยะเวลา 3 ปี ได้ทำให้ความหวังที่นักวิชาการซึ่งมองเทคโนโลยีสารสนเทศในฐานะที่เป็น "อควินม้าขาว" (ซึ่งค่อนข้างคล้ายกับที่นักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิกเคยฝากความหวังไว้กับกลไกตลาดมาแล้ว) ก็มีอันต้องถูกทำลายลงไปอีกครั้ง

ท้ายที่สุดแล้ว **ประวัติศาสตร์ก็ยังคงซ้ำรอยเดิม...** โดยที่เศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ก็ยังคงตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของวงรอบการขึ้นลงของวงจรเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่าเหมือนเดิม

วงจรเศรษฐกิจ กับ วงจรสินทรัพย์

ในปัจจุบันนักเศรษฐศาสตร์ได้ให้นิยามของ "วัฏจักรธุรกิจ" (business cycle) ไว้ ดังนี้

² พงษ์ ภาวจิตร์, *โอกาสใหม่ ทางเลือกใหม่ เราจะไปทางไหน?* กรุงเทพฯ: เอ. อาร์. บีซิเนส เพรส (2545), หน้า 65

“วัฏจักรธุรกิจนั้น เป็นความผันผวนที่จะพบได้ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยรวมของประเทศต่างๆ ที่มีการจัดการเพื่อการดำเนินการทางธุรกิจ โดยทั่วไปแล้ว วัฏจักรจะเริ่มต้นจากภาวะขยายตัว (expansion) ของกิจกรรมทางเศรษฐกิจในหลายสาขาพร้อมๆ กัน และตามมาด้วยภาวะถดถอย (recession) การหดตัว (contraction) และการฟื้นตัว (revival) ซึ่งจะนำไปสู่ภาวะแห่งการขยายตัวในวงจรถัดไป ลำดับของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะมีลักษณะที่เกิดขึ้นซ้ำๆ กัน แต่ไม่มีระยะเวลาที่แน่นอน ซึ่งแต่ละวงจรมันอาจกินเวลายาวนานได้ ตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป จนถึง 10 หรือ 12 ปี และแต่ละวงจรจะไม่สามารถแบ่งเป็นวงจรที่มีระยะสั้นลง แต่มีลักษณะและความสูงของวงจร (amplitude) ที่ใกล้เคียงกันได้อีก”³

เป็นงงไข่ม้อยล่ะ?

เพื่อให้คุณสามารถทำความเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น เราได้จำลองภาพวัฏจักรธุรกิจไว้ใน **รูป 11-1**

เส้นทึบสีเหลืองในรูป เป็นเส้นที่แสดงถึงวงรอบของการขึ้นลงของผลผลิต (output growth) ส่วนเส้นประสีแดง นั้น แสดงถึงวงจรการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า ซึ่งมักจะเป็นที่รู้จักกันว่า “อัตราเงินเฟ้อ” (inflation)

โดยทั่วไป นักเศรษฐศาสตร์จะให้ความสนใจกับตัวแปรเศรษฐกิจในแง่ของ “การเปลี่ยนแปลง” (change) มากกว่า “ระดับ” (level) ในด้านผลผลิตนั้น จึงมักจะดูจากอัตราเปลี่ยนแปลงของผลผลิตรวมที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจ (GDP) ในช่วงเวลาหนึ่งๆ เช่น 1 ไตรมาส หรือ 1 ปี ส่วนทางด้านราคาสินค้า ก็มักจะดู

³ ปราณีย์ ทินกร. การวิเคราะห์ดัชนีชี้ภาวะเศรษฐกิจสำหรับประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (กันยายน 2541), หน้า 9

จากตัวเลขอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาสินค้า ที่คำนวณมาจากราคาสินค้า กลุ่มตัวอย่างที่ถือว่าเป็นตัวแทนของรายการที่มีการใช้กันโดยทั่วไป

ถ้าคุณสังเกตในรูปดังกล่าวให้ดี จะเห็นได้ว่าทั้ง 2 เส้นจะมีวงรอบของการขึ้นลงที่ค่อนข้างจะคล้ายคลึงกัน

แต่จุดที่แตกต่างกันมีเพียงแค่ "จุดวกกลับ" (turning point) เท่านั้น ซึ่งเส้นสีเหลือง นั้นจะมีจุดวกกลับ ก่อน เส้นสีแดง เพราะโดยทั่วไปแล้ว วงจรการขยายตัวทางเศรษฐกิจมักเกิดขึ้นก่อนวงจรภาวะเงินเฟ้อ

และถ้าสังเกตต่อไป คุณจะพบว่าในรูปดังกล่าว สามารถแบ่งวงจรเศรษฐกิจออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

● ช่วงเศรษฐกิจถดถอย (recession) :	ผลผลิต ↓ และ ราคา ↓
● ช่วงเศรษฐกิจฟื้นตัว (recovery) :	ผลผลิต ↑ และ ราคา ↓
● ช่วงเศรษฐกิจเฟื่องฟู (prosperity) :	ผลผลิต ↑ และ ราคา ↑
● ช่วงเศรษฐกิจชะงักงันพร้อมๆ กับมีเงินเฟ้อ (stagflation) :	ผลผลิต ↓ และ ราคา ↑

ซึ่งถ้าดูจาก **รูปที่ 11-1** คุณจะเห็นได้ว่า ภาวะเศรษฐกิจจะเกิดขึ้นในลักษณะที่ซ้ำๆ กันเป็นวงจร และมี 4 ระยะต่อกันไปเรื่อยๆ ไม่รู้จบ...

คำถามต่อมา ก็คือ วงจรเศรษฐกิจดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับวงจรสินทรัพย์อย่างไร?

สำหรับคำตอบของคำถามนี้ ถ้าให้อธิบายตามหลักวิชาการกันอย่างเต็มที่แล้ว นับเป็นเรื่องที่มีความสลับซับซ้อนมากพอสมควร และที่สำคัญ คือ คุณต้องมีความรู้เกี่ยวกับตราสารการเงินประเภทต่างๆ ด้วย ซึ่งคุณได้เรียนรู้คร่าวๆ ไปบ้างแล้วในบทก่อนๆ แต่เราจะกลับมาพูดถึงเรื่องนี้อย่างละเอียดอีกครั้งหนึ่ง ในหนังสือเล่มต่อไปของหนังสือชุดนี้ ในเรื่อง **รู้จักเครื่องมือ (Know the Vehicles)**

แต่ในตอนนี่ เราจะอธิบายให้คุณฟังแบบง่ายๆ ไปก่อนก็แล้วกัน...

โดยปกติแล้ว ผลการดำเนินงานของบริษัทต่างๆ นั้น มักจะขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจโดยรวม กล่าวคือ

ดังนั้น จึงอาจมองได้ว่า "วงจรการขยายตัวทางเศรษฐกิจ" (growth cycle) นั้นเป็นสิ่งเดียวกับ "วงจรกิจจกำไร" ของบริษัทต่างๆ (earnings cycle) นั้นเอง

ส่วนภาวะเงินเฟ้อนั้น เป็นเรื่องที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของธนาคารกลาง ที่ถูกกำหนดบทบาทหน้าที่เป็นผู้ดูแลในเรื่องเกี่ยวกับการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศทุกด้าน ซึ่งนักเศรษฐศาสตร์ถือว่าปัญหาเงินเฟ้อเป็นสัญญาณที่บ่งบอกถึง "ความไม่สมดุลในระบบเศรษฐกิจ" (macroeconomic imbalance) ประเภทหนึ่ง⁴

มีธนาคารกลางในต่างประเทศหลายประเทศถึงกับประกาศก้องว่า เงินเฟ้อนั้นถือเป็น "ศัตรูคู่อาฆาต" อันดับหนึ่งที่จะต้องกำจัดให้สิ้นซากไป (คือ กำหนดเป้าหมายอัตราเงินเฟ้อที่ต้องการไว้ที่ระดับ 0%)

ในบ้านเรานั้น หลังจากที่ได้เปลี่ยนมาใช้ "ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวที่มีการจัดการ" (managed float) ในปี 2540 ธนาคารแห่งประเทศไทยก็มีการเปลี่ยน

⁴ ความจริงแล้ว ธนาคารกลางจะใช้อัตราดอกเบี้ยในการแก้ปัญหาเงินเฟ้อในกรณีที่เกิดภาวะเงินเฟ้อจากปัญหาทางด้านอุปสงค์ (demand-pull inflation) **ไม่ใช่** ภาวะเงินเฟ้อที่เกิดจากปัญหาทางด้านอุปทาน/ต้นทุน (cost-push inflation) ซึ่งนักเศรษฐศาสตร์จะดูจากตัวเลข "อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน" (core inflation) ซึ่งได้ตัดสินค้าที่ค่อนข้างอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านอุปทาน (supply shock) เช่น น้ำมัน อาหาร ฯลฯ ออกจากการคำนวณไปแล้ว **ไม่ใช่** "อัตราเงินเฟ้อรวม" (headline inflation)

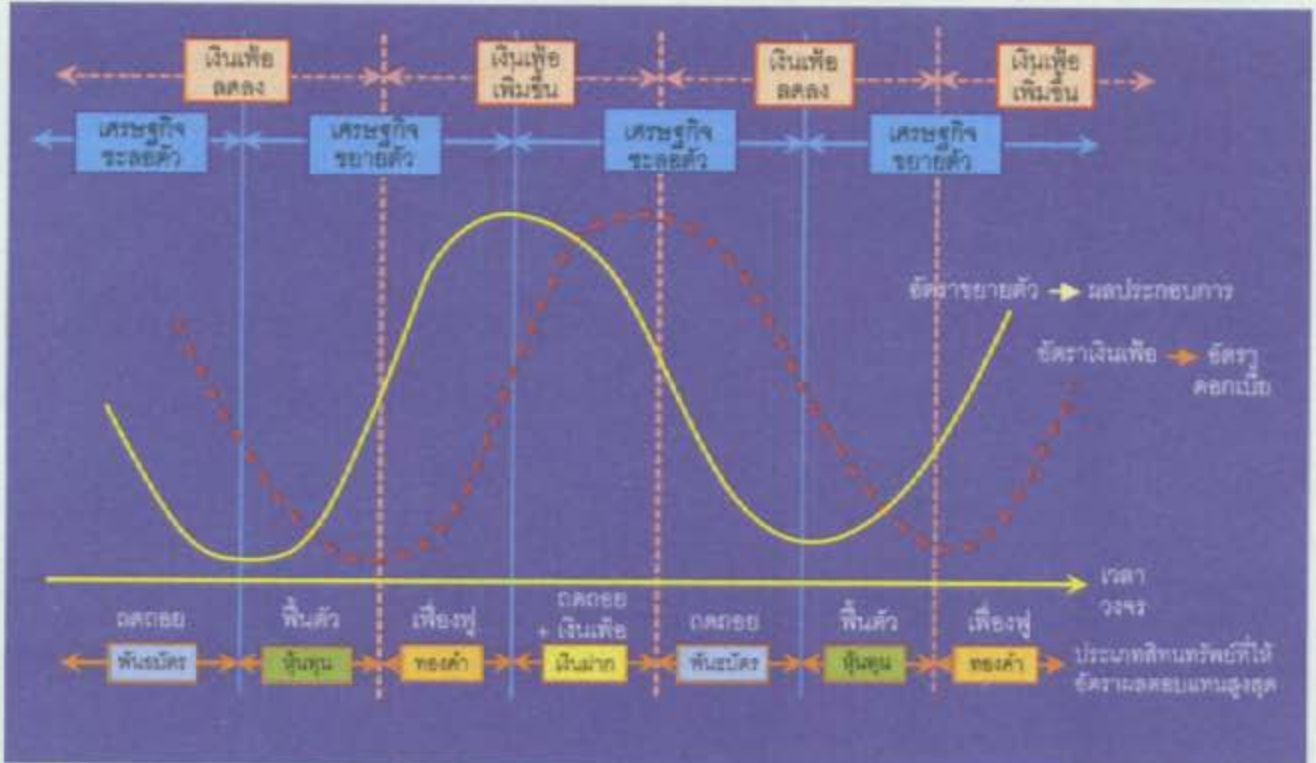
แนวทางในการดำเนินนโยบายการเงินจากเดิมที่มีหน้าที่ในการรักษาเสถียรภาพของอัตราแลกเปลี่ยน (exchange rate targeting) ก็ได้เปลี่ยนมายึด 'เป้าหมายเงินเฟ้อ' (inflation targeting) แทนด้วย

มาตรการที่ธนาคารกลางส่วนใหญ่มักจะนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อเสมอคือ อัตราดอกเบี้ย ซึ่งกลไกในการดำเนินนโยบายการเงินสามารถสรุปเป็นสูตรง่ายๆ ดังนี้⁵

ทำไมนะหรือ ?

รูป 11-1: ความสัมพันธ์ของวงจรเศรษฐกิจกับวงจรสินทรัพย์

⁵ ในประเทศไทย อัตราดอกเบี้ยที่คณะกรรมการนโยบายการเงิน ธปท. เลือกใช้ในการส่งสัญญาณให้ตลาดทราบถึงแนวนโยบายการเงิน คือ อัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนพันธบัตร (bond repurchase market-repo) ระยะ 14 วัน ส่วนในสหรัฐอเมริกา นั้น คือ Fed Fund rate

ก็เพราะการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนั้น นอกจากจะมีผลต่อผลตอบแทนของผู้ออมแล้ว ยังมีผลอย่างมากต่อการบริโภคและการลงทุนในหลายๆ ด้าน เช่น การซื้อบ้าน การเช่าซื้อรถยนต์ การลงทุนก่อสร้าง ฯลฯ ซึ่งล้วนแต่ต้องอาศัยการกู้เงินจากสถาบันการเงินด้วยกันทั้งสิ้น

ถ้าหากอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นย่อมมีผลทำให้ผู้กู้มีภาระในการผ่อนชำระกับสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจทำให้ผู้กู้ชะลอการบริโภคหรือโครงการลงทุนออกไป ในทางตรงข้าม หากอัตราดอกเบี้ยต่ำ จะทำให้ผู้กู้มีภาระการผ่อนต่ำ ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดความต้องการบริโภคและลงทุนในสินค้าต่างๆ เพิ่มขึ้นได้

ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า "วงจรเงินเฟ้อ" (inflation cycle) นั้น ก็เป็นสิ่งเดียวกับ "วงจรอัตราดอกเบี้ย" (interest rate cycle) เช่นกัน

ย้อนกลับไปดูที่รูปเดิม สิทธิประโยชน์ที่จะให้ผลตอบแทนดีที่สุดในแต่ละช่วงนั้น จะมีความสัมพันธ์กับวงจรเศรษฐกิจ และวงจรเงินเฟ้อด้วย กล่าวคือ

ช่วงเศรษฐกิจถดถอย (recession)

เนื่องจากในช่วงนี้ภาวะเศรษฐกิจโดยรวมจะอยู่ในระยะชะลอตัว ทำให้กำไรของธุรกิจต่างๆ มีแนวโน้มลดลง การลงทุนในหุ้น (stock) จึงให้ผลตอบแทนไม่ดีเท่ากับการลงทุนในพันธบัตร (bond) เพราะนอกจากผู้ถือพันธบัตรจะได้รับผลตอบแทนคงที่ตามอัตราที่ระบุไว้หน้าตั๋ว (coupon rate) แล้ว การที่ในช่วงนี้อัตราดอกเบี้ยก็มีแนวโน้มลดลงด้วย จะทำให้ราคาตลาดของพันธบัตรมีแนวโน้มสูงขึ้นด้วย (คุณยังจำความสัมพันธ์นี้ได้ไหม?: อัตราดอกเบี้ย↓ → ราคาพันธบัตร↑) ซึ่งหากผู้ถือพันธบัตรขายออกไปในช่วงนี้ จะได้กำไรจากส่วนต่างของราคาตลาดกับราคาซื้อ (capital gain) อีกส่วนหนึ่งด้วย

ช่วงเศรษฐกิจฟื้นตัว (recovery)

สินทรัพย์ที่จะให้ผลตอบแทนดีที่สุดในช่วงนี้ คือ หุ้น เพราะนอกจากผู้ลงทุนจะได้ประโยชน์จากการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ ที่ส่งผลให้ธุรกิจต่างๆ มีกำไรสูงขึ้นแล้ว การที่อัตราเงินเฟ้อซึ่งยังคงมีแนวโน้มลดลงนั้น จะทำให้อัตราดอกเบี้ยลดลงด้วย ในช่วงนี้ นักลงทุนจะเริ่มมีการโยกย้ายเงินลงทุนออกจากตลาดพันธบัตรไปตลาดหุ้นมากขึ้น

ช่วงเศรษฐกิจเฟื่องฟู (prosperity)

ในช่วงนี้เศรษฐกิจโดยรวมจะมีการขยายตัวในอัตราสูงมาก ซึ่งทำให้เกิดแรงกดดันทำให้อัตราเงินเฟ้อสูงขึ้นด้วย สินทรัพย์ที่จะให้ผลตอบแทนดีที่สุดในช่วงนี้ ได้แก่ ทอง รวมทั้งสินค้าโภคภัณฑ์อื่นๆ ด้วย ซึ่งมักจะมีราคาปรับตัวสูงขึ้นตามภาวะเงินเฟ้อ ในช่วงนี้ธนาคารกลางจะเริ่มเข้าแทรกแซงตลาดทำให้อัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น เพื่อชะลอความร้อนแรงของเศรษฐกิจลง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อตลาดพันธบัตรและตลาดหุ้น โดยนักลงทุนจะเริ่มเทขายตราสารการเงินที่ให้ผลตอบแทนคงที่ (fixed income) ไปซื้อสินทรัพย์อื่นๆ ที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า

ช่วงเศรษฐกิจชะงักงันพร้อมกับภาวะเงินเฟ้อ (stagflation)⁶

โดยทั่วไปแล้ว ในช่วงที่เศรษฐกิจโดยรวมมีอัตราการขยายตัวสูง ("เศรษฐกิจเฟื่องฟู") ธุรกิจต่างๆ จะกู้เงินเพื่อลงทุนขยายกิจการเพิ่มขึ้น แต่เมื่ออัตราดอกเบี้ยปรับตัวขึ้น ต้นทุนทางการเงินของธุรกิจก็จะสูงขึ้น โดยเฉพาะธุรกิจที่ต้องพึ่งเงินกู้จากสถาบันการเงินในการดำเนินธุรกิจสูง จะได้รับผลกระทบมากขึ้นเป็นเงาตามตัว ในช่วงนี้ผลกำไรของธุรกิจต่างๆ จะเริ่มลดลง ซึ่งเศรษฐกิจโดยรวมจะเริ่มชะลอตัวลงอีกครั้ง แต่ว่าราคาสินค้าจะยังไม่ปรับตัวลดลง ในช่วงที่อัตราดอกเบี้ยสูงนี้ การถือเงินสดหรือการฝากเงินระยะสั้นจึง

⁶ ความจริงแล้ว คำว่า 'stagflation' นี้เป็นศัพท์ใหม่ที่เกิดจากการสนธิของคำ 2 คำ คือ 'stagnation' (ภาวะชะงักงัน) กับ 'inflation' (ภาวะเงินเฟ้อ) นั่นเอง

เป็นทางเลือกที่ดีที่สุดเมื่อเทียบกับการลงทุนอื่นๆ เพราะทั้งพันธบัตร หุ้น และสินค้าโภคภัณฑ์ ต่างได้รับผลกระทบในด้านลบจากวงจรเศรษฐกิจและเงินเฟ้อทั้งสิ้น

ถ้าคุณสังเกตเห็นดีเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักลงทุน ที่มีการโยกย้ายสินทรัพย์ประเภทต่างๆ ในวงจรเศรษฐกิจและเงินเฟ้อดังกล่าวแล้ว คุณจะเห็นถึง "ธรรมชาติของทุน" (nature of capital) ซึ่งสรุปได้ว่ามีลักษณะเด่นที่สำคัญอยู่ทั้งสิ้น 3 ประการ คือ

- **หายาก (scarce)** เพราะการสะสมทุนนั้นมาจากการอดออม ซึ่งต้องแลกมาด้วยการทำงานหนัก อีกทั้งต้องยอมเสียสละความสุขที่พึงได้จากการใช้เงินเพื่อบริโภคด้วย การที่คนเราจะตัดสินใจเลือกว่าจะใช้รายได้ไปเพื่อบริโภค ("จ่ายคนอื่น") หรือออม ("จ่ายตัวเอง") นั้น จึงเกิดจากการซึ่งน้ำหนักเปรียบเทียบระหว่างความสุขที่ได้จากการใช้เงินในการบริโภคทันที ("ปัจจุบัน") กับความสุขที่จะได้จากการเลื่อนการบริโภคออกไป ("อนาคต") ดังนั้น จึงมองได้ว่าอัตราดอกเบี้ย ก็คือ "ราคา" ที่ผู้กู้ต้องจ่ายให้ผู้ออมเพื่อชดเชยกับการรอคอยนั่นเอง ซึ่งตามกฎของอุปสงค์และอุปทาน ถ้าปริมาณความต้องการกู้มีมาก แต่ปริมาณเงินออมมีน้อย อัตราดอกเบี้ยก็ต้องอยู่ในระดับสูง
- **อ่อนไหว (sensitive)** เพราะว่าทุนนั้นหายาก คนเราจึงรู้สึกหวงแหนและอ่อนไหว เมื่อเกิดปัจจัยต่างๆ เข้ามากระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยของทุน ("ความเสี่ยง") ในรูปแบบต่างๆ ตลาดทุนจึงมีลักษณะค่อนข้างจะซัดสาดไปกับข่าวร้ายต่างๆ มากเป็นพิเศษ โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์นี้ ตลาดทุนจะมีปฏิกิริยาตอบสนองอย่างรวดเร็วกับข่าวต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- **ไม่อยู่นิ่ง (mobile)** เพราะอ่อนไหว จึงทำให้ทุนเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว ซึ่งสามารถจะสรุปเป็นกฎทั่วไปได้ 2 ข้อ คือ

- (1) คุณจะไหลจากที่ที่ให้ "ผลตอบแทน" ต่ำ ไปสู่ที่ให้ "ผลตอบแทน" สูง กว่า และ
- (2) คุณจะไหลจากที่ที่มี "ความเสี่ยง" สูง ไปสู่ที่มี "ความเสี่ยง" ต่ำ เสมอ

ซึ่งจากความสัมพันธ์ของวงจรเศรษฐกิจและวงจรสินทรัพย์ที่แสดงให้เห็นข้างต้น จะเห็นได้ว่าสินทรัพย์ประเภทต่างๆ นั้นให้ผลตอบแทนที่แตกต่างกันในแต่ละช่วงของวงจรเศรษฐกิจ และธรรมชาติของทุนดังกล่าวนี้เอง...

เราจึง **ไม่** ควรมองการลงทุนในฐานะที่เป็น "สินค้า" (product) แบบที่เราจะตัดสินใจได้เพียงครั้งเดียว ณ จุดซื้อ ซึ่งถ้าหากใช้แล้วไม่ถูกใจ ก็โยนทิ้งไป และเปลี่ยนไปทดลองซื้อสินค้านี่ห้ออื่นแทน

ความจริงแล้ว การที่เรามีพฤติกรรมเช่นนั้นอาจไม่ใช่เรื่องที่สคัญสำคัญอะไร สำหรับสินค้าอุปโภคบริโภคที่มีมูลค่าไม่มากมายเท่าใดนัก

แต่... การลงทุนนั้น เป็นการตัดสินใจที่มีมูลค่าเดิมพันค่อนข้างสูง

เว้นเสียแต่ว่า ถ้าคุณจะมีเงินถุงเงินถังแบบไม่จำกัด (เงินไม่ใช่สิ่งที่ "หายาก") เราเสนอว่าคุณ **ควร** มองการลงทุนอย่าง เป็น "กระบวนการ" (process) ซึ่งจะต้องมีการปรับตัวไปตามสภาวะการเปลี่ยนแปลงของ วงจรเศรษฐกิจ เพื่อลดความเสี่ยงในการสูญเงินต้นในการลงทุน (negative compounding)

ซึ่งเปิดโอกาสให้คุณสามารถทำได้เสมอ...

เพราะตราสารการเงินส่วนใหญ่ นั้น เป็นสินค้าที่มีตลาด "รับซื้อคืน" ตลอดเวลา

นี่เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดเรื่องหนึ่งที่คุณไม่ควรมองข้าม หากคุณต้องการจะประสบความสำเร็จในเกมการลงทุน!

เอาล่ะ เป็นอันว่าเราขอเพียงแค่อายหน้าตัวอย่างไว้แค่นี้ก่อนก็แล้วกัน เพราะเราเชื่อว่าเท่าที่ได้อธิบายมาคุณคงจะพอมัน เอ๊ย!... มองเห็นแล้วว่า วงจรเศรษฐกิจนั้นมาเกี่ยวข้องกับวงจรสินทรัพย์ได้อย่างไร?

ส่วนรายละเอียดนอกเหนือจากนี้ โปรดติดตามในหนังสือเล่มต่อไปของหนังสือชุดนี้ในเรื่อง **รู้จังหวะลงทุน (Know the Markets)**

แอน แอน...

บทที่ 12

การลงทุนเป็นเรื่อง "จำกัด"
ไม่ใช่ "กำจัด" ความเสี่ยง

ใน 2 บทที่แล้ว เราได้แสดงให้เห็นแล้วว่า เมื่อคุณเข้าสู่เกมการลงทุน "จังหวะเวลา" (timing) เป็นเรื่องที่สำคัญมาก และบางครั้งอาจจะสำคัญยิ่งกว่า "ระยะเวลา" (time) ด้วย

เพราะถึงแม้คุณจะยินยอม (แบบที่ไม่ค่อยจะสมัครใจเท่าใดนัก) ที่จะยืดระยะเวลาถือครองหลักทรัพย์ให้ยาวนานขึ้น แต่สถิติก็ได้ยืนยันอย่างชัดเจนแล้วว่า มันอาจไม่สามารถที่จะช่วยชดเชยผลขาดทุนที่เกิดจากการลงทุนที่ผิด "จังหวะเวลา" ได้เท่าใดนัก

หลายคนคงนึกในใจว่า... อะไรกัน ขนาดยอมถึงขั้นเปลี่ยนตัวเอง จาก "นักลงทุน" มาเป็น "นักลองทน" แบบนี้แล้ว ยังไม่เห็นใจกันอีกหรือ?

กฎเหล็กของตลาดอีกข้อหนึ่งที่คุณควรจะต้องรับรู้ไว้ด้วย ก็คือ...

ไม่มีวันที่คุณจะ "ต้อรอง" กับตลาดได้!

เพราะตลาดเป็นสิ่งไม่มีชีวิต มันจึงไม่รู้และไม่สนใจด้วยว่า ตัวคุณนั้นจะคิดอย่างไร? หรือรู้สึกอย่างไร?

ดังนั้น จึงไม่มีวันที่ตลาดจะรู้สึก "สำนึก" ในความเอื้ออาทรที่คุณมีให้กับมัน

หลายคนคงคิดว่า โอ๊ย! ทำไมมันช่างยุ่งยากอย่างนี้ อย่างงี้ไม่ลงทุนจะดีกว่ามั๊ย?

เราอยากบอกคุณว่า... ไม่มีทางที่คุณจะหนีความเสี่ยงไปได้!

ซึ่งผู้รู้บางคนได้สรุปไว้อย่างลึกซึ้งว่า...

สสาร พลังงานและความเสี่ยง ไม่มีวันสูญหายไปเฉยๆ มันเพียงแต่เปลี่ยนรูปไปเท่านั้น!

ใน **บทที่ 1** เราได้ชี้ให้คุณเห็นแล้วว่า ในอนาคตนั้นมีความเสี่ยงมากมายหลายประการที่เราทุกคนต้องเผชิญ หากคุณสามารถตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวแล้ว และมองเห็นหนทางที่สามารถรับมือกับปัญหาดังกล่าวได้ดีกว่า ปลอดภัยกว่า และทำให้คุณสบายใจได้มากกว่า เราก็ขอแสดงความยินดีกับคุณด้วย¹

เพียงแต่คุณต้องแน่ใจว่า นั่นคือ สิ่งที่คุณได้ตัดสินใจ "เลือก" แล้ว

เพราะทุกทางเลือกนั้นมี "ราคา" ที่ต้องจ่ายทั้งสิ้น

ถ้าหากคุณสามารถตัดสินใจแล้วว่า ชีวิตนี้คุณจะเป็นเพียง "ผู้ออม" เท่านั้น และจะไม่ขอเป็น "นักลงทุน" ในสินทรัพย์ประเภทหนึ่งประเภทใดที่มีความเสี่ยง (risky assets) เลย ราคาที่คุณจะต้องจ่ายสำหรับทางเลือกนี้คือ คุณจะต้องแลก "ความสบายใจ" นี้ กับ "ความไม่สบายกาย" คือ คุณจะต้องยอมทำงานหนักขึ้น หรืออดออมมากขึ้น

ใน **บทที่ 6** เราได้อธิบายให้คุณเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดเรื่อง "ค่าของเงินตามระยะเวลา" (time value of money) ไปแล้ว ซึ่งการถกเถียงในประเด็นปัญหาทำนอง "ได้อย่างเสียอย่าง" (trade-off) นี้ สามารถจะนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการวิเคราะห์ได้

ขอให้คุณลองดูตัวอย่างต่อไปนี้...

ถ้าคุณเก็บสะสมเงินไว้เดือนละ 5,000 บาท โดยเอาใส่ตู้มและฝังดินไว้ในสวนหลังบ้านตั้งแต่อายุ 25 ปี เมื่อคุณเกษียณตอนอายุ 60 ปี คุณจะมีเงินเก็บทั้งสิ้น 2,160,000 ล้านบาท (5,000 บาท x 432 งวด)

¹ อย่าลืมบอกพวกเราด้วยล่ะ

แต่ถ้าหากคุณเอาเงินดังกล่าวไปฝากธนาคารไว้ และสมมติต่อไปว่าได้รับดอกเบี้ยสุทธิหลังหักภาษีเท่ากับ 5% ต่อปี เมื่อเกษียณอายุ คุณจะมีเงินเพิ่มขึ้นเป็น 5,880,974 บาท (เงินต้น+ดอกเบี้ย)²

อย่างไรก็ตาม นี่ก็เป็นทางเลือกของการออมที่มีความเสี่ยงเช่นกัน เพราะในอนาคตรัฐบาลอาจจะไม่คุ้มครองทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย 100% เหมือนในอดีตที่ผ่านมา

แปลว่า... ถ้าคุณไม่อยากเสี่ยงกับการที่ธนาคารที่คุณเอาเงินไปฝากจะล้ม คุณก็มีทางเลือก คือ เอาใส่ตูมและฝังมันไว้ในสวนหลังบ้านแทน แต่คุณต้องยอมรับสิ่งที่นักเศรษฐศาสตร์ เรียกว่า "ต้นทุนค่าเสียโอกาส" (ราคาของ "ความสบายใจ") ซึ่งตามตัวอย่างนี้จะคิดเป็นมูลค่าสูงถึง 3,720,794 บาท!³ (= 5,880,974 - 2,160,000)

สมมติต่อไปว่า ถ้าคุณยอมทำงานหนักขึ้น เพื่อให้มีเงินไปฝากธนาคารเพิ่มขึ้นอีก 1 เท่าตัว เป็นเดือนละ 10,000 บาท ตอนเกษียณ คุณจะมีเงินเพิ่มขึ้นอีก 1 เท่าตัว เช่นเดียวกัน คือ 11,761,948 ล้านบาท

สมมติต่อไปอีกว่า... ถ้ามีอีกทางเลือกหนึ่งที่เปิดโอกาสให้คุณสามารถนำเงินออมเดือนละ 5,000 บาทนั้น ไปลงทุนและให้ผลตอบแทนสูงขึ้นอีก 1 เท่าตัว คือ 10% ต่อปี ลองทายซิว่าในกรณีหลังนี้ คุณจะมีเงินเท่าไร?

บางคนบอกว่่าก็น่าจะเพิ่มเป็น 2 เท่า เหมือนกัน

แต่ขอโทษ... ความจริง คือ 18,756,053 บาท!

² สำหรับมูลค่าเงินออมในอนาคต (future value) นี้ หากจะคำนวณเองก็คงยุ่งยากพอสมควร แต่คุณสามารถใช้สูตรทางการเงินในโปรแกรม Excel คือ $FV(\text{rate}, \text{nper}, \text{pmt}, \text{pv}, \text{type})$ ช่วยได้ เราจะไม่อธิบายในที่นี้ แต่ถ้าคุณสนใจรายละเอียดในเรื่องนี้ก็สามารถศึกษาได้จากคู่มือการใช้โปรแกรม Excel

³ ต่อให้อัตราดอกเบี้ยอยู่ที่ระดับแค่ 2% ต่อปี ราคาของ "ความสบายใจ" ในกรณีตัวอย่างนี้ก็ยังคงคิดเป็นเงินถึง 988,157 บาทอยู่ดี (ยังไม่นับความเสี่ยงอื่นๆ อีกอีกปาละที่อาจทำให้เงินที่คุณฝังดินไว้นั้นอันตรายกันไป เช่น ถูกเพื่อนบ้านที่บังเอิญสังเกตเห็นพฤติกรรมของคุณมาแอบขโมยขุดไป ระบายถมถมทะเลหรือโดนน้ำท่วม ฯลฯ)

คุณจะได้เห็นว่า การทำให้เงินของคุณได้รับอัตราผลตอบแทนเพิ่มขึ้น 1 เท่า (ด้วยการลงทุน) นั้น มีผลเทียบเท่ากับการทำงานหนักเพิ่มขึ้นมากกว่า 3 เท่า

เราเชื่อว่าตัวเลขดังกล่าวคงเพียงพอที่จะช่วยทำให้คุณสามารถมองเห็นความแตกต่าง อย่างชัดเจน ระหว่าง "การทำงานหนัก" (work hard) กับ "การทำงานอย่างชาญฉลาด" (work smart) บ้างแล้ว⁴

บางคนคงนึกเถียงในใจว่า... ผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้นนั้นต้องมีความเสี่ยงด้วยไม่ใช่หรือ? ดังนั้น ที่บอกว่าจะได้ผลตอบแทนถึง 10% ต่อปีนะ อาจจะได้ไม่ถึงก็ได้นะ

แจ้งไปเลย! นั่นเป็นประเด็นสำคัญอีกประเด็นหนึ่งที่เรากำลังจะพูดถึงอยู่พอดี... เพราะถ้าพูดถึง "การลงทุน" แล้ว ก็จะต้องพูดถึง "การบริหารความเสี่ยง" (risk management) ควบคู่กันเสมอ

ซึ่งในเรื่องนี้มีหลักการพื้นฐานที่ฟังดูง่าย ๆ (แต่ทำยาก) เพียง 2 ข้อ เท่านั้น คือ...

กฎการบริหารความเสี่ยง #1:

เมื่อคุณรู้ตัวว่าได้ทำอะไรผิดพลาดไปแล้ว ก็ควรจะกล้าเผชิญหน้ากับปัญหานั้น และควรจะรีบแก้ไขให้ถูกต้อง ก่อนที่ปัญหานั้นจะลุกลามไปจนยากจะเยียวยา

กฎการบริหารความเสี่ยง #2:

อย่าแก้ไขในสิ่งที่ **ไม่ใช่** ปัญหา เมื่อทุกอย่างดำเนินไปด้วยดี จงรู้จักที่จะปล่อยให้มันเป็นไปตามวิถีที่ควรจะเป็นของมันเอง

⁴ แต่ถ้าหากคุณฉลาดจริงๆ คุณจะไม่ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น แต่น่าจะทำทั้ง 2 อย่างเลย! เพราะเมื่อคุณเกษียณจะมีเงินทั้งสิ้น $2 \times 18,756,053 = 37,512,107$ บาท

กฎการบริหารความเสี่ยง #1 ประกอบด้วยกฎย่อย 3 ข้อ ดังนี้...

- **กฎ #1.1** คุณต้องกล้าที่จะเผชิญหน้ากับปัญหาที่เกิดขึ้น และยอมรับว่าปัญหาดังกล่าวเป็นผลจากการตัดสินใจที่ผิดพลาดของตนเอง ไม่ว่าจะเข้าซื้อหรือคำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนนั้นๆ มาจากใครก็ตาม เพราะตัวคุณเองเป็นคนที่มีความ "เลือก" ที่จะเชื่อเขาหรือไม่เชื่อ?
- **กฎ #1.2** ถึงแม้ว่าผู้ที่ให้ข่าวหรือคำแนะนำการลงทุนแก่คุณนั้น อาจไม่ได้มีเจตนาที่จะมาหลอกลวงเพื่อฉกฉวยผลประโยชน์จากคุณ แต่สิ่งที่ไม่แน่นอนนั้น ก็คือ ความไม่แน่นอน ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลงทุนนั้นอาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ดังนั้น หากคุณ "เลือก" ที่จะเชื่อคำแนะนำของใคร หรือจะมอบความไว้วางใจให้ใครบริหารเงินลงทุนแทน คุณก็ตาม คุณควรจะต้องรู้ด้วยว่าเหตุผลสำคัญของการลงทุนนั้นคืออะไร? เงื่อนไขแห่งความสำเร็จของการลงทุนนั้นยังคงเป็นเช่นเดิม หรือว่าได้เปลี่ยนไปแล้ว?
- **กฎ #1.3** จงอย่าพยายามอ้างเหตุผลต่างๆ นานา เพื่อหลีกเลี่ยงการแก้ปัญหาการตัดสินใจที่ผิดพลาดของการลงทุน กฎในเรื่องนี้มีอยู่ว่า "ถ้าหากคุณไม่แน่ใจ ก็ควรจะถอยออกจากตลาดก่อน" (When you're in doubt, stay out.) กล่าวอีกนัยหนึ่ง คุณจะต้องรู้จัก "ตัดขาดทุน" (cut losses) ในการลงทุนที่ผิดพลาด เพื่อที่จะตัดไฟเสียแต่ต้นลม **ก่อน** ที่ปัญหาจะลุกลามไป จนยากเกินที่จะเยียวยา (minimize snowball risk)

ส่วน กฎการบริหารความเสี่ยง#2 นั้น ก็สามารถขยายความเป็น 3 ข้อด้วยเช่นกัน

- **กฎ #2.1** ในการลงทุนนั้น ปริมาณงานที่คุณต้องทำจะแปร **ผกผัน** กับความสำเร็จ ยิ่งคุณไม่ประสบความสำเร็จ คุณจะยิ่งมีงานมากที่จะต้องทำเพื่อแก้ไขสถานการณ์ให้ดีขึ้น แต่ถ้าคุณตัดสินใจถูกต้อง ปริมาณงานที่คุณจะต้องทำนั้นกลับจะยิ่งมีน้อยนิดเท่านั้น⁵

⁵ George Soros. *Soros on Soros: Staying Ahead of the Curve*. John Wiley & Sons, Inc. (1995), p. 19

- **กฎ #2.2** เพราะการลงทุนนั้นมีความเสี่ยงซึ่งมีโอกาสที่จะผิดพลาดได้เสมอ ดังนั้น เมื่อคุณอยู่ในการลงทุนที่ "ถูกต้อง" อยู่แล้ว เพื่อให้ได้ผลตอบแทนอย่างเต็มที่ และมากพอที่จะชดเชยกับผลขาดทุนที่ต้องเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คุณต้องรู้จักที่จะปล่อยให้กำไรเพิ่มพูน (run profits) ด้วย
- **กฎ #2.3** จงพยายามควบคุมแรงกระตุ้นที่ตัวคุณเองอยากจะ "เอาชนะ" ตลาดไว้ ทั้งนี้ การซื้อขายในตลาดบ่อยครั้งเกินความจำเป็น (overtrading) นั้น นอกจากผลประโยชน์ระยะสั้นที่ได้มาอาจไม่คุ้มกับต้นทุนค่านายหน้าในการซื้อขายแล้ว ยิ่งคุณตัดสินใจซื้อขายมากครั้งเท่าใด โอกาสที่คุณจะตัดสินใจผิดนั้นก็เพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัวด้วย

แปลกแต่จริง นักลงทุนส่วนใหญ่กลับทำสิ่งที่ ตรงข้าม กับหลักการทั้งสองนี้เสมอ!

คงไม่ผิดนักถ้าจะสรุปว่า การที่คนส่วนใหญ่ไม่ประสบความสำเร็จในการเล่นหุ้นนั้น ก็เพราะคนส่วนใหญ่มักจะ จำกัดผลกำไร (cut profits) ด้วยการรีบ "ขายหุ้นดี" แต่กลับ ปล่อยให้ผลขาดทุนพอกพูนขึ้นเรื่อยๆ (run losses) ด้วยการ "กอดหุ้นเน่า" เอาไว้

เพราะเวลาขาดทุนก็ไม่กล้าขาย แต่ยอม "หุ้" ถือหุ้นนั้นไว้จนราคาร่วงลงไปเรื่อยๆ จนบางครั้งต้องยอมขายออกไปในราคาที่แทบจะไม่มีอะไรเหลือ แต่เมื่อซื้อหุ้นถูกตัวเข้า พอมีกำไรเพียงแค่นิดหน่อย กลับรีบขายหุ้นออกไปซะอย่างนั้น

สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะในแง่จิตวิทยา นักลงทุนส่วนใหญ่มีพฤติกรรม "หลีกเลี่ยงผลขาดทุน" (loss aversion) ซึ่งคนส่วนใหญ่นอกจากจะไม่สามารถทำได้กับการ "ตัดขาดทุน" ในหุ้นที่ได้ตัดสินใจผิดพลาดได้แล้ว ยังมักจะพยายามยกเหตุผลร้อยแปดพันเก้ามาสนับสนุนการตัดสินใจลงทุนของตน (จนสี่ข้างถลอกปอกเป็ดไปหมด)

ผู้เขียนเคยเห็นนักลงทุน (บางคน) ที่เชื่อมั่นในการลงทุนของตัวเองแบบสุดๆ ออกอาการเกรี้ยวกราดกับทุกๆ คนที่บังอาจมาวิจารณ์หุ้น "สุดเลิฟ" ของตัวเองว่าไม่ดี

ซ้ำร้ายไปกว่านั้น ก็คือ... คนส่วนใหญ่มักจะทำผิดซ้ำสอง ด้วยการเข้าซื้อหุ้นตัวเดิมเพิ่มเข้าไปอีก!

เพียงเพราะคาดหวังว่าการซื้อหุ้นเพิ่มขึ้นเมื่อราคาต่ำลงนั้นจะช่วยทำให้ต้นทุนเฉลี่ยต่อหน่วยของหุ้นนั้นๆ ลดลงไปบ้าง (average down) เมื่อราคาหุ้นปรับตัวขึ้นก็จะขายออกไป ซึ่งถ้าได้กำไรเพียง "เล็กน้อย" ก็พอแล้ว

แต่คนส่วนใหญ่มักจะลืมนึกไปว่า นักลงทุนคนอื่นๆ ที่ร่วมชะตากรรมเข้าไปไล่ซื้อหุ้นจน "ติดยอดดอย" และารู้ข่าวร้ายเกี่ยวกับตัวหุ้นนั้นๆ พอๆ กับตนเอง ก็อยากขายออกเมื่อราคาปรับตัวขึ้นฟื้นต้นทุนของตัวเองแบบใจจะขาดอยู่เหมือนกัน!

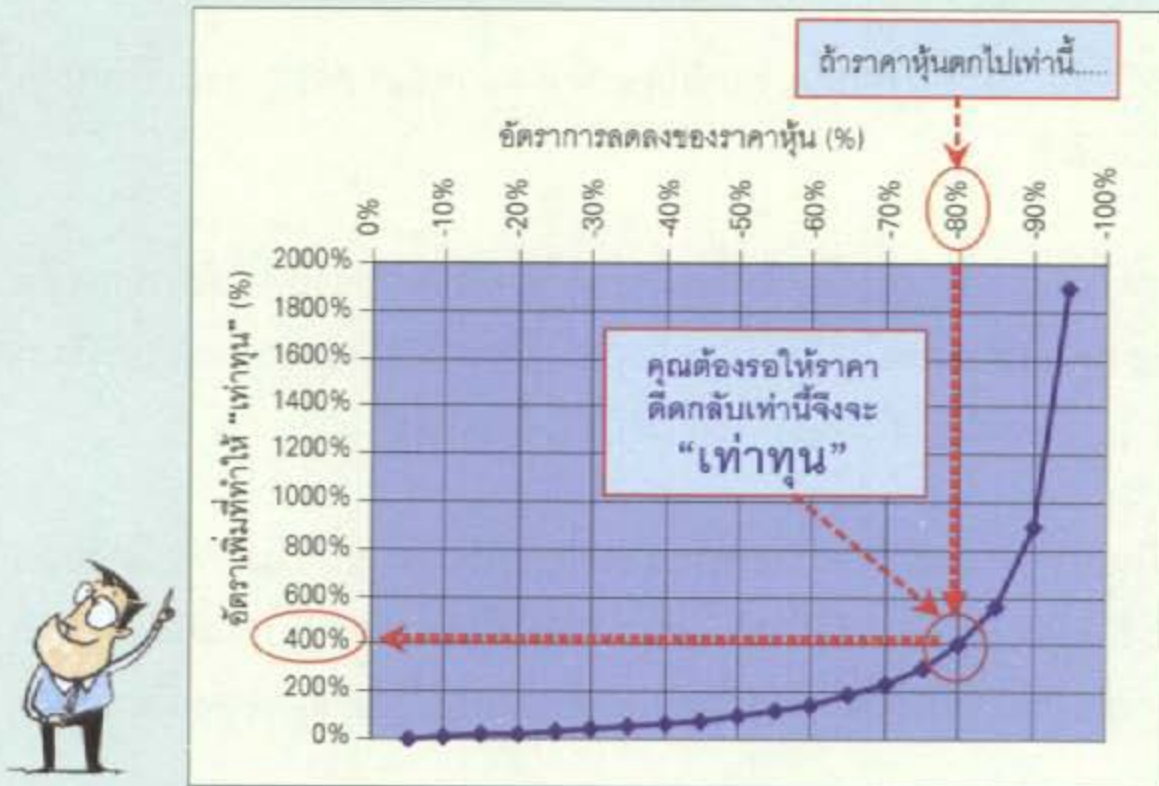
ถ้าหากคุณเข้าใจถึงหลักเศรษฐศาสตร์เรื่องอุปสงค์และอุปทาน คุณก็ไม่ควรจะทำอย่างนั้น

เพราะในเมื่อแรงซื้อจำกัด (เพราะหน้าตักเริ่มใกล้หมด) แต่แรงขายมีมากกว่า เพราะมีคน (ที่ติดหุ้นอยู่) พร้อมทั้งจะเทขายหุ้นออกมาในตลาดเสมอเมื่อราคาปรับตัวขึ้น ราคาหุ้นจึงไม่สามารถที่จะปรับขึ้นได้ แต่กลับมีแนวโน้มที่จะทรุดหนักลงไปเรื่อยๆ...

ในแง่จิตวิทยานั้น การที่คนส่วนใหญ่พยายามหลีกเลี่ยงผลขาดทุน อาจเป็นเพราะลึกๆ แล้วเขามีความคิดว่า การขาดทุนเป็นความล้มเหลวและเป็นเรื่องที่น่าอับอาย แต่เพราะความคิดหรือความเชื่อผิดๆ นี้เอง ที่ทำให้นักลงทุนถอนตัวออกจากการลงทุนที่ผิดพลาดนั้นได้ยากขึ้นเรื่อยๆ เพราะยิ่งราคาหุ้นปรับตัวลงลึกมากเท่าใด โอกาสที่ราคาจะดีดกลับขึ้นไปเพียงพอให้ "เท่าทุน" ก็ยิ่งยากขึ้นเพียงนั้น

[ดู รูป 12-1]

รูป 12-1: จะพลิก 'ขาดทุน' เป็น 'กำไร' นั้นยากเหมือนเข็นครกขึ้นภูเขา...

มีนักลงทุนจำนวนมากที่ให้ความสำคัญกับ "จังหวะซื้อ" (entry) มากกว่า "จังหวะขาย" (exit) โดยพยายามค้นหา "สูตร" ในการหาจังหวะการเข้าลงทุนที่เพียบพร้อมสมบูรณ์แบบ (holy grail) เพื่อที่จะ "กำจัด" ความเสี่ยงในการลงทุนให้หมดไป

แต่ความจริงที่เรอยากบอกกับคุณ ก็คือ...

การลงทุนนั้นเป็นเรื่องของการ "จำกัด" ไม่ใช่ "กำจัด" ความเสี่ยง!

หากคุณไม่สามารถยอมรับผลขาดทุนจากการลงทุนได้ คุณคงไม่สามารถประสบความสำเร็จในการลงทุน เพราะเราสามารถยืนยันกับคุณได้เลยว่า **ไม่มี** วิธีการลงทุนใดที่สามารถ "กำจัด" ผลขาดทุนได้ 100%

ในสหรัฐอเมริกา⁶ ได้มีการวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพของการใช้ เครื่องชี้ทางเทคนิค ต่างๆ ประมาณ 120 ตัว ที่มีอยู่ในโปรแกรมวิเคราะห์ทางเทคนิค ส่วนใหญ่พบว่าจำนวนครั้งที่เครื่องชี้ดังกล่าวสามารถส่งสัญญาณได้ถูกต้อง (% winning trades) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 60% เท่านั้น⁶

ความจริงแล้ว เคล็ดลับ (ไม่) ลับ ของการประสบความสำเร็จในการลงทุนนั้น อยู่ที่ "รู้ว่าจะขายเมื่อไหร่" (know when to sell) อย่างที่เพลง The Gambler ของ Kenny Rogers ร้องไว้ว่า...

“ You've got to know when to hold 'em;
know when to fold 'em;
know when to walk away;
and know when to run.”

“ คุณต้องรู้ว่าเมื่อไหร่ควรถือลุ้นต่อ
รู้ว่าเมื่อไหร่ที่ควรจะหลบ
รู้ว่าเมื่อไหร่ควรที่จะเดินหนี
และรู้ว่าเมื่อไหร่ที่ควรจะเผ่น ”

จากตัวอย่างต่างๆ ที่เรายกมาเพียงสังเขปข้างต้น คุณคงจะพอมองเห็นแล้วว่า การลงทุนนั้น ไม่ใช่ เป็นเพียงแค่เป็นเรื่องของตัวเลขหรือการคำนวณเท่านั้น

ที่สำคัญยิ่งกว่านั้น คือ...

⁶ Robert W. Colby, CMT, *The Encyclopedia of Technical Market Indicators*. second edition, New York: McGraw-Hill, Inc. (2002), p.32-35.

ผู้ที่มุ่งหวังจะประสบความสำเร็จในการลงทุนจำเป็นต้องมี "วิธีคิด" (mindset) ที่ถูกต้องด้วย

สมดังกับที่จอมยุทธ์ผู้ผ่านสมรภูมิการลงทุนมาอย่างโชกโชนหลายท่านสรุปไว้ตรงกันว่า...

กุญแจแห่งความสำเร็จในการลงทุนนั้น อยู่ที่ความสามารถในการ "ชนะตัวเอง" ไม่ใช่ "ชนะตลาด"!

เราจะกลับมาพูดถึงเรื่อง "จิตวิทยาการลงทุน" (investment psychology) อย่างละเอียดลึกซึ้งยิ่งกว่านี้อีกครั้งในหนังสือเล่มต่อไปของหนังสือชุดนี้ ในเรื่อง รู้จักตัวเอง (Know Yourself)

ก่อนจะจบบทสุดท้ายของหนังสือเล่มแรกนี้ เราอยากบอกคุณว่า...

ในหนังสือชุด "อยากรวย ต้องรู้: เคล็ดลับ (ไม่) ลับสู่... อิสรภาพทางการเงิน" นี้ เราได้เสนอ Rules of Thumb (กฎที่นำไปใช้ได้ในทางปฏิบัติ) เกี่ยวกับการวางแผนการเงินไว้เป็นจำนวนมาก

ดังนั้น จงอย่ามัวติดอยู่ในกับดักของ "การบริโภคข้อมูลเกินขนาด" (information overload) หรือ "เอาแต่วิเคราะห์ แต่ไม่กล้าลงมือปฏิบัติ" (analysis paralysis) โดยหวังว่าถ้ามีข้อมูลที่สมบูรณ์แล้ว มันคงจะสามารถช่วยให้ไม่เกิดความผิดพลาดใดๆ ขึ้นเลย (zero-defect mentality) ความจริงแล้ว ทักษะคิดเช่นนี้กลับจะเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการพัฒนาตัวคุณเอง เพราะความล้มเหลวเป็นสิ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้ และมันคือส่วนสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ทุกๆ เรื่อง

ในบรรดา Rules of Thumb เหล่านั้น ไม่มีกฎใดที่สำคัญกว่า Rule of "ทำ"!

ขอให้คุณผู้อ่านทุกท่านประสบความสำเร็จในการปฏิบัติตาม Rule of "ทำ" ดังกล่าว และโชคดีในการสร้างความมั่งคั่งจากการลงทุน แล้วพบกัน ในหนังสือเล่มต่อไป ของหนังสือชุด "อยากรวย ต้องรู้: เคล็ด (ไม่) ลับสู่... อิสรภาพทางการเงิน"

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กองบรรณาธิการ 'ถนนนักกลางทุน'. *ลาก่อนความจน: วางแผนรวย*². พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เนชั่น (สิงหาคม 2545)

จิ่ง ซี เหา. (แปลโดย ส. สุวรรณ) *จุดไฟปัญญาให้โชติช่วง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก (2538)

เทียนฉาย กิระนันท์. *เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์: การพัฒนาสุขภาพอนามัยในประเทศไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2541)

นวพร เรืองสกุล. *หาเงินไว้ใช้เพื่อวัยเกษียณ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: คณะบุคคล ดอกไม้รุ่ง (พฤศจิกายน 2544)

ปราณี ทินกร. *การวิเคราะห์ดัชนีชี้นำภาวะเศรษฐกิจสำหรับประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (กันยายน 2541)

พงษ์ ผาวิจิตร. *โอกาสใหม่ ทางเลือกใหม่: เราจะไปทางไหน?* กรุงเทพฯ: เอ. อาร์ บีซีเนส เพรส (2545)

พระไพศาล วิสาโล. *เส้นโค้งแห่งความสุข 1: สดับทุกข์ยุคบริโภคนิยม*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค (กุมภาพันธ์ 2545)

_____. *เส้นโค้งแห่งความสุข 2: เราเป็นได้มากกว่าผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค (กันยายน 2545)

พุทธทาสภิกขุ. *พุทธประวัติฉบับเยาวชน*. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา (สิงหาคม 2497)

ฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย. "พฤติกรรมการณ์ออมของครัวเรือนไทยใน 2 ทศวรรษที่ผ่านมา" *รายงานเศรษฐกิจรายเดือน* (เมษายน 2542)

'สามสลึง'. *สา-ระ-ชั้น: คติธรรมในห้าชั้น*. กรุงเทพฯ: เสถียรธรรมสถาน (2544)

สุขใจ น้ำมุด. *กลยุทธ์การบริหารการเงินบุคคล*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์(พฤศจิกายน 2545)

สุวรรณงา สถาอานันท์. *ปาฐกถาชินแคลร์ ทอมป์สัน "เงินกับศาสนา: เทพยุทธ์แห่งยุคสมัย"*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง (สิงหาคม 2541)

ไสว บุญมา. *ประชานิยม: หายนะจากอาร์เจนตินาสู่ไทย?* กรุงเทพฯ: เนชั่นบุ๊คส์ อินเตอร์เนชั่นแนล (2546)

โสภณ โรจน์ธำรงค์. *"วัฒนธรรมการออม" รายงานเศรษฐกิจรายเดือน* (กรกฎาคม 2543)

วรากรณ์ สามโกเศศ. *ขาดทุนคือกำไร: โลกนี้ไม่มีอะไรฟรี ภาค 4*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน (2546)

วศิน อินทสระ. *คติชีวิต*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมดา (พฤษภาคม 2546)

www.nesdb.go.th. *การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย: 2543-2568*.

ภาษาอังกฤษ

Colby, Robert W. *The Encyclopedia of Technical Market Indicators*. New York: McGraw-Hill Inc. (2003)

Darst, David M. *The Art of Asset Allocation*. New York: McGraw-Hill Inc. (2003)

Dominguez, Joe and Vicki Robin. *Your Money or Your Life*. New York: Penguin Books (1993)

Duckett, Michael J. *Breaking the Money Barriers*. Canada: Whitemire Publishing (1999)

Edelman, Eric. *The Truth about Money*. New York: HarperCollins Publishers (1998)

- Ineichen, Alexander M. *Absolute Returns*. New York: John Wiley & Sons, Inc. (2003)
- Khera, Shiv. *You Can Win*. Singapore: Simon & Schuster (Asia) Pte. Ltd. (1998)
- Kinder, George. *The Seven Stages of Money Maturity*. New York: Random House (1999)
- Lim, Billi P.S. *Dare to Fail*. 5th edition. Selangor: Hard Knocks Factory Sdn. Bhd. (1999)
- Mamis, Justin. *The Nature of Risk*. New York: Addison-Wesley Publishing Company, Inc. (1991)
- Morris, Kenneth M., Alan M. Siegel and Virginia B. Morris. *The Wall Street Journal Guide to Planning Your Financial Future*. New York: Lightbulb Press (1998)
- Navarro, Peter. *If It's Raining in Brazil, Buy Starbucks*. New York: McGraw-Hill Inc. (2002)
- Newman, Frank and Muriel Newman. *How to Grow Rich*. Singapore: Heinemann Asia (1993)
- Schwab, Charles. *Charles Schwab's Guide to Financial Independence*. New York: Three Rivers Press (1998)
- Soros, George. *Soros on Soros: Staying Ahead of the Curve*. New York: John Wiley & Sons Inc. (1995)
- Stanley, Thomas J. and William D. Danko. *The Millionaire Next Door*. New York: Simon & Schuster Inc. (1996)
- Ware, Jim. *The Psychology of Money*. New York: John Wiley & Sons, Inc. (2001)

รายชื่อบริษัทสมาชิกตลาดหลักทรัพย์

NO.	ชื่อย่อ	ชื่อบริษัท	โทรศัพท์	โทรสาร
1*	BLS	บริษัทหลักทรัพย์ บัวหลวง จำกัด 191 อาคารสีลมคอมเพล็กซ์ ชั้น 29 ถนนสีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500 http://www.bualuang.co.th	0-2231-3777	0-2231-3797
2*	TSC	บริษัทหลักทรัพย์ ทิสโก้ จำกัด 48/8 ทิสโก้ทาวเวอร์ ชั้น 4 ถนนสาทรเหนือ สีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500 http://www.tiscosec.com	0-2633-6999	0-2633-6900
3	ASL	บริษัทหลักทรัพย์ แอดคินสัน จำกัด (มหาชน) 132 อาคารสินธรทาวเวอร์ 1 ชั้น 2 ถนนวิทยุ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 http://www.adkinsononline.com	0-2263-3733	0-2254-4032
4*	DBSV	บริษัทหลักทรัพย์ ดีบีเอส วิคเคอร์ส (ประเทศไทย) จำกัด 989 อาคารสยามทาวเวอร์ ชั้น 14-15 ถนนพระราม 1 แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 http://www.dbsvonline.com	0-2657-7000	0-2657-7777
5*	SICSEC	บริษัทหลักทรัพย์ ซิกโก้ จำกัด (มหาชน) 130-132 อาคารสินธรทาวเวอร์ 2 ชั้น 1-2 และ 6 และ อาคารสินธรทาวเวอร์ 3 ชั้น 12 ถนนวิทยุ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 http://www.brokernumberfive.com	0-2627-3100	0-2263-2043
6*	PHATRA	บริษัทหลักทรัพย์ ภัทร จำกัด 252/6 อาคารเมืองไทย-ภัทร 1 ชั้น 6, 8-11 ถนนรัชดาภิเษก เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10320 http://www.phatrasecurities.com	0-2693-2000	0-2693-2631

รายชื่อบริษัทสมาชิกตลาดหลักทรัพย์

NO.	ชื่อย่อ	ชื่อบริษัท	โทรศัพท์	โทรสาร
7*	BTSEC	บริษัทหลักทรัพย์ บิท จำกัด 44 อาคารไทยธนาคาร ชั้น 24-26 ซอยหลังสวน ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 http://www.btsecurities.com	0-2657-9000	0-2657-9333
8*	AST	บริษัทหลักทรัพย์ เอบีเอ็น แอมโร เอเชีย จำกัด (มหาชน) 175 อาคารสารคดีห้าเวอ์ ชั้น 3 ถนนสาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 http://www.ast.co.th	0-2285-1666 0-2285-1777	0-2285-1901
9	CSFB	บริษัทหลักทรัพย์ เครดิต สวิส เฟิร์สท์ บอสตัน (ประเทศไทย) จำกัด 990 อาคารอับดุลราฮิมเพลส ชั้น 27 ห้อง 2701 ถนนพระราม 4 แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500 http://www.csfb.com	0-2614-6000	0-2614-6362
10*	IB	บริษัทหลักทรัพย์ ไอบี จำกัด 132 อาคารสินธรทาวเวอร์ 1 ชั้น 1 ถนนวิฑู แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 http://www.ibtrade.com	0-2256-7888	0-2256-7899
11*	ASSET	บริษัทหลักทรัพย์ แอสเซท พลัส จำกัด (มหาชน) 193/104 ชั้น 25 และ 193/111-115 ชั้น 27 อาคารเลครัชดา ถนนรัชดาภิเษกตัดใหม่ คลองเตย กรุงเทพฯ 10110 http://www.assetplus.com	0-2661-9999	0-2661-9988 0-2661-9486
12*	SCIBS	บริษัทหลักทรัพย์ นครหลวงไทย จำกัด 898 อาคารเพลินจิตทาวเวอร์ ชั้น 8 A ถ.เพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 http://www.scis.co.th	0-2624-8888	0-2624-8899

รายชื่อบริษัทสมาชิกตลาดหลักทรัพย์

NO.	ชื่อย่อ	ชื่อบริษัท	โทรศัพท์	โทรสาร
13*	KGI	บริษัทหลักทรัพย์ เคจีไอ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) 323 อาคารยูโนเด็คเซ็นเตอร์ ชั้น 23 ถนนสีลม กรุงเทพฯ 10500 http://www.kgieworld.co.th	0-2231-1111	0-2231-1505
14*	CNS	บริษัทหลักทรัพย์ พัฒนสิน จำกัด (มหาชน) 21/3 อาคารไทยวาทาวเวอร์ ชั้น 1 ถนนสาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 http://www.cns.co.th	0-2285-0060	0-2285-0620
15*	SGACS	บริษัทหลักทรัพย์ เอส จี สีนเอเชีย จำกัด 622 อาคารเอ็มโพเรียม ชั้น 11/1-8 ถนนสุขุมวิท 24 แขวงคลองตัน เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110 http://www.sgib.com	0-2658-9000	0-2658-9292
16*	NATSEC	บริษัทหลักทรัพย์ ธนชาติ จำกัด 444 อาคารเอ็มบีเคทาวเวอร์ ชั้น 14,18 โชนซี, ดี และชั้น 19 โชนเอ ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 http://www.natsec.co.th	0-2217-9595	0-2217-9642
18	HSBC-S	บริษัทหลักทรัพย์ เอชเอสบีซี (ประเทศไทย) จำกัด 968 อาคารเอชเอสบีซี ชั้น 8 ถนนพระราม 4 เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500 http://www.hsbc.co.th	0-2614-4900	0-2632-4957-8
19*	KKS	บริษัทหลักทรัพย์ เกียรตินาคิน จำกัด 500 อาคารเอ็มรินทร์ทาวเวอร์ ชั้น 7 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 http://www.kks.co.th	0-2680-2222	0-2680-2233
22*	TRINITY	บริษัทหลักทรัพย์ ทรินิตี้ จำกัด 179/109-110 อาคารบางกอกซิติ์ทาวเวอร์ ชั้น 25 ถนนสาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 http://www.trinitythai.com	0-2670-9100	0-2286-9000

รายชื่อบริษัทสมาชิกตลาดหลักทรัพย์

NO.	ชื่อย่อ	ชื่อบริษัท	โทรศัพท์	โทรสาร
23*	SCBS	บริษัทหลักทรัพย์ ไทยพาณิชย์ จำกัด 130-132 อาคารสินธรทาวเวอร์ 3 ชั้น 2, 24-26 ถนนวิทย์ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 http://www.scbsec.com	0-2263-3500	0-2263-3811
24*	SYRUS	บริษัทหลักทรัพย์ ไคร้ส์ จำกัด (มหาชน) 25 อาคารอัลมาลิ่งค์ ชั้น 9,12,15,17 และ 18 ซอยชิดลม ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 http://www.syrus.co.th	0-2646-9999	0-2646-9889
25*	GLOBLEX	บริษัทหลักทรัพย์ โกลเบล็ก จำกัด 87/2 อาคารซีอาร์ซี ออลซีชั้นส์ เฟลต ชั้น 12 ยูนิตที่ 1-4 ถนนวิทย์ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 http://www.GloblexSecurities.com	0-2672-5999	0-2672-5888
26*	UOBKHST	บริษัทหลักทรัพย์ ยูเอสบี เคย์เฮียน (ประเทศไทย) จำกัด 130-132 อาคารสินธรทาวเวอร์ 3 ชั้น 15 ถนนวิทย์ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 http://www.uobkayhian.co.th	0-2659-8000	0-2263-2306
27*	BFITSEC	บริษัทหลักทรัพย์ บีฟิท จำกัด 25 อาคารกรุงเทพประกนกัย ชั้น 22 ถนนสาทรใต้ เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 http://www.bfit.co.th	0-2677-4330	0-2677-4331
28	INGT	บริษัทหลักทรัพย์ ไอเอ็นจี (ประเทศไทย) จำกัด 130-132 อาคารสินธรทาวเวอร์ 1 ชั้น 8 ถนนวิทย์ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 http://www.ing.com	0-2263-2888-9	0-2263-2898
29*	AYS	บริษัทหลักทรัพย์ กรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) 898 อาคารเพลินจิตทาวเวอร์ ชั้น 4 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 http://www.ays.co.th	0-2658-6767	0-2263-0408

รายชื่อบริษัทสมาชิกตลาดหลักทรัพย์

NO.	ชื่อย่อ	ชื่อบริษัท	โทรศัพท์	โทรสาร
30*	IVS	บริษัทหลักทรัพย์ อินเทล วิชั่น จำกัด (มหาชน) 540 อาคารเมอริทวิว ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กทม. 10330 http://www.ivs.co.th	0-2658-5800	0-2658-5799
32*	FES	บริษัทหลักทรัพย์ ฟาร์อีสท์ จำกัด 87/2 อาคารซีอาร์ซีทาวเวอร์ ชั้น 18 ออลซีซั่นส์ เพลส ถนนวิทยู แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 http://www.fes.co.th	0-2648-1111	0-2648-1000
33*	FINANSA	บริษัทหลักทรัพย์ ฟินันซ่า จำกัด 48/14-15 ชั้น 8 อาคารทิสโก้ทาวเวอร์ ถนนสาทรเหนือ สีสม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500 http://www.finansa.com	0-2638-0300	0-2638-0301
34*	PHILIP	บริษัทหลักทรัพย์ ฟิลลิป (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) 849 อาคารรวิวัฒน์ ชั้น 15 ถนนสีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500 http://www.phillip.co.th	0-2268-0999	0-2635-1615
38*	US	บริษัทหลักทรัพย์ ยูไนเต็ด จำกัด (มหาชน) 1550 อาคารแกรนด์อิมรินทร์ทาวเวอร์ ชั้น 4-5 ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10310 http://www.unitedsec.com	0-2207-0038	0-2207-0505
41	JPM	บริษัทหลักทรัพย์ เจ.พี. มอร์แกน (ประเทศไทย) จำกัด 20 อาคารรูปผดจิต ชั้น 2-3 ถ.สาทรเหนือ แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500 www.jpmorgan.com	0-2684-2600	0-2684-2610

รายชื่อบริษัทสมาชิกตลาดหลักทรัพย์

NO.	ชื่อย่อ	ชื่อบริษัท	โทรศัพท์	โทรสาร
42*	KIMENG	บริษัทหลักทรัพย์ กิมเอ็ง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) 540 อาคารเมอริควีทาวเวอร์ ชั้น 8-10 ถนนเพลินจิต ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 http://www.kimeng.co.th	0-2658-6300	0-2658-6301
43	BNPPP	บริษัทหลักทรัพย์ บีเอ็นพี พาริบาส์ พีริกริน (ประเทศไทย) จำกัด 990 อาคารอับดุลราฮิม ชั้น 29 ถนนพระราม 4 แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500 http://www.bnpparibas.com	0-2659-8999	0-2659-8988
45	CLSA	บริษัทหลักทรัพย์ ซี แอล เอส เอ (ประเทศไทย) จำกัด 87 อาคารเอ็มไทยทาวเวอร์ ชั้น 16 ถนนวิฑู แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 http://www.clsa.com	0-2253-2945	0-2253-0534
47*	ZMICO	บริษัทหลักทรัพย์ ซีมิโก้ จำกัด (มหาชน) 287 อาคารลิเบอร์ตีสแควร์ ชั้น 9, 15-17, 21 ถนนสีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500 http://www.seamico.com	0-2695-5000	0-2631-1709
49*	UBS	บริษัทหลักทรัพย์ ยูบีเอส (ประเทศไทย) จำกัด 93/1 อาคารดิทแฮล์มทาวเวอร์ เอ ชั้น 2, 13 ถนนวิฑู เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 http://www.ubswarburg.com	0-2651-5700	0-2651-5730

*บริษัทสมาชิกที่สามารถซื้อขายตราสารหนี้ในตลาดหลักทรัพย์ได้

ข้อมูล ณ เมษายน 2547

รายชื่อบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม

ชื่อย่อ	ชื่อบริษัท	โทรศัพท์	โทรสาร
K-ASSET	บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม กสิกรไทย จำกัด 252/38-41 อาคารสำนักงานเมืองไทย-ภัทร 1 ชั้น 31, 32 ถนนรัชดาภิเษก แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10320 http://www.k-asset.co.th	0-2693-2300	0-2693-2320
MFC	บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน เอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน) 193/195 อาคารเลควิทยา ชั้น 30-32 ถนนรัชดาภิเษก แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110 http://www.mfcfund.com	0-2661-9000-99	0-2661-9102-3
PRIMAVEST	บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม ปริมาเวสต์ จำกัด 900 อาคารต้นสนทาวเวอร์ ชั้น 5 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 http://www.primavest.com	0-2257-0555	0-2257-0360
TMBAM	บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ทหารไทย จำกัด 990 อาคารอับดุลราฮิมเพลส ชั้น 32 ถนนพระราม 4 แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500 http://www.tmbam.com	0-2636-1800	0-2636-1820
SCBAM	บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ไทยพาณิชย์ จำกัด 132 อาคารสินธรทาวเวอร์ 3 ชั้น 23 ถนนวิทยุ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 http://www.scbam.com	0-2263-2800	0-2263-4001
BOAAM	บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม บีโอเอ จำกัด 179/6-10 อาคารบางกอกซิตีทาวเวอร์ ชั้น 5 ถนนสาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 http://www.boaam.com	0-2679-5353	0-2679-5571-5
NASSET	บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ธนชาติ จำกัด 898 อาคารเพลินจิตทาวเวอร์ ชั้น 15 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 http://www.nasset.co.th	0-2263-0800	0-2263-0190

รายชื่อบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม

ชื่อย่อ	ชื่อบริษัท	โทรศัพท์	โทรสาร
ONEAM	บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม วรรณ จำกัด 989 อาคารสยามทาวเวอร์ ชั้น 24 ถนนพระราม 1 ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 http://www.one-asset.com	0-2659-8888	0-2659-8860-1
ING-FUND	บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ไอเอ็นจี (ประเทศไทย) จำกัด 130-132 อาคารสินธรทาวเวอร์ 3 ชั้น 15, 17 ถนนวิฑู แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 http://www.ingfundsthai.com	0-2688-7777	0-2688-7707-8
KTAM	บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน กรุงไทย จำกัด (มหาชน) 11 อาคารคิวเฮาส์สาทร ชั้น M ถนนสาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 http://www.ktam.co.th	0-2670-4900	0-2679-1820
AJF	บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน อยูธยาเจเอฟ จำกัด 898 อาคารเพลินจิตทาวเวอร์ ชั้น 12 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 http://www.ajffunds.com	0-2657-5757	0-2657-5777
ABERDEEN	บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน อเบอร์ดีน จำกัด 90/42-43 อาคารสาทรธานี 1 ชั้น 16 ถนนสาทรเหนือ สีสลม บางรัก กรุงเทพฯ 10500 http://www.aberdeen-asset.co.th	0-2636-8248	0-2636-6355
TISCOASSET	บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ทิสโก้ จำกัด 48/16-17 อาคารทิสโก้ทาวเวอร์ ชั้น 9 ถนนสาทรเหนือ แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500 http://www.tiscoasset.com	0-2633-7777	0-2633-7000
BBLAM	บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม บัวหลวง จำกัด 175 อาคารสารคดีทาวเวอร์ ชั้น 26 ห้อง 2601 ถนนสาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 http://www.bblam.co.th	0-2679-6400	0-2679-5995-6

ข้อมูล ณ เมษายน 2547

ที่ปรึกษาเกิตติมศักดิ์

นภดล นันทาภิวัฒน์

การศึกษา

- Bachelor degree, electrical engineering, Monash University, Australia.

ประสบการณ์

- กรรมการ บริษัท เซ็ทเทรต ดอท คอม จำกัด
- กรรมการ บริษัท แฟมมีลี โนฮาว จำกัด
- Partner, Thaifin.com Co., Ltd.
- กรรมการรองกรรมการผู้อำนวยการ บริษัทจัดการกองทุนรวมไทยพาณิชย์ จำกัด
- Credit officer, treasurer, Deutch Bank (Bangkok branch).
- System engineer, banking sector, IBM (Thailand) Co., Ltd.

ผู้เขียน

นำชัย เตชะรัตนะวิโรจน์

การศึกษา

- เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เศรษฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประสบการณ์

- ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการบริษัทหลักทรัพย์ ยูไนเต็ด จำกัด (มหาชน)
- ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายวิจัยและที่ปรึกษาการลงทุน บริษัทหลักทรัพย์ ชิกโก้ จำกัด (มหาชน)
- นักเศรษฐศาสตร์อาวุโส ฝ่ายวิจัย บริษัทหลักทรัพย์ ฟิลลิป (ประเทศไทย) จำกัด
- ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายจัดการลงทุน บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ชิกโก้ ศรีนคร อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)
- ผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหารสินทรัพย์ บริษัท ไอเอฟซีที แคปปิตอล แมนเนจเม้นท์ จำกัด
- ผู้อำนวยการ ฝ่ายวิจัย บริษัทหลักทรัพย์ ชิกโก้ จำกัด (มหาชน)
- นักวิเคราะห์อาวุโส สำนักวิจัยตลาดทุน บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วย ส่วนวิจัยเศรษฐกิจ ฝ่ายวิจัยและวางแผน ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

ประพิน ลลิตภัทร

การศึกษา

- บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เศรษฐศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประสบการณ์

- Administrative Assistant, Food and Agriculture Organization of the United Nations
- ผู้ช่วยพิเศษกรรมการผู้จัดการ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ชัททง่า จำกัด (มหาชน)
- Rewriter, Bangkok Post Newspaper
- อาจารย์ โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชย

ศศิณี ลิ้มพงษ์

การศึกษา

- บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- Master of Arts (Economics), Western Michigan University, USA
- เศรษฐศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประสบการณ์

- ผู้จัดการฝ่ายวิจัยการลงทุน บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ไทยพาณิชย์ จำกัด
- ผู้จัดการกองทุน (ตราสารทุน) บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ไทยพาณิชย์ จำกัด
- หัวหน้าส่วนการเงินและเศรษฐกิจทั่วไป ธนาคารไทยพาณิชย์ มหาชน จำกัด

หทัยชนก เตชะรัตนะวิโรจน์

การศึกษา

- เศรษฐศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- Thai Manager's Business Development Programme, Solihull College, Birmingham, UK

ประสบการณ์

- ผู้จัดการฝ่ายวิเคราะห์ บริษัท พีเอ แอสโซซิเอทส์ คอนซัลติ้ง จำกัด
- Vice President, Policy Research, The Brooker Group Public Co., Ltd.
- Vice President, Publication and Online Service, The Brooker Group Public Co., Ltd.
- นักวิเคราะห์อาวุโส บริษัท ยู แอนด์ ไอ คอนซัลติ้ง จำกัด
- นักวิเคราะห์อาวุโส บริษัท ไทยเรทติ้ง แอนด์ อินฟอรมะชั่นเซอร์วิส จำกัด
- Human Resources Director, Tara Siam Business Information Ltd.
- Research Manager, Tara Siam Business Information Ltd.
- ผู้วิเคราะห์ผู้ช่วย ฝ่ายการธนาคาร ธนาคารแห่งประเทศไทย

SET-JAT

SET Junior Achievement Thailand

โครงการพัฒนาเยาวชน SET-JAT

จุดประกายความคิดสร้างสรรค์...ฟรี

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยร่วมกับ Junior Achievement International (JAI) แห่งประเทศสหรัฐอเมริกา มุ่งปลูกฝังให้เยาวชนไทยทุกระดับชั้นเป็นคนเก่งและมีโอกาสประสบความสำเร็จในอาชีพการงาน

เรียนอะไร

- การวางแผนชีวิตและเลือกอาชีพให้เหมาะกับนิสัย
- รู้จักทำงานประมาณส่วนตัว/ครอบครัว
- สินเชื่อ
- การลงทุนหลากหลายรูปแบบ
- การทำธุรกิจ คิดต้นทุน ตั้งราคา ประมาณการกำไรขาดทุน
- จริยธรรมกับการทำธุรกิจ
- การตลาดและการค้าระหว่างประเทศ
- อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ
- ทรัพยากรและความได้เปรียบระหว่างประเทศ

เรียนอย่างไร

- เรียนโดยใช้กิจกรรม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- หัดทำงานเป็นทีม รู้จักแก้ปัญหา และเสริมทักษะในการสื่อสาร
- ฝึกความเป็นผู้นำ

สำหรับใคร

- นักเรียน สถาบันการศึกษา
สมัครเข้าร่วมโครงการ/เข้าเรียนฟรี โดยติดต่อให้ไปสอนให้ที่สถานศึกษาหรือสมัครเข้าอบรมที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ ในช่วงปิดภาคเรียน
- นักธุรกิจ นักศึกษาปริญญาโท ข้าราชการ ผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านต่าง ๆ
สมัครเข้ารับการอบรมรายละเอียด เพื่อเป็นอาสาสมัครสอนเยาวชน แบ่งปันประสบการณ์ดี ๆ มุมมองที่มีคุณค่า และสร้างความแตกต่างให้กับชีวิตของเยาวชนไทย.....ร่วมกัน สร้างอนาคตของชาติไทยให้แข่งขันได้ในโลก

โครงการพัฒนาเยาวชน SET-JAT

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

โทร 0-2229-2190-3 โทรสาร 0-2654-5612

www.set.or.th/set-jat

<http://setjat.or.th>

KLASIA

ร่วมสนับสนุนโครงการโดยสถาบันคินันท์แห่งเอเชีย

SMART Service

โอนเงินปันผล/ดอกเบียเข้าบัญชีธนาคาร

- เงินเข้าบัญชีทันที ณ วันจ่ายเงินปันผล / ดอกเบีย
- สะดวก ประหยัดเวลา ไม่เสียเวลานำเช็คไปขึ้นเงินที่ธนาคาร
- ได้รับเงินแน่นอน หมดปัญหาล่าช้า ค่าเช่า ชำรุด สูญหาย
- ค่าธรรมเนียมเพียง 10 บาท ทั่วประเทศ

สนใจสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับบริการ SMART ติดต่อ

บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด
Thailand Securities Depository Company Limited

หรือสอบถามที่ TSD Call Center 02 229 2888

อีเมล contact.tsd@set.or.th หรืออ่านรายละเอียดเพิ่มเติมที่ www.tsd.co.th

M&W

Money and Wealth

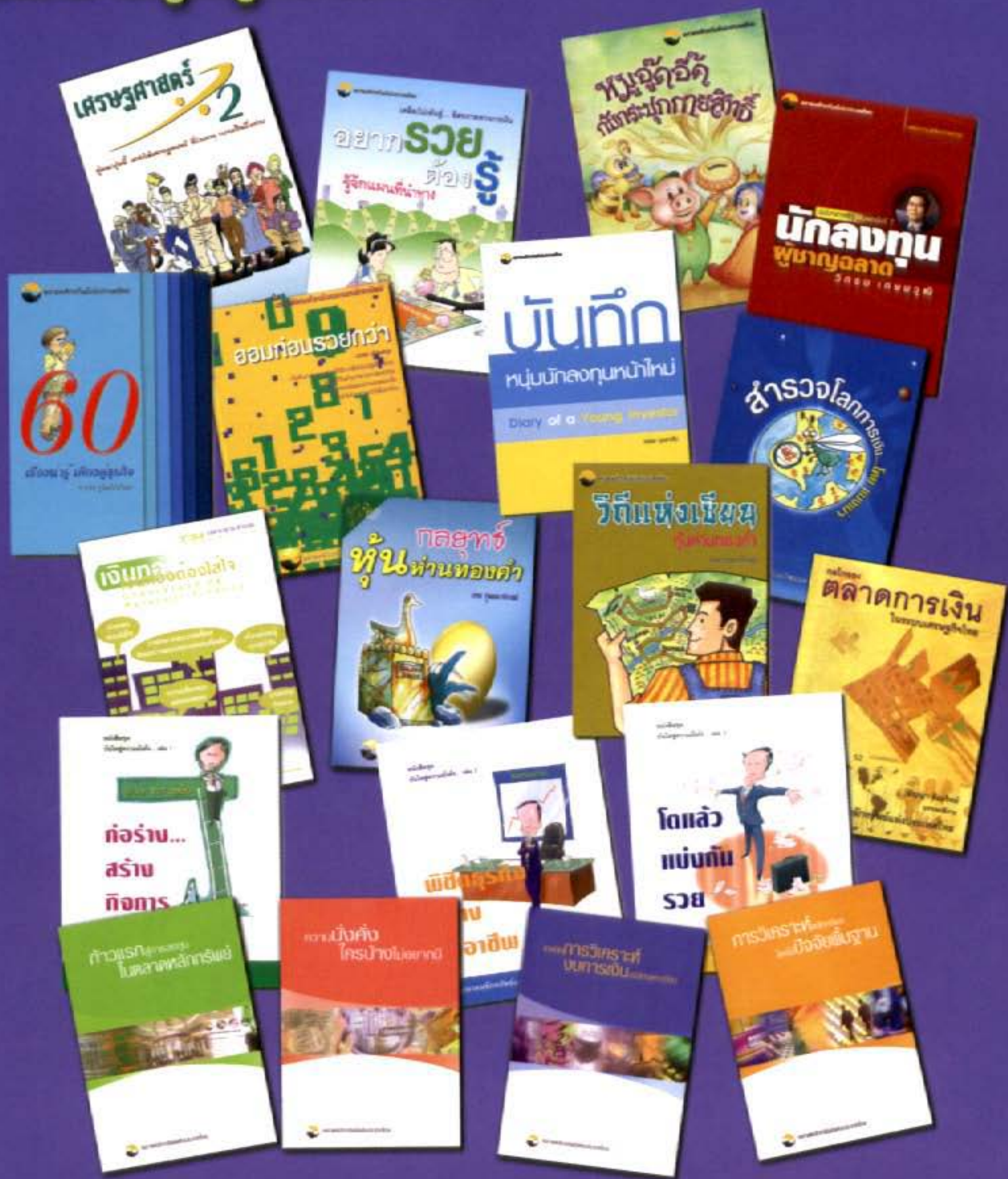
นิตยสารการเงินส่วนบุคคล

วางแผงทุกต้นเดือน

SET Publications

สื่อความรู้...สู่ความมั่งคั่ง

หนังสือของตลาดหลักทรัพย์ มีวางจำหน่ายที่ SET Book Shop
ซีเอ็ดบุ๊คเซ็นเตอร์ ร้านนายอินทร์ B2S และร้านหนังสือทั่วไป หรือสั่งซื้อทางอินเทอร์เน็ตได้ที่

<http://www.set.or.th>

(Prime Ayudhya Investment)

is

PrimaVest

PrimaVest

พริมาเวสต์

วิสัยทัศน์ใหม่ ของการลงทุน

สอนตามรายละเอียดเพิ่มเติมหรือขอรับหนังสือชี้ชวนได้ที่

บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม พริมาเวสต์ จำกัด

900 อาคารต้นสนทาวเวอร์ ชั้น 5 ถนนเพลินจิต

แขวงสุขุมวิท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์ 0-2257-0555 ฝ่ายการตลาด ต่อ 555

ต่างจังหวัด (โทรฟรี) 1800-257-257

www.primavest.com

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา

ผู้ถือหุ้นและตัวแทนสนับสนุนการขายและรับซื้อคืน

การลงทุนมีความเสี่ยง ผู้ลงทุนควรศึกษาข้อมูลก่อนการตัดสินใจลงทุน